

การศึกษาลักษณะ ทักษะ และพัฒนาการด้านความคิดสร้างสรรค์ของ
นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ที่เรียนโดยใช้แบบฝึกการเขียน
อย่างสร้างสรรค์และแบบฝึกการเขียนอย่างเอกนัย

ปริญญานิพนธ์

๒๑ ง

จัมลัม โกวิททางกูร

8 JAN. 2535

เสนอต่อมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ๑ ๖ ระสวนมิตร

เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร

ปริญญาการศึกษาฉบับนี้

กันยายน 2530

ลิขสิทธิ์ เป็นของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

การศึกษามลพิษทุติยภูมิ เทคโนโลยี และพัฒนาการด้านความถักสร้างสรรคของ
น้ำเรืบนชั้นประถมศีกษา ปีที่ 5 ที่เรืบนโดยไ้แบบฝึกการเขียน
อย่างสร้างสรรคและแบบฝึกการเขียนอย่างเอาไ้

บทคัดย่อ
ของ
จ้มนล้มน โกวิทางกูร

เสนอต่อมหาวิทยาลัยศรีนกรินทรวิโรฒ ประสานมิตร
เพื่อเรืนส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ปริญญาการศึกษาามหานั้ดศีก
กันยายน 2530

การศึกษากำหนดมีจุดมุ่งหมายเพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเขียน ทักษะคิดต่อการเขียน และพัฒนาการด้านความคิดสร้างสรรค์ระหว่างนักเรียนที่มีระดับความสามารถทางการเรียนสูง ปานกลาง และต่ำที่เรียนโดยใช้แบบฝึกการเขียนอย่างสร้างสรรค์ และแบบฝึกการเขียนอย่างเอกนิยม

กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2529 ของโรงเรียนวัดประดู่ฉิมพลี สำนักงานเขตบางกอกใหญ่ กรุงเทพมหานคร จำนวน 60 คน ซึ่งได้มาโดยการสุ่มความระดับชั้นจากกลุ่มประชากร 100 คน แล้วสุ่มอย่างง่ายอีกครั้งเป็นกลุ่มทดลอง และกลุ่มควบคุม กลุ่มละ 30 คน โดยกลุ่มทดลองสอนการเขียนโดยใช้แบบฝึกการเขียนอย่างสร้างสรรค์ กลุ่มควบคุมสอนโดยใช้แบบฝึกการเขียนอย่างเอกนิยมใช้เวลาในการทดลองทั้งหมด 6 สัปดาห์ ผู้วิจัยดำเนินการทดลองเอง การทดลองใช้แบบแผนการวิจัยแบบ Randomized Controlled Group Pretest - Posttest Design

เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูลได้แก่ 1) แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ในการเขียน ซึ่งผู้วิจัยสร้างขึ้นเองเป็นแบบปรนัยชนิด 4 ตัวเลือก 50 ข้อ ผู้วิจัยได้ทำไปทดลองใช้เพื่อหาค่าความยากง่ายและค่าอำนาจจำแนก โดยใช้เทคนิค 27% ของจุดกลาง และหาค่าความเชื่อมั่นโดยใช้สูตร กูเดอร์-ริชาร์ดสัน 20 และข้อสอบเรียงความ 1 เรื่อง ผู้วิจัยได้หาค่าความเชื่อมั่นโดยการจัดอันดับด้วยการใช้สูตรสหสัมพันธ์ของเกนคัล 2) แบบสอบถามวัดทัศนคติต่อการเขียนจำนวน 20 ข้อ ผู้วิจัยได้หาค่าอำนาจจำแนกโดยใช้เทคนิค 25% ของการเรห์ และหาค่าความเชื่อมั่นโดยหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (α - Coefficient)

3) แบบทดสอบวัดความคิดสร้างสรรค์ จำนวน 2 ฉบับ ฉบับแรก เป็นแบบทดสอบวัดความคิดสร้างสรรค์ทางด้านภาษาของบังอร ห่มสะอาด จำนวน 5 ฉบับ วัดความคล่องในการคิดและความคิดยืดหยุ่น ฉบับที่สอง เป็นแบบทดสอบวัดความคิดสร้างสรรค์โดยอาศัยรูปภาพของอารี รังติโนห์ จำนวน 3 กิจกรรม ผู้วิจัยได้นำแบบทดสอบวัดความคิดสร้างสรรค์ทั้ง 2 ฉบับไปหาค่าความเชื่อมั่นโดยใช้เทคนิคการสอบซ้ำ และคำนวณโดยใช้สูตร Pearson product moment Coefficient correlation

ผลการศึกษาพบว่า

1. นักเรียนที่เรียนโดยใช้แบบฝึกการเขียนอย่างเอกนิยมมีผลสัมฤทธิ์ทางการเขียนสูงกว่านักเรียนที่เรียนโดยใช้แบบฝึกการเขียนอย่างสร้างสรรค์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01
2. นักเรียนที่เรียนโดยใช้แบบฝึกการเขียนอย่างสร้างสรรค์ มีทัศนคติต่อการเขียนหลังสอนดีกว่าก่อนสอนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01
3. นักเรียนที่เรียนโดยใช้แบบฝึกการเขียนอย่างสร้างสรรค์ มีคะแนนเฉลี่ยความถนัดสร้างสรรค์ทางด้านภาษา ความคล่องในการคิด ความคิดยืดหยุ่น และคะแนนรวมเฉลี่ยหลังสอนสูงกว่าคะแนนเฉลี่ยก่อนสอนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01
4. นักเรียนที่มีความสามารถทางการเรียนสูง เรียนการเขียนโดยใช้แบบฝึกการเขียนอย่างสร้างสรรค์มีคะแนนเฉลี่ยความถนัดสร้างสรรค์ทางด้านภาษาหลังสอนสูงกว่านักเรียนที่มีความสามารถทางการเรียนต่ำ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ส่วนคะแนนความถนัดสร้างสรรค์ทางด้านภาษาหลังสอนของนักเรียนที่มีความสามารถทางการเรียนสูงกับปานกลาง และปานกลางกับต่ำไม่แตกต่างกัน
5. นักเรียนที่เรียนโดยใช้แบบฝึกการเขียนอย่างสร้างสรรค์มีคะแนนเฉลี่ยความถนัดสร้างสรรค์โดยอาศัยรูปภาพ ความคล่องในการคิด ความคิดริเริ่ม คะแนนรวมเฉลี่ยหลังสอนสูงกว่าคะแนนเฉลี่ยก่อนสอนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ส่วนคะแนนความถนัดละเอียดลออก่อนสอนและหลังสอนไม่แตกต่างกัน
6. นักเรียนที่มีความสามารถทางการเรียนสูง เรียนการเขียนโดยใช้แบบฝึกการเขียนอย่างสร้างสรรค์ มีคะแนนเฉลี่ยความถนัดสร้างสรรค์โดยอาศัยรูปภาพหลังสอนสูงกว่านักเรียนที่มีระดับความสามารถทางการเรียนปานกลางและต่ำอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ส่วนคะแนนความถนัดสร้างสรรค์โดยอาศัยรูปภาพของนักเรียนที่มีระดับความสามารถทางการเรียนปานกลางและต่ำไม่แตกต่างกัน

A STUDY OF PRATHOM SUKSA FIVE STUDENT' ACHIEVEMENT
ATTITUDES AND CREATIVE THINKING DEVELOPMENT
USING CREATIVE WRITING EXERCISES AND
CONVERGENT WRITING EXERCISES

AN ABSTRACT

BY

CHIMLIM KHOWITANGKUN

Presented in partial fulfillment of the requirements
for the Master of Education degree
at Srinakharinwirot University
September 1987

The purpose of this study was to compare Prathom Suksa V students' achievement, attitudes and creative thinking development toward writing among the students three groups comprising high, medium and low achievers by using creative writing exercises and convergent writing ones.

The samples comprised 60 Prathom Suksa V student in the first semester of 1986 academic year from Wat Pradu Chimplee school, Amphoe Bangkokyai in Bangkok. The 60 subjects were selected using stratified random sampling technique. Then by using simple random sampling, thirty students became experimental group while the rest became the control group. The experimental group utilized creative writing exercises where as the control group used convergent writing exercises. Each group was experimented for 6 weeks. The experimental group and the control group was taught by researcher. The design of the experiment is the control group pretest - posttest design.

The instruments used for data gathering were as follows .

1. Fifty items of writing achievement test consisted of four choices. The reliability was computed using KR 20 formula. The reliability coefficient alpha was 0.85

2. Twenty items of questionnaire measuring attitude toward creative writing.

3. Two tests measuring creative thinking used in this study belonging to 1) Miss Bung-on Pumsa-ad 2) Mrs. Aree Rungsinan The reliability of both tests were computed using Pearson Product Moment coefficient correlation.

The results of this study indicated that

1. The students who had convergent writing exercises had the writing achievement significantly higher than the students who had creative writing exercises at .01 level.

2. The students who had creative writing exercises had better attitudes for writing after being taught than before having been taught at .01 level.

3. The students who had creative writing exercises had mean marks fluency flexibility and the total mean after being taught significantly higher than mean marks before having been taught at .01 level.

4. The students in the group of high achievers who had creative writing exercises had mean marks on thinking creatively with words significantly higher than the students who are low achievers at .01 level. For the marks of thinking creatively with words it is found that the students in the group of high and the group of medium achievers, the students in the group of medium and low achievers is not significantly different.

5. The students who had creative writing exercises had mean marks thinking creatively with pictures fluency, original thinking, the total mean significantly at .01 level. For the mean marks of Elaboration thinking is not significantly different.

6. The students in the group of high achievers who had creative writing exercises had mean marks thinking creatively with pictures significantly higher than the students in the group of

medium and low achievers at .01 level. For the marks of thinking creatively with pictures, the students in the group of medium and low achievers is not significantly different.

คณะกรรมการที่ปรึกษาประจำตัวนิติและคณะกรรมการสอบ ได้พิจารณาปฏิญานพนธ์
ฉบับนี้แล้ว เห็นสมควรรับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต
ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒได้

คณะกรรมการที่ปรึกษา

คณะกรรมการสอบ

..... อ.ร/ โสณมัท ประธาน

..... อ.ร/ โสณมัท ประธาน

..... โสณมัท กรรมการ

..... โสณมัท กรรมการ

..... โสณมัท กรรมการ

ประกาศคุณูปการ

ปริญญานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จได้เพราะได้รับความช่วยเหลือและการให้คำแนะนำอย่างดียิ่งจากผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อารี รังสิโนห์ รองศาสตราจารย์ ดร.โชติ เพชรชื่น รองศาสตราจารย์หทัย กันหยง และผู้ช่วยศาสตราจารย์วรรณิ์ โสภประยูร ผู้วิจัยรู้สึกซาบซึ้งในความกรุณา และขอกราบขอบพระคุณอย่างสูงไว้ ณ ที่นี้

ขอขอบคุณท่านอาจารย์ใหญ่ ผู้ช่วยอาจารย์ใหญ่ทั้งสองท่าน และเพื่อนครูทุก ๆ ท่านในโรงเรียนวัดพระคูฉิมพลี ที่ให้ความช่วยเหลือตลอดมา

ขอขอบพระคุณอาจารย์ใหญ่และคณะครูโรงเรียนวัดท่าพระ ที่ให้ความร่วมมือในการทดลองใช้เครื่องมือในการวิจัย

ขอขอบคุณอาจารย์วิมลกรรี เกษมสุข และอาจารย์ลัดดาวัลย์ ถาวรเกียรติขจร ที่กรุณาตรวจแก้ไขเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ปริญญานิพนธ์ฉบับนี้จะสำเร็จไปไม่ได้ถ้าขาดการสนับสนุนจาก ร.อ.อาวุธ ฐิตะวิริโย และเพื่อน ๆ ทุกคนที่ได้กำลังใจตลอดมา

คุณย่าและประโยชน์ของปริญญานิพนธ์ฉบับนี้ ผู้วิจัยขอมอบเป็นเครื่องบูชาพระคุณบิดามารดา และพระคุณครูอาจารย์ทุกท่าน

จัมลัม โกวิทางกูร

สารบัญ

บทที่

หน้า

1	บทนำ	1
	ภูมิหลัง	1
	ความมุ่งหมายในการศึกษาค้นคว้า	4
	ความสำคัญของการศึกษาค้นคว้า	4
	ขอบเขตของการศึกษาค้นคว้า	4
	คำนิยามศัพท์เฉพาะ	5
2	เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	7
	เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับความคิดสร้างสรรค์	7
	ทฤษฎีความคิดสร้างสรรค์ตามโครงสร้างทางสติปัญญาของกิลฟอร์ด และแบบทดสอบตามทฤษฎีนี้	11
	เอกสารและงานวิจัยเกี่ยวกับการเรียนการสอนวิชาภาษาไทย	22
	เอกสารและงานวิจัยเกี่ยวกับแบบฝึก	29
	เอกสารและงานวิจัยเกี่ยวกับการเขียนสร้างสรรค์	33
	เอกสารและงานวิจัยเกี่ยวกับทัศนคติ	39
	สมมติฐานในการศึกษาค้นคว้า	44
3	วิธีดำเนินการศึกษาค้นคว้า	45
	ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	45
	เครื่องมือและการตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือ	47
	วิธีดำเนินการทดลอง	57
	แบบแผนการทดลอง	57
	การวิเคราะห์ข้อมูล	59
	สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล	59

4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	64
ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับผลสัมฤทธิ์ทางการเขียน	64
ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับทัศนคติ	66
ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับความคิดสร้างสรรค์	67
5 สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	74
ความมุ่งหมายของการวิจัย	74
สมมติฐานของการวิจัย	74
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	75
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	75
วิธีดำเนินการทดลอง	76
การวิเคราะห์ข้อมูล	77
ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	77
อภิปรายผล	78
ข้อสังเกตในการดำเนินการวิจัย	81
ปัญหาและข้อจำกัดที่พบในการวิจัย	82
ข้อเสนอแนะ	82
บรรณานุกรม	83
ภาคผนวก	90

บัญชีตาราง

ตาราง		หน้า
1	แสดงกลุ่มตัวอย่างตามระดับความสามารถทางการเรียน	46
2	แสดงแบบแผนการวิจัย	57
3	แสดงการจัดเวลาสอนของกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม	58
4	ผลการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเขียนของกลุ่มตัวอย่าง ทั้งสองกลุ่ม	65
5	ผลการเปรียบเทียบทัศนคติก่อนและหลังการสอนของนักเรียน กลุ่มทดลอง	66
6	ผลการเปรียบเทียบคะแนนความคิดสร้างสรรค์ทางด้านภาษาก่อนและ หลังการสอนของนักเรียนกลุ่มทดลอง	67
7	ผลการเปรียบเทียบคะแนนความคิดสร้างสรรค์ทางด้านรูปภาพก่อนและ หลังการสอนของนักเรียนกลุ่มทดลอง	68
8	ผลการเปรียบเทียบคะแนนความคิดสร้างสรรค์ทางด้านภาษา หลังทำ การสอนของนักเรียนกลุ่มทดลองที่มีระดับความสามารถทางการเรียน ต่างกัน	69
9	ผลการเปรียบเทียบคะแนนความคิดสร้างสรรค์ทางด้านภาษาของกลุ่ม ทดลอง แยกออกเป็นระดับความสามารถทางการเรียนสูง ปานกลาง และต่ำ	70
10	ผลการเปรียบเทียบคะแนนความคิดสร้างสรรค์ทางด้านรูปภาพ หลังทำ การสอนของนักเรียนกลุ่มทดลองที่มีระดับความสามารถทางการเรียน ต่างกัน	71
11	ผลการเปรียบเทียบคะแนนความคิดสร้างสรรค์ทางด้านรูปภาพของ นักเรียนกลุ่มทดลอง แยกออกเป็นระดับความสามารถทางการเรียน สูง ปานกลาง และต่ำ	72

บัญชีภาพประกอบ

ภาพประกอบ

หน้า

1	แสดงโครงสร้างทางสมองของกิลฟอร์ด	12
---	---------------------------------------	----

ภูมิหลัง

ภาษาเป็นวัฒนธรรมอย่างหนึ่งที่แสดงให้เห็นถึงความเป็นเอกลักษณ์ของชาติ แต่ละชาติต่างก็มีภาษาของตนแตกต่างกันไป ชาติไทยเป็นชาติที่มีภาษาของตนใช้มาเนิ่นนานแล้ว และที่เป็นชาตรวมกันอยู่ได้เพราะเรามีภาษาไทยเป็นเครื่องสื่อความหมายและรวมใจเป็นน้ำหนึ่งใจเดียวกัน ภาษาไทยมีความสำคัญทางด้านถ่ายทอดวัฒนธรรม ด้านการศึกษาเล่าเรียน ด้านการติดต่อสื่อสารและด้านการปกครอง (ฐะปะนีย์ นาครทรรพ 2514 : 4) ทางด้านการศึกษาเล่าเรียนนั้นภาษาไทยเปรียบเหมือนเป็นกุญแจดอกแรกที่จะเปิดประตูไปสู่ความรู้ทุกแขนงวิชา (บุญถิ่น อัตถากร 2514 : 47) และเป็นคลังที่เก็บความรู้ต่าง ๆ (เกลี้ยง ณ นคร 2516 : 32) การเรียนการสอนภาษาไทยจึงมีความสำคัญมาก โดยเฉพาะในระดับประถมศึกษาควรได้รับการฝึกทักษะทางคำภาษาให้ชำนาญ จนสามารถนำไปใช้ได้ในชีวิตประจำวันหรือเป็นพื้นฐานในการศึกษาต่อในอนาคต

มนุษย์สมัยก่อนใช้เสียงแสดงแนวความคิดของตนออกมาเป็นคำพูดต่อมาจึงมีการใช้รูปภาพและเครื่องหมาย เป็นสัญลักษณ์ในการแสดงความคิด ต่อมาการเขียนจึงเกิดขึ้น การเขียนมีความสัมพันธ์กับการฟัง การอ่าน การดู การสังเกต วัสดุสิ่งของอื่น ๆ ก่อนแล้วจึงสามารถนำมาเขียนถ่ายทอดให้ผู้อื่นเข้าใจได้ คนที่ฟังมาก อ่านมาก สังเกตมาก รู้มาก เห็นมาก จะช่วยให้การพูดและการเขียนพัฒนาขึ้นด้วย ดังนั้นทักษะการเขียนจึงเป็นทักษะที่รวมทักษะการฟัง พูดและอ่านไว้ด้วยกัน

การเขียนมีประโยชน์ต่อการดำรงชีวิตประจำวันมาก เช่น ใช้ทำสัญญาค้าประกัน โฆษณาสินค้า จดบันทึกเหตุการณ์ ใช้บันทึกความรู้และอื่น ๆ การเขียนจึงมีประโยชน์ในการเสริมสร้างสติปัญญา ช่วยสร้างจินตนาการ และความคิดสร้างสรรค์ ช่วยถ่ายทอดความรู้ ความเข้าใจและประสบการณ์ไปให้บุคคลในสังคมทั้งปัจจุบันและอนาคต ช่วยให้ทราบเรื่องราวในอดีต ช่วยผ่อนคลายอารมณ์ด้วยการแสดงออกโดยการเขียนเป็นต้น (วรรณิ์ โสภประยูร 2521 : 5 - 6)

การเขียนเป็นสิ่งที่คนส่วนใหญ่เห็นว่ายาก เป็นงานหนักเพราะว่าในการเขียนนั้น นอกจากจะต้องเรียบเรียงข้อความให้สละสลวย เหมาะสมได้ใจความตามที่ผู้เขียนต้องการ สื่อความแล้ว ข้อเขียนนั้น ๆ ยังเป็นหลักฐานที่แสดงให้เห็นแนวความคิด ภูมิปัญญา ความรู้และ ประสิทธิภาพของผู้เขียนอีกด้วย คนส่วนใหญ่จึงไม่ชอบเขียนเพราะไม่มั่นใจในสิ่งที่ตนเองเขียนไปว่าจะถูกหรือไม่ ตรงกับความคิดเห็นของผู้อื่นหรือไม่ และข้อเขียนของตนจะน่าอ่านหรือไม่เพียงใด (จันทร์ศรี นิตยฤทธิ์ 2525 : 1)

การสอนเขียนครูมักจะเน้นการเขียนที่ใช้ความจำ การเขียนตามแบบมีกฎเกณฑ์และยึดหลักภาษาเป็นส่วนใหญ่ กฎเกณฑ์ต่าง ๆ อาจทำให้เด็กรู้สึกเป็นเรื่องยากที่จะเขียนหรือหมกมุ่นใจในการเขียนจึงเขียนออกมาได้ไย ในหลักสูตรประถมศึกษาพุทธทศวรรษ 2521 ได้กำหนดจุดประสงค์ของการเรียนรู้ในวิชาภาษาไทย สำหรับระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 - 6 เรื่องการเขียนเอาไว้ว่า "ให้เขียนตามแบบที่กำหนดให้ และเขียนอย่างเสรีจากความคิดสร้างสรรค์ได้" โดยระบุหลักการไว้ว่า การพัฒนาความสามารถในการเขียนของบุคคลย่อมต้องอาศัยแบบการเขียนที่กำหนดให้ และให้ผู้เขียนคิดเองได้อย่างเสรีด้วย (กระทรวงศึกษาธิการ 2520 : 57)

❖ ความคิดสร้างสรรค์เป็นกระบวนการทางสมองที่คิดในลักษณะอเนกไทย (Divergent Thinking) ก็คือความคิดหลายทิศทาง หลายแง่หลายมุม คิดได้กว้างไกลอันนำไปสู่การคิดค้นพบสิ่งแปลกใหม่ ด้วยการตัดแปลงปรุงแต่งจากความคิดเดิมผสมผสานกันให้เกิดสิ่งใหม่ ๆ ตลอดจนวิธีการฝึกฝนปฏิบัติหลักการให้สำเร็จ ความคิดสร้างสรรค์ที่เกิดขึ้นนั้นมีไปคิดแต่สิ่งที่เป็นไปได้หรือสิ่งที่เห็นเหตุเป็นผลเพียงอย่างเดียวเท่านั้น ความคิดจินตนาการก็เป็นสิ่งสำคัญที่ก่อให้เกิดความแปลกใหม่ แต่ต้องควบคู่ไปกับความพยายามที่จะสร้างความฝันหรือจินตนาการประมุกต์จึงทำให้เกิดผลงานจากความคิดสร้างสรรค์ขึ้น (อารี รังสิมันต์ 2526 : 6)

ทุกคนเป็นเจ้าของความคิดสร้างสรรค์ในบางระดับบางคนอาจแสดงความสามารถในการสร้างสรรค์มากกว่าคนอื่น บางคนอาจมีความสามารถในการสร้างสรรค์ได้ไย และความสามารถในการสร้างสรรค์นี้สามารถพัฒนาได้ภายใต้เงื่อนไขบางประการ การพัฒนาความสามารถทางการสร้างสรรค์นั้นควร เป็นเป้าหมายประการแรกของการศึกษา เพราะว่า

การสร้างสรรค์เป็นส่วนที่มีคุณค่าต่อพัฒนาการของมนุษย์ ความคิดสร้างสรรค์ก็มีความสำคัญต่อชีวิตและสังคมก่อให้เกิดความก้าวหน้าทางด้านเทคโนโลยีและวิทยาการทั้งปวง

(Mc. Candless. 1973 : 216 - 217)

ความคิดสร้างสรรค์เป็นสมรรถภาพทางสมองที่ส่งเสริมให้พัฒนาขึ้นได้ถ้าได้รับ

การเอาใจใส่แต่เยาว์วัย แต่ถ้าไม่ได้รับการส่งเสริมอาจจะหยุดชะงักได้ การเรียน การสอน ประสิทธิภาพ และสิ่งแวดล้อมทั้งที่บ้านและที่โรงเรียนมีผลโดยตรงต่อการพัฒนาความคิดสร้างสรรค์ของเด็ก ครูและผู้ปกครองจึงมีบทบาทสำคัญในการจัดประสบการณ์ต่าง ๆ ให้แก่เด็ก ให้เด็กได้ฝึกแก้ปัญหาและสร้างผลผลิตใหม่ ๆ ตามกำลังความสามารถของเขาโดยมีผู้ใหญ่สนับสนุนแนะนำและคอยให้กำลังใจ (Gale. 1960 : 430)

วิชาภาษาไทยเป็นวิชาหนึ่งที่สามารถส่งเสริมให้เกิดความคิดสร้างสรรค์ขึ้นได้

ครูภาษาไทยจึงควรหาทางส่งเสริมให้นักเรียนมีโอกาสคิดสร้างสรรค์ได้ตามควรแก่วัยและศักยภาพโดยการให้เด็กได้เขียนเชิงสร้างสรรค์ การเขียนสร้างสรรค์ (Creative writing) ถือการเขียนที่ผู้เขียนใช้จินตนาการหรือความคิดคำนึงของตน เขียนออกมาด้วยถ้อยคำสละสลวยประทับใจผู้อ่านผู้ฟังและใช้ความรู้ลึก เพลิดเพลินและประดับสติปัญญาไปทั่วในตัว การเขียนสร้างสรรค์มีคุณลักษณะ 3 ประการคือ มีจินตนาการ ล้วนภาษาดี มีคุณค่าทางด้านจิตใจ (ฐะปะนีย์ นาครทรรพ 2519 : 2)

จากแนวความคิดที่ว่าความคิดสร้างสรรค์เป็นสิ่งที่มืออยู่แล้วในทุกคน และสามารถพัฒนาขึ้นได้โดยให้แก่นักเรียนได้ใช้ความคิดจินตนาการทางภาษา ผู้วิจัยจึงได้สร้างแบบฝึกการเขียนอย่างสร้างสรรค์ขึ้นซึ่งเป็นแบบฝึกที่เน้นความสนุกสนาน เพื่อใช้ทดลองสอนแก่นักเรียนกลุ่มทดลองชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ผู้วิจัยต้องการทราบว่า แบบฝึกชนิดนี้จะช่วยให้นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเขียนสูงขึ้น และจะช่วยพัฒนาความคิดสร้างสรรค์ รวมทั้งทำให้นักเรียนมีทัศนคติที่ดีต่อการเขียนด้วยหรือไม่ สำนักร่วมควบคุมผู้วิจัยได้สร้างแบบฝึกอย่างเอกนี้ ซึ่งเน้นแบบฝึกที่เน้นคำตอบที่ดีที่สุดเพียงคำตอบเดียว

ความมุ่งหมายในการศึกษาค้นคว้า

1. เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ในการเขียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ที่เรียนโดยใช้แบบฝึกการเขียนอย่างสร้างสรรค์กับเรียนโดยใช้แบบฝึกการเขียนอย่างเอกนัย
2. เพื่อศึกษาทัศนคติต่อการเขียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ที่เรียนโดยใช้แบบฝึกการเขียนอย่างสร้างสรรค์
3. เพื่อศึกษาพัฒนาการด้านความคิดสร้างสรรค์ทางภาษาของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ที่พิจารณาความสามารถทางการเรียนต่างกัน ที่เรียนการเขียนโดยใช้แบบฝึกการเขียนอย่างสร้างสรรค์

ความสำคัญของการศึกษาค้นคว้า

1. ผลของการศึกษาค้นคว้า ถ้าพบว่านักเรียนที่เรียนโดยใช้แบบฝึกการเขียนอย่างสร้างสรรค์หรือแบบฝึกการเขียนแบบเอกนัยมีผลสัมฤทธิ์ในการเขียนสูงขึ้นก็จะให้พิจารณาใช้แบบฝึกการเขียนชนิดนี้ประกอบการสอนเขียนต่อไป
2. ผลของการศึกษาครั้งนี้จะเป็นแนวทางให้ครูผู้สอนวิชาภาษาไทยในระดับประถมศึกษาได้พิจารณาเลือกใช้แบบฝึกการเขียนอย่างสร้างสรรค์ประกอบการสอนเขียนเพื่อพัฒนาความคิดสร้างสรรค์ให้แก่นักเรียน
3. ผลของการศึกษาถ้าพบว่านักเรียนที่เรียนโดยใช้แบบฝึกการเขียนอย่างสร้างสรรค์แล้วมีทัศนคติที่ดีต่อการเรียนเขียนก็จะให้พิจารณาใช้แบบฝึกชนิดนี้ประกอบการสอนเขียนต่อไป

ขอบเขตของการศึกษาค้นคว้า

1. ประชากรที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้เป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนวัดพระคัมภีร์ เขตบางกอกใหญ่ กรุงเทพมหานคร
2. เนื้อหาของแบบฝึกประกอบด้วย
 - 2.1 การเขียนคำ
 - 2.2 การเขียนประโยค

- 2.3 การเขียนข้อความ
- 2.4 การเขียนเรื่อง
- 3. ตัวแปรที่จะศึกษามีดังนี้
 - 3.1 ตัวแปรอิสระ ได้แก่
 - 3.1.1 วิธีเขียนซึ่งแบ่งออกเป็น 2 วิธีคือ
 - วิธีเขียนโดยใช้แบบฝึกการเขียนอย่างสร้างสรรค์
 - วิธีเขียนโดยใช้แบบฝึกอย่างเอกลัษณ์
 - 3.1.2 ความสามารถทางการเรียนของนักเรียน ซึ่งแบ่งเป็น 3 ระดับ

คือ ความสามารถทางการเรียนสูง ปานกลาง และต่ำ
 - 3.2 ตัวแปรตาม ได้แก่
 - 3.2.1 ผลสัมฤทธิ์ในการเขียน
 - 3.2.2 ทักษะคิดต่อการเขียน
 - 3.2.3 พัฒนาการด้านความคิดสร้างสรรค์

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. ความคิดสร้างสรรค์ทางภาษา หมายถึง ความสามารถของบุคคลในการคิดหลายทิศทาง เป็นความคิดที่ทำให้เกิดสิ่งใหม่ ๆ ทางภาษา อาจจะเป็นคำ วลี ประโยค ข้อความ หรือเรื่องราวที่มีความแปลกใหม่ซึ่งวัดได้จากคะแนนในแบบทดสอบ 2 ฉบับ ดังนี้
 - 1.1 แบบทดสอบความคิดสร้างสรรค์โดยอาศัยรูปภาพของทอแรนซ์ ซึ่งแปลโดย อารี รังสิภัณ
 - 1.2 แบบทดสอบความคิดสร้างสรรค์ด้านภาษา ผลทั้ง 6 ด้าน ของ บังอร ห่มสะอาด
2. พัฒนาการด้านความคิดสร้างสรรค์ หมายถึง ผลจากการเรียนรู้ในช่วงระยะเวลาหนึ่ง ในการวิจัยครั้งนี้ ก็คือผลต่างของคะแนนความคิดสร้างสรรค์ที่ได้จากการทดสอบก่อนและหลังการทดลอง

3. วิธีเขียนโดยใช้แบบฝึกการเขียนอย่างสร้างสรรค์ หมายถึง การจัดการเรียนการสอนที่ผู้วิจัยสอนการเขียนโดยให้นักเรียนเล่นเกม แล้วสรุปความคิดรวบยอด แล้วให้นักเรียนทำแบบฝึกการเขียนอย่างสร้างสรรค์ ซึ่งเป็นแบบฝึกที่มีคำตอบหลายทิศทาง เน้นความคล่องในการคิด การคิดริเริ่ม ความคิดยืดหยุ่น และความคิดละเอียดลออ

4. วิธีเขียนโดยใช้แบบฝึกการเขียนอย่างเอกนัย หมายถึง การจัดการเรียนการสอนที่ผู้วิจัยสอนการเขียนโดยให้นักเรียนเล่นเกม แล้วสรุปความคิดรวบยอด แล้วให้นักเรียนทำแบบฝึกเอกนัย ซึ่งเป็นแบบฝึกที่เน้นคำตอบทิศทางเดียว โดยครูแนะแนวทางการตอบให้

5. กระบวนการสัมฤทธิ์ในการเขียน หมายถึง ผลการเรียนรู้ของนักเรียนกลุ่มตัวอย่าง ทั้งสองกลุ่ม คือกลุ่มทดลอง และกลุ่มควบคุมหลังจากสิ้นสุดการเรียนรู้แล้ว ซึ่งวัดได้ด้วยแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นและหาคุณภาพ แล้วแบ่งเป็น 2 ประเภท คือ

5.1 ข้อสอบปรนัยชนิดเติมคำ สำหรับเนื้อหาการเขียนคำและการเขียนประโยค จำนวน 50 ข้อ

5.2 ข้อสอบเรียงความ 1 เรื่อง

6. ทักษะคิดต่อการเขียน หมายถึง ทักษะ ความรู้ลึก ความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อการเขียน เกี่ยวกับกฎระเบียบ และความสำคัญของเนื้อหาและกิจกรรม ซึ่งวัดได้จากการให้นักเรียนตอบแบบสอบถามวัดทัศนคติต่อการเขียนที่ผู้วิจัยให้สร้างขึ้นเป็น เรื่องการเขียนสร้างสรรค์

7. ความสามารถทางการเรียน หมายถึง คะแนนจากการสอบกลุ่มวิชาทักษะภาษาไทย ทั้ง 4 ทักษะของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ในการสอบปลายปี ปีการศึกษา 2528 แบ่งเป็น 3 ระดับ ดังนี้

7.1 ความสามารถทางการเรียนสูง หมายถึง คะแนนวิชาภาษาไทยของนักเรียนในการสอบปลายปีที่อยู่ในตำแหน่งเปอร์เซ็นต์ไทล์ที่ 70 ขึ้นไป

7.2 ความสามารถทางการเรียนปานกลาง หมายถึง ระดับคะแนนวิชาภาษาไทยของนักเรียนในการสอบปลายปีที่อยู่ในตำแหน่งเปอร์เซ็นต์ไทล์ที่ 30 - 69

7.3 ความสามารถทางการเรียนต่ำ หมายถึง ระดับคะแนนวิชาภาษาไทยของนักเรียนในการสอบปลายปีที่อยู่ในตำแหน่งเปอร์เซ็นต์ไทล์ที่ 29 ลงมา

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยศึกษาทฤษฎีและเอกสารต่าง ๆ และงานวิจัยแยกเป็นประเภทไว้ดังนี้

1. เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับความคิดสร้างสรรค์ ✓
2. ทฤษฎีความคิดสร้างสรรค์ตามโครงสร้างทางสติปัญญาของกิลฟอร์ด และ ✓
แบบทดสอบตามทฤษฎีนี้
3. เอกสารและงานวิจัยเกี่ยวกับการเรียนการสอนวิชาภาษาไทย
4. เอกสารและงานวิจัยเกี่ยวกับแบบฝึก
- ✓ 5. เอกสารและงานวิจัยเกี่ยวกับการเขียนสร้างสรรค์ ✓
6. เอกสารและงานวิจัยเกี่ยวกับทัศนคติ

1. เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับความคิดสร้างสรรค์

ความคิดสร้างสรรค์

นักการศึกษาหลายคนได้ให้ความหมายของความคิดสร้างสรรค์ไว้ดังนี้

✕ ฟรอยด์ (Freud, 1938 : 193) เชื่อว่าความคิดสร้างสรรค์เริ่มต้นจากการขัดแย้งซึ่งถูกขับดันออกมาโดยพลังจิตใต้สำนึก ขณะที่มีความขัดแย้งเกิดขึ้นนั้นคนที่มีความคิดสร้างสรรค์จะมีความคิดอิสระเกิดขึ้นอย่างมาก แต่คนที่ไม่มีความคิดสร้างสรรค์จะไม่มีความคิดอิสระเกิดขึ้น

วอลลาซและโกแกน (Wallack & Kogan, 1965 : 13 - 20) เชื่อว่าความคิดสร้างสรรค์หมายถึงความคิดโดยสัมพันธ์ได้ คนที่มีความคิดสร้างสรรค์คือคนที่สามารถคิดอะไรได้อย่างสัมพันธ์เป็นลูกโซ่ เช่น เมื่อเห็นคำว่าปากกาก็นึกถึงกระดาษ ดินสอ ขวดหมึก โต๊ะ แก้ว สมุดบันทึก และอื่น ๆ ยิ่งคิดได้มากเท่าไรยิ่งแสดงถึงศักยภาพด้านความคิดสร้างสรรค์มากเท่านั้น

ลินด์เกรน (Lindgren : 1966 : 249) เห็นว่าบุคคลที่มีความคิดสร้างสรรค์สูง ไม่ว่าจะเป็นศิลปินหรือนักวิทยาศาสตร์ มักเป็นผู้มีอิสระในการตัดสินใจมากที่สุด ข้างสงสัยไม่ค่อยมีความสม่ำเสมอมากนัก และไม่ชอบถูกบังคับ จากการศึกษากลุ่มนิสิตสถาปัตยกรรมกลุ่มที่มีความคิดสร้างสรรค์ก็จะชอบประเดี๋ยว ตัดสินใจได้ดี ชอบอิสระเป็นตัวของตัวเอง กระตือรือร้นและขยันหมั่นเพียร ส่วนกลุ่มที่มีความคิดสร้างสรรค์ต่ำ มักเป็นคนที่มีความรับผิดชอบจริงจัง เชื่อนั่นขึ้นกับบุคคลอื่น และมีความอดทน

เจอร์ซิลด์ (Jersild. 1968 : 500) มีความเห็นว่า ลักษณะของผู้ที่มีความคิดสร้างสรรค์คือคนที่คิดหลาย ๆ แนว หลาย ๆ มุม ซึ่งไม่ดำเนินไปตามลำดับขั้นจากข้อยุติไปสู่บทสรุป แต่สร้างความคิดหลาย ๆ แนวทาง จากประสบการณ์เก่าและประสบการณ์ใหม่ ไม่ยึดถือว่ามีคำตอบเดียวเท่านั้นไว้คำตอบที่ถูก แต่จะพิจารณาหลาย ๆ คำตอบที่อาจเป็นไปได้

สุชา จันทรเอน และ สุรางค์ จันทรเอน (สุชา จันทรเอน 2518 : 9) กล่าวว่าความคิดสร้างสรรค์ (Creativity) ก็คือการแสดงออกถึงสิ่งที่มีอยู่ในตัวเองออกมา อาจจะเป็นการทำการผลิต การตกแต่งหรือการออกวางความคิดใหม่ ๆ ซึ่งมีอยู่ภายในความคิดของเด็กแต่ละคน การสร้างสรรค์เป็นสมบัติประจำตัวของเด็กทุกคน เป็นสิ่งที่ติดตัวไปเรื่อย ๆ การสร้างสรรค์ของเด็กจะพัฒนามาพร้อม ๆ กับความเจริญเติบโตของเด็ก ถ้าเด็กได้รับการส่งเสริมให้มีความสร้างสรรค์อย่างถูกต้องและเหมาะสมกับโอกาส เด็กก็จะมีเชื่อมั่นในตัวเอง กล้าแสดงออกและกล้าแสดงความคิดเห็น

สมพงษ์ รุจิวรรณ (สมพงษ์ รุจิวรรณ 2516 : 6) กล่าวถึงความหมายของความคิดสร้างสรรค์ไว้ว่า หมายถึงความสามารถในการนำเอาสิ่งต่าง ๆ มาประกอบกันเข้าเป็นสิ่งแปลกใหม่ไปจากเดิมโดยมีสิ่งเร้าเป็นตัวกระตุ้นให้เกิดความคิดที่ต่อเนื่องกันไป คนที่มีความคิดสร้างสรรค์สูงจะเป็นผู้ที่มีความสามารถในการระดมสิ่งต่าง ๆ ได้มากและแปลกไปจากคนอื่น

อารี ริงสันท์ (อารี ริงสันท์ 2526 : 21) ได้สรุปความคิดสร้างสรรค์ออกเป็น 3 ลักษณะ คือ

1. ลักษณะทางกระบวนการ หมายถึง ความรู้สึกไวต่อปัญหาและสามารถแก้ไข ปัญหาได้อย่างมีขั้นตอนและเก็บระบบ และนำผลไปใช้ให้เกิดประโยชน์ในสิ่งใหม่ต่อไป

2. ลักษณะของบุคคล หมายถึง บุคคลที่มีความอยากรู้ อยากเห็น กระตือรือร้น กล้าคิด กล้าแสดงออก มีความกิริเริ่มสร้างสรรค์ มีอารมณ์ขัน มีจินตนาการ และมีความคิดยืดหยุ่นทั้งความคิดและการกระทำ และเป็นบุคคลที่มีความสุขกับการทำงาน หรือสิ่งที่ตนพอใจและยังไม่หวังผลจากการประเมินภายนอก

3. ลักษณะทางผลิตผล หมายถึง คุณภาพของผลงานที่เกิดขึ้น มีตั้งแต่ขั้นค่าที่แสดงผลที่เกิดจากความพอใจของคนที่จะแสดงออกซึ่งความคิด และการกระทำ จนกระทั่งพัฒนาขึ้นเป็นการฝึกทักษะและค่อยคิดได้เองจนถึงระดับการคิดค้นพบทฤษฎี หลักการ และการประดิษฐ์คิดค้นต่าง ๆ

สรุปความคิดสร้างสรรค์อาจเริ่มต้นจากการที่บุคคลมีความรู้สึกขัดแย้งกับผู้อื่น ขณะที่มีความรู้สึกขัดแย้งจะเกิดความคิดอิสระขึ้น ความคิดสร้างสรรค์เป็นความคิดโยงสัมพันธ์เมื่อเห็นสิ่งหนึ่งก็คิดถึงสิ่งอื่นที่จัดอยู่ในประเภทเดียวกัน คนที่มีความคิดสร้างสรรค์มักจะคิดอะไรออกมาในลักษณะหลาย ๆ แนว หลาย ๆ มุม ความกตัญญูที่มีอยู่แล้วในตัวของคนบางคน ผลของความกตัญญูจะนำไปสู่การคิดค้นสิ่งแปลกใหม่ที่มีประโยชน์ต่อสังคมด้วยการคิด ค้นทดลอง ประดิษฐ์ผสมผสานจากความคิดเดิมให้เกิดเป็นสิ่งใหม่ ตลอดจนวิธีการคิดแก้ปัญหาได้สำเร็จ

งานวิจัยเกี่ยวกับความคิดสร้างสรรค์

งานวิจัยในต่างประเทศ

✓ ซิซิเรลลี (Cicirelli. 1965 : 56 - 63) ศึกษาความสัมพันธ์และผลสัมฤทธิ์ในการเรียนของเด็ก เกรด 6 จำนวน 609 คน โดยใช้แบบทดสอบความคิดสร้างสรรค์ของมินเนโซต้า พบว่าความสัมพันธ์ระหว่างความคิดสร้างสรรค์และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนมีค่าต่ำ

✓ เวบเบอร์ (Webber. 1968 : 159) ศึกษา นักเรียนชั้น 3 - 4 จำนวน 180 คน จาก 6 โรงเรียน โดยใช้แบบทดสอบความคิดสร้างสรรค์ทั้งภาษาและรูปภาพ พบว่า เด็กที่ไม่เรียนอยู่ในแบบแผนที่เคร่งครัดได้รับการส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์มากกว่าการสอนที่เคร่งครัดระเบียบและการสอนที่มีแบบแผนคงเส้นคงวา

✓ ยูเซฟ (Yoosef. 1975 : 5355 - A) ได้วิจัยเกี่ยวกับพฤติกรรมสร้างสรรค์ของนักเรียนที่ได้รับแรงจูงใจ 3 แบบ คือ แบบขู่และทำโทษ แบบให้รางวัล และแบบให้เหตุผล กับนักเรียนระดับ 6 และระดับ 8 ของโรงเรียนในชนบท โรงเรียนชายเมืองจำนวน 168 คน แบ่งกลุ่มตัวอย่างออกเป็น 4 กลุ่ม คือกลุ่มควบคุม 1 กลุ่ม และกลุ่มทดลอง 3 กลุ่ม พบว่ากลุ่มทดลองที่ได้รับแรงจูงใจแบบขู่และทำโทษ จะมีพฤติกรรมสร้างสรรค์ไม่แตกต่างจากกลุ่มควบคุม กลุ่มทดลองที่ได้รับแรงจูงใจแบบให้รางวัลและแบบให้เหตุผลจะมีพฤติกรรมสร้างสรรค์ดีกว่า 2 กลุ่ม กลุ่มทดลองที่ได้รับเหตุผลจะมีพฤติกรรมสร้างสรรค์สูงที่สุด

✓ แบลนเคนชิพ (Blankenship. 1976 : 7147 - A) พิสูจน์ให้เห็นว่าสามารถจัดการเรียนการสอนเพื่อส่งเสริมให้เกิดความคิดสร้างสรรค์ได้โดยทำการทดลองกับนักเรียนเกรด 1 เมืองฮันกิงตัน รัฐเวอร์จิเนีย จำนวน 96 คน แบ่งเป็นกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม โดยฝึกให้กลุ่มทดลองให้มีการคิดอย่างสร้างสรรค์ มีกิจกรรมให้ 15 ชนิด ในเวลา 10 ชั่วโมง ผลการวิจัยปรากฏว่า กลุ่มทดลองมีความสามารถในการคิดสร้างสรรค์เพิ่มขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ในขณะที่กลุ่มควบคุมไม่มีพัฒนาการความคิดสร้างสรรค์เลย

งานวิจัยในประเทศ

โลว เลียมแก้ว (โลว เหลี่ยมแก้ว 2514 : 55) ศึกษา นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 7 กับการศึกษา 2513 โรงเรียนเทศบาลเมืองนครศรีธรรมราช จำนวน 424 คน ชาย 251 คน หญิง 173 คน โดยใช้แบบทดสอบของวอลลาซและโคแกน ผลปรากฏว่า ความคิดสร้างสรรค์และความถนัดทางการเรียน เป็นความสามารถต่างประเภทกัน

เชาวนา ยุทธิสุริยพันธ์ (เชาวนา ยุทธิสุริยพันธ์ 2514 : 80 - 81) ได้ศึกษาเปรียบเทียบความสามารถในการคิดสร้างสรรค์ของนักเรียนที่เรียนในโรงเรียนสาธิตกับนักเรียนในโรงเรียนที่ใช้หลักสูตรปกติ ระดับชั้นประถมปีที่ 4 ชั้นประถมปีที่ 7 และมัธยมศึกษาปีที่ 3 จำนวน 360 คน โดยใช้แบบทดสอบความคิดสร้างสรรค์ที่ได้รับมาจากแบบทดสอบของวอลลาซและโคแกน ผลการศึกษพบว่า นักเรียนที่เรียนในโรงเรียนสาธิตมีพัฒนาการด้านความคิดสร้างสรรค์เพิ่มขึ้นตามลำดับชั้นเรียน แต่นักเรียนที่เรียนในโรงเรียนที่ใช้หลักสูตร

พัฒนาความคิดสร้างสรรค์ ความคิดสร้างสรรค์พัฒนาขึ้นจากชั้นประถมปีที่ 3 ถึงชั้นประถมปีที่ 7 เท่านั้น จากชั้นประถมปีที่ 7 ถึงชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 มีลักษณะคงที่

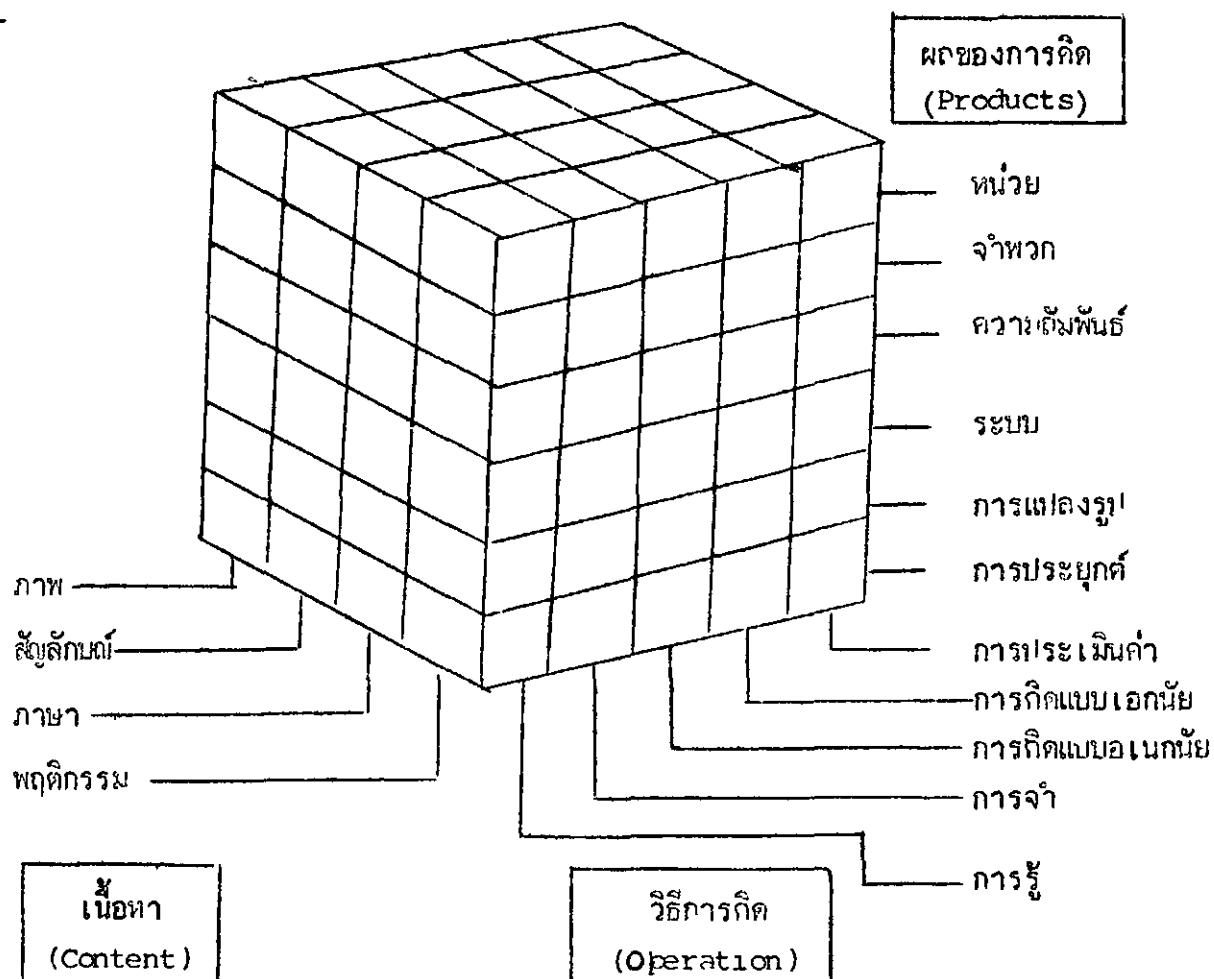
✕ เกรียงศักดิ์ พราวตรี (เกรียงศักดิ์ พราวตรี 2516 : 114) ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างความคิดสร้างสรรค์ทางภาษากับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทย ของนักเรียนชั้นประถมปีที่ 5 ในภาคการศึกษา 5 รวม 9 แห่ง จำนวน 320 คนพบว่า ความคิดสร้างสรรค์ทางภาษา มีความสัมพันธ์กับความสามารถในการฟัง การละกคคำ ความสามารถในการอ่าน

✕ บังอร พุ่มสะอาด (บังอร พุ่มสะอาด 2517 : 53) ศึกษา นักเรียนชั้น ประถมศึกษาปีที่ 7 ปีการศึกษา 2516 โรงเรียนสังกัดกรมสามัญศึกษา สังกัดองค์การบริหาร ส่วนจังหวัด สังกัดโรงเรียนราษฎร์ และสังกัดเทศบาล จังหวัดพระนครศรีอยุธยา จำนวน 395 คน พบว่า นักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทยสูง จะมีความคิดสร้างสรรค์ สูงกว่านักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์การเรียนภาษาไทยต่ำ

จากเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องในในประเทศและต่างประเทศ แสดงให้เห็นว่า ความคิดสร้างสรรค์สามารถส่งเสริมให้เกิดขึ้นได้ภายใต้สถานการณ์ที่เอื้ออำนวย โดยครู ผู้สอนจะต้องให้อิสระในการแสดงออกทางการเขียน และการพูดตามความคิดจินตนาการ ของเด็ก ครูต้องให้ความเป็นกันเองแก่เด็ก กระตุ้นยั่วยุให้เด็กได้แสดงออก ยอมรับ ความคิดเห็นของเด็ก และความคิดสร้างสรรค์สามารถส่งเสริมให้เกิดขึ้นได้กับเด็กทุกระดับ สติปัญญา

๒. ทฤษฎีความคิดสร้างสรรค์ตามโครงสร้างทางสติปัญญาของกิลฟอร์ด

กิลฟอร์ด (J.R. Guilford. 1973 : 63) นักจิตวิทยาชาวอเมริกัน เสนอโครงสร้างทางสมองของมนุษย์ (Structure of Intellect model) ว่า ประกอบด้วย 3 มิติ ซึ่งประกอบด้วยเนื้อหา (Content) วิธีการคิด (Operation) และผลารคิด (Products) ดังรูป

ภาพประกอบ 1 แสดงโครงสร้างทางสมองของ Guilford

จากรูป สมบูรณ์และสำเร็จ (สมบูรณ์ ชัดเจน และสำเร็จ บุญเรืองรัตน์

อ้างอิงมาจาก พยอม วงศ์สารศรี 2526 : 152)

มิติแรก เนื้อหา (Content) หมายถึง สิ่งต่าง ๆ ที่ก่อให้เกิดความคิดหรือความรู้สึก อาจจะเป็นสิ่งของ เรื่องราว สัญลักษณ์หรือเหตุการณ์ต่าง ๆ มิติเนื้อหาแบ่งออกเป็น 4 ประเภท ดังนี้

1. ภาพ (Figural) หมายถึง สิ่งที่เป็นรูปธรรมต่าง ๆ ที่โครงสร้างที่สามารถมองเห็น หรือให้ความรู้สึกได้ เช่น บ้าน รถ นก ภาพ แสง เสียง ความร้อน เป็นต้น

2. สัญลักษณ์ (Symbolic) หมายถึง เครื่องหมายหรือสัญญาณต่าง ๆ เช่น ตัวเลข ตัวอักษร สัญลักษณ์ ธาตุ โมเลกุลเคมี สัญญาณจราจร เป็นต้น

3. ภาษา (Verbal) หมายถึง ถ้อยคำต่าง ๆ

4. พฤติกรรม (Behavior) หมายถึง การกระทำหรือการแสดงออกต่าง ๆ ของบุคคล เช่น ความต้องการ เจตคติ อารมณ์ เป็นต้น

มิติที่ 2 วิธีการคิด (Operation) หมายถึง กระบวนการคิดซึ่งประกอบด้วย 5 ลักษณะ คือ

1. การรับรู้ (Cognition) หมายถึง ความสามารถทางสมองของบุคคลที่จะ รู้จักหรือค้นพบและเข้าใจสิ่งต่าง ๆ

2. การจำ (Memory) หมายถึง ความสามารถทางสมองของบุคคลที่จะจำ สิ่งต่าง ๆ ได้

3. การคิดแบบแยกแยะ (Divergent Thinking) หมายถึง ความสามารถที่จะ คิดหรือกระทำตอบสิ่งต่าง ๆ ได้หลายทาง เช่น ให้บอกคำที่ขึ้นด้วย "ก" และลงท้ายด้วย "ง" มาให้มากที่สุด ก็สามารถบอกได้ว่าคือ กว กาง กรุง ฯลฯ

4. การคิดแบบเอกนิยม (Convergent Thinking) หมายถึง ความสามารถ ของมนุษย์ที่คิด กระทำตอบต่อสิ่งต่าง ๆ ในทางที่ดีที่สุด ถูกต้องเหมาะสมที่สุด เช่น มีโจทย์ ว่าในเลขชุด 2, 4, 6, 8 เลขตัวที่ถัดจากเลข 8 คืออะไร ครั้งแรกมนุษย์ก็คิดพิจารณาหลาย ทางเช่น คำตอบอาจเป็น 9 หรือ 10 ก็ได้ แต่พิจารณาอย่างละเอียดทุก ๆ ทางแล้วก็จะพบว่า เลขชุดที่เพิ่มขึ้นทีละ 2 เสมอ ฉะนั้นคำตอบที่ถูกต้องที่สุดก็คือ 10 นั่นเอง

5. การประเมินค่า (Evaluation) หมายถึง ความสามารถของมนุษย์ใน การพิจารณาตัดสินหรือประเมินคุณค่าสิ่งต่าง ๆ ได้ถูกต้องดีเหมาะสมผล และเป็นไปตาม กฎเกณฑ์ต่าง ๆ

มิติที่ 3 ผลของการคิด (Product) หมายถึง ผลที่เกิดจากการที่มนุษย์คิดใน สิ่งต่าง ๆ แล้วสามารถจัดเป็นระบบ เป็นเหล่าเป็นพวก หรือสามารถคิดแต่งปรับปรุงนำไปใช้ หรือสร้างสรรค์สิ่งต่าง ๆ ออกมาใช้ได้ มิติดังนี้แบ่งออกเป็น 6 ประเภทดังนี้

1. หน่วย (Unit) หมายถึง สิ่งย่อยที่สุดของสิ่งต่าง ๆ ที่มีคุณสมบัติเฉพาะตัว ไม่เหมือนกับสิ่งอื่น ๆ เช่น นาฏก นาถเียง นกพิราบ เป็นต้น
2. จำพวก (Class) หมายถึง กลุ่มต่าง ๆ ที่มีคุณสมบัติร่วมกัน เช่น นาฏก นาถเียง นกพิราบ ต่างก็จัดเป็นจำพวกนก
3. ความสัมพันธ์ (Relation) หมายถึง ความเชื่อมโยงของสิ่งต่าง ๆ เช่น พ่อคู่กับแม่ ปายคู่กับหญิง
4. ระบบ (System) หมายถึง กลุ่มของสิ่งต่าง ๆ ที่เชื่อมโยงกัน โดยมีหลักเกณฑ์ รวมกันอยู่อย่างหนึ่ง เช่น เลขชุด 1 3 7 5 9 จัดเป็นระบบเลขคี่ 2 4 6 8 10 จัดเป็นระบบเลขคู่
5. การแปลงรูป (Transformation) หมายถึง การเปลี่ยนแปลง แก้ไข ปรับปรุง ดัดแปลงสิ่งต่าง ๆ ออกมาในรูปใหม่ เช่น การแปลความหมาย ย่อความ เป็นต้น
6. การประยุกต์ (Implication) หมายถึง การคาดคะเน การคาดหวัง การทำนายจากสิ่งหรือเหตุการณ์ต่าง ๆ ว่าจะมีสิ่งใดเกิดขึ้นมา

แบบจำลองแสดงโครงสร้างทางสมองตามทฤษฎีของกิลฟอร์ดประกอบด้วย 120 แบบจำลองจุลภาค (Micro - Model) แต่ละแบบจำลองจุลภาค เป็นแบบจำลองสามมิติ ประกอบด้วย วิธีคิด เนื้อหาและผล (Operation - Content - Product) ต่างกัน โดยใช้สื่อเป็นอักษรย่อสามตัวเรียงตามลำดับ เช่น

CSU หมายถึง แบบจำลองจุลภาคที่บอกถึงความสามารถด้านการรับรู้และเข้าใจทางสัญลักษณ์ในรูปหน่วย ซึ่งย่อมาจาก Cognition - Symbolic - Unit

ในการศึกษาครั้งนี้ใช้แบบจำลองจุลภาค ซึ่งวิธีคิดเป็นแบบอเนกนัย เนื้อหาเป็นด้านภาษา ผลทั้ง 6 ด้าน (Divergent Semantic Products) ซึ่งบังอร พุ่มละอาก ได้สร้างเอาไว้ดังต่อไปนี้

ฉบับที่ 1 แบบทดสอบการคิดแบบอเนกนัยทางภาษาในรูปหน่วย

(Divergent Semantic Unit : DMU)

ฉบับที่ 2 แบบทดสอบการคิดแบบอเนกนัยทางภาษาในรูปจำพวก

(Divergent Semantic Class : DMC)

ฉบับที่ 3 แบบทดสอบการคิดแบบอเนกนัยทางภาษาในรูปความสัมพันธ์

(Divergent Semantic Relation : DMR)

ฉบับที่ 4 แบบทดสอบการคิดแบบอเนกนัยทางภาษาในรูประบบ

(Divergent Semantic System . DMS)

ฉบับที่ 5 แบบทดสอบการคิดแบบอเนกนัยทางภาษาในรูปการแปลงรูป

(Devergent Semantic Transformation : DMT)

ฉบับที่ 6 แบบทดสอบการคิดแบบอเนกนัยทางภาษาในรูปการประยุกต์

(Divergent Sematic Implication : DMI)

แบบทดสอบความคิดสร้างสรรค์ทางภาษาตามทฤษฎีของกิลฟอร์ด

อนาสตาซี (Anastasi. 1958 : 375 - 376) ได้กล่าวถึงแบบทดสอบของ กิลฟอร์ดและคริสเตนเสน (Guilford and Christensen) ที่ใช้วัดความคิดสร้างสรรค์ทางภาษาไว้ดังนี้

1. ผลการคิดแบบอเนกนัยทางภาษาในรูปของหน่วย (DMU) ใช้แบบทดสอบที่ให้เขียนสิ่งของที่อยู่ในพวกเดียวกัน เช่น ของเหลวที่เป็นเชื้อเพลิง ไม้เท้า น้ำมันก๊วย แกสโซลีน แอลกอฮอล์....

2. ผลการคิดแบบอเนกนัยทางภาษาในรูปของกลุ่ม (DMC) ใช้แบบทดสอบที่ให้บอกประโยชน์ของสิ่งของที่กำหนดให้ เช่น ให้บอกประโยชน์ของหนังสือพิมพ์ ประโยชน์ที่นอกเหนือจากการอ่าน เช่น ใช้ทำเชือกเพ็ชิ่ง ใช้กันของแตก....

3. ผลการคิดแบบอเนกนัยทางภาษาในรูปของความสัมพันธ์ (DMR) ใช้แบบทดสอบที่ให้เขียนคำต่าง ๆ ที่มีความหมายคล้ายคลึงกันหรือตรงกันข้ามกับคำที่กำหนดให้

4. ผลการคิดแบบอเนกนัยทางภาษาในรูปของการแปลงรูป (DMT) ใช้แบบทดสอบที่ให้บอกเหตุการณ์ต่าง ๆ ที่เกิดขึ้น อันเป็นผลเนื่องมาจากเหตุการณ์ที่กำหนดให้ ตัวอย่างเช่น ถ้าคนไม่จำเป็นต้องนอนพักผ่อนจะเกิดผลอะไรบ้าง คนทำงานได้มากขึ้น ไม่จำเป็นต้องใช้นาฬิกาปลุก และอื่น ๆ

5. ผลการคิดแบบอเนกนัยทางภาษาในรูปของการประยุต์ (DMT) ใช้แบบทดสอบที่ให้บอกรายชื่อของงานอาชีพต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับสัญลักษณ์ที่กำหนดให้ เช่น ได้แก่ วิศวกรไฟฟ้า เจ้าของโรงงานทำหลอดไฟ และอื่น ๆ

ยังมีแบบทดสอบเพื่อวัดความคิดสร้างสรรค์ทางภาษาอีกหลายประเภท ดังที่ หลุยส์ สะเปียร์ซีย์ (หลุยส์ สะเปียร์ซีย์ 2519 : 13 - 17) ได้กล่าวไว้ดังนี้

1. การคิดแบบอเนกนัยทางภาษาในรูปของหน่วย (DMU) รูปแบบของข้อสอบชนิดนี้ส่วนมากจะเป็นการกำหนดประเภทสิ่งของที่มีลักษณะเฉพาะมาให้ แล้วให้บอสมมติของสิ่งนั้น ๆ เช่น จากการศึกษาของคริสเตนเสน และกิลฟอร์ด (Christensen and Guilford. 1956) ที่ใช้แบบทดสอบให้บอกประเภทของที่เป็นโลหะ เป็นของเหลว หรือให้บอกชนิดของปลาให้มากที่สุด

จากผลการวิจัยพบว่าคะแนนที่ได้สะท้อนความสามารถในการคิดแบบอเนกนัยทางภาษาในรูปของหน่วยที่เฉพาะเจาะจง คือคะแนนที่นับจำนวนคำตอบถูกต้องทั้งหมดในเวลาจำกัด ซึ่งคะแนนนี้บางครั้งเรียกว่าคะแนนความคล่องในการคิด

2. การคิดแบบอเนกนัยทางภาษาในรูปของกลุ่ม (DMC) ลักษณะของแบบทดสอบที่จะใช้วัดความสามารถด้านนี้ วิลสัน (Wilson. 1954) ได้ศึกษาพบว่า แบบทดสอบประเภทให้บอกประโยชน์ของสิ่งของสามารถวัดความคิดแบบมีคหุ่่นได้ เช่น จงบอกประโยชน์ของก้อนอิฐให้มากที่สุด คนหนึ่งตอบว่าใช้สร้างบ้าน โรงเรือน ร้านค้า ธนาคาร กำแพง ฯลฯ จะได้คะแนนความคล่องในการคิด 5 คะแนน คะแนนความยืดหยุ่นเป็นไปอยู่ แต่ถ้าอีกคนหนึ่งตอบว่าใช้สร้างบ้าน ถ่วงของให้จมน้ำ ทำที่กั้นหนังสือ กรองน้ำ ทำผงสีแดง ฯลฯ คนนี้จะได้คะแนนความคล่องในการคิด 5 คะแนน และคะแนนความยืดหยุ่น 5 คะแนน

3. แบบทดสอบวัดความคิดสร้างสรรค์ทางภาษาในรูปของระบบ (DMS) จะวัดได้โดยใช้แบบทดสอบการแบ่งประโยคจากอักษรที่กำหนดให้ ซึ่งเป็นผลงานวิจัยของคริสเตนเสน และกิลฟอร์ด เช่น

พยัญชนะที่กำหนดให้	น	ห	น	ก
	นก	หา	น้ำ	กิน
	หนู	เห็น	นก	แก้ว

4. แบบทดสอบวัดความคิดสร้างสรรค์ทางภาษาในรูปของการแสดงรูป (DMT) ซึ่งเป็นผลการศึกษาของเมดนิค (Mednick. 1964) พบว่าแบบทดสอบที่ใช้ตัวเร้า 3 ตัว และให้หาคำตอบ 1 ตัว ที่มีความสัมพันธ์กับคำทั้งสาม จะสามารถวัดความคิดสร้างสรรค์ทางภาษาด้านนี้ได้ เช่น กำหนดคำว่า กะทิ แม่ ใจ คำตอบคือ น้ำ

5. แบบทดสอบวัดความคิดสร้างสรรค์ทางภาษาในรูปของการประมุขต์ (DMI) แบบทดสอบที่ใช้วัดด้านนี้เรียกว่า "Possible Jobs" คือกำหนดภาพสัญลักษณ์ให้และให้บอกว่าภาพนี้สามารถใช้แทนกลุ่มคน หรืออาชีพอะไรได้บ้าง เช่น ใช้แทนอาชีพ ไฟฟ้า นักเรียนที่เรียนเก่ง ร้านขายเครื่องไฟฟ้า

จากลักษณะแบบทดสอบวัดความคิดสร้างสรรค์ทางภาษาตามทฤษฎีของกิลฟอร์ดที่ได้กล่าวมาแล้ว จะเห็นว่ามุ่งให้นักเรียนหาคำตอบให้มากที่สุด คำตอบนั้นต้องเป็นไปในแนวกว้าง และมีลักษณะเฉพาะตน

แบบทดสอบความคิดสร้างสรรค์ของทอแรนซ์ (Torrance Test of Creative Thinking)

อาร์รี รังสินันท์ (อาร์รี รังสินันท์ 2526 : 180 - 186) ได้กล่าวถึงแบบทดสอบความคิดสร้างสรรค์ของทอแรนซ์ไว้ดังนี้

ศาสตราจารย์ ดร. อี พอล ทอแรนซ์ แห่งมหาวิทยาลัยจอร์เจีย สหรัฐอเมริกา เป็นผู้คิดแต่งเครื่องมือวัดความคิดสร้างสรรค์ของกิลฟอร์ดขึ้นหลายแบบ ซึ่งมีทั้งแบบสำรวจแบบทดสอบหลายรูปแบบขึ้น สำหรับแบบทดสอบทอแรนซ์ได้พัฒนาขึ้นภายในขอบเขตและเนื้อหาทางการศึกษา ซึ่งเป็นโปรแกรมการวิจัยระยะยาวที่เน้นเฉพาะในเรื่องประสบการณ์ในห้องเรียนที่จะสนับสนุนและเร้าให้เด็กเกิดความคิดสร้างสรรค์

แบบทดสอบความคิดสร้างสรรค์ของทอแรนซ์ มีดังต่อไปนี้

1. แบบทดสอบความคิดสร้างสรรค์โดยอาศัยรูปภาพหรือ (Thinking Creatively With Pictures) มี 2 แบบ คือ แบบ ก. และ แบบ ข.

2. แบบทดสอบความคิดสร้างสรรค์โดยอาศัยภาษา (Thinking Creatively With Words) มี 2 แบบ คือ แบบ ก. และ แบบ ข.

3. แบบทดสอบความคิดสร้างสรรค์โดยอาศัยเสียงและภาษา (Thinking Creatively With Sounds and Words : Sounds and Images)

4. แบบทดสอบความคิดสร้างสรรค์โดยอาศัยการปฏิบัติและการเคลื่อนไหว (Thinking Creatively in Action and Movement)

แบบทดสอบความคิดสร้างสรรค์โดยอาศัยรูปภาพเป็นสื่อ แบบ ก. (Thinking Creatively With Picture Figural Form A)

แบบทดสอบความคิดสร้างสรรค์โดยอาศัยรูปภาพ มี 2 แบบ คือ แบบ ก. และแบบ ข. เป็นแบบทดสอบถ่วงน้ำหนัก ซึ่งทอแรนซ์ ได้กำหนดสิ่งเร้าให้มีลักษณะคล้ายคลึงกัน มีจุดมุ่งหมายเดียวกัน แต่แตกต่างกันในสิ่งเร้าที่กำหนด แบบทดสอบทั้งแบบ ก. และ แบบ ข. ใช้สำหรับเด็กอนุบาล - อุดมศึกษา

ลักษณะของแบบทดสอบ

แบบทดสอบความคิดสร้างสรรค์โดยอาศัยรูปภาพแบบ ก. ประกอบด้วยแบบสอบย่อย 3 ชุด ซึ่งทอแรนซ์เรียกแบบย่อยว่า กิจกรรม แบบสอบย่อยจึงประกอบด้วยกิจกรรม 3 กิจกรรม ดังนี้

กิจกรรมชุดที่ 1 การวาดภาพ (Picture Construction) โดยให้เด็กต่อเติมภาพจากสิ่งเร้าที่กำหนดเป็นกระดาษสติกเกอร์สีเขียนรูปไข่ ให้เด็กต่อเติมภาพให้แปลกใหม่ น่าตื่นเต้น และน่าสนใจที่สุดเท่าที่จะเป็นไปได้ แล้วให้ตั้งชื่อภาพที่วาดแล้วให้แปลกที่สุด

กิจกรรมชุดที่ 2 การต่อเติมภาพให้สมบูรณ์ (Picture Completion) โดยให้เด็กต่อเติมภาพจากสิ่งเร้าที่กำหนดเป็นรูปเส้นในลักษณะต่าง ๆ จำนวน 10 ภาพ เป็นการต่อเติมภาพให้แปลก น่าสนใจ และน่าตื่นเต้นที่สุดเท่าที่จะเป็นไปได้ และตั้งชื่อภาพที่ต่อเติมเสร็จแล้วให้แปลกและน่าสนใจด้วย

กิจกรรมชุดที่ 3 การใช้เส้นคู่ขนาน (Pararell Line) โดยให้เด็กต่อเติมจากภาพเส้นคู่ขนาน จำนวน 30 คู่ ในการประกอบภาพโดยใช้เส้นคู่ขนานเป็นส่วนสำคัญของภาพ และต่อเติมภาพให้แปลกแตกต่าง ไม่ซ้ำกัน แล้วตั้งชื่อภาพที่ต่อเติมแล้วด้วย

การทำแบบทดสอบทั้ง 3 กิจกรรม เป็นการวาดภาพให้แปลก น่าตื่นเต้น น่าสนใจ และวาดภาพจากความนึกคิดของเด็กเอง หรือแสดงเอกลักษณ์ของภาพ กิจกรรมทั้ง 3 ชุด ใช้เวลาทำสอบกิจกรรมชุดละ 10 นาที เมื่อหมดเวลากิจกรรมหนึ่งต้องเริ่มทำกิจกรรมชุดถัดไปทันที กิจกรรมทั้ง 3 ชุด ใช้เวลา 30 นาที

แบบทดสอบความคิดสร้างสรรค์โดยอาศัยรูปภาพ แบบ ข.

แบบทดสอบนี้มีลักษณะเป็นแบบทดสอบคู่ขนานกับแบบ ก. จะแตกต่างกันเฉพาะสิ่งเร้าที่กำหนด กล่าวคือ ในกิจกรรมชุดที่ 1 เป็นการวาดภาพ โดยให้เด็กต่อเติมจากกระดาษสติ๊กเกอร์สีส้ม เป็นรูปกล้วยไม้กรอบ กิจกรรมชุดที่ 2 การวาดภาพให้สมบูรณ์โดยให้เด็กต่อเติมจากเส้นลักษณะต่าง ๆ ซึ่งต่างกับแบบ ก. และกิจกรรมชุดที่ 3 การใช้วงกลม (Circles) โดยให้เด็กต่อเติมภาพจากสิ่งเร้าที่เป็นวงกลมขนาดเดียวกัน จำนวน 30 วงกลม

การตรวจให้คะแนน

การตรวจให้คะแนนความคิดสร้างสรรค์ แบ่งออกเป็น 4 ด้าน ดังนี้

1. ความคิดคล่องตัว (Fluency) หมายถึง ความสามารถของบุคคลในการคิดหากำตอบให้ได้อย่างคล่องแคล่ว รวดเร็ว และปริมาณการตอบสนองได้มากในเวลาจำกัด คะแนนความคิดคล่องตัวคือคะแนนที่ได้จากการวาดภาพที่ชัดเจน สื่อความหมายได้ในแต่ละกิจกรรม เช่น กิจกรรมชุดที่ 1 ความคิดคล่องตัวมีเพียง 1 คะแนน กิจกรรมชุดที่ 2 คะแนนความคิดคล่องตัวสูงสุด 10 คะแนน และกิจกรรมชุดที่ 3 คะแนนความคิดคล่องตัว 30 คะแนน

2. ความคิดริเริ่ม (Originality) หมายถึง ความสามารถของบุคคลในการคิดสิ่งแปลกใหม่ ไม่ซ้ำกับผู้อื่น โดยใช้เกณฑ์คำตอบที่เด็กตอบมากตั้งแต่ 1 - 5 เปอร์เซนต์ จัดเป็นความคิดที่แปลกและได้คะแนนมากที่สุด คะแนนนักเรียนตอบมากกว่า 5 เปอร์เซนต์ จัดเป็นความคิดธรรมดา ได้คะแนนต่ำตั้งแต่ศูนย์ขึ้นไป

3. ความคิดละเอียดลออ (Elaboration) หมายถึง ความคิดในรายละเอียด ที่นำมาตกแ่งความกึกกรังแรกให้สมบูรณ์ แล้วทำให้ภาพชัดเจนและให้ภาพเหมาะสมสมบูรณ์ ตั้งในภาพที่มีรายละเอียดแต่ละส่วน ให้คะแนนส่วนละ 1 คะแนน การคิดคะแนนความคิดละเอียดลออใช้ช่วงคะแนน เช่น จาก $1 - 5 = 1$ คะแนน เป็นต้น

แบบทดสอบความคิดสร้างสรรค์โดยอาศัยภาษาเป็นสื่อ (Thinking Creatively With Words)

แบบทดสอบความคิดสร้างสรรค์โดยอาศัยภาษาเป็นสื่อ มี 2 แบบ คือ แบบ ก. และ แบบ ข. มีลักษณะเป็นแบบทดสอบคู่ขนาน แบบทดสอบความคิดสร้างสรรค์โดยอาศัยภาษาเป็นสื่อ เหมาะสำหรับเด็กชั้นประถมศึกษา - ระดับอุดมศึกษา

ลักษณะของแบบทดสอบ

แบบทดสอบความคิดสร้างสรรค์โดยใช้ภาษาเป็นสื่อแบบ ข. ใ้ให้ผู้สอบแสดงความคิดเชิงสร้างสรรค์ออกมาในรูปของภาษา แบบทดสอบนี้ประกอบด้วยกิจกรรมย่อย ๆ 7 กิจกรรมดังนี้

กิจกรรมชุดที่ 1 การตั้งคำถาม โดยให้นักเรียนตั้งคำถามจากภาพที่กำหนดให้มาให้มากที่สุดเพื่อให้รู้ว่า เกณฑ์อะไรขึ้นมากที่สุดและคำถามที่ตั้งขึ้นต้องไม่เป็นคำถามที่สามารถตอบได้เพียงแค่เปลี่ยนรูปภาพเท่านั้น แต่จะต้องตอบจากความคิด

ตัวอย่างคำถาม ทำไมเด็กผู้ชายจึงมาที่สระน้ำ ทำไมหูของเขาจึงใหญ่ ทำไมเขาจึงแต่งตัวรุ่มร่าม เสื้อผ้าของเขาเป็นสีอะไร เป็นต้น

กิจกรรมชุดที่ 2 การเดาสาเหตุ โดยให้นักเรียนเขียนสาเหตุเกี่ยวกับเหตุการณ์ที่แสดงในรูปภาพหน้า 1 มาให้มากที่สุด (ภาพเดียวกับกิจกรรมชุดที่ 1)

กิจกรรมชุดที่ 3 การเดาผลที่จะเกิดตามมา ให้นักเรียนเขียนผลที่อาจเกิดขึ้นเนื่องมาจากเหตุการณ์ในภาพที่กำหนดให้ (ภาพเดียวกันกับกิจกรรมชุดที่ 1)

กิจกรรมชุดที่ 4 ปรับปรุงผลผลิตให้ดีขึ้น ให้นักเรียนคัดเลือกรายงานที่กำหนดให้ให้เป็นชิ้นที่น่ารักน่าเล่นด้วย และเก็บของเล่นที่เด็ก ๆ ชอบ และให้บอกมาหรือเขียนให้มากที่สุดเท่าที่จะทำได้

กิจกรรมชุดที่ 5 ประโยชน์ของสิ่งของ ให้นักเรียนเขียนรายชื่อหรือบอกรายชื่อของสิ่งของที่น่าสนใจและแปลกที่มาจากกล่องกระดาษมาให้มากที่สุด

กิจกรรมชุดที่ 6 ตั้งคำถามแปลก ๆ ให้นักเรียนตั้งคำถามแปลก ๆ เกี่ยวกับกล่องกระดาษ

กิจกรรมชุดที่ 7 การสมมติอย่างมีเหตุผล สมมติว่ามีก้อนเมฆมีเชือกผูก และปลายตรงกับพื้นดิน อะไรจะเกิดขึ้น

ให้นักเรียนเขียนสิ่งที่คิดหรือเดาว่าอะไรจะเกิดขึ้นจากสถานการณ์ที่ไม่น่าเป็นไปได้ที่กำหนดให้ เช่น สมมติว่ามีก้อนเมฆมีเชือกผูก และปลายตรงกับพื้นดิน อะไรจะเกิดขึ้น

- ตัวอย่างคำตอบ - จะมีผู้เอาตะกร้าไปแขวนเชือก
- ผมจะตกกรงบริเวณนั้น
 - อาจมีผู้ร้องเรียนรัฐบาลถ้าเขาไม่ลาบารถตัดเชือกที่ห้อยมา
- เกาะกะสามของเขา
- ผมจะเอาเรือไปขายเช่นเดียวกับบอลูน
 - พายุจะเกิดตรงบริเวณนั้น

การตรวจให้คะแนน การตรวจให้คะแนนความคิดสร้างสรรค์ก็จะให้คะแนน เช่นเดียวกับแบบทดสอบโดยอาศัยรูปร่าง คือให้คะแนนความคิดคล่องตัว ความคิดยืดหยุ่น ความคิดริเริ่ม

ดังตัวอย่างคำตอบในกิจกรรมชุดที่ 7 ดังนี้

คะแนนความคิดคล่องตัว = 5

คะแนนความคิดยืดหยุ่น = - 4 เพราะผมตกบริเวณนั้นและพายุจะเกิดตรงบริเวณนั้น

เป็นคำตอบในทิศทางเดียวกัน

คะแนนความคิดริเริ่ม มีเกณฑ์ในการให้คะแนนดังนี้

คำตอบที่มีผู้ตอบ 5% หรือมากกว่า ให้ 0 คะแนน

คำตอบที่มีผู้ตอบ 2 - 4.99% ให้ 1 คะแนน

คำตอบที่มีผู้ตอบน้อยกว่า 2% ให้ 3 คะแนน

3. เอกสารและงานวิจัยเกี่ยวกับการเรียนการสอนวิชาภาษาไทย

เอกสารเกี่ยวกับการเรียนการสอนวิชาภาษาไทย

การสอนวิชาต่าง ๆ ล้วนแต่ต้องอาศัยภาษาไทยเป็นเครื่องมือในการสื่อความเข้าใจ ทั้งสิ้น ผู้ที่มีความถนัดทางภาษาไทยสูงก็จะเป็นผู้ รับผิดชอบสำเร็จในการประกอบอาชีพ ของงานเองเสมอ

การเรียนการสอนภาษาไทยครูผู้สอนควรจะให้ศึกษาในหัวข้อต่อไปนี้

- โครงสร้างเนื้อหาของหลักสูตรภาษาไทยปี 2521
- การประเมินผล
- แนวในการสอนภาษาไทย
- วิธีสอนแบบต่าง ๆ ที่เอื้อต่อการสอนภาษาไทย
- สื่อการสอนวิชาภาษาไทย

โครงสร้างเนื้อหาของหลักสูตรภาษาไทย ปีพุทธศักราช 2521 มีดังต่อไปนี้

(พิกัดนา ธาณวรรณ 2522 : 4 - 5)

1. ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 กำหนดเนื้อหาเพื่อเตรียมความพร้อมทั้งการฟัง การพูด การอ่านและการเขียนไว้ส่วนหนึ่งในตอนแรกของการเรียน
2. เนื้อหาของทุกระดับชั้นจะกำหนดเนื้อหาของทักษะทั้ง 4 คือ การฟัง การพูด การอ่าน และการเขียนไว้ให้สอดคล้องกัน ทักษะแต่ละอย่างมีเนื้อหาที่เสริมสร้างประสบการณ์ทางภาษา โดยนำสิ่งที่ผู้เรียนจะต้องเข้าใจและใช้ในชีวิตประจำวันมาเป็นกิจกรรม
3. เนื้อหาทุกเนื้อหาที่มีความเกี่ยวข้องขอให้ผู้สอนใช้ทราบว่าเนื้อหาตอนนั้นต้องการจะให้ผู้เรียนได้รับอะไรบ้าง
4. เนื้อหาทุกเนื้อหาสามารถประเมินผลผู้เรียนได้ตามวัตถุประสงค์เชิงพฤติกรรมที่ตั้งไว้สอดคล้องกัน
5. หลักเกณฑ์ของภาษาหรือระเบียบของภาษาไทย (หลักภาษา) ให้สอดแทรกไว้ให้ผู้เรียนได้มาจางามลำดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ถึงชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โดยไม่รู้ตัว

6. ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ถึงชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ได้กำหนดประมวลคำเป็นเกณฑ์อย่างต่ำให้นักเรียนแต่ละระดับทั้งประเทศมีความรู้ร่วมกัน คือ สามารถ อ่าน เขียน เข้าใจความหมาย และนำไปใช้ได้ดังนี้

ประถมศึกษาปีที่ 1 จำนวน 450 คำ

ประถมศึกษาปีที่ 2 จำนวน 450 คำ (เพิ่มอีก) 800 คำ

ประถมศึกษาปีที่ 3 จำนวน 450,800 (เพิ่มอีก) 1200 คำ

ประถมศึกษาปีที่ 4 จำนวน 450,800,1200 (เพิ่มอีก) 1550 คำ

ในชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 - 6 ถือว่าการจะใช้คำที่ใช้ในชีวิตประจำวันตามการแก้วยให้ทุกคำ

การประเมินผล

1. การวัดทำเป็นระยะ ๆ เพื่อเอื้ออำนวยให้ผู้เรียนได้เรียนตามความถนัดและความสามารถ
2. การสอบมีจุดมุ่งหมายเพื่อปรับปรุงการเรียนมากกว่าเพื่อคัดนักเรียนออกจากโรงเรียน
3. การประเมินผลและการวัดผลใช้เลรีภาพแก่โรงเรียนและท้องถิ่นมากขึ้น
4. ลดความกดดันแก่ครูและนักเรียนที่จะต้องเตรียมตัวเรียนเพื่อสำหรับสอบมาเป็นเรียนเพื่อแก้ปัญหา หรือเพื่อสร้างเสริมคุณธรรมให้กับตนเองและสังคม

แนวการสอนภาษาไทย (กรมวิชาการ 2526 : 15 - 16)

การเรียนภาษาไทยตามหลักสูตรประถมศึกษา 2521 เน้นสัมฤทธิ์ผลของทักษะการเข้าใจภาษา คือ การฟัง การอ่าน และทักษะการใช้ภาษา คือ การพูด การเขียน จนสามารถใช้ภาษาเป็นเครื่องมือสื่อความคิด ความเข้าใจ แสวงหาความรู้และมีเหตุผลเพื่อนำไปใช้ในวิถีชีวิตประจำวัน ดังนั้นแนวการสอนจึงต้องใช้วิธีการ สื่อการเรียน และกิจกรรมต่าง ๆ กระจาย ๆ วิชา วิชา ต้องจัดลำดับขั้นก่อนหรือแจกแจงเนื้อหา ความคิดเห็นส่วนย่อยเพื่อให้

ผู้เรียนรู้จักสังเกต สามารถจับหลักเกณฑ์อันเป็นพื้นฐานของการเรียนภาษาจนสามารถใช้ภาษา
เป็นสื่อความหมายถ่ายทอดความคิด แก้ปัญหา วิเคราะห์เหตุการณ์ และตัดสินใจได้ถูกต้อง
มีนิสัยรักการอ่าน มีเจตคติที่ดีต่อการเรียนวิชาภาษาไทย

แนวการสอนควรยึดหลักเกณฑ์ดังต่อไปนี้

1. ฝึกทักษะทั้ง 4 ให้สัมพันธ์กับความคิดและการใช้ภาษาโดยจัดกิจกรรมที่สอดคล้องกัน
และสัมพันธ์กับการใช้ภาษาที่จำเป็นในชีวิตของผู้เรียนด้วย
2. ฝึกให้ผู้เรียนศึกษา ค้นคว้า หาค้นเองให้มากที่สุดโดยใช้หลักเกณฑ์ที่ได้เรียนมา
เป็นเครื่องมือเรียนรู้และความรู้ใหม่ทางภาษา ผู้สอนควรเป็นเพียงผู้คอยแนะนำชี้ทางให้
3. ให้ผู้เรียน เรียนรู้ด้วยความเข้าใจ โดยใช้สื่อการเรียน ตัวอย่างที่ชัดเจน
และฝึกฝนใช้ภาษาตามหลักเกณฑ์ต่าง ๆ
4. ให้ฝึกฝนอยู่เสมอ โดยจัดกิจกรรมหรือแบบฝึกหัดที่น่าสนใจ และสนุกสนาน
5. ฝึกให้ผู้เรียนเห็นคุณค่าของภาษาไทยที่พบเห็นในชีวิตประจำวัน เช่น
ในหนังสือและสื่อมวลชนต่าง ๆ
6. สร้างเจตคติที่ดีและถูกต้องในการเรียนภาษาไทยและวรรณคดีให้แก่ผู้เรียน
7. เมื่อผู้เรียนมีข้อบกพร่อง ต้องสำรวจจุดบกพร่องที่แท้จริง เพื่อฝึกสอนซ่อมเสริม
ให้ถูกต้องและเหมาะสม
8. ให้ผู้เรียนให้เห็นตัวอย่างที่ดีทางภาษา เพราะการเรียนภาษาวิธีหนึ่งคือเรียน
ด้วยการเลียนแบบ ผู้สอนต้องเป็นตัวอย่างที่ดีทางภาษาให้แก่ผู้เรียน
9. ต้องประเมินความก้าวหน้าในการเรียนของผู้เรียนทุกระยะ

วิธีสอนแบบต่าง ๆ ที่เอื้อต่อการสอนภาษาไทย

วิธีสอนตามแนวของหลักสูตรใหม่นั้น การจัดกระบวนการเรียนให้แก่ผู้เรียน
กระบวนการเรียนทำได้ 3 วิธี คือ

1. กระบวนการเรียนรู้ที่ผู้เรียนเป็นผู้กระทำตามลำพัง
2. กระบวนการเรียนรู้ที่ผู้เรียนทำกรร่วมกันกระทำ
3. กระบวนการเรียนรู้ที่ครูเป็นผู้กระทำ

วิธีที่ 3 ควรใช้น้อยที่สุด รูปแบบการจัดกระบวนการเรียนการสอนตามแนว

หลักสูตรใหม่ จัดไว้หลายวิธีด้วยกัน เช่น การแบ่งกลุ่มนักเรียน การให้นักเรียนไปศึกษา ค้นคว้าด้วยตนเอง การให้นักเรียนรายงาน การอภิปราย การแสดงบทบาทสมมติ การตั้งคำถาม การสาธิต การเล่านิทาน เป็นต้น ถ้าครูสามารถจัดกระบวนการเรียนการสอนตามวิธีดังกล่าวได้แก่ผู้เรียน ผู้เรียนจะมีพฤติกรรมตามที่ระบุไว้ในจุดหมายของหลักสูตรทุกประการ เห็นได้ว่า เป็นคนกล้าพูด กล้าแสดงความคิดเห็น รู้จักทำงานเป็นหมู่คณะ มีความคิดริเริ่ม รู้จักแก้ปัญหา เชื่อมั่นในระบบประชาธิปไตย

- การรายงานใช้ในโอกาสที่ผู้เรียนไปศึกษาค้นคว้าด้วยตนเองหรือทำงานเป็นกลุ่ม และต้องการให้นำความรู้ที่ตนมาถ่ายทอดแก่ผู้อื่นด้วยกันเพื่อต้องการตรวจสอบว่าสิ่งที่ได้มานั้น ถูกต้องหรือไม่
- การอภิปรายใช้ในโอกาสที่ต้องการฟังความคิดเห็นของกลุ่มในการแก้ปัญหา บางอย่าง ซึ่งถ้าครูหรือคนใดคนหนึ่งเป็นผู้บอกจะมีผลน้อยกว่าการให้กลุ่มเป็นผู้เสนอแนะ ความคิดเห็นของกลุ่มจะผลักดันให้สมาชิกของกลุ่มยอมรับและถือปฏิบัติได้ดีกว่า
- การเล่นบทบาทสมมติ เป็นการฝึกการแสดงออก ฝึกท่าทาง และสร้างความเข้าใจเกี่ยวกับสิ่งนั้น ใช้ในโอกาสเมื่อต้องการสร้างความคิดรวบยอดเกี่ยวกับเรื่องที่ต้องการเรียนรู้ให้ถูกต้อง ต้องการสร้างความเข้าใจที่ถูกต้องเกี่ยวกับเรื่องที่เรียน ต้องการให้เขาอย่างหรือไม่ให้เขาอย่างในสิ่งนั้น ๆ และต้องการเปรียบเทียบเจตคติของผู้เรียน
- การสาธิตทำให้นักเรียนรู้เห็นด้วยตา หู และประสาทสัมผัสอื่น ๆ ฝึกการสังเกต ใช้ในโอกาสต้องการให้เห็นขั้นตอนในการปฏิบัติ ต้องการให้เห็นแบบอย่างที่ดี เหมาะกับการสอนจริยศึกษา การงาน พลศึกษา กีฬาศึกษา นาฏศิลป์
- การเล่านิทาน ทำให้นักเรียนได้รับความเพลิดเพลิน สนุกสนาน เกิดความเข้าใจ ทำตามตัวอย่างที่ดี เปลี่ยนบรรยากาศในการเรียนและฝึกความกล้า ความคิด ใช้ในโอกาส

นำบทเรียน สรุปบทเรียน อธิบายบทเรียน เปลี่ยนบรรยากาศ นักเรียนไม่สนใจบทเรียน
ใช้ได้ดีในการสอนจริงศึกษา

สื่อการสอนวิชาภาษาไทย

สื่อการสอน หมายถึง สิ่งที่เป็นตัวกลางนำความรู้ ความถึก หัด เทคนิคจากครูไปสู่ผู้เรียน
และทำให้การเรียนการสอนเป็นไปตามวัตถุประสงค์ที่วางไว้เป็นอย่างดี

สื่อการสอนแบ่งออกเป็น 3 ประเภท คือ

1. ประเภทวัตถุ เช่น กระดาษคำล่ำดี แผนที่ ภาพ ของจริง สมุดภาพ แผ่นเสียง
สไลด์ เทปบันทึกภาพ เป็นต้น
2. ประเภทเครื่องมือ เช่น เครื่องฉายภาพยนตร์ เครื่องเล่นจานเสียง
เครื่องฉายภาพข้ามศีรษะ เป็นต้น
3. ประเภทเทคนิคหรือวิธีการ เช่น การเล่นเกม การสาธิต การศึกษานอกสถานที่
การทดลอง เป็นต้น

สุจริต เพียรชอบ (สุจริต เพียรชอบ 2523 : 222 - 223) ได้สรุปเกี่ยวกับการ
การใช้สื่อการสอนดังนี้

1. สื่อการสอนที่จะนำมาใช้ในห้องเรียนควรมีขนาดใหญ่พอที่นักเรียนจะเห็นได้
ทั่วถึง
2. สื่อการสอนที่จะนำมาใช้จะต้องสอดคล้องกับเรื่องที่จะทำการสอน
3. ครูควรซื้อวิธีใช้สื่อให้ถูกต้องแล้วเสียก่อน
4. ควรได้วางแผนการใช้สื่อการสอนล่วงหน้าอย่างรอบคอบว่าจะใช้สื่อการสอน
กับเนื้อหาตอนใด
5. กำหนดเวลาในการใช้สื่อการสอนให้เหมาะสม
6. ในการอธิบายสื่อการสอนควรใช้ให้ชัด และไม่ยืนบังนักเรียน
7. สื่อการสอนที่ยังใช้ไม่ได้ ไม่ควรให้นักเรียนเห็น
8. ตัวอักษรหรือข้อความที่ใช้บนอธิบายประกอบในสื่อการสอนควรเป็นข้อความ

ที่กระจัดกระจาย

9. อย่างปล่อยให้ให้นักเรียนต้องรอคอยที่จะทำกิจกรรมต่าง ๆ นานเกินไป
10. การใช้สื่อการเคลื่อนไหวให้นักเรียนมีโอกาสขยับเขยื้อนบ้าง

งานวิจัยเกี่ยวกับการเรียนการสอนภาษาไทย

เพื่อ เห็น ฤกษ์รำม (เก็บเก็บ ฤกษ์รำม 2523 : 85 - 86) ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างจุดมุ่งหมายของการสอนภาษาไทยในปีที่ ๑-๒ กับพฤติกรรมการสอนของครู กลุ่มตัวอย่างประชากร เป็นครูผู้สอนภาษาไทยในชั้นประถมศึกษาปีที่สองของโรงเรียนผู้นำการใช้หลักสูตรปรดมที่ ๒๕๒๑ จังหวัดกรุงเทพมหานคร กลุ่มตัวอย่างมีจำนวน ๑๘ คน ผู้วิจัยได้สร้างแบบสังเกตพฤติกรรมการสอนประกอบด้วยการหาค่าพฤติกรรมการสอนของครูรวมทั้งสิ้น ๘๓ ข้อ แบ่งออกเป็น ๓ กลุ่มพฤติกรรมการสอน คือ

กลุ่มที่ ๑ ให้มีการฝึกทักษะแก่ผู้เรียนทั้งด้านการฟัง การพูด การอ่านและการเขียน

กลุ่มที่ ๒ ให้ผู้เรียนเป็นผู้รู้จักคิด มีเหตุผลและรักการอ่าน

กลุ่มที่ ๓ ให้ผู้เรียนเรียนด้วยความสนุกสนานเพลิดเพลินรวมทั้งให้รู้จักการแสดงออกทางอากัปกิริยา และวางท่าทางที่เหมาะสมกับสถานการณ์

ผลการวิจัยปรากฏว่า กลุ่มที่ ๑ ครูส่วนใหญ่มีพฤติกรรมการสอนในด้านที่เกี่ยวกับทักษะการอ่านและการเขียนมากกว่าด้านการฟังและการพูด

กลุ่มที่ ๒ พบว่า ครูส่วนใหญ่แสดงออกในด้านพฤติกรรมการสอนที่เกี่ยวกับการกระตุ้นให้นักเรียนพูด ตอบ แสดงความคิดเห็นและอธิบายปัญหาหรือตอบคำถามมากกว่าพฤติกรรมด้านอื่น ๆ

กลุ่มที่ ๓ พบว่า ครูส่วนใหญ่มีพฤติกรรมแสดงออกในด้านการกระตุ้นความสนใจของนักเรียน ร่วมกิจกรรมและให้นักเรียนเล่นเกมเพื่อความสนุกสนานเพลิดเพลินมากกว่าพฤติกรรมที่เกี่ยวกับการแสดงออกทางอากัปกิริยา และการวางท่าทางการฝึกทักษะต่าง ๆ

การวิจัยครั้งนี้ พบว่าครูส่วนใหญ่มีพฤติกรรมแสดงออกในด้านการกระตุ้นความสนใจของนักเรียน ร่วมกิจกรรมและให้นักเรียนเล่นเกมเพื่อความสนุกสนานเพลิดเพลินมากกว่าพฤติกรรมที่เกี่ยวกับการแสดงออกทางอากัปกิริยาและการวางท่าทางการฝึกทักษะต่าง ๆ

การวิจัยครั้งนี้สรุปได้ว่า พฤติกรรมการสอนของครูในกลุ่มที่ 1 สัมพันธ์กับจุดมุ่งหมายของการสอนภาษาไทยตามหลักสูตร และพฤติกรรมการสอนของครูในกลุ่มที่ 2 และกลุ่มที่ 3 ไม่สัมพันธ์กับจุดมุ่งหมาย แต่เกี่ยวข้องกับเกณฑ์ความคาดหวังของผู้ทรงคุณวุฒิในระดับร้อยละ 80 เห็นว่าพฤติกรรมการสอนของครูจากการสังเกตไม่สัมพันธ์กับจุดมุ่งหมายการสอนภาษาไทยในทุกกลุ่มพฤติกรรมการสอน

เกรียงไกร สอนเจริญ (เกรียงไกร สอนเจริญ 2525 : 71 - 72) ได้ศึกษาพฤติกรรมการสอนภาษาไทยตามหลักสูตรพุทธศักราช 2521 ของครูชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 อำเภอศรีสัชนาลัย จังหวัดสุโขทัย ในด้านการใช้หลักสูตร เนื้อเรื่อง วิธีสอน ลักษณะการฟัง การพูด การอ่าน การเขียน การจัดกิจกรรมนักเรียน การบริหาร สื่อการสอน รวมทั้งการวัดผลและปร. เปรียบผลให้นำแบบสอบถามไปใช้กับประชากร คือครูผู้สอนวิชาภาษาไทยชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 จำนวน 100 คน ผลการวิจัยปรากฏว่า ครูผู้สอนวิชาภาษาไทยส่วนใหญ่มาจากระบบนิเทศการสอนภาษาไทยระดับปานกลาง ปัญหาสำคัญที่ควรปรับปรุงแก้ไขคือ จุดมุ่งหมายของหลักสูตรกว้างเกินไป ใ้ปฏิบัติตามได้ยาก ไม่มีคู่มือศึกษาเนื้อเรื่องที่สมบูรณ์ ไม่สามารถรับบทเรียนได้เข้ากับความสามารถที่แตกต่างกันของนักเรียน นักเรียนเขียนและกลั้มผิดมาก ไม่มีสื่อการสอนที่ลักษณะการพูดปฏิบัติตามรายการวิทยุโรงเรียนไม่ทันไม่มีหนังสืออ่านประกอบ ขาดห้องสมุดสำหรับศึกษาค้นคว้า นักเรียนขาดเรียนบ่อย ศึกษานิเทศก์ตั้งเป้าหมายในการเรียนการสอนไว้สูงซึ่งปฏิบัติตามได้ยาก ขาดงบประมาณ มีปัญหาในการประเมินผล ครูต้องการความช่วยเหลือมากในทุกเรื่อง

นันทวัลย์ ศรีบุญจวบ (นันทวัลย์ ศรีบุญจวบ 2527 :) ได้ศึกษาพฤติกรรมการสอนภาษาไทย ตามหลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 ของครูชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 จังหวัดอุทัยธานี ประชากรคือครูสอนภาษาไทยชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 จังหวัดอุทัยธานี จำนวน 168 คน ผลการวิจัยสรุปได้ว่า

1. ข้อจำกัดเกี่ยวกับครู เช่น งบประมาณสำหรับสร้างสื่อการสอนและการจัดกิจกรรมไม่เพียงพอ สื่อการสอนในโรงเรียนมีจำกัด ขาดแบบฝึกหัดเฉพาะแต่ละทักษะย่อย
2. ปัญหาเกี่ยวกับนักเรียน เช่น มีทักษะพื้นฐานด้านต่าง ๆ ไม่ดีพอ มีปัญหาด้านการอ่านออกเสียง เช่น อ่านพยางค์เฉพาะไม่คล่องและไม่กล้าแสดงความคิดเห็นวิจารณ์

3. ความต้องการด้านการสอนทั่วไป เช่น การแจกสื่อการสอนทุกชนิดมาให้ก่อนเกิดภาคเรียน จัดแหล่งค้นคว้าและจัดหาหนังสือที่จำเป็นสำหรับครูและนักเรียนให้มากขึ้น มีการสาธิตวิธีสอนแบบใหม่และปรับปรุงคู่มือการคอมมิวนิสต์ให้เข้ามามีใช้ให้ทันที่

4. ความต้องการด้านสื่อการสอน เช่น ต้องการงบประมาณซื้อสื่อการสอนประเภท เทป วิทยุ และเครื่องฉาย จัดแหล่งบริการสื่อการสอนประจำโรงเรียนหรือกลุ่มโรงเรียน วิทยาลัยครู และโรงเรียนและแบบฝึกหัดภาษาไทยให้ดีขึ้น

5. ความต้องการด้านการวัดผล เช่น ต้องการรับบริการด้านการวัดและประเมินผลทุก ๆ ด้าน

6. ความต้องการให้มีการประชุมปฏิบัติการ เช่น การสร้างแบบฝึก สื่อการสอน และเครื่องมือวัดผลการเรียนรู้จากประสงค์

7. ความต้องการให้มีการจัดประชุมอบรมหรือสัมมนา เช่น การใช้เทคโนโลยีทางการสอน เทคนิควิธีการสอนทักษะต่าง ๆ การสร้างและใช้สื่อการสอน การจัดกิจกรรมประกอบการสอน และกิจกรรมเสริมหลักสูตร

จากผลงานวิจัยเกี่ยวกับการเรียนการสอนภาษาไทยจะเห็นได้ว่า การสอนวิชาภาษาไทยในปัจจุบันยังไม่บรรลุเป้าหมายที่หลักสูตรของกระทรวงศึกษาธิการได้วางไว้และครูยังต้องการความช่วยเหลือในทุก ๆ ด้าน เช่น คู่มือครู เทคนิคการสอนแบบใหม่ และที่สำคัญคือสื่อการสอนที่จะช่วยให้เด็กเรียนเข้าใจได้เร็วขึ้น ทั้งยังช่วยสร้างเจตคติที่ดีต่อการเรียนภาษาไทยด้วย

4. เอกสารและงานวิจัยเกี่ยวกับแบบฝึก

เอกสารเกี่ยวกับแบบฝึกทางภาษา

กมล กับฐกมล (กมล กับฐกมล 2509 : 15 - 16) กล่าวว่าถึงที่จะช่วยให้พัฒนาการทางภาษาดีขึ้นนั้น ก็คือการนำเอาความรู้ที่ได้เรียนมาแล้วมาฝึกให้เกิดความเข้าใจกว้างขวางมากขึ้น โดยอาศัยแบบฝึกทักษะโดยตรง การฝึกอย่างถูกวิธีจะทำให้เกิดความชำนาญคล่องแคล่ว รวดเร็ว

แบบฝึกหัดมีประโยชน์ต่อการเรียนวิชาทักษะมาก เพ็ทตี้ (Petty. 1963 : 469 - 472) ได้กล่าวถึงประโยชน์ของแบบฝึกหัดไว้ดังนี้

1. เห็นส่วนเกินหรือเสริมหนังสือเรียนในการเรียนทักษะ เป็นอุปกรณ์การสอนที่ช่วยลดภาระครูได้มาก เพราะแบบฝึกหัดเป็นสิ่งที่จัดทำขึ้นอย่างเห็นระบบและมีระเบียบ
2. ช่วยเตรียมทักษะทางการใช้ภาษา แบบฝึกหัดเป็นเครื่องมือที่ช่วยเด็กในการฝึกฝนทักษะทางการใช้ภาษาให้ดีขึ้น
3. ช่วยในเรื่องความแตกต่างระหว่างบุคคล เนื่องจากเด็กมีความสามารถทางภาษาแตกต่างกัน การให้เด็กทำแบบฝึกหัดที่เหมาะสมกับความสามารถของเขาจะช่วยให้เด็กประสบความสำเร็จมากขึ้น
4. แบบฝึกช่วยเสริมให้ทักษะทางภาษางอกขึ้น
5. แบบฝึกหัดที่ใช้จะเป็นเครื่องมือวัดผลการเรียนรู้หลังจากจบบทเรียนในแต่ละครั้ง
6. แบบฝึกหัดที่จัดทำเป็นรูปเล่ม เด็กสามารถเก็บรักษาไว้ใช้เป็นแนวทางเพื่อทบทวนด้วยตนเองได้ต่อไป
7. แบบฝึกช่วยทำให้ครูมองเห็นจุดเด่นหรือปัญหาต่าง ๆ ของเด็กได้ชัดเจน
8. แบบฝึกหัดที่จัดขึ้นนอกเหนือจากบทเรียนจะช่วยให้เด็กฝึกฝนอย่างเต็มที่
9. ช่วยประหยัดแรงงานและเวลาของครู และของนักเรียนด้วย นักเรียนไม่ต้องเสียเวลาลอกแบบฝึกหัดจากตำรา และครูก็ไม่ต้องเตรียมสร้างแบบฝึกหัด
10. แบบฝึกหัดช่วยประหยัดค่าใช้จ่ายและนักเรียนสามารถมองเห็นความก้าวหน้าของตนเอง

ริเวอร์ (River. 1968 : 97 - 105) กล่าวถึงลักษณะของแบบฝึกหัดไว้ดังนี้

1. ต้องมีการฝึกนักเรียนมากพอควรในเรื่องหนึ่ง ๆ ก่อนที่จะมีการฝึกเรื่องอื่น ๆ ต่อไป ทั้งนี้ทำขึ้นเพื่อการสอนมิใช่ทำขึ้นเพื่อการทดสอบ
2. แต่ละบทควรฝึกโดยใช้แบบประโยคเพียงหนึ่งแบบเท่านั้น
3. ฝึกโครงสร้างใหม่กับสิ่งที่เรียนรู้แล้ว
4. ประโยคที่ฝึกควรเป็นประโยคสั้น ๆ

5. ประโยคและคำศัพท์ควร เป็นแบบที่ใช้พูดกันในชีวิตประจำวันของนักเรียน
6. เป็นแบบฝึกที่ทำให้นักเรียนใช้ความกล้าช่วย
7. แบบฝึกควรหลากหลาย ๆ แบบ เพื่อให้นักเรียนเกิดความเบื่อหน่าย
8. ควรฝึกให้นักเรียนสามารถใช้สิ่งที่เรียนมาแล้วไปใช้ในชีวิตประจำวัน

โรเซินบาวน์ (Rosenbaum, 1969 : 112 - 115) กล่าวว่า ในการจัดทำแบบฝึกนั้น ครูต้องคำนึงถึงความแตกต่างของเด็กส่วนใหญ่แล้วจัดทำแบบฝึกได้ไว้ให้มากพอที่เด็กทั้งเก่งและอ่อนจะเลือกทำได้ตามความสามารถ และแบบฝึกหัดนั้นควรจะชัดเจนและมีความหมายต่อการนำไปใช้ในชีวิตประจำวันได้

ฐปะนิย นาคทรพร (ฐปะนิย นาคทรพร 2515 : 10) กล่าวว่า การสอนภาษาไทยให้ลูกต้องให้นักเรียนได้พยายามทำแบบฝึกหัดให้มากที่สุด ในแบบฝึกหัดจะมีข้อผิด เมื่อครูชี้แจงให้ทราบว่าการนั้นจริงนั้นผิดจะทำให้รู้สึกสนุกขึ้น แต่ต้องไม่ให้เป็นการประจานนักเรียน และอย่าปล่อยให้ข้อผิดผ่านไปโดยไม่แก้ไขเป็นอันขาด

ลักษณะของแบบฝึกที่ดี

ในการสร้างแบบฝึกสำหรับเด็กมีองค์ประกอบหลายประการดังนี้ กติธ สุธิเทพย์ (กิติธ สุธิเทพย์ 2517 : 72) ได้ศึกษาพบว่า แบบฝึกที่นักเรียนสนใจ และกระตือรือร้นที่จะทำเป็นแบบฝึกหัดที่มีลักษณะดังนี้

1. ใช้หลักจิตวิทยา
2. สำนวนภาษาง่าย
3. ให้ความหมายต่อชีวิต
4. กิดได้เร็วและสนุก
5. ปลูกความสนใจ
6. เหมาะกับวัยและความสามารถ
7. อาจศึกษาได้ด้วยตนเอง

นิตยา ฤทธิ์ไวธี (นิตยา ฤทธิ์ไวธี 2520 : 1) กล่าวถึง ลักษณะของแบบฝึก
ที่ดีไว้ดังนี้

1. เกี่ยวข้องกับบทเรียนที่เรียนมาแล้ว
2. เหมาะสมกับระดับวัยหรือความสามารถของเด็ก
3. มีคำชี้แจงสั้น ๆ ที่ทำให้เด็กเข้าใจวิธีทำได้ง่าย
4. ใช้เวลาเหมาะสมไม่นานเกินไปหรือเร็วเกินไป
5. เป็นเรื่องที่น่าสนใจและท้าทายให้แสดงความสามารถ

งานวิจัยที่เกี่ยวกับแบบฝึกทางภาษา

กิริณารด เพชรทองคำ (กิริณารด เพชรทองคำ 2520 : 58) ได้สร้าง
แบบฝึกหัดทักษะภาษาไทย เรื่องสระเสียงสั้น สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่หนึ่งและ
ปีที่สอง โดยนำไปสอบถามความคิดเห็นจากอาจารย์โรงเรียนสังกัดกรมการศึกษา 6 แห่ง
จำนวน 50 คน และอาจารย์โรงเรียนสาธิตในกรุงเทพมหานคร 5 แห่ง จำนวน 40 คน รวม
รวม 90 คน ผลปรากฏว่าแบบฝึกหัดทักษะภาษาไทย เรื่องสระเสียงสั้นสำหรับชั้นประถมศึกษาปีที่หนึ่ง
และปีที่สอง อยู่ในเกณฑ์เหมาะสมที่จะนำไปให้นักเรียนใช้กับแบบฝึกหัดเสริมทักษะเกี่ยวกับ
สระเสียงสั้นเป็นอย่างมาก

ยุพา บึงพงษ์ (ยุพา บึงพงษ์ 2522 : 40 - 42) ได้สร้างแบบฝึกหัดการเขียน
คำที่ใช้อักษรควบ ร ล ว สำหรับชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 และนำไปทดลองกับนักเรียนโรงเรียน
จังหวัดทหารบกสมุทรปราการ จำนวน 70 คน ผลปรากฏว่าหลังจากทำแบบฝึกหัดชุดนี้แล้ว นักเรียน
สามารถเขียนคำที่ใช้อักษรควบกล้ำถูกต้องมากขึ้น โดยคะแนนความแตกต่างก่อนและหลังทำ
แบบฝึกหัดแตกต่างกัน มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

บุษณี บุธเวชประชาสุข (บุษณี บุธเวชประชาสุข 2525 : 56) ได้เปรียบเทียบ
ผลการเขียนสะกดคำและทัศนคติต่อการเขียนสะกดคำโดยการใช้แบบฝึกหัดการเขียนสะกดคำกับ
การเขียนตามคำบอกของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนวัดผิงทองหลวง เขตบางกะปิ
สังกัดกรุงเทพมหานคร จำนวน 72 คน เมื่อนักเรียนที่เรียนโดยการใช้แบบฝึกหัดการเขียน
สะกดคำ มีผลการเขียนสะกดคำสูงกว่านักเรียนที่เรียนโดยการใช้ตามคำบอกอย่างมีนัยสำคัญ

ทางสถิติที่ระดับ .05 และมีทัศนคติต่อการเขียนสะกดคำสูงกว่านักเรียนที่เรียนโดยการเขียนตามคำบอกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

วัลลีย์ เริงเกษตรกรรม (วัลลีย์ เริงเกษตรกรรม 2527 : 77) ได้ศึกษาผลการใช้แบบฝึกเสริมทักษะความคิดประกอบการสอนวิชาภาษาไทยที่มีต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาไทยและทัศนคติการศึกษาคิดสร้างสรรค์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 แผนกการเรียนพิเศษ - ภาษา โรงเรียนหนองฉางวิทยา อำเภอหนองฉาง จังหวัดอุทัยธานี จำนวนกลุ่มตัวอย่าง 60 คน แบ่งเป็นกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมอย่างละ 30 คน พบว่านักเรียนที่เรียนวิชาภาษาไทย ท. 401 โดยวิธีใช้แบบฝึกเสริมทักษะความคิด มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทยสูงกว่านักเรียนที่เรียนโดยวิธีไม่ใช้แบบฝึกเสริมทักษะความคิดอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และมีพัฒนาการด้านความคิดสร้างสรรค์สูงขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับแบบฝึกทางภาษาสรุปได้ว่า เมื่อใช้แบบฝึกทางภาษาประกอบการสอนวิชาภาษาไทย ทำให้นักเรียนมีทักษะตามจุดมุ่งหมายของแต่ละแบบฝึกนั้นสูงขึ้น และทำให้นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทยสูงขึ้น ดังนั้นครูผู้สอนจึงควรใช้แบบฝึกทางภาษาประกอบการสอนวิชาภาษาไทย

5. เอกสารและงานวิจัยเกี่ยวกับการเขียนสร้างสรรค์

เอกสารเกี่ยวกับการเขียนสร้างสรรค์

ทอแรนซ์ (Torrance, citing Boyd. 1970 : 244) ได้กล่าวว่า การเขียนอย่างสร้างสรรค์ หมายถึง ความสามารถในการเขียน แสดงความคิดที่เป็นเรื่องราว เกี่ยวข้องกับบุคลิกลักษณะของคน สัตว์ และสิ่งแวดลอมที่ผิดแผกแตกต่างไปจากธรรมชาติได้

เฟอร์เนอร์ (Furner, citing Dieterich. 1973 : 544) ได้กล่าวถึงความหมายของการเขียนอย่างสร้างสรรค์ไว้ว่า การเขียนอย่างสร้างสรรค์เป็นวิธีหนึ่งที่ทำให้นักเรียนได้แสดงความรู้สึกรักคิดเพราะการได้แสดงออกเช่นนี้ เป็นความคิดริเริ่มทางธรรมชาติ ประสิทธิภาพของนักเรียนจะมีความหมายมากขึ้น เมื่อนักเรียนได้มีโอกาสเขียนออกมา ดังนั้น จึงควรเปิดโอกาสให้นักเรียนได้เขียนอย่างสร้างสรรค์

จันทรังรี นิคมฤกษ์ (จันทรังรี นิคมฤกษ์ 2515 : 1) กล่าวว่า ในขอบข่ายของเรื่องการเขียนอย่างสร้างสรรค์นั้น ต่างจากการเขียนเชิงวิชาการที่เห็นเด่นชัดก็คืองานเขียนเชิงสร้างสรรค์จะไม่มีกฎเกณฑ์ที่ต้องคำนึงถึงมากนัก แต่ก็มิใช่ว่าไม่มีเกณฑ์เสียเลยเกณฑ์บางอย่างก็เป็นเกณฑ์เฉพาะตัวของผู้เขียน สิ่งที่เน้นมากในการเขียนเชิงสร้างสรรค์คือความคิดของผู้เขียนที่มุ่งสื่อไปยังผู้อ่าน อย่างไรก็ตามผู้ที่สร้างงานเขียนสร้างสรรค์ได้ก็จะต้องมีพื้นฐานการใช้ภาษาที่ดีด้วยแน่นอน

กฤษี คำชาย (กฤษี คำชาย 2519 : 10) กล่าวว่า ในการสอนเพื่อพัฒนาความคิดสร้างสรรค์นั้น ครูจำเป็นต้องพัฒนาตนเองให้เป็นผู้มีบุคลิกภาพในการสร้างสรรค์เสียก่อน มิเช่นนั้น แม้ว่าครูมีความรู้ความเข้าใจในเรื่องความคิดสร้างสรรค์และทฤษฎีเกี่ยวกับความคิดสร้างสรรค์ดีเพียงใดก็ตาม ก็ไม่อาจที่จะทำให้ขบวนการเรียนการสอนประสบผลสำเร็จตามความมุ่งหมายของการศึกษา และไม่อาจสอนให้เด็กเกิดความคิดสร้างสรรค์ได้

จากคำกล่าวของนักการศึกษาข้างต้น พอสรุปได้ว่า การเขียนอย่างสร้างสรรค์หมายถึง การเขียนที่ออกจากความรู้สึก ที่ผู้เขียนแสดงออกมาอย่างอิสระ อาจจะเป็นเรื่องธรรมดาของชน สัตว์ ถึงแมลง หรือเรื่องที่ผิดแปลกไปจากธรรมชาติก็ได้

จุดมุ่งหมายในการสอนเขียนอย่างสร้างสรรค์

สอล แมกกี (Paul McKee. 1965) ได้ให้ความมุ่งหมายไว้ 4 ประการ คือ

1. เพื่อให้โอกาสนักเรียน แสดงออกทางความคิด ความรู้สึก จากประสบการณ์ต่าง ๆ ที่เขาผ่านพบมา
2. เพื่อส่งเสริมความสามารถทางวรรณคดีที่มีอยู่ในตัว ให้ได้สร้างสรรค์ผลงานทางวรรณคดีที่ให้ความรู้สึก น่าสนใจ และบ่งลักษณะของภาษาที่ดี
3. เพื่อส่งเสริมและเข้าใจให้เด็กสนใจและซาบซึ้งในวรรณคดีที่ดี
4. มุ่งพัฒนาความสามารถทางภาษามากกว่ากระบวนการที่ต้องตามกฎเกณฑ์ของหลักภาษา

ลำดับขั้นตอนเขียนอย่างสร้างสรรค์

เฟอร์เนอร์ (Furner. 1973 : 406) ได้เสนอแนะลำดับขั้นตอนเขียนอย่างสร้างสรรค์ ดังนี้

1. ขั้นสนใจ เป็นขั้นให้ความรู้ในเรื่องที่นักเรียนพอใจ ขั้นนี้ครูต้องพยายามสร้างความรู้สึกให้นักเรียนอยากเขียน
2. ขั้นแลกเปลี่ยนความคิดในเรื่องที่สนใจ เป็นขั้นที่ครูต้องเปิดโอกาสให้นักเรียนแลกเปลี่ยนความคิดกัน เพื่อให้เกิดแนวคิดใหม่เดิม
3. ขั้นเขียนเป็นขั้นที่นักเรียนแสดงการเขียนเรื่องที่ตนเองสนใจอย่างอิสระ
4. ขั้นแลกเปลี่ยนความคิดจากเรื่องที่เขียน หลังจากเขียนเรื่องเสร็จแล้ว โดยให้นักเรียนมีโอกาสแลกเปลี่ยนเรื่องกันอ่าน เพื่อให้นักเรียนเกิดแนวคิดใหม่เดิม
5. ขั้นพิจารณาผล เป็นขั้นที่เกิดตามกิจกรรมบางอย่างให้เหมาะสม เช่น การเขียนเรื่องที่ต่อเนื่องกันและการแก้ไขข้อบกพร่องซ้ำ

กิจกรรมการตอนเขียนอย่างสร้างสรรค์

ลมิธ (Smith. 1969 : 161) เสนอแนวทางที่ช่วยเร้าให้เด็กเขียนอย่างสร้างสรรค์ไว้ดังนี้

1. เขียนเรื่องราวเกี่ยวกับชีวิตของตนเอง
2. เขียนบันทึกประจำวัน
3. เขียนโคลงกลอนหรือเรื่องจากประสบการณ์
4. เขียนเรื่องชวนขำขัน
5. เขียนเรื่องยาว
6. เขียนจดหมายถึงเพื่อน
7. แต่งกลอนวันเกิดหรือวันสำคัญต่าง ๆ
8. เขียนประกาศต่าง ๆ

รูปแบบของการเขียนสร้างสรรค์

กรณีการ พวงเกษม (กรณีการ พวงเกษม 2527 : 55) ได้เสนอแนะรูปแบบการเขียนสร้างสรรค์ไว้ดังนี้

1. จัดหมู่เขียนเรื่องบนกระดาษ
2. ให้อะไร 2 - 3 ประโยคแล้วให้นักเรียนเขียนต่อเองเห็นเรื่องสั้น ๆ ประมาณ 5 - 8 ประโยค
3. เขียนบรรยายภาพ
4. ให้อะไรที่นักเรียนรู้จักแล้วให้เขียนเกี่ยวกับภาพนั้น
5. ให้อะไรที่มีความหมายเห็นคำที่นักเรียนรู้จักตามวัยของเขา แล้วนำคำนั้นมาเขียนเรื่อง
6. ให้อะไรให้คำ แล้วให้นักเรียนเขียนเรื่องเกี่ยวกับภาพ
7. ให้อะไรให้ชื่อเรื่องและข้อความ 2 - 3 ประโยคให้นักเรียนเขียนต่อเนื่องให้จบ
8. ให้อะไรหลาย ๆ ประโยคที่มีความสัมพันธ์กันให้นักเรียนเขียนต่อ แล้วตั้งชื่อเรื่องด้วย
9. ให้อะไรแล้วให้นักเรียนเขียนแสดงความรู้สึกเกี่ยวกับภาพ
10. ให้อะไรแล้วให้นักเรียนเขียนแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับภาพ
11. ให้เขียนแสดงความต้องการ
12. เขียนเล่าประสบการณ์
13. ให้นักเรียนเขียนโฆษณาขายสิ่งของต่าง ๆ
14. ให้เขียนคำขวัญเกี่ยวกับภาพ
15. ให้ชื่อเรื่อง นักเรียนเขียนเรื่องจากชื่อเรื่อง
16. เขียนข้อความในลักษณะอวยพร
17. เขียนกลอนง่าย ๆ บรรยายสิ่งต่าง ๆ
18. เขียนนิทานกลอนสั้น ๆ

19. เขียนเพื่อประโยชน์ในการติดต่อสื่อสาร
20. เขียนบทบาทสมมติสั้น ๆ เพื่อใช้ในการแสดง
21. เขียนความรู้สึกอย่างมีวิจารณ์

งานวิจัยเกี่ยวกับการเขียนอย่างสร้างสรรค์

โทเรียน (Torian. 1977 : 7593 - A) ได้ศึกษาเกี่ยวกับการพัฒนาและการวัดผลกระบวนการสอน ซึ่งประกอบด้วยแผนการสอน วิธีการสอนและเทคนิคการสอน เพื่อให้นักเรียนมีความคิดด้านจินตนาการด้วยตัวเองโดยใช้โปรแกรมการเขียนอย่างสร้างสรรค์ C.W.P. (Creative Writing Program) ของนักเรียนระดับกลางในโรงเรียนประถมแห่งหนึ่งใช้เวลาในการทดลอง 45 วัน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลมี 3 ชนิดคือ แบบทดสอบ การสังเกต และการวิเคราะห์งานเขียนของนักเรียน ผลการศึกษาค้นคว้าได้ว่า

1. โปรแกรมการเขียนอย่างสร้างสรรค์ (C.W.P.) สามารถพัฒนาความคิดด้านจินตนาการของนักเรียนกลุ่มทดลองได้
2. นักเรียนกลุ่มทดลองพอใจการแต่งบทหรือการลงในโปรแกรมการเขียนอย่างสร้างสรรค์ (C.W.P.) เป็นอย่างมาก เพราะทำให้นักเรียนมีอิสระในการแสดงออกด้านจินตนาการของแต่ละบุคคล เพื่อถ่ายทอดความรู้สึก แบบการเขียน ตลอดจนการเลือกคำในการเขียน
3. บรรยายากในการเขียนมีความจำเป็นมากสำหรับการสอนเขียนอย่างสร้างสรรค์
4. ภาษาจะเป็นสื่อช่วยในการถ่ายทอดความคิดด้านจินตนาการอย่างสร้างสรรค์ของนักเรียนแต่ละบุคคล

กินเนย์ (Keeny. 1976 : 5802 - A) ได้ศึกษาเรื่องความคิดเห็นของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 และ 6 ของโรงเรียนประถมศึกษา 3 แห่ง จำนวน 276 คน เกี่ยวกับการเขียนอย่างสร้างสรรค์ในหัวข้อต่อไปนี้ คือ การเลือกเรื่อง เวลาสำหรับเขียน และความยากในการเขียน ผลของการทดลองพบว่านักเรียนทั้ง 2 ระดับ ตอบคำถามเกี่ยวกับการเลือกเรื่องดังนี้ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ชอบเลือกเรื่องด้วยตนเอง 67.4% นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ชอบเลือกเรื่องด้วยตนเอง 80.4% นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 และ 6 ใช้เวลาใน

การเขียนเรื่องต่อเนื่องกันเกิดขึ้นร้อยละ 57.2 กับ 43.4 ตามลำดับ ความยากในการเขียนเรื่องสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ได้แก่ การรวบรวมความคิด เวลานั้น ยากเรื่องมือที่จะช่วยการเขียน คำศัพท์ และไม่มีสมาธิเนื่องจากเสียงรบกวน สำหรับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 มีหัวข้อเช่นเดียวกัน สิ่งที่เพิ่มขึ้นมาคือการกำหนดเหตุการณ์และอนุญาติของตัวละคร

ประทุมพร ฤทธิเจริญ (ประทุมพร ฤทธิเจริญ 2519 : 64) ได้ศึกษาประสิทธิภาพแบบฝึกการเขียนอย่างสร้างสรรค์ ที่สร้างขึ้นตามทฤษฎีของ กิลฟอร์ด รวม 18 แบบ ไปทดลองใช้กับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนสาธิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย และโรงเรียนสวนกุหลาบ จำนวน 81 คน พบว่าคะแนนความถี่คิดสร้างสรรค์ทางภาษาก่อนและหลังการเรียนของนักเรียนมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .01 ซึ่งแสดงว่าแบบฝึกการเขียนอย่างสร้างสรรค์ที่สร้างขึ้นมีประสิทธิภาพเหมาะสมที่จะใช้กับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2

ยุพา ขนอมกราม (ยุพา ขนอมกราม 2519 : 70) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง การสร้างแบบฝึกการเขียนแบบสร้างสรรค์ด้านร้อยกรองสำหรับชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โดยสร้างแบบฝึกการเขียนแบบสร้างสรรค์ด้านร้อยกรองตามแบบแนวทฤษฎีของ กิลฟอร์ด (Guilford) แล้วหาประสิทธิภาพของแบบฝึกโดยการออกแบบสอบถามความถี่เห็นของครูประถมศึกษา พบผลการวิจัยปรากฏว่าครูโรงเรียนประถมศึกษามีความถี่เห็นตรงกันว่า แบบฝึกการเขียนนี้เป็นแบบฝึกที่น่าสนใจไปใช้ประกอบการสอนร้อยกรองในระดับประถมศึกษาปีที่ 4 ได้อย่างเหมาะสม

เจษฎ์ เลียงจินทร์ (เจษฎ์ เลียงจินทร์ 2521 : 43 - 51) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ของการเขียนเรียงความแบบปกติกับแบบสร้างสรรค์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ในจังหวัดราชบุรี จำนวน 78 คน พบว่า นักเรียนที่ได้รับการสอนเรียงความแบบสร้างสรรค์จะมีผลสัมฤทธิ์ในการเขียนเรียงความสูงกว่านักเรียนที่ได้รับการสอนเรียงความตามปกติ

นราวัลย์ พูลพิพัฒน์ (นราวัลย์ พูลพิพัฒน์ 2523 : 86) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง การสร้างแบบฝึกการเขียนเชิงสร้างสรรค์โดยใช้ร้อยกรองร่วมสมัยในการเรียนการสอนภาษาไทย ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย โดยสร้างแบบฝึกดังกล่าวแล้วหาประสิทธิภาพของแบบฝึกที่สร้างขึ้น

ผลการวิจัยปรากฏว่า แบบฝึกมีประสิทธิภาพสูงกว่าเกณฑ์ที่ตั้งเอาไว้และคะแนนเฉลี่ยหลังการเรียนมากกว่าคะแนนเฉลี่ยก่อนเรียน

พเยาว์ ทักษิณ (พเยาว์ ทักษิณ 2523 : 62) ได้ศึกษาเปรียบเทียบความคิดสร้างสรรค์ทางภาษาของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โดยใช้แบบฝึกการเขียนอย่างสร้างสรรค์ที่นักเรียนเขียนได้อย่างอิสระกับแบบฝึกที่ครูเป็นผู้กำหนดเนื้อเรื่อง โดยทดลองกับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ปีการศึกษา 2523 โรงเรียนวัดเกาะหงษ์ สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดนครสวรรค์ กับโรงเรียนเทศบาล 4 สังกัดเทศบาลเมืองนครสวรรค์ รวมเป็นกลุ่มตัวอย่าง 116 คน ใช้แบบทดสอบวัดความคิดสร้างสรรค์ทางภาษา 2 ฉบับ คือ แบบทดสอบความคิดสร้างสรรค์ทางภาษา 6 ด้าน 1 ฉบับ กับแบบทดสอบเรียงความแบบบรรยายอีก 1 ฉบับ พบว่านักเรียนที่เรียนด้วยการใช้แบบฝึกการเขียนอย่างสร้างสรรค์ มีความคิดสร้างสรรค์ทางภาษาสูงกว่านักเรียนกลุ่มที่ใช้แบบฝึกที่ครูเป็นผู้กำหนดเนื้อเรื่องให้

พิศวาท ถัดจาก (พิศวาท ถัดจาก 2524 : 71) ได้ศึกษาเรื่องการสร้างแบบฝึกทักษะการเขียนร้อยแก้วเชิงสร้างสรรค์เพื่อการเรียนการสอนภาษาไทยระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ผลการวิจัยปรากฏว่าคะแนนเฉลี่ยหลังเรียนมากกว่าคะแนนก่อนเรียน แสดงว่าการสอนโดยใช้แบบฝึกทักษะฉบับนี้ช่วยพัฒนาความรู้ ความเข้าใจ และทักษะในการเขียนร้อยแก้วเชิงสร้างสรรค์ของนักเรียนได้

จากผลงานวิจัยเกี่ยวกับการเขียนสร้างสรรค์ หอสรุปไว้ว่า เมื่อให้นักเรียนได้เรียนการเขียนสร้างสรรค์ โดยใช้แบบฝึกการเขียนอย่างสร้างสรรค์แล้ว ทำให้เกิดความึกฉันทนาการทางภาษา ความกตลร้างสรรค์ และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนสูงขึ้น และนักเรียนส่วนมากชอบเลือกเรื่องที่จเขียนด้วยตนเอง

6. เอกสารและงานวิจัยเกี่ยวกับทัศนคติ

เอกสารที่เกี่ยวข้องกับทัศนคติ

นักจิตวิทยาและนักการศึกษาหลายท่านได้ให้ความหมายของทัศนคติไว้คล้ายคลึงกัน

แมคโดแนล (Mc. Donald. 1959 : 564) ให้ความหมายว่า ทักษะคติหมายถึง ความโน้มเอียงของพฤติกรรมที่จะแสดงออกมาในทางใดทางหนึ่ง หรือเป็นความพร้อมที่จะแสดง พฤติกรรมออกมาในทางใดทางหนึ่ง

แลมเบิร์ต (Lambert. 1964 : 50) ให้ความหมายว่า ทักษะคติหมายถึง ลักษณะที่คงที่ของความคิดความรู้สึก และแนวโน้มที่จะแสดงออกต่อบุคคล กลุ่มสังคมและ เหตุการณ์ต่าง ๆ

ฮิลการ์ด (Hilgard. 1967 : 214) ให้ความหมายว่า ทักษะคติหมายถึง พฤติกรรมหรือความรู้สึกที่เกิดขึ้นครั้งแรกที่มีต่อบุคคล วัตถุสิ่งหนึ่ง หรือต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่ง ความกิตติหรือดมาจากการใด ๆ ในทางเข้ามา หรือออกห่าง และเป็นความพร้อมที่จะตอบสนอง ในครั้งต่อ ๆ ไปในแนวที่โน้มเอียงไปในลักษณะเดิมเมื่อพบสิ่งนั้นอีก

อนาสตาซี (Anastasi. 1968 : 541) ให้ความหมายว่า ทักษะคติหมายถึง ความโน้มเอียงที่จะแสดงว่าชอบหรือไม่ชอบต่อสิ่งนั้น ๆ เช่น ขบธรรมเนียม ประเพณี เชื้อชาติและสถาบันต่าง ๆ เป็นต้น

กู๊ด (Good. 1973 : 48) ได้ให้ความหมายว่า ทักษะคติหมายถึงความพร้อม ที่จะแสดงออกในลักษณะใดลักษณะหนึ่ง ซึ่งอาจจะเป็นการแสดงออกในทางสนับสนุนหรือ คัดค้านต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่งหรือบุคคล หรือสถานการณ์ต่าง ๆ เช่น รัก เกลียด กลัว ไม่พอใจ มากน้อยเพียงใดต่อสิ่งนั้น ๆ

เคนดเลอร์ (Kendler. 1974 : 572) ให้ความหมายว่า ทักษะคติว่า หมายถึง ความพร้อมของบุคคลที่จะแสดงพฤติกรรมตอบสนองต่อสิ่งเร้าในสังคมแวดล้อม หรือเป็น ความโน้มเอียงที่จะแสดงพฤติกรรมที่สนับสนุนหรือคัดค้านประเด็นการใดอย่าง บุคคล สถาบัน ตลอดจนแนวความคิดบางอย่าง การแสดงออกของทัศนคติโดยอาศัยพฤติกรรมแบ่งออกเป็น 2 ลักษณะคือ แสดงออกในลักษณะที่เห็นด้วย หวังพอใจ หรือชอบ เรียกว่า ทัศนคติเชิงนิมมาน (Positive Attitude) ถ้าแสดงออกในลักษณะที่ไม่เห็นด้วย ไม่หวังพอใจ ไม่ชอบ เปื่อหน่าย ซึ่งยังไม่อยากเข้าใจ ลักษณะเช่นนี้เรียกว่าทัศนคติเชิงนิเสธ (Negative Attitude) และทัศนคติเมื่อเกิดขึ้นแล้วจะแสดงออกในทางพฤติกรรมอย่างหนึ่งอย่างใดของบุคคล

นอกจากนี้ นักการศึกษาไทยได้ให้ความหมายของทัศนคติไว้ดังนี้

เกโซ สวานานนท์ (เกโซ สวานานนท์ 2512 : 28) ได้ให้ความหมายของทัศนคติ ไว้ว่า ทัศนคติเป็นคุณลักษณะของบุคลิภาพที่สร้างขึ้นได้ เปลี่ยนแปลงได้ และเป็นแรงจูงใจที่กำหนดทิศทางพฤติกรรม ของบุคคลที่มีต่อสิ่งแวดลอมต่าง ๆ ดังนั้นทัศนคติจึงเป็นองค์ประกอบที่สำคัญยิ่ง ทำให้บุคคลประสบความสำเร็จหรือล้มเหลวในหน้าที่การงานหรืออาชีพของตน

เชดกั๊กกี โฆวาสินธุ์ (เชดกั๊กกี โฆวาสินธุ์ 2520 : 38) ได้สรุปความหมายของทัศนคติไว้ว่า ทัศนคติหมายถึงความรู้สึกของบุคคลที่มีต่อสิ่งเร้าต่าง ๆ อันเป็นผลเนื่องมาจากการเรียนรู้ ประสบการณ์และเป็นตัวกระตุ้นให้บุคคลแสดงพฤติกรรม หรือแนวโน้มที่จะตอบสนองต่อสิ่งเร้านั้น ๆ ไม่ในทิศทางใดทางหนึ่ง อาจเป็นไปในทางสนับสนุนหรือคัดค้านก็ได้ ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับขบวนการอบรมให้เรียนรู้ระเบียบวิธีของสังคม (Socialization)

ซึ่งทัศนคตินี้จะแสดงออกหรือปรากฏให้เห็นได้ชัดในกรณีที่สิ่งเร้านั้นเป็นสิ่งเร้าทางสังคม

แมคไกร์ (McGuire. 1969 : 155 - 156) กล่าวว่า ทัศนคติมีองค์ประกอบพื้นฐาน 3 ส่วนคือ

1. ความรู้ความเข้าใจ (Cognitive) นิยบเซตครอบคลุมถึงความคิด ความเชื่อที่มีต่อสิ่งของหรือปรากฏการณ์ต่าง ๆ
2. ความรู้สึก (Affective) เช่น ความรัก ความโกรธ ความชอบ หรือความเกลียดชังต่อวัตถุ
3. พฤติกรรม (Action) เป็นการประพฤติปฏิบัติ การกระทำ เป็นการแสดงออกที่สามารถสังเกตได้

ลักษณะทั่วไปของทัศนคติ (ดูรางค์ จันทรเฒ 2514 : 20 - 21)

1. ทัศนคติเป็นสิ่งที่เกิดจากการเรียนรู้ หรือเกิดจากประสบการณ์ของบุคคล ไม่ใช่เป็นสิ่งที่ติดตัวมาแต่กำเนิด
2. ทัศนคติเป็นเครื่องกำหนดขอบเขต และวิธีการที่เด็กจะใช้ในการพิจารณาสิ่งต่าง ๆ

3. ทักษะนี้อาจจะเห็นสิ่งถาวรซึ่งติดตัวเด็กอยู่ตลอดชีวิตก็ได้ เพราะทัศนคติทำให้
 ทุ่มเทใจในการปฏิบัติตามที่ตนคิดในขณะนั้นมากขึ้น ดังนั้นทัศนคติจึงมีลักษณะที่จะเป็นสิ่งถาวร

4. ทักษะนี้มีผลกระทบกระเทือนต่อการเรียนของเด็ก ถ้าเด็กมีทัศนคติที่ดีต่องานในชั้น
 ก่อนครู เด็กย่อมได้รับความพอใจและความสำเร็จจากการเรียนนั้น ในทางตรงกันข้ามถ้าเด็ก
 มีทัศนคติไม่ดีต่องานในชั้น และเบื่อครูลแล้ว เด็กมักประสบกับความล้มเหลว

การเปลี่ยนแปลงทัศนคติ

ดรูว์ จันท์โฮม (ดรูว์ จันท์โฮม 2514 : 23 - 24) ได้กล่าวว่า
 ครูอาจเปลี่ยนแปลงทัศนคติของเด็กได้ไปในทางที่พึงประสงค์ได้ มีดังนี้

1. ชี้แจงอธิบาย เพื่อให้เด็กเกิดความเข้าใจในเรื่องใดเรื่องหนึ่งอย่างแจ่มแจ้ง
 ถ้าเด็กได้ทราบข้อเท็จจริงทั้งหมด เด็กอาจเปลี่ยนแปลงทัศนคติได้

2. ให้เด็กได้ดูภาพยนตร์ หรือฟังเรื่องราวที่ยั่วบุอารมณ์ให้ชอบสิ่งใดสิ่งหนึ่งที่เด็กไม่ชอบ
 มาก่อน ก็อาจช่วยให้เด็กเปลี่ยนทัศนคติได้มากเหมือนกัน

3. จัดให้เด็กได้คบหาสมาคมกับเพื่อนที่มีทัศนคติที่ดี อาจจะช่วยได้โดยอาศัย
 การเอาอย่างจากเพื่อน

4. การอ่านหนังสือที่อาจช่วยให้เด็กเปลี่ยนทัศนคติได้จึงควรชี้ชวนให้เด็กมองเห็น
 จุดสำคัญ หลังจากที่ได้อ่านหนังสือแล้ว

5. การจัดประสบการณ์ให้เด็กได้เรียนโดยการกระทำ อาจจะช่วยแก้ไขทัศนคติ
 ของเด็กได้มาก ในขณะที่เด็กได้รับประสบการณ์นั้น ๆ ครูต้องคอยดูแลและให้ความช่วยเหลือ
 อยู่ด้วย เพื่อให้เด็กได้เข้าใจเรื่องนั้นอย่างแจ่มแจ้ง

จากเอกสารที่เกี่ยวข้องกับทัศนคติที่ได้กล่าวมาแล้ว ดรูว์ได้ว่า ทัศนคติหมายถึง
 ความรู้สึก ความคิด แนวทางในการปฏิบัติหรือแสดงออกต่อสิ่งแวดล้อม ที่เป็นผลเนื่องมาจากการ
 เรียนรู้ ทัศนคติจึงได้ประกอบขึ้นจาก 3 ประการ ได้แก่ ความรู้ ความเข้าใจ ความรู้สึก
 และพฤติกรรมของบุคคลต่อสิ่งนั้น ๆ ทัศนคติเป็นสิ่งที่ไม่สามารถวัดได้โดยตรง แต่สามารถ
 ชั่งอั่งได้จากพฤติกรรมหรือการตอบสนองของบุคคลนั้น ๆ ทัศนคติเป็นสิ่งที่ได้รับการปลูกฝัง

มิให้ชีวิตก้าวมาแต่กำเนิด บางอย่างอาจจะค่อนข้างถาวร เปลี่ยนแปลงได้ยาก แต่ก็สามารถเปลี่ยนแปลงได้

งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับทัศนคติ

สภารัตตา (Sbaratta. 1975 : 1280 - A) ได้สร้างบทเรียนโมดูลเพื่อใช้ในการสอนเรียงความ และแบบสอบถามวัดทัศนคติต่อการเขียนเรียงความ กลุ่มตัวอย่าง 62 คน ผลปรากฏว่ากลุ่มทดลองมีทัศนคติต่อการเขียนเรียงความสูงกว่ากลุ่มควบคุม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติระดับความเชื่อมั่น .01

สเตฟานิดีส (Stefanides. 1976 : 1392 - A) ได้ศึกษาผลสัมฤทธิ์และทัศนคติของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โดยใช้การเปรียบเทียบสะกดคำเป็นรายบุคคลกับการสอนแบบเดิม ผลการวิจัยปรากฏว่านักเรียนกลุ่มทดลองมีทัศนคติทางบวกต่อการเขียนผลมากกว่านักเรียนกลุ่มควบคุม

สมเ็ชร พรหมประวิทย์ (สมเ็ชร พรหมประวิทย์ 2522 : 83) ได้ศึกษาเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทยของนักเรียนมัธยมศึกษาปีที่หนึ่ง ที่เรียนโดยใช้บทเรียนโมดูลกับการสอนตามปกติและทัศนคติของนักเรียนก่อนเรียนโมดูล ผลการวิเคราะห์ข้อมูลปรากฏว่า นักเรียนกลุ่มทดลองมีทัศนคติที่ดีต่อบทเรียนโมดูล

บุพที พูลเวชระชาอุย (บุพที พูลเวชระชาอุย 2525 : 56) ได้สร้างแบบฝึกการเขียนสะกดคำของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ทดลองสอนแล้วเปรียบเทียบผลการเขียนสะกดคำและทัศนคติต่อการเขียนสะกดคำ ผลการวิจัยพบว่านักเรียนที่เรียนโดยใช้แบบฝึกหัดการเขียนสะกดคำมีผลการเขียนสะกดคำสูงกว่านักเรียนที่เรียนโดยการเขียนตามคำบอกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และทัศนคติต่อการเขียนสะกดคำสูงกว่านักเรียนที่เรียนโดยการเขียนตามคำบอกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับทัศนคติต่อการเรียน วิชาภาษาไทยพอสรุปได้ว่ารูปแบบวิธีสอน และเครื่องมือจะมีผลต่อการพัฒนาทัศนคติของนักเรียน และทัศนคติมีผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ด้วย ดังนั้นครูผู้สอนจึงควรหาแนวทางปรับปรุงการเรียนการสอนให้ดีขึ้น เพื่อว่านักเรียนจะให้ทัศนคติที่ดีต่อการเรียนวิชาภาษาไทย

สมมติฐานในการศึกษาครั้งนี้

1. นักเรียนที่ได้รับการสอนโดยใช้แบบฝึกการเขียนอย่างสร้างสรรค์ กับนักเรียนที่ได้รับการสอนโดยใช้แบบฝึกการเขียนอย่างเอกลัษณ์ มีผลสัมฤทธิ์ในการเขียนแตกต่างกัน
2. นักเรียนที่ได้รับการสอนโดยใช้แบบฝึกการเขียนอย่างสร้างสรรค์ให้ทัศนคติดีกว่าก่อนการสอน
3. นักเรียนที่ได้รับการสอนโดยใช้แบบฝึกการเขียนอย่างสร้างสรรค์ มีพัฒนาการด้านความคิดสร้างสรรค์สูงขึ้น
4. นักเรียนที่มีความสามารถทางการเรียนแตกต่างกัน เรียนการเขียนโดยใช้แบบฝึกการเขียนอย่างสร้างสรรค์ประกอบจะมีความกึกสร้างสรรค์ไม่แตกต่างกัน

วิธีดำเนินการศึกษาค้นคว้า

การดำเนินการศึกษาค้นคว้า ได้กระทำตามลำดับหัวข้อต่อไปนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
2. เครื่องมือ และการตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ
3. วิธีดำเนินการทดลอง
4. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร เป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2529 โรงเรียนวัดประดู่ฉิมพลี สำนักงานเขตบางกอกใหญ่ กรุงเทพมหานคร สังกัดกรุงเทพมหานคร จำนวน 3 ห้องเรียน มีนักเรียนรวมทั้งสิ้น 100 คน

กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการทดลองครั้งนี้เป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ปีการศึกษา 2529 ของโรงเรียนวัดประดู่ฉิมพลี จำนวน 2 ห้องเรียน รวมเป็นนักเรียน 60 คน จากจำนวนทั้งสิ้น 100 คน วิธีเลือกกลุ่มตัวอย่างมีขั้นตอนดังนี้

ขั้นที่ 1 สุ่มตามระดับชั้น (Stratified random Sampling) ดังนี้

1.1 แบ่งระดับความสามารถทางการเรียนของนักเรียนออกเป็น 3 ระดับ คือ สูง ปานกลาง และต่ำ ตามเกณฑ์ของอำนาจ เลิศชัยนที (อำนาจ เลิศชัยนที ม.ป.ป. : 54) โดยใช้คะแนนผลการสอบปลายวิชาทักษะภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ปีการศึกษา 2528 ดังนี้

- นักเรียนที่มีระดับความสามารถทางการเรียนสูง คือนักเรียนที่มีคะแนนผลการสอบปลายปีอยู่ในตำแหน่งเปอร์เซ็นต์ไทล์ที่ 70 ขึ้นไป

- นักเรียนที่มีระดับความสามารถทางการเรียนปานกลาง คือ นักเรียนที่มีผลการสอบปลายไอยูระหว่างตำแหน่งเปอร์เซ็นต์ไทล์ที่ 30 - 69
- นักเรียนที่มีระดับความสามารถทางการเรียนต่ำ คือนักเรียนที่มีผลการสอบปลายไอยูในตำแหน่งเปอร์เซ็นต์ไทล์ที่ 29 ลงมา

ได้จำนวนนักเรียนทั้ง 3 ระดับใกล้เคียงกัน

1.2 ใช้วิธีสุ่มอย่างง่าย (Simple random Sampling) โดยการจับฉลากนักเรียนออกมาระดับความสามารถละ 20 คน ให้แต่ละกลุ่มตัวอย่างมีนักเรียนชายและหญิงเท่า ๆ กัน ให้กลุ่มตัวอย่างทั้งหมด 60 คน

ขั้นที่ 2 ใช้วิธีสุ่มอย่างง่ายในแต่ละระดับ เพื่อแบ่งเป็น 2 กลุ่ม แต่ละกลุ่มจะมีนักเรียนที่มีระดับความสามารถทางการเรียนสูง ปานกลาง และต่ำ ระดับละ 10 คน รวมกลุ่มตัวอย่างละ 30 คน

ตาราง 1 แสดงกลุ่มตัวอย่างแต่ละระดับตามความสามารถทางการเรียน

ระดับความสามารถ	กลุ่มทดลอง			กลุ่มควบคุม			รวม
	ชาย	หญิง	รวม	ชาย	หญิง	รวม	
สูง	3	7	10	3	7	10	20
ปานกลาง	6	4	10	6	4	10	20
ต่ำ	7	3	10	7	3	10	20
รวม	16	14	30	16	14	30	60

เครื่องมือและการตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ

1. เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา ได้แก่
 - 1.1 แบบฝึกการเขียนอย่างสร้างสรรค์
 - 1.2 แบบทดสอบความคิดสร้างสรรค์
 - 1.3 แบบสอบถามวัดทัศนคติต่อการเขียน

2. การสร้างและการหาคุณภาพเครื่องมือ

2.1 แบบฝึกการเขียนอย่างสร้างสรรค์

แบบฝึกการเขียนอย่างสร้างสรรค์ที่นำมาใช้นี้เป็นแบบฝึกที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น โดยมีขั้นตอนการสร้างดังนี้

2.1.1 ศึกษาเอกสารที่เป็นทฤษฎีและงานวิจัยเกี่ยวกับความคิด

สร้างสรรค์และแนวการพัฒนาความคิดสร้างสรรค์ตามทฤษฎีของกิลฟอร์ด

2.1.2 ศึกษาความถี่รวมยอด จุดมุ่งหมายและเนื้อหาของการเรียน

สร้างสรรค์ในหลักสูตรและคู่มือการอ่านภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5

2.1.3 ศึกษาคำพื้นฐานชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 จากหนังสือภาษาไทย

ของกรมวิชาการ

2.1.4 ศึกษากิจกรรมการลงเขียนจากหนังสือการลงเขียนอย่าง

สร้างสรรค์ของวรรณิ โสฬารบุตร กรรณิการ์ พวงเกษม และจากงานวิจัยของ

ประชุมพร กุศลเจริญ ยุพา ขนอมคราม นเยาว์ ทักนิล ประชุมพร ธนุทอง

2.1.5 ศึกษาลักษณะของแบบฝึกหัดที่ได้จากวิทยานิพนธ์ของ

นิภา ชวนะพานิช เรื่องการสร้างแบบฝึกหัดภาษาไทย เรื่องสระเสียงยาวสำหรับชั้นประถมศึกษา

ศึกษาตอนต้น บทความของ นิทยา ฤทธิโยธี และศึกษาแนวการสอนแบบสร้างสรรค์จากหนังสือ

ของ เจมส์ เอ สมิท (James A. Smith)

2.1.6 สร้างแบบการฝึกการเขียนอย่างสร้างสรรค์และอย่างเอกลักษ์

2.1.7 นำแบบฝึกที่สร้างขึ้นแล้วให้ผู้เชี่ยวชาญ 5 ท่านดูเพื่อแสดง

ความคิดเห็น แล้วนำมาปรับปรุงแก้ไข

แบบฝึกการเขียนอย่างสร้างสรรค์ประกอบด้วยส่วนสำคัญดังนี้

1. จุดมุ่งหมายทั่วไป
2. จุดมุ่งหมายเชิงพฤติกรรม
3. เนื้อหา
4. กิจกรรมการเรียนรู้
5. อุปกรณ์ที่ใช้

เนื้อหาของแบบฝึกมีดังนี้

- ตอนที่ 1 การเขียนคำ
- ตอนที่ 2 การเขียนประโยค
- ตอนที่ 3 การเขียนข้อความ

- ตอนที่ 1 การเขียนคำ
1. การสร้างคำใหม่จากคำที่กำหนดให้
 2. คำประสม
 3. คำควบกล้ำ
 4. คำพ้องเสียง
 5. คำซ้อน
 6. คำวิเศษณ์
 7. คำคล้องจอง

- ตอนที่ 2 การเขียนประโยค
1. การสร้างประโยคจากตัวอักษร
 2. การสร้างประโยคจากคำ
 3. การตอบคำถามจากภาพ
 4. การขยายประโยคด้วยคำวิเศษณ์
 5. เขียนประโยชน์ของสิ่งของ

ตอนที่ 3 การเขียนข้อความ

1. การเขียนข้อความเกี่ยวกับอาชีพ ที่เกี่ยวข้องกับภาพและสถานที่
2. การเขียนข้อความเกี่ยวกับภาพตามประสบการณ์เดิมของนักเรียน
3. การเขียนข้อความเพื่อย่อความและสรุปข้อคิดที่ได้จากนิทาน
4. การเขียนข้อความวิจารณ์เรื่องในบทเรียน

ตอนที่ 4 การเขียนในเรื่อง

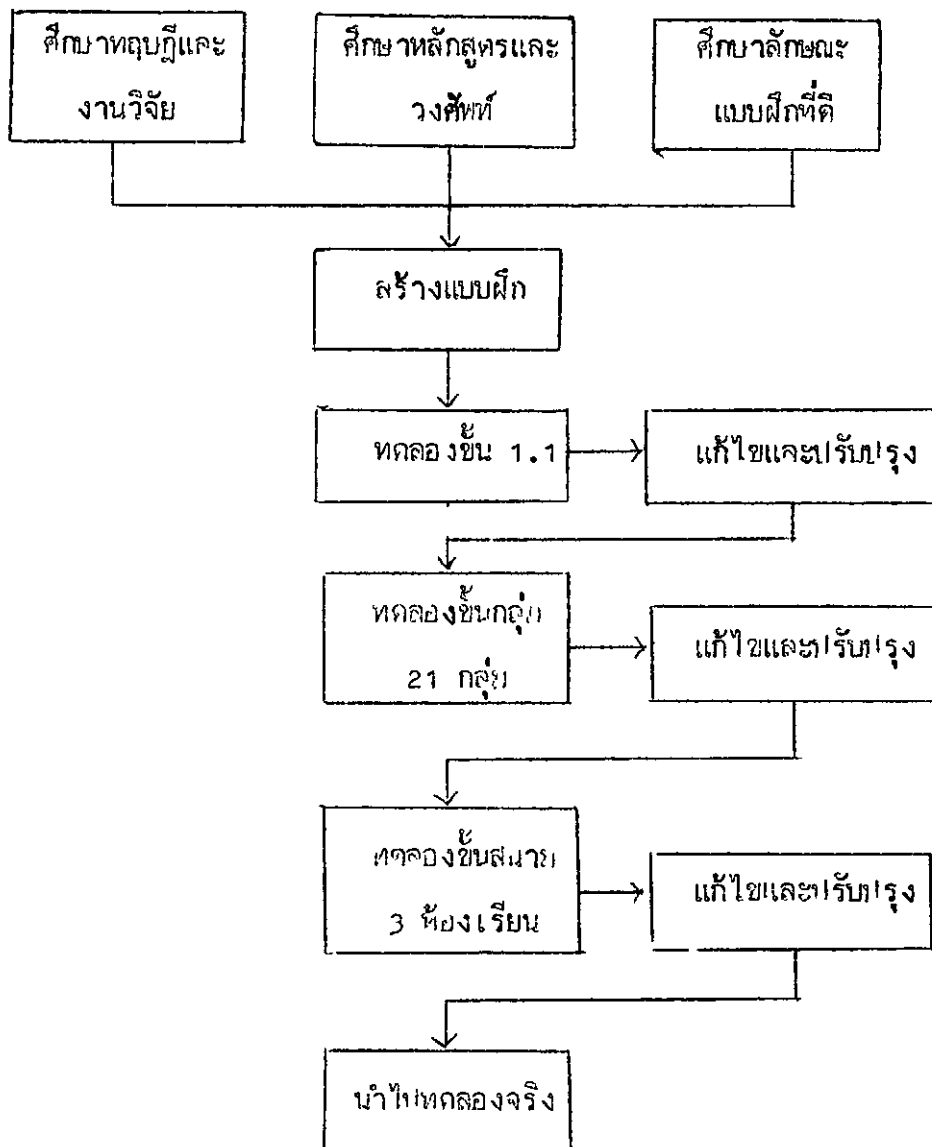
1. การเขียนบทสนทนา
2. การลำดับเรื่องที่ให้มาและตั้งชื่อเรื่อง
3. การต่อเรื่องจนจบ
4. การใช้คำที่กำหนัดให้แต่งเรื่อง
5. การเขียนเรื่องจากภาพดาวจินตนาการ

การทดลองใช้แบบฝึกการเขียนอย่างสร้างสรรค์

นำแบบฝึกที่สร้างขึ้นให้ทดลองใช้กับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2529 โรงเรียนวัดท่าพระ สำนักงานเขตบางกอกใหญ่ สังกัดกรุงเทพมหานคร เพื่อหาแนวทางในการปรับปรุงแก้ไขก่อนนำไปใช้จริง โดยทดลองตามลำดับขั้นดังนี้

1. ขั้นทดลองกับเด็กเป็นรายบุคคล ผู้วิจัยได้นำแบบฝึกการเขียนอย่างสร้างสรรค์ไปทดลองกับนักเรียนเป็นรายบุคคล โดยใช้นักเรียนทั้งหมด 21 คน ให้นักเรียนทำแบบฝึกตนเอง 1 ชุดฝึก เพื่อศึกษาความยากง่ายของภาษา ความเหมาะสมของรูปภาพ และเวลาที่ใช้เพื่อนำข้อบกพร่องมาปรับปรุงแก้ไข
2. ขั้นทดลองกลุ่มย่อย ผู้วิจัยได้นำแบบฝึกการเขียนอย่างสร้างสรรค์ไปทดลองกับนักเรียน 21 คน กลุ่มละ 5 คน โดยให้ทำแบบฝึกกลุ่มละ 1 ชุดฝึก แล้วจดบันทึกข้อบกพร่องเพื่อนำมาปรับปรุงแก้ไขครั้งที่ 2
3. ทดลองภาคสนาม ผู้วิจัยได้นำแบบฝึกการเขียนอย่างสร้างสรรค์ที่ได้รับการปรับปรุงแล้ว ไปทดลองใช้กับนักเรียนห้องเรียนจำนวน 3 ห้องเรียน โดยทำแบบฝึกเพื่อนำมาปรับปรุงแก้ไขข้อบกพร่องอีกครั้งหนึ่ง ก่อนที่จะนำไปใช้กับนักเรียนที่ทำการทดลองตอน

แผนภูมิแสดงลำดับขั้นตอนการร่างแบบฝึก

2.2 แบบทดสอบวัดความคิดสร้างสรรค์

2.2.1 ลักษณะของแบบทดสอบ

ผู้วิจัยได้นำแบบทดสอบวัดความคิดสร้างสรรค์ของ ทอแรนซ์ ซึ่งเขาได้โดย อารี รังสิมันท์ มาใช้ เป็นแบบทดสอบความคิดสร้างสรรค์โดยอาศัยรูปภาพ และใช้แบบทดสอบความคิดสร้างสรรค์ทางด้านภาษา ผังทั้ง 6 ด้าน (Divergent Semantic Products) ของ บังอร พุ่มสะอาด

2.2.1.1 แบบทดสอบความกตริสร้างสรรคโดยอาศัยรูปภาพ
แบ่งออกเ็น 3 กิจกรรมดังนี้

กิจกรรมที่ 1 การวาดภาพ ให้เด็กถอเติมภาพ
จากสิ่งเร้าที่กำหนดให้เ็นกระดานสติกเกอร์สีเขียวรูปไข่ ให้เด็กถอเติมภาพให้เ็นตัวเ็น
น่าสนใจ และแปลกใหม่เท่าที่จะทำได้ แล้วตั้งชื่อภาพที่วาดได้แปลกที่สุด

กิจกรรมที่ 2 การถอเติมภาพให้สมบูรณ์โดยให้
เด็กถอเติมภาพจากสิ่งเร้าที่กำหนดให้เ็นรูปเ็นในลักษณะต่าง ๆ มีจำนวน 10 ภาพ เ็น
การถอเติมภาพให้แปลก น่าสนใจ และตั้งชื่อภาพด้วย

กิจกรรมที่ 3 การใช้เส้นขนานโดยให้เด็กถอเติม
จากภาพเส้นคู่ขนาน จำนวน 30 คู่ เ็นการประกอบภาพโดยใช้เส้นคู่ขนานเ็นส่วนสำคัญของ
ภาพ และถอเติมภาพให้แปลก แล้วตั้งชื่อด้วย

2.2.1.2 แบบทดสอบความกตริสร้างสรรคทางด้านภาษา
ผลทั้ง 6 ก้าน (Divergent Semantic Products) มี 6 ฉบับดังต่อไปนี้

ฉบับที่ 1 แบบทดสอบการคิดแบบอเนกนัยทาง
ทางภาษาในรูปหน่วย (DMU) ในแบบทดสอบจะให้นักเรียนบอกชื่อสิ่งของที่จัดอยู่ในพวก
เดียวกันกับชื่อที่กำหนดให้ ให้มากที่สุด เท่าที่จะทำได้

ฉบับที่ 2 แบบทดสอบการคิดแบบอเนกนัยทาง
ภาษาในรูปจำพวก (DMC) จะให้นักเรียนบอกประโยชน์ของสิ่งของที่กำหนดให้ให้มากที่สุด

ฉบับที่ 3 แบบทดสอบการคิดแบบอเนกนัยทาง
ภาษาในรูปความสัมพันธ์ (DMR) ให้นักเรียนบอกคำที่เ็นความหมายตรงกันข้ามกับคำที่กำหนดให้
มาให้มากที่สุด

ฉบับที่ 4 แบบทดสอบการคิดแบบอเนกนัยทาง
ภาษาในรูประบบ (DMS) ให้นักเรียนสร้างประโยค โดยใช้ตัวอักษรที่กำหนดให้เ็นตัวแรก
ของแต่ละคำในประโยคให้ได้มากที่สุด และแต่ละประโยคต้องไม่มีคำซ้ำกัน

ฉบับที่ 5 แบบทดสอบการคิดแบบอเนกนัยทาง
ภาษาในรูปการแปลงรูป (DMT) ให้นักเรียนหาคำหนึ่งคำที่สัมพันธ์กับคำสามคำที่กำหนดให้

ผู้วิจัยนำแบบทดสอบของบังอร พุ่มสะอาด และของอารี รังสิมันท์ ไพบูลย์มาหาค่าความเชื่อมั่น โดยใช้วิธีการสอบซ้ำ (Test - retest) โดยวิธีสูตร Pearson product - moment Coefficient Correlation แบบทดสอบความคิดสร้างสรรค์ของบังอร พุ่มสะอาด ได้ค่าความเชื่อมั่น 0.52 แบบทดสอบความคิดสร้างสรรค์ของอารี รังสิมันท์ ได้ค่าความเชื่อมั่น 0.57

2.2.2 การตรวจให้คะแนน

แบบทดสอบความคิดสร้างสรรค์ทางภาษา 6 ด้าน มีเกณฑ์การให้คะแนน ดังนี้

2.2.2.1 คะแนนความคล่องในการคิดให้คำตอบ

1 คะแนน สำหรับแบบทดสอบด้าน DMU DMR DMS

2.2.2.2 คะแนนความคล่องและความยืดหยุ่นในการคิดให้

คำตอบละ 1 คะแนน สำหรับการทดสอบด้าน DMC

แบบทดสอบด้านความคิดสร้างสรรค์โดยอาศัยรูปภาพ มีเกณฑ์ให้คะแนนดังนี้

1. ความคล่องตัว หมายถึง ความสามารถในการคิดคำตอบได้อย่างคล่องแคล่วรวดเร็ว มีปริมาณคำตอบมาก กิจกรรมชุดที่ 1 ความคิดกว้างตัวมีเหือง 1 คะแนน กิจกรรมชุดที่ 2 คะแนนความคล่องตัวสูง 10 คะแนน และกิจกรรมชุดที่ 3 คะแนนความคล่องตัว 30 คะแนน

2. ความคิดริเริ่ม หมายถึง ความสามารถในการคิดสิ่งแปลกใหม่ไม่ซ้ำกับผู้อื่น โดยใช้เกณฑ์คำตอบที่เด็กตอบมากตั้งแต่ 1 - 5 เบอร์เซ็นต์ จัดเป็นความคิดที่แปลก และให้คะแนนมากที่สุด คะแนนที่นักเรียนตอบมากกว่า 5 เบอร์เซ็นต์ จัดเป็นความคิดธรรมดา ให้คะแนนต่ำ ตั้งแต่ศูนย์ขึ้นไป

3. ความคิดยืดหยุ่น หมายถึง คะแนนที่ได้จากการนับจำนวนคำตอบที่ไม่อยู่ในทิศทางเดียวกัน หรือคำตอบที่อยู่ในประเภทที่แตกต่างกับ ให้คำตอบประเภทละ 1 คะแนน

4. ความคิดละเอียดละออ หมายถึง ความถึกในรายละเอียดที่นำมาตกแต่งความคิดครั้งแรกให้สมบูรณ์ แล้วทำให้ภาพชัดเจนและให้ความหมายสมบูรณ์ รายละเอียดแต่ละส่วนให้ 1 คะแนน การคิดคะแนนความคิดละเอียดละออใช้ช่วงคะแนน เช่น จาก 1 - 5 คะแนน เป็นต้น

2.3 แบบสอบถามวัดทัศนคติต่อการเขียน

แบบสอบถามวัดทัศนคติต่อการเขียน ผู้วิจัยได้สร้างแบบสอบถามวัดทัศนคติต่อการเขียนขึ้น จำนวน 30 ข้อ เพื่อวัดทัศนคติต่อการเขียนของนักเรียนกลุ่มทดลองที่เรียนการเขียนโดยใช้แบบฝึกการเขียนอย่างสร้างสรรค์ แบบสอบถามมีลักษณะดังนี้

1. เป็นแบบสอบถามความถี่ที่ผู้ตอบ 3 ระดับ (Scale) คือ เห็นด้วยอย่างยิ่ง ไม่เห็นด้วย โดยมีการให้คะแนนตามเกณฑ์ดังต่อไปนี้

- แบบสอบถามที่ข้อความเห็นเชิงนิมาน

เห็นด้วยให้ 3 คะแนน

ไม่แน่ใจให้ 2 คะแนน

ไม่เห็นด้วยให้ 1 คะแนน

- แบบสอบถามที่ข้อความเห็นเชิงนิเสธ

เห็นด้วยให้ 1 คะแนน

ไม่แน่ใจให้ 2 คะแนน

ไม่เห็นด้วยให้ 3 คะแนน

2. หาค่าอำนาจจำแนกของแบบสอบถามโดยใช้เทคนิค 25% ของ การ์เรทท์ (Garrett. 1965) เลือกเอาข้อความที่มีค่า t ตั้งแต่ 1.75 ขึ้นไป แล้วเลือกเอาไว้ 20 ข้อ

3. นำแบบสอบถามวัดทัศนคติต่อการเขียนไปหาความเชื่อมั่นอีกครั้งหนึ่ง กับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนวัดท่าพระ เขตบางกอกใหญ่ จำนวน 100 คน โดยหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (α - Coefficient) ได้ค่าความเชื่อมั่น 0.64

2.4 แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ในการเขียน

ในการสร้างแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ในการเขียน ผู้วิจัยได้ศึกษาวิธีสร้างแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเขียน เทคนิคการวิเคราะห์ข้อสอบจากหนังสือเทคนิคการวัดผล (ชวาล แพร์ตกุล 2520 : 1 - 402) มีขั้นตอนในการสร้างแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ในการเขียนดังนี้

1. นำเนื้อหาที่สอน คือเรื่องการเขียนคำ การเขียนประโยค การเขียนข้อความ และการเขียนเรื่องมาสร้างเป็นแบบทดสอบปรนัย 4 ตัวเลือก จำนวน 60 ข้อ และให้เขียนเป็นเรียงความ 1 เรื่อง

2. นำแบบทดสอบที่สร้างขึ้นไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิทางการสอนภาษาไทย และการสร้างแบบทดสอบ ตรวจสอบหาความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหาของแบบทดสอบ และให้ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับความเหมาะสมที่จะนำไปทดสอบกับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5

3. นำแบบทดสอบที่ได้รับการตรวจสอบจากผู้ทรงคุณวุฒิแล้วไปหาคุณภาพกับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนวัดท่าพระ เขตบางกอกใหญ่ โดยทำการทดลองกับรายบุคคล กลุ่มย่อย 10 คน และภาคสนามจำนวน 100 คน เพื่อแก้ไขปรับปรุงเรื่องภาษา และเวลา แล้วนำมาตรวจให้คะแนน

4. นำผลการทดสอบมาวิเคราะห์หาค่าอำนาจจำแนก (r) และค่าความยากง่าย (p) ของข้อสอบแต่ละข้อโดยใช้เทคนิค 27% ของจุงเทพาน (Fan. 1952 : 32)

5. ข้อสอบที่อยู่ในเกณฑ์ใช้ให้จะต้องมีค่าอำนาจจำแนก (r) ตั้งแต่ .20 ขึ้นไปและค่าความยากง่าย (p) ต่ำกว่า .60 ลงไป ข้อที่ได้คะแนนต่ำกว่านี้ต้องนำมาปรับปรุงแก้ไข หลังจากวิเคราะห์ค่าอำนาจจำแนกแล้ว ผู้วิจัยได้คัดเลือกข้อสอบที่มีค่าอำนาจจำแนกอยู่ในเกณฑ์ใช้ได้ไว้จำนวน 50 ข้อ

6. นำข้อสอบที่คัดเลือกแล้ว ซึ่งมีอำนาจจำแนกและค่าความยากง่าย อยู่ในเกณฑ์ใช้ได้ไปหาความเชื่อมั่นของแบบทดสอบในการเขียนกับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 จำนวน 100 คน โดยใช้สูตร กูเดอร์-ริชาร์ดสัน 20 (Kuder Richardson 20) ปรากฏว่า ได้ค่าความเชื่อมั่น 0.85

แบบทดสอบเรียงความ ผู้วิจัยได้นำภาพ 10 ภาพไปให้นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 เลือก ปรากฏว่า นักเรียนเลือกภาพที่มีเด็กและสุนัขกำลังนั่งเล่นอยู่ที่ชายหาดเป็นเอกฉันท์ ผู้วิจัยจึงนำภาพนั้นมาใช้เป็นแบบทดสอบ เรียงความแบบบรรยายภาพ

ผู้วิจัยได้นำแบบทดสอบเรียงความไปใช้กับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนวัดท่าพระ เขตบางกอกใหญ่ กรุงเทพมหานคร เพื่อหาค่าความเชื่อมั่นโดยการจับคู่กับ หักการใช้สูตร สหสัมพันธ์ของเค็นดัล (Kendal) (ถึวน สายยศ และอังคณา สายยศ 2528 : 176) ได้ค่าความเชื่อมั่น 0.94

แบบทดสอบเรียงความ ตรวจใช้คะแนนโดยถือเกณฑ์ดังต่อไปนี้

- ผู้ตรวจให้แก่ กรุ๊ปประจำชั้นประถมปีที่ 5 จำนวน 2 คน และผู้วิจัยอีก 1 คน
- การตรวจทำดังนี้ ผู้ตรวจอ่านเรียงความ แต่ละฉบับ แล้วให้คะแนนที่ละด้าน คือ
เนื้อเรื่อง	50%	การใช้ภาษา	40%
กลไกประกอบการเขียน	10%		
หัวข้อที่เขียนดีมาก	10	คะแนน	
หัวข้อที่เขียนดี	8	คะแนน	
หัวข้อที่เขียนพอใช้	6	คะแนน	
หัวข้อที่เขียนเกือบพอใช้	4	คะแนน	
หัวข้อที่เขียนต้องแก้ไข	2	คะแนน	
- ตั้งรายละเอียดตามตารางต่อไปนี้

หัวข้อที่พิจารณาให้คะแนน	ดีมาก (10)	ดี (8)	พอใช้ (6)	เกือบ พอใช้ (4)	ต้อง แก้ไข (2)	ข้อเสนอนี้
<u>เนื้อเรื่อง</u> (50 คะแนนข้อย่อยละ 10 คะแนน) 1. แนวคิด 2. การจัดระเบียบความคิด 3. การอ้างเหตุผล 4. การขยายความและความ ชัดเจน 5. ชื่อเรื่อง						
<u>การใช้ภาษา</u> (40 คะแนน) 1. ระดับของภาษา 2. คำแสดงประโยค 3. การเขียนย่อหน้า 4. การใช้โวหาร ส่วนวน คำพังเพย						
<u>กลไกประกอบการเขียน</u> (10 คะแนน) ลายมือ วรรคตอน สะกดการันต์ ความสะอาดเรียบร้อย ฯลฯ						

การคิดคะแนน: นำคะแนนในแต่ละเกณฑ์การพิจารณามารวบรวมกันเป็นคะแนนเรียงความจากผู้ตรวจ 1 คน แล้วนำคะแนนของผู้ตรวจทั้งหมดมาเฉลี่ยเป็นคะแนนเรียงความของนักเรียนแต่ละคน

วิธีดำเนินการทดลอง

แบบแผนการทดลอง ผู้วิจัยดำเนินการทดลองตามแบบแผนการทดลอง

1. แบบ Randomized Controlled Group Pretest - Posttest Design

(ส่วน สายยศ และอังคณา ภายหลัง 2528 : 216) ซึ่งมีแผนการวิจัย ดังตาราง 1

/

ตาราง 2 แสดงแบบแผนการวิจัย

กลุ่ม	สอบก่อน	ทดลอง	สอบหลัง
ER	T ₁	X	T ₂
CR	T ₁	-	T ₂

X คือการจัดกระทำ (Treatment)

T₁ คือการสอบก่อนที่จะจัดกระทำทดลอง (Pretest)

T₂ คือการสอบหลังจากที่จัดกระทำทดลอง (Posttest)

R คือการกำหนดกลุ่มตัวอย่างแบบสุ่ม (Random assignment)

C คือกลุ่มควบคุม (Control Group)

E คือกลุ่มทดลอง (Experimental group)

2. การรวบรวมข้อมูลและการวิเคราะห์ข้อมูล

2.1 ก่อนทำการทดลอง ผู้วิจัยได้ทำการทดสอบก่อนเรียน (Pretest)

โดยทดสอบทัศนคติต่อการเขียนกับนักเรียนกลุ่มทดลอง ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2529 โดยใช้แบบสอบถามวัดทัศนคติต่อการเขียน จำนวน 20 ข้อ และให้กลุ่มทดลองทำแบบทดสอบความถี่สร้างสรรค์ 2 ชุด หลังจากนั้นทำการทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเขียนทั้ง 2 กลุ่ม

2.2 การดำเนินการทดลอง กระทำภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2529

แต่ละกลุ่มใช้เวลาทดลองสอนสัปดาห์ละ 4 วัน วันละ 40 นาที เป็นเวลา 6 สัปดาห์

ผู้วิจัยเป็นผู้สอนเองทั้งกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม โดยทำการกวนนอกเวลาเรียนปกติ จัดเวลาในการสอนสลับกัน ดังรายละเอียดต่อไปนี้

ตาราง 3 การจัดเวลาการสอนของกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมในหนึ่งสัปดาห์

วัน	เวลา	11.50 - 12.30	15.30 - 16.10
		กลุ่มทดลอง	กลุ่มควบคุม
จันทร์		กลุ่มทดลอง	กลุ่มควบคุม
อังคาร		กลุ่มควบคุม	กลุ่มทดลอง
พุธ		กลุ่มทดลอง	กลุ่มควบคุม
พฤหัสบดี		กลุ่มควบคุม	กลุ่มทดลอง

กลุ่มทดลอง ผู้วิจัยสอนการเขียนคำ การเขียนประโยค การเขียนข้อความ และการเขียนเรื่องโดยให้นักเรียนทำแบบฝึกการเขียนอย่างสร้างสรรค์ประกอบ ซึ่งมี 21 ชุด ในการทำแบบฝึกนั้นผู้วิจัยอธิบายแนะนำการให้ชุดฝึกก่อนจนนักเรียนเข้าใจก็แล้วจึงให้ลงมือทำเสร็จแล้วเฉลยคำตอบให้นักเรียนตรวจผลการทำแบบฝึกด้วยตัวเอง สำหรับแบบฝึกการเขียนคำ

กลุ่มควบคุม ผู้วิจัยสอนการเขียนเช่นเดียวกับกลุ่มทดลอง โดยการอธิบายให้นักเรียนฟังยกตัวอย่างประกอบ แล้วให้นักเรียนทำแบบฝึกการเขียนอย่างเอกลักษ์ โดยผู้วิจัยแนะแนวทางในการสอบให้ แล้วให้นักเรียนตรวจแบบฝึกการเขียนคำ

2.3 เมื่อสิ้นสุดการทดลอง ผู้วิจัยทำการทดสอบหลังเรียน (Posttest) โดยให้นักเรียนทั้งสองกลุ่มทำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ในการเขียน แล้วให้กลุ่มทดลองทำแบบสอบถามวัดทัศนคติต่อการเขียน และแบบทดสอบวัดความคิดสร้างสรรค์ ซึ่งแบบทดสอบทั้งหมดจะเป็นข้อสอบชุดเดียวกับที่ให้ทำก่อนเรียน

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยทำการเปรียบเทียบคะแนนผลสัมฤทธิ์ในการเขียน คะแนนทัศนคติต่อการเขียน และพัฒนาการความคิดสร้างสรรค์ดังนี้

1. เปรียบเทียบคะแนนผลสัมฤทธิ์ในการเขียน ระหว่างกลุ่มตัวอย่าง 2 กลุ่ม โดยใช้ t - test แบบ Independent group
2. ศึกษาคะแนนทัศนคติต่อการเขียนของกลุ่มทดลองโดยใช้ t - test แบบ dependent
3. ศึกษาคะแนนพัฒนาการทางด้านการคิดสร้างสรรค์ทางภาษาระหว่างเด็กที่มีความสามารถทางการเรียนแตกต่างกัน 3 กลุ่มย่อย ภายในกลุ่มทดลองโดยใช้การวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบทิศทางเดียว (One - way analysis of Variance)

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

1. สถิติพื้นฐานในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่
 - 1.1 คะแนนเฉลี่ย ($\bar{X}$) คำนวณจากสูตร (ล้วน สายยต์ และ อังณา สายยต์ 2528 : 59)

$$\bar{X} = \frac{\Sigma X}{N}$$

เมื่อ $\bar{X}$ แทน ค่าเฉลี่ย

ΣX แทน ผลรวมของคะแนนทั้งหมด

N แทน จำนวนนักเรียนในกลุ่ม

- 1.2 ความแปรปรวนของคะแนน คำนวณจากสูตร (ล้วน สายยต์ และ อังณา สายยต์ 2528 : 62)

$$s^2 = \frac{N\sum X^2 - (\sum X)^2}{N(N-1)}$$

- เมื่อ s^2 แทน ความแปรปรวนของกลุ่มตัวอย่าง
 $\sum X$ แทน ผลรวมของคะแนน
 $\sum X^2$ แทน ผลรวมของคะแนนแต่ละตัวยกกำลังสอง
 N แทน จำนวนนักเรียนในกลุ่มตัวอย่าง

2. สถิติที่ใช้หาคุณภาพของแบบทดสอบ

2.1 หาค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ในการเขียนคำขวัญจาก

สูตร KR - 20 (ควีน ลายยก และอังคณา ลายยก 2528 : 168)

$$r_{tt} = \frac{n}{n-1} \left\{ 1 - \frac{\sum pq}{s_t^2} \right\}$$

- เมื่อ n คือ จำนวนข้อของเครื่องมือวัด
 p คือ สัดส่วนของผู้ทำได้ในข้อหนึ่ง = $\frac{\text{จำนวนคนที่ทำถูก}}{\text{จำนวนคนทั้งหมด}}$
 q คือ สัดส่วนของผู้ทำผิดในข้อหนึ่ง ๆ หรือ
 คือ $1 - p$
 s_t^2 คือ คะแนนความแปรปรวนของเครื่องมือฉบับนั้น

2.2 หาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม วัดทัศนคติต่อการเขียนโดยใช้สูตร

Coefficient Alpha (Mehrens and Lehmann, 1978 : 99)

$$\alpha = \frac{n}{n-1} \left\{ 1 - \frac{\sum s_j^2}{s_x^2} \right\}$$

- เมื่อ α แทน ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม
 $\sum s_j^2$ แทน ผลรวมของค่าความแปรปรวนของคะแนนของแบบสอบถามแต่ละข้อ
 s_x^2 แทน ความแปรปรวนของแบบสอบถามทั้งหมด
 n แทน จำนวนข้อของแบบสอบถาม

2.3 หาค่าความเชื่อมั่นของข้อสอบแบบอัตนัย หรือเรียงความ โดยการหาความเชื่อมั่นของการจัดอันดับโดยใช้สูตร สหสัมพันธ์ของเคนดัล (Kendall) ที่เรียกว่า สัมประสิทธิ์ของคอนคอร์ดานซ์ (Coefficient of Concordance) (ดูวน สายยศ และอังภา สายยศ 2528 : 176)

$$W = \frac{12S}{K^2(n^3 - n)}$$

- เมื่อ W คือ สัมประสิทธิ์ความเชื่อมั่นของการจัดอันดับ
 S คือ ผลรวมทั้งหมดของอันดับคะแนนของสิ่งของแต่ละอัน
 ที่เบี่ยงเบนออกจากคะแนนอันดับเฉลี่ย
 K คือ จำนวนผู้จัดอันดับ
 n คือ จำนวนของสิ่งของที่ถูกจัดอันดับ

2.4 หาค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบวัดความเกิดสร้างสรรค์ โดยใช้สูตร Pearson product - moment Coefficient Correlation (ดูวน สายยศ และอังภา สายยศ 2528 : 164)

$$r_{tt} = \frac{NXY - \Sigma XY}{\sqrt{\{N\Sigma X^2 - (\Sigma X)^2\}\{N\Sigma Y^2 - (\Sigma Y)^2\}}}$$

- เมื่อ r_{tt} คือ ค่าสัมประสิทธิ์ของความเชื่อมั่น
 N คือ จำนวนคนของกลุ่มตัวอย่าง
 ΣXY คือ ผลรวมทั้งหมดของผลคูณระหว่างคะแนนการสอบครั้งแรก (X)
 และคะแนนการสอบครั้งที่ 2 (Y)
 ΣX คือ ผลรวมทั้งหมดของคะแนนการสอบครั้งแรก
 ΣY คือ ผลรวมทั้งหมดของคะแนนการสอบครั้งที่ 2
 ΣX^2 คือ ผลรวมทั้งหมดของคะแนนแต่ละตัวยกกำลังสองของคะแนน
 การสอบครั้งแรก
 ΣY^2 คือ ผลรวมทั้งหมดของคะแนนแต่ละตัวยกกำลังสองของคะแนน
 ที่ได้จาก การสอบครั้งที่ 2

3. สถิติที่ใช้ในการทดสอบสมมติฐาน

3.1 ทดสอบทัศนคติก่อนสอนและหลังสอนของกลุ่มทดลอง โดยใช้ t - test

แบบ Dependent ของตัวน ลายยศ (ตัวน สายยศ และอังกษฯ สายยศ

2528 : 87) จากสูตร

$$t = \frac{\sum D}{\sqrt{\frac{N\sum D^2 - (\sum D)^2}{n - 1}}}$$

เมื่อ D เป็นความแตกต่างของคะแนนแต่ละคู่
N เป็นจำนวนคู่

3.2 ทดสอบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของกลุ่มตัวอย่าง 2 กลุ่ม โดยใช้

t - test แบบ Independent ของตัวน สายยศ (ตัวน ลายยศ และอังกษฯ สายยศ

2528 : 85) จากสูตร

$$t = \frac{\bar{X}_1 - \bar{X}_2}{\sqrt{\frac{(n_1 - 1)s_1^2 + (n_2 - 1)s_2^2}{n_1 + n_2 - 2} \left[\frac{1}{n_1} + \frac{1}{n_2} \right]}}$$

เมื่อ $\bar{X}_1$ เป็นคะแนนเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่างที่ 1
 $\bar{X}_2$ เป็นคะแนนเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่างที่ 2
 n_1 เป็นขนาดของกลุ่มตัวอย่างที่ 1
 n_2 เป็นขนาดของกลุ่มตัวอย่างที่ 2
 s_1^2 เป็นความแปรปรวนของกลุ่มตัวอย่างที่ 1
 s_2^2 เป็นความแปรปรวนของกลุ่มตัวอย่างที่ 2

3.3 ทดสอบความคึกคักสร้างสรรคของนักเรียนกลุ่มทดลองที่มีระดับความสามารถ

ทางการเรียนต่างกัน โดยใช้วิธีวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบมี 1 ตัวประกอบ (One-way Analysis of Variance) โดยใช้สูตรของชูกรี วงศ์รัตน์ (ชูกรี วงศ์รัตน์

2527 : 249)

$$F = \frac{MS_B}{MS_W}$$

1.22 MS_B B.M. Mean Square between groups -
 MS_W B.M. Mean Square within - groups

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

เพื่อสะดวกในการเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลผู้วิจัยได้กำหนดสัญลักษณ์ที่ใช้ดังนี้

- N เหน้จำนวนนักเรียนในกลุ่มตัวอย่าง
 $\bar{X}$ แทนคะแนนเฉลี่ย
 S^2 แทนความแปรปรวนของคะแนน
F แทนค่าสถิติที่ใช้พิจารณาใน F - distribution
df แทนชั้นแห่งความเป็นอิสระ
MS แทนค่าเฉลี่ยของผลบวกกำลังสองของคะแนน
t แทนค่าสถิติที่ใช้พิจารณาใน t - distribution

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ในการเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล เสนอตามลำดับดังนี้

1. เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนระหว่างนักเรียนที่ได้รับการสอนโดยใช้แบบฝึกการเขียนอย่างสร้างสรรค์ และแบบฝึกอย่างเอกนัย
2. เปรียบเทียบทัศนคติก่อนและหลังสอนของนักเรียนกลุ่มทดลองที่ได้รับการสอนโดยใช้แบบฝึกการเขียนอย่างสร้างสรรค์
3. เปรียบเทียบคะแนนความคิดสร้างสรรค์ทางกายภาพ และความคิดสร้างสรรค์โดยอาศัยรูปภาพก่อนสอนและหลังสอนของนักเรียนกลุ่มทดลองที่ได้รับการสอนโดยใช้แบบฝึกการเขียนอย่างสร้างสรรค์
4. เปรียบเทียบคะแนนความคิดสร้างสรรค์ทางด้านภาษา และความคิดสร้างสรรค์โดยอาศัยรูปภาพก่อนและหลังการสอนของนักเรียนกลุ่มทดลองที่ได้รับการสอนโดยใช้แบบฝึกการเขียนอย่างสร้างสรรค์ จำแนกตามระดับความสามารถทางการเรียนสูง ปานกลาง และต่ำ

1. การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเขียนของกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม โดยใช้ t - test แบบ Independent group ผลการวิเคราะห์ปรากฏดังตาราง 4

ตาราง 4 แสดงผลการเปรียบเทียบคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเขียนของนักเรียนที่ได้รับการสอนเขียน โดยใช้แบบฝึกการเขียนอย่างสร้างสรรค์และอย่างเอกนัย

	N	$\bar{X}$	S^2	t
กลุ่มทดลอง	30	59.13	198.05	1.73**
กลุ่มควบคุม	30	64.73	117.65	

** $P < .01$ $t_{.01, 56} = 1.67$

จากตาราง 4 ปรากฏว่า คะแนนเฉลี่ยผลสัมฤทธิ์ทางการเขียนของนักเรียนที่ได้รับการสอนเขียนโดยใช้แบบฝึกการเขียนอย่างสร้างสรรค์แตกต่างจากคะแนนเฉลี่ยผลสัมฤทธิ์ทางการเขียนของนักเรียนที่ได้รับการสอนเขียนโดยใช้แบบฝึกการเขียนอย่างเอกนัยอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 แสดงว่าการสอนโดยใช้แบบฝึกการเขียนอย่างสร้างสรรค์ทำให้นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเขียนแตกต่างจากการสอนโดยใช้แบบฝึกการเขียนอย่างเอกนัย

2. การเปรียบเทียบทัศนคติต่อการเขียนของกลุ่มทดลองจากการสอบก่อนสอนและสอบหลังสอน โดยใช้ t - test แบบ Dependent group ผลการวิเคราะห์ปรากฏดังตาราง

ตาราง 5 ผลการเปรียบเทียบทัศนคติต่อการเขียนก่อนสอนและหลังสอนของนักเรียนกลุ่มทดลองที่ได้รับการสอนโดยใช้แบบฝึกการเขียนอย่างสร้างสรรค์

	N	$\bar{X}$	S^2	t
ก่อนสอน	30	48.9	24.23	7.05 ^{**}
หลังสอน	30	53.7	17.05	

$$** P < .01 \quad t .01, 29 = 2.462$$

จากตาราง 5 ปรากฏว่าคะแนนเฉลี่ยของทัศนคติหลังสอนของกลุ่มทดลอง ซึ่งเป็นกลุ่มที่ได้รับการสอนเขียนโดยใช้แบบฝึกการเขียนอย่างสร้างสรรค์สูงกว่าคะแนนเฉลี่ยก่อนสอนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 แสดงว่านักเรียนที่ได้รับการสอนโดยใช้แบบฝึกการเขียนอย่างสร้างสรรค์ มีทัศนคติภายหลังการสอนดีกว่าก่อนทำการสอน

3. การเปรียบเทียบความคิดสร้างสรรค์ทางด้านภาษาของกลุ่มทดลองจ การทดสอบก่อนสอนและสอบหลังสอนโดยใช้ t - test แบบ Dependent group ผลการวิเคราะห์ปรากฏดังตาราง 6

ตาราง 6 ผลการเปรียบเทียบคะแนนความคิดสร้างสรรค์ทาว์านภาพก่อนสอนและหลังสอน
ของนักเรียนที่ได้รับการสอนโดยใช้แบบฝึกการเขียนอย่างสร้างสรรค์

องค์ประกอบของ ความคิดสร้างสรรค์	ก่อนสอน		หลังสอน		t
	$\bar{X}$	S^2	$\bar{X}$	S^2	
ความคล่องในการคิด	43.30	179.67	59.67	216.16	7.75**
ความคิดยืดหยุ่น	8.47	12.40	11.23	13.01	3.98**
ความคิดสร้างสรรค์	51.77	262.81	70.90	304.02	7.50**

** $P < .01$ $t_{.01, 20} = 2.46$

จากตาราง 6 พบว่าคะแนนเฉลี่ยความคล่องในการคิดหลังสอนของกลุ่มทดลองที่ได้รับการสอนโดยใช้แบบฝึกการเขียนอย่างสร้างสรรค์สูงกว่าคะแนนเฉลี่ยก่อนสอนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และคะแนนเฉลี่ยความคิดยืดหยุ่นหลังสอนสูงกว่าคะแนนเฉลี่ยก่อนสอนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 คะแนนรวมเฉลี่ยความคิดสร้างสรรค์หลังสอนสูงกว่าคะแนนรวมเฉลี่ยความคิดสร้างสรรค์ก่อนสอนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 แสดงว่านักเรียนที่ได้รับการสอนโดยใช้แบบฝึกการเขียนอย่างสร้างสรรค์มีพัฒนาการด้านความคิดสร้างสรรค์สูงขึ้น

4. การเปรียบเทียบความคิดสร้างสรรค์โดยอาศัยรูปภาพของกลุ่มทดลองจากการสอนก่อนสอน และสอนหลังสอน โดยใช้ t - test แบบ Dependent group ผลการวิเคราะห์ปรากฏดังตาราง 7

ตาราง 7 ผลการเปรียบเทียบคะแนนความคิดสร้างสรรค์โดยอาศัยรูปภาพก่อนสอนและหลังสอน
ของนักเรียนที่ได้รับการสอนโดยใช้แบบฝึกการเขียนอย่างสร้างสรรค์

องค์ประกอบของ ความคิดสร้างสรรค์	ก่อนสอน		หลังสอน		t
	$\bar{X}$	S^2	$\bar{X}$	S^2	
ความคล่องในการคิด	33.10	25.47	36.77	9.70	3.73**
ความคิดริเริ่ม	16.90	19.27	23.27	24.0	7.57**
ความคิดละเอียดลออ	11.00	2.41	10.93	2.00	-0.22
รวม	61.00	76.31	70.97	62.03	8.46**

$$P < .01 \quad t_{.01, 29} = 2.46$$

จากการตาราง 7 ปรากฏว่าคะแนนเฉลี่ยความคล่องในการคิดหลังสอนของกลุ่มทดลองที่ได้รับการสอนโดยใช้แบบฝึกการเขียนอย่างสร้างสรรค์สูงกว่าคะแนนเฉลี่ยก่อนสอนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 คะแนนเฉลี่ยความคิดริเริ่มหลังสอนของกลุ่มทดลองสูงกว่าคะแนนเฉลี่ยก่อนสอนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ส่วนคะแนนเฉลี่ยความคิดละเอียดลออ ก่อนสอนและหลังสอนของกลุ่มทดลองไม่แตกต่างกัน คะแนนรวมเฉลี่ยความคิดสร้างสรรค์โดยอาศัยรูปภาพหลังสอนของกลุ่มทดลองสูงกว่าคะแนนรวมเฉลี่ยความคิดสร้างสรรค์ก่อนสอนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 แสดงว่านักเรียนที่ได้รับการสอนโดยใช้แบบฝึกการเขียนอย่างสร้างสรรค์ มีพัฒนาการความคิดสร้างสรรค์ ความคล่องในการคิดและความคิดริเริ่มสูงขึ้น ส่วนความคิดละเอียดลออ ไม่สามารถพัฒนาได้ด้วยวิธีการสอนโดยใช้แบบฝึกการเขียนอย่างสร้างสรรค์

5. การเปรียบเทียบความคิดสร้างสรรค์ทางด้านภาษาของกลุ่มทดลองที่มีระดับความสามารถทางการเรียนต่างกันโดยใช้ F - test ผลการวิเคราะห์ปรากฏดังตาราง 8

ตาราง 8 ผลการเปรียบเทียบคะแนนความคิดสร้างสรรค์ทางด้านภาษาหลังสอนของกลุ่มทดลองที่เรียนโดยใช้แบบฝึกการเขียนอย่างสร้างสรรค์ ซึ่งมีระดับความสามารถทางการเรียนแตกต่างกัน

แหล่งตัวแปร	SS	df	Ms	F
ระหว่างกลุ่ม	2556.20	2	1278.10	5.51**
ภายในกลุ่ม	6260.50	27	231.87	
รวม	8816.70	29		

** $P < .01$ $F_{2, 27} = 5.49$

จากตาราง 8 ปรากฏว่าคะแนนความคิดสร้างสรรค์ทางด้านภาษาหลังสอนของนักเรียนที่มีระดับความสามารถทางการเรียนต่างกัน ของกลุ่มทดลองที่เรียนการเขียนโดยใช้แบบฝึกการเขียนอย่างสร้างสรรค์แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 แต่คะแนนความคิดสร้างสรรค์ทางด้านภาษาหลังสอนของนักเรียนที่มีระดับความสามารถทางการเรียนเหมือนกันของกลุ่มทดลองไม่แตกต่างกัน แสดงว่าการสอนโดยใช้แบบฝึกการเขียนอย่างสร้างสรรค์ทำให้นักเรียนที่มีระดับความสามารถทางการเรียนแตกต่างกันมีความคิดสร้างสรรค์แตกต่างกัน ส่วนนักเรียนที่มีความสามารถทางการเรียนเหมือนกันมีความคิดสร้างสรรค์ไม่แตกต่างกัน

6. การเปรียบเทียบความคิดสร้างสรรค์ทางด้านภาษาของนักเรียนที่มีระดับความสามารถทางการเรียนต่างกันโดยใช้ t -test แบบ Independent group ผลการวิเคราะห์ปรากฏดังตาราง 9

ตาราง 9 ผลการเปรียบเทียบคะแนนความคิดสร้างสรรค์ทางด้านภาษาของนักเรียนกลุ่มทดลองที่มีระดับความสามารถทางการเรียนต่างกัน

ระดับความสามารถทางการเรียน	คะแนนความคิดสร้างสรรค์		ระดับความสามารถ	คะแนนความคิดสร้างสรรค์		t
	$\bar{X}$	S^2		$\bar{X}$	S^2	
สูง	82.00	147.99	กลาง	71.30	354.89	1.51
กลาง	71.30	354.89	ต่ำ	59.40	192.71	1.61
ต่ำ	59.40	192.71	สูง	82.00	147.99	3.87**

** $P < .01$ $t_{.01, 18} = 2.878$

จากตาราง 9 ปรากฏว่าคะแนนความคิดสร้างสรรค์ทางด้านภาษาหลังสอน ของนักเรียนที่มีระดับความสามารถทางการเรียนสูง แตกต่างกับนักเรียนที่มีระดับความสามารถทางการเรียนต่ำ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ส่วนคะแนนความคิดสร้างสรรค์ทางด้านภาษาหลังสอนของนักเรียนที่มีระดับความสามารถทางการเรียนสูงกับปานกลาง และปานกลางกับต่ำ แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ แสดงว่าการสอนโดยใช้แบบฝึกการเขียนอย่างสร้างสรรค์ ทำให้คะแนนความคิดสร้างสรรค์ทางด้านภาษาของนักเรียนที่มีระดับความสามารถทางการเรียนสูง แตกต่างกับนักเรียนที่มีระดับความสามารถทางการเรียนต่ำ แต่ความคิดสร้างสรรค์ทางด้านภาษาของนักเรียนที่มีระดับความสามารถทางการเรียนสูง กับปานกลาง และปานกลางกับต่ำ ไม่แตกต่างกัน

7. การเปรียบเทียบความคิดสร้างสรรค์โดยอาศัยรูปภาพของกลุ่มทดลองที่มีระดับความสามารถทางการเรียนต่างกันโดยใช้ $F - test$ ผลการวิเคราะห์ปรากฏดังตาราง 10

การ เ 10 ผลการ เปรียบเทียบคะแนนความคิดสร้างสรรค์โดยอาศัยรูปภาพหลังสอนของกลุ่มทดลองซึ่งมีระดับความสามารถทางการเรียนแตกต่างกันที่เรียนการเขียนโดยใช้แบบฝึกการเขียนอย่างสร้างสรรค์

แหล่งกำเนิด	ss	df	Ms	F
ระหว่างกลุ่ม	661.07	2	330.54	7.64**
ภายในกลุ่ม	1137.90	27	42.14	
รวม	1798.97	29		

$$** P < .01 \quad F_{2, 27} = 5.49$$

จากตาราง 10 ปรากฏว่าคะแนนความคิดสร้างสรรค์โดยอาศัยรูปภาพหลังสอนของนักเรียนที่มีระดับความสามารถทางการเรียนแตกต่างกัน ที่เรียนการเขียนโดยใช้แบบฝึกการเขียนอย่างสร้างสรรค์แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 แต่คะแนนความคิดสร้างสรรค์โดยอาศัยรูปภาพหลังสอนของนักเรียนกลุ่มทดลองที่มีระดับความสามารถทางการเรียนเหมือนกันไม่แตกต่างกัน แสดงว่าการสอนโดยใช้แบบฝึกการเขียนอย่างสร้างสรรค์ทำให้นักเรียนที่มีระดับความสามารถทางการเรียนแตกต่างกัน มีความคิดสร้างสรรค์แตกต่างกัน ส่วนนักเรียนที่มีความสามารถทางการเรียนเหมือนกันมีความคิดสร้างสรรค์ไม่แตกต่างกัน

8. การเปรียบเทียบความคิดสร้างสรรค์โดยอาศัยรูปภาพของกลุ่มทดลองที่มีระดับความฉลาดทางการเรียนต่างกันโดยใช้ t - test แบบ Independent group ผลการวิเคราะห์ปรากฏดังตาราง 11

ตาราง 11 ผลการเปรียบเทียบคะแนนความคิดสร้างสรรค์โดยอาศัยรูปภาพหลังสอนรายกลุ่มของนักเรียนที่มีระดับความสามารถทางการเรียนต่างกัน

ระดับความสามารถทางการเรียน	ความคิดสร้างสรรค์		ระดับความสามารถทางการเรียน	ความคิดสร้างสรรค์		t
	$\bar{X}$	S^2		$\bar{X}$	S^2	
สูง	75.90	7.66	กลาง	71.50	10.06	3.31**
กลาง	71.50	10.06	ต่ำ	64.50	108.72	2.03
ต่ำ	64.50	108.72	สูง	75.90	7.66	-3.34**

$$** P < .01 \quad t_{.01, 18} = 2.87$$

จากตาราง 11 ปรากฏว่าคะแนนความคิดสร้างสรรค์โดยอาศัยรูปภาพหลังสอนของนักเรียนที่มีระดับความสามารถทางการเรียนสูงแตกต่างกับนักเรียนที่มีระดับความสามารถทางการเรียนปานกลางอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และคะแนนความคิดสร้างสรรค์โดยอาศัยรูปภาพหลังสอนของนักเรียนที่มีระดับความสามารถทางการเรียนสูงแตกต่างกับนักเรียนที่มีระดับความสามารถทางการเรียนต่ำอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ส่วนคะแนนความคิดสร้างสรรค์ของนักเรียนที่มีระดับความสามารถทางการเรียนปานกลางและต่ำแตกต่างกันอย่างไรไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ แสดงว่าการสอนโดยใช้แบบฝึกการเขียนอย่างสร้างสรรค์ทำให้ความคิดสร้างสรรค์โดยอาศัยรูปภาพของนักเรียนที่มีระดับความสามารถทางการเรียนสูงแตกต่างจากนักเรียนที่มีระดับความสามารถทางการเรียนปานกลางและต่ำ แต่ความคิดสร้างสรรค์โดยอาศัยรูปภาพของนักเรียนที่มีระดับความสามารถทางการเรียนปานกลางไม่แตกต่างกับนักเรียนที่มีระดับความสามารถทางการเรียนต่ำ

สรุปผลการวิเคราะห์ข้อมูล

1. นักเรียนที่เรียนโดยใช้แบบฝึกการเขียนอย่างเอกนิยมมีผลสัมฤทธิ์ทางการเขียนสูงกว่านักเรียนที่เรียนโดยใช้แบบฝึกการเขียนอย่างสร้างสรรค์ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01
2. นักเรียนที่เรียนโดยใช้แบบฝึกการเขียนอย่างสร้างสรรค์ มีทัศนคติต่อการเขียนหลังสอนดีกว่าก่อนสอนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01
3. นักเรียนที่เรียนโดยใช้แบบฝึกการเขียนอย่างสร้างสรรค์ มีคะแนนเฉลี่ยความคิดสร้างสรรค์ทางด้านภาษา ความคล่องในการคิด ความคิดยืดหยุ่น และคะแนนรวมเฉลี่ยหลังสอนสูงกว่าคะแนนเฉลี่ยก่อนสอนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01
4. นักเรียนที่มีความสามารถทางการเรียนสูงเรียนโดยใช้แบบฝึกการเขียนอย่างสร้างสรรค์มีคะแนนเฉลี่ยความคิดสร้างสรรค์ทางด้านภาษาหลังสอนสูงกว่านักเรียนที่มีความสามารถทางการเรียนต่ำ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ส่วนคะแนนความคิดสร้างสรรค์ทางด้านภาษาหลังสอนของนักเรียนที่มีความสามารถทางการเรียนสูงกับปานกลางและปานกลางกับต่ำไม่แตกต่างกัน
5. นักเรียนที่เรียนโดยใช้แบบฝึกการเขียนอย่างสร้างสรรค์มีคะแนนเฉลี่ยความคิดสร้างสรรค์โดยอาศัยรูปภาพ ความคล่องในการคิด ความคิดริเริ่ม และคะแนนรวมเฉลี่ยหลังสอนสูงกว่าคะแนนเฉลี่ยก่อนสอนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ส่วนคะแนนความคิดละเอียดลออก่อนสอนและหลังสอนไม่แตกต่างกัน
6. นักเรียนที่มีความสามารถทางการเรียนสูงเรียนโดยใช้แบบฝึกการเขียนอย่างสร้างสรรค์มีคะแนนเฉลี่ยความคิดสร้างสรรค์โดยอาศัยรูปภาพหลังสอนสูงกว่านักเรียนที่มีระดับความสามารถทางการเรียนปานกลางและต่ำอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ส่วนคะแนนความคิดสร้างสรรค์โดยอาศัยรูปภาพของนักเรียนที่มีระดับความสามารถทางการเรียนปานกลางและต่ำไม่แตกต่างกัน

สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงทดลอง ซึ่งมีลำดับขั้นตอนของการวิจัยและผลโดยสรุป ดังนี้

ความมุ่งหมายของการวิจัย

1. เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ในการเขียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ที่เรียนโดยใช้แบบฝึกการเขียนอย่างสร้างสรรค์กับเรียนโดยใช้แบบฝึกการเขียนอย่างเอกนัย
2. เพื่อศึกษาทัศนคติต่อการเขียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ที่เรียนโดยใช้แบบฝึกการเขียนอย่างสร้างสรรค์
3. เพื่อศึกษาพัฒนาการด้านความคิดสร้างสรรค์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ซึ่งมีระดับความสามารถทางการเรียนต่างกัน ที่เรียนการเขียนโดยใช้แบบฝึกการเขียนอย่างสร้างสรรค์

สมมติฐานในการวิจัย

1. นักเรียนที่ได้รับการสอนโดยใช้แบบฝึกการเขียนอย่างสร้างสรรค์กับนักเรียนที่ได้รับการสอนโดยใช้แบบฝึกการเขียนแบบเอกนัยมีผลสัมฤทธิ์ในการเขียนแตกต่างกัน
2. นักเรียนที่ได้รับการสอนโดยใช้แบบฝึกการเขียนอย่างสร้างสรรค์มีทัศนคติต่อการเขียนดีกว่าก่อนการสอน
3. นักเรียนที่ได้รับการสอนโดยใช้แบบฝึกการเขียนอย่างสร้างสรรค์มีพัฒนาการด้านความคิดสร้างสรรค์สูงขึ้น
4. นักเรียนที่มีความสามารถทางการเรียนแตกต่างกัน เรียนการเขียนโดยใช้แบบฝึกการเขียนอย่างสร้างสรรค์ประกอบจะมีความคิดสร้างสรรค์ไม่แตกต่างกัน

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรเป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2529 ของโรงเรียนวัดพระคูมิลี เขตบางกอกใหญ่ จังหวัดกรุงเทพมหานคร จำนวน 100 คน

กลุ่มตัวอย่าง เป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2529 ของโรงเรียนวัดพระคูมิลี เขตบางกอกใหญ่ จังหวัดกรุงเทพมหานคร จำนวน 60 คน ซึ่งได้มาโดยวิธีการสุ่มตามระดับชั้นจากนักเรียนที่มีระดับความสามารถทางการเรียนสูงปานกลาง และต่ำ แล้วสุ่มอย่างง่ายให้ได้กลุ่มทดลอง และกลุ่มควบคุม กลุ่มละ 30 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1. แบบฝึกการเขียนอย่างสร้างสรรค์ และแบบฝึกการเขียนอย่างเอกนัย

(แบบฝึกการเขียนอย่างสร้างสรรค์บางชุดต้องคิดคำตอบหลาย ๆ คำตอบ แต่เนื้อหาและรูปแบบของแบบฝึกทั้งสองนี้เหมือนกัน) จำนวน 21 ชุด ผู้วิจัยได้นำแบบฝึกที่สร้างขึ้นให้ผู้เชี่ยวชาญ 5 ท่านดู แล้วนำมาปรับปรุง และทดลองใช้

2. แบบทดสอบวัดความคิดสร้างสรรค์

2.1 แบบทดสอบวัดความคิดสร้างสรรค์ทางด้านภาษาของ บังอร พุ่มสะอาด วัดความคล่องในการคิด และความคิดยืดหยุ่น จำนวน 5 ฉบับ

2.2 แบบทดสอบวัดความคิดสร้างสรรค์โดยอาศัยรูปภาพของ อารี รังสีนันท์ ซึ่งแปลมาจากของทอเรนซ์ วัดความคล่องในการคิด ความคิดริเริ่ม และความคิดละเอียดลออ จำนวน 3 กิจกรรม กิจกรรมที่ 1 มี 1 ข้อ กิจกรรมที่ 2 มี 10 ข้อ กิจกรรมที่ 3 มี 30 ข้อ

ผู้วิจัยได้นำข้อสอบวัดความคิดสร้างสรรค์ของ บังอร พุ่มสะอาด และ อารี รังสีนันท์ ไปหาค่าความเชื่อมั่น โดยใช้เทคนิคการสวบซ้ำ และคำนวณโดยใช้สูตรของ Pearson (สวณ สายยง และอังณา สายยง 2523 : 164) ความคิดสร้างสรรค์ทางด้านภาษา ได้ค่าความเชื่อมั่น 0.52 ความคิดสร้างสรรค์ทางด้านรูปภาพได้ค่าความเชื่อมั่น 0.57

3. แบบสอบถามวัดทัศนคติต่อการเขียน เป็นแบบสอบถามความคิดเห็นที่มีคำตอบ 3 ระดับ (Scale) คือ เห็นด้วย ไม่แน่ใจ ไม่เห็นด้วย จำนวน 20 ข้อ เป็นแบบสอบถามที่มีข้อความเชิงนิมิต และเชิงนิเสธ ผู้วิจัยได้หาค่าอำนาจจำแนกโดยวิธีเทคนิค 25% ของ การ์เรทท์ และหาค่าความเชื่อมั่นโดยหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (α - Coefficient) กับนักเรียนจำนวน 100 คน ได้ค่าความเชื่อมั่น 0.64

4. แบบทดสอบวัดคุณลักษณะในการเขียน

4.1 แบบทดสอบแบบปรนัยชนิด 4 ตัวเลือก จำนวน 50 ข้อ ผู้วิจัยได้หาค่าประสิทธิภาพโดยใช้หาค่าความยากง่ายและค่าอำนาจจำแนก โดยวิธีเทคนิค 27% ของจุงเกหลาน และหาค่าความเชื่อมั่นโดยวิธีสูตร กูเบอร์ - ริชาร์ดสัน 20 ได้ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.85

4.2 ข้อสอบเรียงความ 1 เรื่อง ผู้วิจัยนำภาพ 10 ภาพ ไปให้นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 เลือก บรรยายว่า นักเรียนเลือกภาพที่มีเด็กและสุนัขกำลังนั่งเล่นอยู่ที่ชายหาด ผู้วิจัยจึงนำภาพนั้นมาใช้เป็นแบบทดสอบเรียงความแบบบรรยายภาพ

ผู้วิจัยได้นำข้อสอบเรียงความไปใช้กับเด็กนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 เพื่อหาค่าความเชื่อมั่นโดยการจัดอันดับ ด้วยการใช้สูตรสหสัมพันธ์ของเก็นดัก ได้ค่าความเชื่อมั่น 0.94

วิธีดำเนินการทดลอง

1. ผู้วิจัยดำเนินการทดลอง ในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2529 ใช้เวลาทดลอง สัปดาห์ละ 4 วัน วันละ 40 นาที เป็นเวลา 6 สัปดาห์ เป็นเวลา 22 ครั้ง ผู้วิจัยเป็นผู้สอนเองทั้งกลุ่มทดลอง และกลุ่มควบคุม โดยทำการสอนนอกเวลาเรียนปกติในเวลาพักกลางวัน และตอนเย็นหลังโรงเรียนเลิก สอนสลับเวลากัน วิธีการสอนแตกต่างกันดังนี้

กลุ่มทดลอง สอนโดยให้นักเรียนเล่นเกม สรุปความจำรวมของคำชนิดต่าง ๆ แล้วทำแบบฝึกการเขียนอย่างสร้างสรรค์ โดยครูตัวอย่าง แล้วทำเอง

กลุ่มควบคุม สอนโดยให้นักเรียนเล่นเกม สรุปความจำรวมของคำชนิดต่าง ๆ แล้วทำแบบฝึกการเขียนอย่างเอกนิยม โดยครูแนะแนวทางในการเขียนให้

2. หลังจากสิ้นสุดการทดลองแล้ว ผู้วิจัยนำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเขียนให้นักเรียนทั้งสองกลุ่มทำ และนำข้อสอบวัดความคิดสร้างสรรค์ แบบฉบับตามวัตถุประสงค์ต่อการเขียนให้นักลุ่มทดลองทำ

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเขียนระหว่างกลุ่มตัวอย่าง 2 กลุ่ม โดยใช้ t - test แบบ Independent group
2. ศึกษาคะแนนทัศนคติต่อการเขียนของกลุ่มทดลองโดยใช้ t - test แบบ dependent Sample
3. ศึกษาคะแนนทักษะการด้านความคิดสร้างสรรค์ ระหว่างเด็กที่มีความสามารถทางการเรียนแตกต่างกัน 3 กลุ่มย่อย ภายในกลุ่มทดลองโดยใช้การวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบทิศทางเดียว (One - way analysis of Variance)

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

1. นักเรียนที่เรียนโดยใช้แบบฝึกการเขียนอย่างเอกนิยมมีผลสัมฤทธิ์ทางการเขียนสูงกว่านักเรียนที่เรียนโดยใช้แบบฝึกการเขียนอย่างสร้างสรรค์ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01
2. นักเรียนที่เรียนโดยใช้แบบฝึกการเขียนอย่างสร้างสรรค์มีทัศนคติต่อการเขียนหลังสอนดีกว่าก่อนสอนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01
3. นักเรียนที่เรียนโดยใช้แบบฝึกการเขียนอย่างสร้างสรรค์ มีคะแนนเฉลี่ยความคิดสร้างสรรค์ทางด้านภาษา ความคล่องในการคิด ความคิดยืดหยุ่น และคะแนนรวมเฉลี่ยหลังสอนสูงกว่าคะแนนเฉลี่ยก่อนสอนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01
4. นักเรียนที่มีความสามารถทางการเรียนสูงเรียนโดยใช้แบบฝึกการเขียนอย่างสร้างสรรค์มีคะแนนเฉลี่ยความคิดสร้างสรรค์ทางด้านภาษาหลังสอนสูงกว่านักเรียนที่มีความสามารถทางการเรียนต่ำ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ส่วนคะแนนความคิดสร้างสรรค์

ทางด้านภาษาหลังสอนของนักเรียนที่มีความสามารถทางการเรียนสูงกับปานกลาง และปานกลางกับต่ำไม่แตกต่างกัน

5. นักเรียนที่เรียนโดยใช้แบบฝึกการเขียนอย่างสร้างสรรค์ มีคะแนนเฉลี่ยความคิดสร้างสรรค์โดยอาศัยรูปภาพ ความคล่องในการคิด ความคิดริเริ่ม คะแนนรวมเฉลี่ยหลังสอนสูงกว่าคะแนนเฉลี่ยก่อนสอน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ส่วนคะแนนความคิดละเอียดลออก่อนสอนและหลังสอนไม่แตกต่างกัน

6. นักเรียนที่มีความสามารถทางการเรียนสูงเรียนการเขียนโดยใช้แบบฝึกการเขียนอย่างสร้างสรรค์มีคะแนนเฉลี่ยความคิดสร้างสรรค์โดยอาศัยรูปภาพหลังสอนสูงกว่านักเรียนที่มีระดับความสามารถทางการเรียนปานกลางและต่ำอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ส่วนคะแนนความคิดสร้างสรรค์โดยอาศัยรูปภาพของนักเรียนที่มีระดับความสามารถทางการเรียนปานกลางและต่ำไม่แตกต่างกัน

อภิปรายผล

การวิจัยครั้งนี้เป็นการทดลอง เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ในการเขียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ที่เรียนโดยใช้แบบฝึกการเขียนอย่างสร้างสรรค์และอย่างเอกนิยม และศึกษาทัศนคติต่อการเขียนอย่างสร้างสรรค์ของนักเรียนกลุ่มทดลอง หรือทั้งศึกษาพัฒนาการทางด้านความคิดสร้างสรรค์ของนักเรียนกลุ่มทดลองด้วย ผลการวิจัยครั้งนี้อภิปรายได้ดังนี้

1. จากการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเขียนของนักเรียนที่ได้รับการสอนโดยใช้แบบฝึกการเขียนอย่างสร้างสรรค์ และแบบฝึกการเขียนอย่างเอกนิยม ผลการวิจัยพบว่านักเรียนที่เรียนโดยใช้แบบฝึกการเขียนอย่างเอกนิยมมีผลสัมฤทธิ์ทางการเขียนสูงว่านักเรียนที่เรียนโดยใช้แบบฝึกการเขียนอย่างสร้างสรรค์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 สาเหตุที่เห็นเช่นนี้อาจเนื่องมาจาก

1.1 แบบฝึกการเขียนอย่างสร้างสรรค์ที่ใช้สอนกับนักเรียนกลุ่มทดลองมุ่งเน้นให้นักเรียนมีพัฒนาการด้านความคิดสร้างสรรค์สูงขึ้น แต่ไม่ได้ส่งผลให้นักเรียนที่เรียนโดยใช้แบบฝึกชนิดนี้มีผลสัมฤทธิ์ทางการเขียน ต่ำกว่านักเรียนที่เรียนโดยใช้แบบฝึกการเขียนอย่างเอกนิยม

1.2 นักเรียนกลุ่มควบคุมที่เรียนโดยวิธีแบบฝึกการเขียนอย่างเอกนัยเมื่อให้อ่านตัวอย่างในแบบฝึกหัดแล้ว กรูยั้งแนะแนวทางในการตอบให้ซ้ำอีก ทำให้นักเรียนเข้าใจเพิ่มขึ้น นักเรียนกลุ่มนี้จึงสามารถทำแบบฝึกหัดโดยวิธีทิศทางเป็นอย่างถนัด จึงทำให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเขียนดีขึ้น

1.3 นักเรียนกลุ่มควบคุมที่เรียนโดยวิธีแบบฝึกการเขียนอย่างเอกนัยนั้นถึงแม้ว่าครูผู้สอนจะให้แนวทางในการตอบก็ตาม นักเรียนที่มีความสามารถทางการเรียนสูงมักจะไม่วางตามอย่างที่คุณแนะแนวทางให้ จะมีแต่ักเรียนที่มีความสามารถทางการเรียนปานกลางและต่ำเท่านั้น ที่มักทำตามอย่างที่คุณแนะนำ

2. จากการเปรียบเทียบคะแนนทัศนคติต่อการเขียนก่อนหลังการสอนของนักเรียนที่ได้รับการสอนโดยวิธีแบบฝึกการเขียนอย่างสร้างสรรค์ พบว่า นักเรียนที่เรียนโดยวิธีแบบฝึกการเขียนอย่างสร้างสรรค์มีทัศนคติต่อการเขียนหลังสอนดีกว่าก่อนสอนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ สาเหตุที่เป็นเช่นนี้อาจเนื่องมาจาก

2.1 การเรียนเขียนโดยวิธีแบบฝึกการเขียนอย่างสร้างสรรค์ เป็นวิธีการที่ลดแทรกกิจกรรมหลายอย่างเช่น การเล่นเกม การเล่านิทาน การประดิษฐ์ของเล่น เป็นต้น ซึ่งเป็นกิจกรรมที่นักเรียนชอบจึงทำให้นักเรียนมีทัศนคติที่ดีต่อการเขียนสร้างสรรค์

2.2 ผู้วิจัยเป็นผู้มีบุคลิกที่ร่าเริง มีอารมณ์ขัน เด็กนักเรียนเรียนการเขียนด้วยจิตใจที่สบาย ปลอดโปร่ง จึงทำให้นักเรียนกลุ่มทดลองมีทัศนคติที่ดีต่อการเขียน

2.3 การเรียนเขียนโดยวิธีแบบฝึกการเขียนอย่างสร้างสรรค์ เป็นการสอนที่ยึดเด็กเป็นศูนย์กลาง เด็กนักเรียนจะสร้างความคิดรวบยอดเอง ครูเป็นเพียงผู้คอยช่วยเหลือ นักเรียนส่วนมากในกลุ่มทดลองจึงพอใจที่ได้มีส่วนร่วมในการเรียนการสอนด้วย

3. นักเรียนที่เรียนการเขียนโดยวิธีแบบฝึกการเขียนอย่างสร้างสรรค์ มีพัฒนาการความคิดสร้างสรรค์ทางด้านภาษา และภาวะกิดสร้างสรรค์โดยอาศัยรูปภาพสูงขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ แสดงว่าแบบฝึกการเขียนอย่างสร้างสรรค์และการฝึกคิดอย่างเอกนัย สามารถพัฒนาความคิดสร้างสรรค์ให้สูงขึ้นได้ จึงสอดคล้องกับผลงานวิจัยของประยูมพร บุกรเจริญ (ประยูมพร บุกรเจริญ 2519 : 64) พบว่า

นักเรียนที่เรียนโดยวิธีแบบฝึกการเขียนอย่างสร้างสรรค์ จะมีคะแนนเฉลี่ยความคิดสร้างสรรค์ทางภาษาหลังสอนสูงขึ้น นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับงานวิจัยของพิทวาท ลัดดากุล (พิทวาท ลัดดากุล 2524 : 71) พบว่า นักเรียนที่เรียนโดยวิธีแบบฝึกทักษะการเขียนร้อยแก้วเชิงสร้างสรรค์จะมีคะแนนเฉลี่ยหลังสอนมากกว่าคะแนนก่อนเรียน และสอดคล้องกับงานวิจัยของไพเยาว์ ทักนิธ (ไพเยาว์ ทักนิธ 2523 : 62) พบว่า ^{โดย}นักเรียนที่เรียนโดยวิธีแบบฝึกการเขียนอย่างสร้างสรรค์มีความคิดสร้างสรรค์สูงกว่านักเรียนที่เรียนโดยวิธีแบบฝึกคัดลอกเป็นผู้นำบทเนื้อเรื่องให้

4. นักเรียนที่มีระดับความสามารถทางการเรียนต่างกันเรียนโดยวิธีแบบฝึกการเขียนอย่างสร้างสรรค์ทำให้มีความคิดสร้างสรรค์แตกต่างกันดังนี้

4.1 นักเรียนที่เรียนโดยวิธีแบบฝึกการเขียนอย่างสร้างสรรค์ กลุ่มที่มีความสามารถทางการเรียนสูงมีพัฒนาการความคิดสร้างสรรค์ทางด้านภาษาสูงกว่ากลุ่มต่ำ แต่
นักเรียนที่มีความสามารถทางการเรียนสูงกับปานกลาง และปานกลางกับต่ำ มีพัฒนาการ
ความคิดสร้างสรรค์ทางด้านภาษาไม่แตกต่างกัน

4.2 นักเรียนที่เรียนโดยวิธีแบบฝึกการเขียนอย่างสร้างสรรค์ กลุ่มที่มีความสามารถทางการเรียนสูง มีพัฒนาการความคิดสร้างสรรค์โดยอาศัยรูปภาพสูงกว่ากลุ่มนักเรียน
ที่มีความสามารถทางการเรียนปานกลางและต่ำ ส่วนนักเรียนที่มีความสามารถทางการเรียน
ปานกลางและต่ำมีความคิดสร้างสรรค์โดยอาศัยรูปภาพไม่แตกต่างกัน

จากผลงานวิจัยในข้อนี้สอดคล้องกับผลงานวิจัยของววลลาชีและโฮแกน (อ้างจากอารี รังสินันท์ 2526 : 38) พบว่า เด็กที่มีความคิดสร้างสรรค์สูงอาจเป็นเด็กที่มีเชาวน์ปัญญาสูงหรือต่ำก็ได้ หรือเด็กที่มีความคิดสร้างสรรค์ต่ำอาจมีเชาวน์ปัญญาสูงหรือต่ำก็ได้ และสอดคล้องกับผลงานวิจัยของบังอร พุ่มสะอาด (บังอร พุ่มสะอาด 2517 : 53) พบว่า นักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทยสูง จะมีความคิดสร้างสรรค์สูงกว่านักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาไทยต่ำ

ข้อสังเกตในการดำเนินการวิจัย

1. นักเรียนส่วนใหญ่ในกลุ่มควบคุมมีปัญหาลำบากทางบ้าน เช่น ปัญหาความยากจน การหย่าร้างของบิดามารดา เด็กขาดความอบอุ่น เมื่อนักเรียนกลุ่มนี้ได้มาเรียนกับครูที่ใจดี มีกิจกรรมและอุปกรณ์การสอนที่น่าสนใจ ได้รับแจกแบบฝึกหัด และสื่อ บรรยากาศในการเรียน สนุกสนาน ครูสนับสนุนให้กล้าพูด กล้าคิด เด็กนักเรียนเกิดความอบอุ่นประทับใจมาก ทำให้ตั้งใจเรียน จนสามารถทำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนได้

2. นักเรียนส่วนใหญ่ในกลุ่มทดลองที่เรียนโดยใช้แบบการเขียนอย่างสร้างสรรค์ เป็นเด็กที่ไม่มีความอดทน ขาดความกระตือรือร้น ทำงานอย่างไม่มีตั้งใจ ทำเพียงเพื่อให้เสร็จเท่านั้นโดยไม่คำนึงถึงคุณภาพ นักเรียนที่เรียนอย่างขี้เกียจไม่พอใจที่ต้องถูกถามคำถามมาก ๆ จึงทำงานอย่างไม่มีประสิทธิภาพ ส่วนนักเรียนในกลุ่มควบคุมเป็นเด็กที่มีความขี้เกียจ ใจเรียนดี ทำแบบฝึกหัดอย่างมีความรับผิดชอบ ไม่ทำอะไรเรื่อย ๆ กลาง ๆ

3. การเรียนการสอนที่จัดขึ้นนี้ช่วยพัฒนาบุคลิกภาพของนักเรียนทั้งสองกลุ่มในด้านความเชื่อมั่นในตนเอง กล้าคิด กล้าแสดงออก เกิดความสนใจในการเรียนวิชาภาษาไทย เพิ่มขึ้น ชอบพัฒนาความรู้ความสามารถในการใช้คำ ประโยค ข้อความ และการเขียนเรื่องต่าง ๆ

4. แบบฝึกการเขียนทั้งสองแบบนี้ช่วยให้ครูได้เข้าใจลักษณะนิสัยของนักเรียนแต่ละคน เป็นอย่างดี เพราะเด็กได้ระบายความรู้สึกนึกคิดในใจของตนเองออกมา รวมทั้งภาษาพูดที่บ่งบอกว่านักเรียนนี้ได้รับการอบรมมาอย่างไร จึงสะดวกที่ครูผู้สอนจะได้แก้ไขลักษณะนิสัยที่ไม่ดีของเด็กในทางอ้อมด้วย

5. จากการตรวจแบบฝึกหัดพบว่านักเรียนละกตคำผิดมาก แม้แต่คำง่าย ๆ ในชั้น

ประถมต้น เช่น

กลับบ้าน	เขียนเป็น	กับบ้าน	ความฝัน	เขียนเป็น	ความขงัญ
เพี้ยกหยาม	"	เพี้ยกหยาม	กำพริ้ว	"	กำฟ้า
กับใด	"	กระใด	หามเร่	"	หามเล่
รุ่ม	"	ลุ่ม	ทะเลาะ	"	ทะเละ

กลืน	เขียนเป็น	กริ่น, ชื่น	ทิวทัศน์	เขียนเป็น	อิริยา
น้ำขำ	"	น้ำซึ้ง	ลูกกร	"	ลูกนอน
ก็กล่าว	"	ก็สาร	ถนน	"	ขน
ระ เบิด	"	ระ เบิด	ลูกโง	"	ลูกโง
เปลือ	"	เหอ	ธรรมชาติ	"	ท่ามะชาติ

ฯลฯ

จึงควรสร้างแบบฝึกหัดการเขียนสะกดคำให้นักเรียนทุกชั้น

ปัญหาและข้อจำกัดที่พบในการวิจัย

1. ระยะเวลาในการฝึกน้อย ผู้วิจัยควรสอนครั้งละ 60 นาที แต่ต้องสอนนอกเวลา จึงสอนได้ไม่เกิน 40 นาที ทำให้ห้องเรียนดำเนินกิจกรรม นักเรียนต้องรีบเขียน ครอบงำรู้สึกเหนื่อยใจด้วย
2. การสอนนอกเวลา คือในเวลาพักกลางวันและตอนเย็นทำให้เด็กบางคนไม่ค่อยพอใจที่ไม่ได้เล่น และอยากกลับบ้านจึงรีบทำงานอย่างไม่มีตั้งใจ
3. นักเรียนหลายคนในกลุ่มอ่อน ยังใช้ภาษาไม่ได้ดี ผู้วิจัยไม่มีเวลาช่วยแก้ไขให้มากนัก และเนื่องจากเวลาที่ทำการสอนจำกัด ทำให้เด็กนักเรียนทำงานลวก ๆ ลายมือไม่เรียบร้อย

ข้อเสนอแนะ

1. ควรทำการวิจัยโดยการสร้างแบบฝึกการเขียนอย่างสร้างสรรค์ในระดับชั้นอื่น ๆ แล้วนำมาทดลองสอน
2. ควรทำการวิจัยและสร้างแบบฝึกเพื่อส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์ในวิชาอื่น ๆ
3. การวิจัยโดยการทดลองต้องควบคุมตัวแปรให้ดี กลุ่มตัวอย่างที่สุ่มมาได้ต้องมีสถิติดูอายุ ลักษณะนิสัย และสภาพทางครอบครัวใกล้เคียงกัน

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

- กมล จิฐกมล "กลวิธีการสอนวิชาทักษะ" ศูนย์ศึกษา 1 : 14 - 17 มกราคม 2509
- กรรณิการ์ พวงเกษม การสอนเขียนแบบสร้างสรรค์ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัย
ศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร 2527, 197 หน้า
- ✓เกรียงศักดิ์ พราวกร การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างผลสัมฤทธิ์วิชาภาษาไทย การคิดแบบ
อเนกนัย การคิดแบบเอกนัย การสร้างมโนภาพ ปรินญาณิณธ์ กศ.บ. วิทยาลัยวิชาการศึกษา
ประสานมิตร 2516, 114 หน้า อัดสำเนา
- กฤษี ก้าชา "แนวการสอนเพื่อให้เกิดความคิดสร้างสรรค์" วารสารวิชาการ
วิทยาลัยครูเทพสตรี (ชุมนุมหนังสือทางวิชาการ เรื่องในวัฏการประกอบการจากไม้อะทรวง
กัณหาธิการ ปีที่ 84, 2519)
- จันทร์ศรี นิคมฤกษ์ การเขียนสร้างสรรค์ ภาควิชาภาษาไทย คณะมนุษยศาสตร์และ
สังคมศาสตร์ วิทยาลัยครูธนบุรี 2525, 172 หน้า
- ชวาล แพร์กกุล เทคนิคการวัดผล วัฒนาพานิช 2522, 434 หน้า
- เชิดศักดิ์ โสวาสินธุ์ การวัดทัศนคติและบุคลิกภาพ สำนักงานทดสอบทางการศึกษาและจิตวิทยา
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร 2520, 132 หน้า
- ✓เชาวนา ยุทธสุริยพันธ์ การศึกษาเปรียบเทียบความคิดสร้างสรรค์ของนักเรียนในระดับชั้น
ประถมศึกษาและมัธยมศึกษา ระหว่างโรงเรียนสาธิตและโรงเรียนที่ใช้หลักสูตรปกติ
ปรินญาณิณธ์ กศ.บ. วิทยาลัยวิชาการศึกษาประสานมิตร 2514, 118 หน้า
อัดสำเนา
- ฐปะนีย์ นาครทรรพ บันทึกการค้นคว้าภาษาไทย กรุงเทพฯการพิมพ์ 2515, 72 หน้า
_____ "การสอนหลักภาษาไทย" จุลสารภาษาไทย เล่มที่ 5 โรงพิมพ์ส่งเสริมอาชีพ
โรงเรียนดาราวิทยากร 2521
- เกโช สวานานนท์ ปทานุกรมจิตวิทยา โอเคียนโลร์ 2512, 394 หน้า
- เกื้อนเพ็ญ ฤกษ์อร่าม ความสัมพันธ์ระหว่างจุดมุ่งหมายของการสอนภาษาไทยชั้นประถมศึกษา
ปีที่ 3 กับพฤติกรรมการสอนของครู วิทยานิพนธ์ ก.บ. จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย 2524,
129 หน้า อัดสำเนา

นราวัลย์ พูลพิพัฒน์ การสร้างแบบฝึกหัดทักษะการเขียนเชิงสร้างสรรค์ โดยใช้ทรัพยากรของ
ร่วมสมัยในการเรียนการสอนวิชาภาษาไทยระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย วิทยานิพนธ์
ก.ม. จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย 2523, 243 หน้า อุดรธานี

นันทวัลย์ ศรีบุญพร สภาพปัญหาการสอนภาษาไทยตามหลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช
2521 ของครูชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 จังหวัดอุทัยธานี วิทยานิพนธ์ กศ.ม. มหาวิทยาลัย
เกษตรศาสตร์ 2527, 145 หน้า

นิตยา ฤทธิ์โอบี การทำละการใช้แบบฝึกหัดเสริมทักษะ เอกสารเผยแพร่ความรู้ทาง
การสอนภาษาไทย หน่วยศึกษานิเทศก์ กรมการศึกษานิเทศก์ 2520

บึงอร บุระเอาด การศึกษาเปรียบเทียบขององค์ประกอบของสมรรถภาพของด้านการคิดแบบ
อเนกนัยทางภาษาตามทฤษฎีคัลฟอร์น กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน วิชาภาษาไทย กศ.ม.
วิทยาลัยวิชาการศึกษา ประสานมิตร 2517, 71 หน้า อุดรธานี

บุญถิ่น อัตถากร "ข้อคิดเห็นในการสอนภาษาไทย" ใน คำบรรยายและคำบรรยายของ
นายบุญถิ่น อัตถากร พ.ศ. 2502 - 2514 หน้า 292

บุญเหลือ เทพสุวรรณ, ม.ล. ภาษาไทยวิชาที่ถูกลืม กรมฝึกหัดครู หน่วยศึกษานิเทศก์
2518, 90 หน้า

ประชุมพร ชูกรเจริญ การสร้างแบบฝึกหัดการเขียนแบบสร้างสรรค์ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2
วิทยานิพนธ์ ก.ม. จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย 2519, 200 หน้า อุดรธานี

พจน์ สะเพียรชัย และคนอื่น ๆ การวิจัยทางพฤติกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
ประสานมิตร 2519, 210 หน้า

พยอม วงศ์สารศรี จิตวิทยาการศึกษา ภาควิชาจิตวิทยาและการแนะแนว คณะครุศาสตร์
วิทยาลัยครูสวนกุหลาบ 2526, 271 หน้า

ปณณีย์ ทักนิ การเปรียบเทียบความคิดสร้างสรรค์ทางภาษาของนักเรียนชั้นประถมศึกษา
ปีที่ 4 โดยใช้แบบฝึกหัดการเขียนอย่างสร้างสรรค์ ที่นักเรียนเขียนให้ได้อย่างอิสระกับ ครู
ผู้กำหนดเนื้อเรื่อง วิทยานิพนธ์ กศ.ม. มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร
2523, 209 หน้า อุดรธานี

พิศวาท ลัดดากุล การสร้างแบบฝึกหัดทักษะการเขียนร้อยแก้วเชิงสร้างสรรค์ เพื่อการเรียนรู้
การสอนภาษาไทยระดับมัธยมศึกษาตอนต้น วิทยานิพนธ์ ค.ม. จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
 2524, 223 หน้า อัดสำเนา

เพ็ญ เลียงจันทร์ การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ของการสอนเขียนเรียงความแบบปกติกับ
แบบสร้างสรรค์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 วิทยานิพนธ์ กศ.ม. มหาวิทยาลัย
 ศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร 2521, 59 หน้า

ณเดิร พรหมประพันธ์ การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทยของ
นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โดยใช้บทเรียนโมเดล กับการสอนตามปกติ วิทยานิพนธ์
 กศ.ม. มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร 2522, 345 หน้า อัดสำเนา
 เวียงทอง แสงหมี "การจัดการเรียนการสอนอย่างมีประสิทธิภาพ" วารสารการศึกษา
 (กัญยาน - ตุลาคม 2519) หน้า 61 - 69

ยุภา ขอนนระ การสร้างแบบฝึกการเขียนแบบสร้างสรรค์ด้านร้อยกรองสำหรับชั้นประถม
ปีที่ 4 วิทยานิพนธ์ ค.ม. จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย 2519, 173 หน้า อัดสำเนา

ยุภา ยิ้มพงษ์ การสร้างแบบฝึกการเขียนคำที่ใช้วัจนกรรม ร ๑ ๖ สำหรับชั้นประถมปีที่ 4
 วิทยานิพนธ์ ศศ.ม. มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ 2522, 186 หน้า อัดสำเนา

ยุพดี บุคเวชระชาสุข การเปรียบเทียบผลการเขียนสะกดคำและทักษะการเขียนสะกดคำ
ของนักเรียน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โดยใช้แบบฝึกหัดการเขียนสะกดคำกับการเขียน
ตามลำปาก วิทยานิพนธ์ กศ.ม. มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร 2525,
 160 หน้า อัดสำเนา

ถ้วน สายยศ และอังคณา สายยศ หลักการวิจัยทางการศึกษา ภาควิชาพื้นฐานการศึกษา
 ฝ่ายวัดผลและวิจัย คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร
 2528, 314 หน้า

วรรณี โสภประยูร การเขียนอย่างสร้างสรรค์ เอกสารประกอบการเรียนภาคหลักคุณ
 และการสอน คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร 2522,
 175 หน้า

วัลลีย์ เริงเพชรกรรณ การศึกษาค้นคว้าของการใช้แบบฝึกเสริมทักษะความคิดประกอบการสอน
วิชาภาษาไทยที่มีต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาไทย และพัฒนาการด้านความคิดสร้างสรรค์
ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ปริญญาโท กศ.ม. มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
 ประสานมิตร 2527, 173 หน้า อัคราเนา

กรวีรพร ลอณจรรยา การศึกษาค้นคว้าหาการสอนภาษาไทยตามหลักสูตร มคอ.ที่ 2521 ของ
กรมประจําัยประถมศึกษาปีที่ 3 อำเภอศรีสุนทร จังหวัดชลบุรี วิทยานิพนธ์ ศศ.ม.
 มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ 2525, 102 หน้า

กวีธร สุทธิแพทย์ แบบฝึกสำหรับสอนเรื่องวลีในภาษาไทยระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพการศึกษาศาสตร์
วิทยานิพนธ์ กศ.ม. จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย 2518, 202 หน้า อัคราเนา

กิริณาด เบนรทองคำ การสร้างแบบฝึกทักษะเรื่องสระเสียงสั้นสำหรับปีประถมศึกษา
ปีที่หนึ่งและสอง วิทยานิพนธ์ ก.ม. จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย 2520, 227 หน้า
 อัคราเนา

กัญญาธิการ, กระหวง กรมวิชาการ คู่มือการสอนภาษาไทยชั้นประถมศึกษาปีที่ 5
 อักษรไทย 2524, 499 หน้า

หลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 โรงพิมพ์ส่วนท้องถิ่น 2520, 442 หน้า

สมพร วัฒนสุภา การสอนภาษาไทย โอเคียสโคร์ 2526, 302 หน้า

✓ สมพงษ์ รุจิวรรณ การศึกษาค้นคว้าความสัมพันธ์ระหว่างทัศนคติทางวิทยาศาสตร์ ความคิดสร้างสรรค์
พฤติกรรมการเรียนความเข้าใจ ความตั้งใจเรียนและการเรียนวิทยาศาสตร์ของนักเรียน
มัธยมศึกษาปีที่ 3 ปริญญาโท กศ.ม. วิทยาลัยวิชาการศึกษา ประสานมิตร 2516,
 140 หน้า อัคราเนา

สุจริต เขียวชอบ และสายใจ อินทร์เจริญ วิธีสอนภาษาไทยระดับมัธยมศึกษา ไทยวัฒนาพานิช
 2522, 277 หน้า

✓ สุชา จันทน์เวม และสุรางค์ จันทน์เอม จิตวิทยาเด็ก พิมพ์ครั้งที่ 3 2516, 278 หน้า

สุรางค์ จันทน์เอม "เอกสารประกอบการเรียนวิชาการศึกษา 3" จิตวิทยาการศึกษา
 วิทยาลัยครูจันทระเกษม กรุงเทพฯ 2514, 61 หน้า

ไสว เกี่ยมแก้ว ความคิดสร้างสรรค์และความถนัดทางการเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 7

ปริญญานิพนธ์ กศ.พ. วิทยาลัยวิชาการศึกษา ประสานมิตร 2514, หน้า

อค์คำเนา

อารี รังสิมันท์ ความคิดสร้างสรรค์ ภาควิชาการแนะแนวและจิตวิทยาการศึกษา

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร 2526, 205 หน้า

Anastasi, Anne. Psychological Testing. 5th.ed., New York, Macmillan Co., 1968. 665 p.

Cicirelli, Victor G. "From of the Relationship between Creativity, I.Q. and Academic Achievement," Journal of Educational Psychology. (February, 1965)

Fan Chung Teh. Item Analysis Table. Education Testing Service, Princeton, New Jersey, 1952. 32 p.

Freud, S. "The Interpretation of Dreams," in A-A Brill CED. The Basic Writing of Sigmund Freud. New York, The Modern Library, 1938. 193 p.

Good, Carter Victor. Dictionary of Education. 3rd.ed , New York, McGraw-Hill Book company, 1973. 681 p.

Guildford, J.P. "A Psychometric Approach to creativity," in John Curtes Cowan, George D. Demo, and E. Paul Torrance., Creativity : Its Educational Implication. (New York Iden Wileys sons, Inc., 1967.

Hilgard, Ernest Ropiequet. Introduction to Psychology. 4th.ed., New York, Harcourt Brace and World Inc., 1967. 686 p.

Jersild Arthur T. Child Psychology. 6th.ed., Englewood Cliffs, N.J. • Prentice-Hall, Inc., 1968.

Keeney, Mary Louise. "An Investigation of What Intermediate Grade Children Say About The Writing of Stories," Dissertation Abstracts International. 36 • 5802 - A, March, 1976.

Kendler, Howard H. Basic Psychology. 3rd.ed., New York, Appletion Century - Crafes Company, 1974. 798 p.

Lambert, William Wilson and Lambert E. Wallace. Social Psychology New York. Prentice-Hall, 1964. 120 p.

Lindgren, Henry Clay. Psychology. New York . John Wiley and Sons, Inc., 1966.

Mc Candless, Boyd R. and Erans, Ellis D. Children and Youth Psychology Social Development. (Hinsdale, IL : The Dryden Press, 1973), pp. 216 - 217.

Mc Guire, William J. "The Nature of Attitudes and Attitude Change," in The Handbook of Social Psychology. 2nd.ed., V. 3, p. 155 - 156, by Gardner Lindzey, Massachusetts, Addison-Wesley, 1969.

McKee, Paul. "Creative Writing An Instructional Job in Written Composition," McKee Language Services Bulletin. New York : Houghton, 1955.

Mehrens, William A. and Irvin J. Lehmann. A Measurement and Evaluation in Education and Psychology. 4th.ed., New York, Holt Rinehart and Winston, 1978. 743 p.

River, Willga M. Teaching Foreign Language Skills. The University of Chicago Press, 1968. 180 p.

Rosenbaum, Peter S. "Language Instruction and the School," Report of The 20 th Annual Round Table Meeting on Linguistics and Language Studies. p. 112 - 115, Washington D.C., George Town University Press, 1969.

Sbaratta, Phillip Anthony. "A Flexible Modular System An Experiment in Teaching Freshman Composition," Dissertation Abstracts International. 36 : 1220 - A September, 1975.

Smith James A. Creative Teaching of the Language Arts in the Elementary School. Boston Allyn and Eacon, 1973.

Stefanides, Gilbert Albert. "An Evaluation of Achievement and Attitude of Students and Teachers Using an Individualized Spelling Approach," Dissertation Abstracts International. 3 : 1392 - A, September 1976.

Torian, Cruddie Lee. "An Evaluation of The Development of a More Positive Self Image in Middle School-Aged Children through A Particular Creative Writing Program," Dissertation Abstracts International. 37 : 7593 - A, June, 1977.

Torrance, Paul E. Guiding Creative Latent. Englewood Cliffs, N.J. : Prentice-Hall, Inc., 1965.

✓ Wallach Michall A. and Kogan Nathan. Mode of Thinking in Young - children. Holt, Rinehart and Winston, Inc., 1965. 357 p.

✓ Webber, Wilford Alexander. "Teacher Behavior and Pupil Creativity," Dissertation Abstracts International. 29 : 1968.

Yoosef, Barumi. "The Relation Effect of Threat of Punishment, Promised Reward, and Reasoning on Students Creating Behavior," Dissertation Abstracts International. 38 : 5355 - A, March, 1978.

ကမ္ဘာတစ်ခု

ภาคผนวก ก

- ผลการวิเคราะห์ค่าความยากง่าย คำอ่านจำแนก ของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเขียน และแบบสอบถามวัดทัศนคติต่อการเขียน
- ผลการวิเคราะห์ค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเขียนแบบปรนัยและเรียงความ
- ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามวัดทัศนคติต่อการเขียน
- ค่าความเชื่อมั่นแบบทดสอบวัดความคิดสร้างสรรค์ทางด้านภาษา และความคิดสร้างสรรค์โดยอาศัยรูปภาพ

ค่าความยากง่าย (p) ค่าอำนาจจำแนก (r) ของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเขียนวิยากลุ่มทักษะ ภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5

ข้อที่	P_L	P_H	p	r	ข้อที่	P_L	P_H	p	r
1	.55	.85	.71	.35	21	.62	.85	.74	.29
2	.11	.48	.28	.44	22	.40	.85	.64	.48
3	.11	.33	.21	.31	23	.33	.74	.54	.41
4	.33	.77	.55	.45	24	.48	.99	.80	.73
5	.37	.77	.58	.41	25	.33	.96	.69	.70
6	.40	.92	.69	.58	26	.29	.70	.49	.41
7	.14	.59	.35	.49	27	.29	.59	.44	.31
8	.40	.96	.73	.66	28	.22	.68	.56	.65
9	.55	.92	.76	.48	29	.25	.88	.58	.63
10	.25	.44	.34	.21	30	.18	.62	.39	.46
11	.29	.88	.60	.60	31	.25	.66	.45	.42
12	.37	.74	.56	.38	32	.18	.81	.49	.62
13	.29	.81	.56	.52	33	.22	.88	.56	.65
14	.46	.92	.72	.53	34	.29	.77	.53	.48
15	.25	.55	.40	.31	35	.25	.70	.47	.45
16	.48	.92	.72	.53	36	.22	.77	.49	.54
17	.40	.85	.64	.48	37	.22	.44	.33	.25
18	.40	.88	.66	.52	38	.37	.70	.54	.34
19	.14	.48	.30	.39	39	.11	.59	.33	.53
20	.22	.48	.35	.29	40	.11	.59	.33	.53

ข้อที่	P_L	P_H	p	r	ข้อที่	P_L	P_H	p	r
41	.11	.48	.28	.44	46	.29	.88	.60	.60
42	.33	.77	.55	.45	47	.48	.92	.72	.53
43	.40	.92	.69	.58	48	.40	.85	.64	.48
44	.40	.96	.73	.66	49	.29	.59	.44	.31
45	.55	.92	.76	.48	50	.25	.66	.45	.42

ค่าอำนาจจำแนกเป็นรายข้อ (t) ของแบบสอบถามวัดทัศนคติทางการเขียน
กลุ่มวิชาชีพภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 จำนวน 20 ข้อ

ข้อที่	ค่า t	ข้อที่	ค่า t
1	1.97	11	2.67
2	2.41	12	4.04
3	1.88	13	1.92
4	3.24	14	2.16
5	2.11	15	2.01
6	3.43	16	2.33
7	5.2	17	3.46
8	5.08	18	2.39
9	2.03	19	2.11
10	3.77	20	3.69

หาค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเขียนแบบปรนัย 4 ตัวเลือก

คำนวณจากสูตร $KR - 20$ (ส่วน สายยศ และอังคณา ลายยศ 2528 : 168)

$$r_{tt} = \frac{n}{n-1} \left\{ 1 - \frac{\sum pg}{S_t^2} \right\}$$

$$= \frac{50}{49} \left\{ 1 - \frac{11.69}{70.69} \right\}$$

$$= \frac{50}{49} \left\{ 1 - 0.17 \right\}$$

$$= \frac{50}{49} \times 0.83$$

$$= 1.02 \times 0.83$$

$$= 0.85$$

ความเชื่อมั่น = 0.85

หาค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาเรียงความ
 กำหนดจากสูตร สหสัมพันธ์ของเคนดัล (Kendall)

$$\begin{aligned}
 W &= \frac{12S}{K^2(n^3 - n)} \\
 &= \frac{12 \times 705,924.98}{3^2(100^3 - 100)} \\
 &= \frac{8,471,099.76}{8,999,100} = 0.94
 \end{aligned}$$

$$\text{ความเชื่อมั่น} = 0.94$$

หาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามวัดทัศนคติต่อการเขียน วิชากลุ่มทักษะภาษาไทย

คำนวณจากสูตร Coefficient Alpha (Mahrens and Lehman. 1978 : 99)

$$\alpha = \frac{n}{n-1} \left\{ \frac{1 - \sum S_1^2}{S_x^2} \right\}$$

$$= \frac{20}{19} \left\{ 1 - 0.40 \right\}$$

$$= \frac{20}{19} \times 0.60$$

$$= 0.63$$

ค่าความเชื่อมั่น = 0.63

หาค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบวัดความคิดสร้างสรรค์ทางด้านภาษาของ

บังอร พุ่มสะอาด คำนวณโดยใช้สูตร Pearson product - moment Coefficient Correlation (ถัวน สายยศ และอังคณา ถายยศ 2528 : 164)

$$\begin{aligned}
 r_{tt} &= \frac{N\sum XY - \sum X \sum Y}{\sqrt{(N\sum X^2 - (\sum X)^2)(N\sum Y^2 - (\sum Y)^2)}} \\
 &= \frac{30 \times 101490 - (1556 \times 1904)}{\sqrt{\{(30 \times 88750) - (1556)^2\}\{(30 \times 124294) - (1904)^2\}}} \\
 &= \frac{3044700 - 2962624}{\sqrt{(2662500 - 2421136)(3728820 - 3625216)}} \\
 &= \frac{82076}{\sqrt{241364 \times 103604}} \\
 &= \frac{82076}{\sqrt{25006275856}} \\
 &= \frac{82076}{158133.72} \\
 &= 0.52 \\
 \text{ความเชื่อมั่น} &= 0.52
 \end{aligned}$$

ภาคผนวก ข

- แผนการสอนกลุ่มทดลอง
- แผนการสอนกลุ่มควบคุม

แผนการสอน

หน่วยการเรียนรู้ที่ 1 เรื่องการเขียนเป็นคำ จำนวน 16 คน

ความคิดรวบยอดและหลักการ การเรียนรู้คำใหม่หลาย ๆ วิธี ช่วยเพิ่มประมวลคำ
เป็นปัจจัยสำคัญในการแต่งประโยคและการเขียนเรื่อง และก่อให้เกิดความคิดสร้างสรรค์

จุดประสงค์ทั่วไป ① ให้นักเรียนรู้จักสร้างคำใหม่ โดยวิธีประสมคำ หลังจาก
การเรียนรู้เรื่องพยัญชนะ สระ และวรรณยุกต์แล้ว

2. ให้นักเรียนเกิดความคิดรวบยอดเกี่ยวกับลักษณะของคำต่าง ๆ
ในแบบฝึกหัด เช่น คำประสม คำควบกล้ำ เป็นต้น

3. ให้นักเรียนเกิดความคิดในการริเริ่มโดยการสร้างคำใหม่ขึ้น

④ ให้นักเรียนรู้จักใช้ความคิดคล่อง (Fluency) และ
ยืดหยุ่น (Flexibility) ในการเขียนคำประเภทต่าง ๆ

⑤ ให้นักเรียนฝึกการใช้ความคิดเชื่อมโยงทั้งด้านความคิดคล่อง
คิดยืดหยุ่น และริเริ่มโดยการแปลงรูป (Transform)

เรื่อง การเขียนเป็นคำนี้ แบ่งการสอนออกเป็น 8 ครั้งคือ

- ครั้งที่ 1 การทำความรู้จักและทบทวนความรู้
- ครั้งที่ 2 เรื่องการสร้างคำใหม่จากคำที่กำเนคได้
- ครั้งที่ 3 เรื่องคำประสม
- ครั้งที่ 4 เรื่องคำควบกล้ำ
- ครั้งที่ 5 เรื่องคำพ้องเสียง
- ครั้งที่ 6 เรื่องคำซ้อน
- ครั้งที่ 7 เรื่องคำวิเศษณ์
- ครั้งที่ 8 เรื่องคำส่อจง

การสอนแต่ละครั้งใช้เวลา 2 คาบ ตามแผนการสอนต่อไปนี้

แผนการสอนครั้งที่ 1

เวลาเรียน 2 คาบ

จุดมุ่งหมายเชิงพฤติกรรม

1. นักเรียนสามารถสร้างความคุ้นเคยกับเพื่อนได้
2. นักเรียนสามารถออกไปพูดแนะนำตนเองได้
3. นักเรียนสามารถตอบคำถามโดยใช้ความรู้จากประสบการณ์เดิมได้

อุปกรณ์

บัตรคำพยัญชนะ สระ บัตรภาพสัตว์ต่าง ๆ 15 คู่ เช่น กิ้ง กิ้ง
นก เป็นต้น

กิจกรรมการเรียนรู้

1. ครูแจกบัตรภาพสัตว์ต่าง ๆ ให้นักเรียนทุกคน
2. ให้นักเรียนดูภาพของตน แล้วเรียกหาเพื่อนที่มีภาพเหมือนกัน
เมื่อได้คู่แล้วออกไปยืนแนะนำตัวที่หน้าชั้นโต๊ะ 2 คน
3. ครูอธิบายถึงประโยชน์ของการเรียนวิชาภาษาไทยและ
การเขียนโครงสร้างจะช่วยให้นักเรียนสามารถเขียนคำ
ประโยค ข้อความและเรื่องได้ก็ขึ้น
4. ให้นักเรียนเล่นเกมการผสมอักษรให้เป็นคำ โดยครูแบ่ง
นักเรียนออกเป็น 5 กลุ่มแล้วแจกบัตรพยัญชนะ สระให้นักเรียน
ทุกกลุ่มเท่า ๆ กัน แล้วให้สมาชิกในกลุ่มช่วยกันนำพยัญชนะ
สระมาผสมกันเป็นคำให้มากที่สุดภายในเวลา 15 นาทีให้
แต่ละกลุ่มออกไปอ่านคำที่ผสมได้ให้สมาชิกทุกกลุ่มฟัง กลุ่มใด
คิดคำได้มากและถูกต้องเป็นฝ่ายชนะ

แผนการสอนครั้งที่ 2

เวลาเรียน 2 คาบ

จุดมุ่งหมายเชิงพฤติกรรม

1. นักเรียนสามารถแยกคำเป็นพยัญชนะ สระ วรรณยุกต์ และ
ตัวสะกดได้
2. นักเรียนสามารถสร้างคำใหม่จากคำที่กำหนดให้ได้

เนื้อหา

การสร้างคำใหม่จากคำที่กำหนดให้

อุปกรณ์

ภาพวีดิทัศน์ชุดที่ 6 แผ่น

กิจกรรมการเรียนรู้

1. ให้นักเรียนเล่นเกมสร้างคำจากภาพโดยแบ่งนักเรียนออกเป็น 6 กลุ่ม ๆ ละ 5 คน ครูแจกภาพวีดิทัศน์กลุ่มละ 1 แผ่นให้สมาชิกในกลุ่มช่วยกันหาคำจากภาพที่ได้ให้มากที่สุด ภายในเวลา 15 นาทีแล้วส่งตัวแทนออกไปเขียนคำที่คิดได้บนกระดานดำ เพื่อการสะกดคำ กลุ่มใดเขียนได้มากเป็นฝ่ายชนะ
2. ให้นักเรียนดูภาพที่เหมือน ๆ เขียนไว้บนกระดานดำ แล้วนักเรียนช่วยกันสรุปว่าคำประกอบด้วยอะไรบ้าง
3. ให้นักเรียนทำแบบฝึกที่ 1 แล้วตรวจ
4. ประเมินผล โดยสังเกตจากการเล่นเกม การสรุป และดูความถูกต้องจากการทำแบบฝึกหัด

แผนการสอนครั้งที่ 3

เวลาเรียน 2 คาบ

จุดมุ่งหมายเชิงพฤติกรรม

1. นักเรียนบอกได้ว่าคำใดเป็นคำประสม
2. นักเรียนสามารถหาคำที่ขึ้นต้นหรือลงท้ายได้ตามที่กำหนดให้ได้

เนื้อหา

เรื่องการเขียนคำประสม

อุปกรณ์

บัตรคำรูปตัวปลา การทายคำสิ่ง เบ็ดตกปลา

กิจกรรมการเรียนรู้

1. ให้นักเรียนเล่นเกมขวาวประมง โดยแบ่งนักเรียนออกเป็น 6 กลุ่ม ครูแจกกระดาดทำสิ่ง และกันเบ็ดให้ทุกกลุ่ม แล้วนำกล่องใส่บัตรคำมาวางไว้ สมาชิกที่เป็นตัวแทนกลุ่มออกไปตกปลาให้มากที่สุด ให้สมาชิกคนอื่น ๆ ในกลุ่มช่วยกันเลือกว่าคำเหล่านั้นเป็นคำประสมหรือไม่ ถ้าเป็นก็เขียนลงในกระดานแล้วนำบัตรคำไปใส่ไว้ดังเดิม กลุ่มใดได้คำมากและถูกต้อง เป็นฝ่ายชนะ ใช้เวลา 15 นาที

2. ครูเอานักดำประสมให้นักเรียน 10 บัตร แล้วให้นักเรียนสรุปว่า คำประสมมีลักษณะอย่างไร ถ้าไม่ถูกต้อง ครูอธิบายเพิ่มเติม
3. ให้นักเรียนทำแบบฝึกหัดที่ 2 แล้วเฉลยกันตรง
4. ประเมินผลจากการเล่นเกมและความถูกต้องจากการทำแบบฝึกหัด

แผนการสอนครั้งที่ 4

เวลาเรียน 2 คาบ

จุดมุ่งหมายเชิงพฤติกรรม

1. นักเรียนบอกได้ว่าคำ กำโก เป็นคำควบกล้ำ
2. นักเรียนบอกได้ว่าอักษรควบกล้ำมีกี่ตัว และความพยัญชนะต้นอะไรได้บ้าง
3. นักเรียนบอกลักษณะของอักษรควบแท้และไม่ได้

เนื้อหา

การเขียนคำควบกล้ำ

อุปกรณ์

1. กระดาษตาราง 1 x 1 นิ้ว จำนวน 36 ช่อง
2. รายการคำที่ห้องการฝึก 65 คำ

กิจกรรมการเรียน

1. เล่นเกมไฮโย โดยแบ่งนักเรียนออกเป็น 6 กลุ่ม ๆ ละ 5 คนครูแจกกระดาษตารางให้นักเรียนคนละ 1 แผ่น และรายการคำควบกล้ำ กลุ่มละ 1 แผ่น ให้นักเรียนเลือกคำจากรายการมาเติมในช่องว่างให้เต็มโดยไม่ซ้ำกัน จะเลือกคำใดก็ได้ แล้วครูบอกรายการคำที่ละคำโดยไม่เรียงลำดับนักเรียนดูตารางของตนเอง ถ้ามีคำใดตรงกับคำที่ครูบอกให้ขีดกากบาททับคำนั้น คำที่ขีดกากบาท ถ้าคิดห่อเป็นแนวเส้นตรงเกี่ยวกับ จะแนวใดก็ได้ ใ้ร่องไฮโย ถือเป็นผู้ชนะใช้เวลา 15 นาที

2. ให้นักเรียนดูคำควบกล้ำในกระดาษของตนแล้วสรุปว่าคำควบกล้ำมีอักษรอะไรบ้างและถามเพื่อนว่าอะไรได้บ้าง รวมทั้งอักษรควบแท้และไม่แท้ต่างกันอย่างไร
3. ให้นักเรียนทำแบบฝึกที่ 3 เรื่องคำควบกล้ำ แล้วผลัดกันตรวจ
4. ประเมินผล โดยสังเกตจากการร่วมเล่นเกม การสรุป และจากการตรวจแบบฝึกหัด

แผนการสอนครั้งที่ 5

เวลาเรียน 2 คาบ

จุดมุ่งหมายเชิงพฤติกรรม

1. นักเรียนบอกได้ว่าคำใดเป็นคำพ้องเสียงกัน
2. นักเรียนเขียนคำที่พ้องเสียงกับคำที่กำหนดให้ได้

เนื้อหา

การเขียนคำพ้องเสียง

อุปกรณ์

บัตรคำ 2 ชุด มีคำที่ไม่เหมือนกัน

กิจกรรมการเรียน

1. เล่นเกมหาคำพ้องเสียง โดยแบ่งสมาชิกออกเป็น 2 ฝ่าย ให้แต่ละฝ่ายผลัดกันหยิบบัตรคำขึ้นมา แล้วอีกฝ่ายก็องหาคำที่พ้องเสียงกับคำที่ฝ่ายแรกหยิบขึ้นมา ฝ่ายใดหาคำที่พ้องเสียงกับอีกฝ่ายไม่ได้เป็นฝ่ายแพ้ใช้เวลา 15 นาที
2. ให้นักเรียนช่วยกันสรุปว่าคำพ้องเสียงกันควรมีลักษณะอย่างไร
3. ให้นักเรียนทำแบบฝึกที่ 4 แล้วผลัดกันตรวจ
4. ประเมินผล โดยสังเกตจากการร่วมเล่นเกม การสรุป และความถูกต้อง จากการทำแบบฝึกหัด

แผนการสอนครั้งที่ 6

เวลาเรียน 2 คาบ

จุดมุ่งหมายเชิงพฤติกรรม

1. นักเรียนสามารถบอกได้ว่าคำใดเป็นคำซ้อน
2. นักเรียนสามารถต่อคำซ้อนของคำที่กำหนดให้ได้

เนื้อหา

การเขียนคำขึ้น

อุปกรณ์

บัตรคำสำหรับต่อคำขึ้น 5 ชุด ๆ ละ 20 คำ บัตรคำขึ้น 10 บัตร

กิจกรรมการเรียนรู้

1. เล่นเกมการเขียนคำขึ้น โดยแบ่งสมาชิกออกเป็น 5 กลุ่ม ๆ ละ 6 คน ครูแจกบัตรคำไว้กลุ่มละ 1 ชุด ให้สมาชิกช่วยกันคิดคำขึ้นต่อคำในบัตรแล้วเขียนลงในกระดาษแต่ละกลุ่มส่งตัวแทนออกไปอ่านคำที่ต่อได้ กลุ่มใด คิดได้เร็ว และถูกต้องเป็นฝ่ายชนะ ใช้เวลา 15 นาที
2. ตีพิมพ์บัตรคำขึ้นให้นักเรียนดู แล้วให้นักเรียนสรุปว่า คำขึ้นมีลักษณะอย่างไร
3. ให้นักเรียนทำแบบฝึกที่ 5 แล้วฝึกกันตรวจ
4. ประเมินผล สังเกตจากการเล่นเกม การสรุป และจากการตรวจแบบฝึกหัด

แผนการสอนครั้งที่ 7

เวลาเรียน 2 คาบ

จุดมุ่งหมายเชิงพฤติกรรม

1. นักเรียนสามารถบอกได้ว่าคำ คำใดเป็นคำวิเศษณ์
2. นักเรียนสามารถบอกหน้าที่ของคำวิเศษณ์ได้
3. นักเรียนสามารถหาคำที่มีความหมายเหมือนกันซ้ำกับคำที่กำหนดให้ได้

เนื้อหา

การเขียนคำวิเศษณ์

อุปกรณ์

แผนประโยค ภาพประกอบเรื่องนิทาน

กิจกรรมการเรียนรู้

1. เล่นเกมหาคำวิเศษณ์ โดยแบ่งนักเรียนออกเป็น 5 กลุ่ม ครูแจกเรื่องนิทาน และกระดาษเปล่าให้สมาชิกช่วยกันเลือกคำวิเศษณ์จากนิทานแล้วเขียนลงในกระดาษ เสร็จแล้วอ่านให้เพื่อน ๆ

กลุ่มเอี๊ยงห่าฮั่น กลุ่มโกห่าไต้เร็ว และถูกต้องถือเป็นฝ่ายชนะ
ใช้เวลา 15 นาที

2. ครูคิดแผนประโยคที่มีคำวิเศษณ์อยู่ด้วยให้นักเรียนดู แล้วให้นักเรียนสรุปหน้าที่ของคำวิเศษณ์
3. ประเมินผล โดยสังเกตจากการร่วมเล่นเกม การสรุป และความถูกต้องในการทำแบบฝึกหัด

นิทานเรื่องจ้าวป่า

ณ. ป่าใหญ่แห่งหนึ่ง มีสัตว์ต่าง ๆ อาศัยอยู่มากมาย มีดังหลายมักจะได้รับอันตรายจากพวกมนุษย์ใจร้ายอยู่เสมอ วันหนึ่งหมีฮั่นตัวหนึ่งได้บอกฮั่นว่า "เราควรมีหัวหน้าที่เข้มแข็งซึ่งสามารถคุ้มครองพวกเราได้" สัตว์อื่น ๆ ต่างเห็นด้วย จึงตกลงให้มีการเลือกตั้งหัวหน้าขึ้นในที่หนึ่ง ผู้ที่ได้รับการเสนอชื่อมี เสือผอม ลิงแก่ และหมีฮั่น ผลของการเลือกตั้งปรากฏว่า เสือผอมได้เป็นหัวหน้า เพราะมีรูปร่างประเปรี้ยว ว่องไว สามารถวิ่งได้เร็ว นอนได้เป็นหัวหน้า ใคร ๆ ต่างก็เริ่มยกว่า จ้าวป่า วิญญาณของอาหารมาให้มันกินทุกวัน ในที่สุดมันก็มีรูปร่างฮั่นใหญ่ เป็นที่เกรงขามของพวกมนุษย์ สัตว์ทั้งหลายจึงอยู่กันอย่างมีความสุขตั้งแต่บัดนั้นเป็นต้นมา

แผนการสอนครั้งที่ ๑

เวลาเรียน 2 คาบ

- จุดมุ่งหมายเชิงพฤติกรรม
1. นักเรียนสามารถบอกได้ว่ามีคำใดที่คล้องจองกัน เมื่อพิจารณาจากบทกลอน
 2. นักเรียนสามารถหาคำที่คล้องจองกับคำที่กำหนดให้ได้

เนื้อหา

การเขียนคำคล้องจอง

อุปกรณ์

บัตรคำ 5 บัตร มีคำไม่ซ้ำกัน

กิจกรรมการเรียนรู้

1. เล่นเกมการเขียนคำด้วยผัสคล้องจอง โดยแบ่งนักเรียนออกเป็น 5 กลุ่ม ครูแจกบัตรคำให้นักเรียนแต่ละกลุ่ม ๆ ละ 1 บัตรคำ

ให้สมาชิกในกลุ่มช่วยกันระดมความคิดตั้งข้อสงสัยเกี่ยวกับคำที่กำหนดให้
มาให้มากที่สุด ภายในเวลา 15 นาที กลุ่มใดหาทำได้มาก
และถูกต้องเป็นฝ่ายชนะ

2. ให้นักเรียนแต่งตัวแทนของแต่ละกลุ่มออกไปเขียนคำสงสัยของ
บนกระดานคำแล้วให้นักเรียนช่วยกันสรุปว่า คำสงสัยของกัน
มีลักษณะอย่างไร
3. ให้นักเรียนทำแบบฝึกหัดชุดที่ 7
4. ประเมินผล โดยสังเกตจากการเล่นเกม การสรุป และ
การทำแบบฝึกหัด

หน่วยการเรียนรู้ที่ 2 เรื่องการเขียนประโยค จำนวน 10 คาบ

ความถนัดและหลักการ ความช่างสังเกตและช่างจำ การฝึกคิดจากจุดเริ่มต้น
หนึ่งไปหลาย ๆ แนว และการรู้จักคัดแปลงประโยชน์ของสิ่งต่าง ๆ เป็นกระบวนการที่ช่วยพัฒนา
ความคิดสร้างสรรค์

- จุดประสงค์ทั่วไป
1. ฝึกการเขียนสื่อความหมายเป็นประโยค
 2. ฝึกการคิดจากจุดเริ่มต้นไปหลาย ๆ แนวทาง เพื่อให้ได้
ประโยคที่สื่อความหมายชัดเจน
 3. ฝึกการเขียนแบบสร้างสรรค์ออกมาในรูปของประโยค
 4. ฝึกความถนัดแบบอเนกนัย ทั้งด้านความคิดในการคิด
ความคิดที่ถี่ถ้วน และความคิดริเริ่ม

เรื่องการเขียนประโยคนี้แบ่งการสอนออกเป็น 5 ครั้งคือ

ครั้งที่ 9 การเขียนประโยคจากตัวอักษร

ครั้งที่ 10 การเขียนประโยคจากคำ

ครั้งที่ 11 การเขียนประโยคโดยการควมถามจากภาพ

ครั้งที่ 12 การขยายประโยคด้วยคำวิเศษณ์

ครั้งที่ 13 การเขียนประโยคของสิ่งของ

แผนการสอนครั้งที่ 9

เวลาเรียน 2 คาบ

- จุดมุ่งหมายเชิงพฤติกรรม
1. นักเรียนสามารถบอกส่วนประกอบของ ประโยคได้
 2. นักเรียนสามารถแต่งประโยคจากตัวอักษรได้

เนื้อหา การสร้างประโยคจากตัวอักษร

อุปกรณ์ ภาพ 5 ภาพ เป็นภาพที่แสดงกริยาอาการอย่างชัดเจน และกระดานเปล่า

- กิจกรรมการเรียนรู้
1. เล่นเกมแข่งแต่งประโยค โดยแบ่งนักเรียนออกเป็น 5 กลุ่ม
ขจัดภาพให้กลุ่มละ 1 ภาพ ให้สมาชิกช่วยกันแต่งประโยค
เกี่ยวกับภาพให้มากที่สุด ภายในเวลา 15 นาที แล้วให้ตัวแทน
ของแต่ละกลุ่มออกไปเขียนประโยคที่แต่งไว้บนกระดานดำ
พร้อมทั้งแสดงภาพด้วย กลุ่มใดแต่งได้มากประโยค และถูกต้อง
เป็นฝ่ายชนะ
 2. ให้นักเรียนดูตัวอย่างประโยคบนกระดานดำ แล้วสรุปว่า
ประโยคประกอบด้วยอะไรบ้าง
 3. ให้นักเรียนทำแบบฝึกหัดที่ 8 เรื่องการสร้างประโยคจาก
ตัวอักษรแล้วผลัดกันตรวจ
 4. ประเมินผล โดยการสังเกตการเล่น เกม การสรุป และ
จากการตรวจแบบฝึกหัด

แผนการสอนครั้งที่ 10

เวลาเรียน 2 คาบ

- จุดมุ่งหมายเชิงพฤติกรรม
1. นักเรียนสามารถบอกหน้าที่ของคำนาม คำกริยา คำสรรพนาม
คำสันธาน และคำบุพบทได้

2. นักเรียนสามารถแต่งประโยคจากคำที่กำหนดให้ได้

เนื้อหา

การสร้างประโยคจากคำ

อุปกรณ์

แถบประโยค และสิ่งของต่าง ๆ เช่น ดอกมะลิ 1 ดอก ผลไม้ 1 อย่าง ตำบักหั่น ไม้ พริกสั้ว เป็นต้น

กิจกรรมการเรียนรู้

1. ให้นักเรียนเล่นเกมแต่งประโยคจากสิ่งที่สัมผัสโดยแบ่งนักเรียนออกเป็น 5 กลุ่ม แล้วให้นักเรียนทบทวน กรูณำสิ่งของให้แต่ละกลุ่ม ๆ ละ 1 นาที ให้สมาชิกได้ดูบัตรคำ หรือของสิ่งของนั้น แล้วนำสิ่งของต่าง ๆ กันให้สมาชิกในแต่ละกลุ่มช่วยกันแต่งประโยคให้เกี่ยวข้องกับสิ่งที่ดูบัตรคำ หรือของนั้นให้มากที่สุด ภายในเวลา 15 นาที กลุ่มที่แต่งประโยคได้มาก และถูกต้อง เป็นฝ่ายชนะ
2. ให้นักเรียนดูตัวอย่างแถบประโยค แล้วสรุปว่าคำต่าง ๆ เช่น คำนาม คำกริยา ทำหน้าที่อย่างไรในประโยค
3. ให้นักเรียนทำแบบฝึกหัดที่ 9 เรื่องการสร้างประโยคจากคำ แล้วผลัดกันตรวจ
4. ประเมินผล โดยการสังเกตการร่วมเล่นเกม การสรุป และจากการตรวจแบบฝึกหัด

แผนการสอนครั้งที่ 11

เวลาเรียน 2 คาบ

จุดมุ่งหมายเชิงพฤติกรรม

1. นักเรียนสามารถตอบคำถามจากภาพได้
2. นักเรียนสามารถเขียนประโยคได้

เนื้อหา

การเขียนประโยคโดยการตอบคำถามจากภาพ

อุปกรณ์

ภาพใหญ่ 1 ภาพ เป็นภาพวิวชนบท

กิจกรรมการเรียนรู้

1. เล่นเกมตามขอบจากภาพ โดยแบ่งสมาชิกออกเป็น 2 ฝ่าย แล้วเอามาให้ให้นักเรียนดูให้แต่ละฝ่ายสลับกันถาม - ตอบ เกี่ยวกับภาพ ฝ่ายใดคิดไม่ทันแพ้ ภายในเวลา 15 นาที
2. ให้นักเรียนทำแบบฝึกหัดที่ 10 เรื่องการขยายประโยคโดยการตอบคำถามจากภาพ
3. ประเมินผล โดยสังเกตการร่วมเล่นเกม และจากการตรวจแบบฝึกหัด

แผนการสอนที่ 12

เวลาเรียน 2 คาบ

จุดมุ่งหมายเชิงพฤติกรรม

นักเรียนสามารถขยายประโยคด้วยคำวิเศษณ์ได้

เนื้อหา

การขยายประโยคด้วยคำวิเศษณ์

อุปกรณ์

แถบประโยค 6 แถบ ไม่ซ้ำกัน และกระดานเปล่า

กิจกรรมการเรียนรู้

1. เล่นเกมขยายประโยคโดยแบ่งนักเรียนออกเป็น 6 กลุ่ม ครูนำแถบประโยคให้นักเรียนกลุ่มละ 1 แถบ พร้อมด้วยกระดานเปล่า ให้สมาชิกช่วยกันนำคำวิเศษณ์มาขยายประโยค ภายในเวลา 15 นาที เสร็จแล้วส่งตัวแทนออกไปอ่านประโยคที่ขยายแล้ว ให้เพื่อน ๆ ใจ กลุ่มที่ขยายประโยคไวยากรณ์ที่ถูกต้องและได้ใจความที่ดีเป็นฝ่ายชนะ
2. ให้นักเรียนสรุปผลการตอบทวนว่า คำวิเศษณ์มีหน้าที่อย่างไร
3. ให้นักเรียนทำแบบฝึกหัดที่ 11 เรื่องการขยายประโยคด้วยคำวิเศษณ์
4. การประเมินผล สังเกตจากการร่วมเล่นเกม การสรุป และ ความถูกต้องจากการทำแบบฝึกหัด

แผนการเรียนรู้ที่ 13

เวลาเรียน 2 คาบ

จุดมุ่งหมายเชิงพฤติกรรม

1. นักเรียนสามารถระบุระดับของเล่นแปลก ๆ ได้
2. นักเรียนสามารถเขียนประโยคได้

เนื้อหา

การเขียนประโยค ด้วยการเขียนประโยชน์ของสิ่งของ

อุปกรณ์

เทปผ้า กระดาษสี สีเมจิก กรรไกร และอุปกรณ์ในการเย็บ

กิจกรรมการเรียนรู้

1. เล่นเกมทายปริศนาคู่ โดยแบ่งนักเรียนออกเป็น 6 กลุ่ม ครูแจกอุปกรณ์ให้นักเรียนแต่ละกลุ่ม สมาชิกในกลุ่มช่วยกันวิเคราะห์ระดับของเล่นที่แปลกและกันอย่างรวดเร็ว ภายในเวลา 15 นาที แล้วให้สมาชิกช่วยกันเขียนว่าได้รับวัสดุอะไรบ้าง และของแต่ละชนิดนั้น สามารถนำไปประดิษฐ์อะไรได้อีกตอบให้ได้มากที่สุด กลุ่มที่ปริศนาคู่ของเล่นได้แปลกและเขียนประโยชน์ของวัสดุต่าง ๆ ได้มาก เป็นฝ่ายชนะ
2. ครูและนักเรียนช่วยกันสรุปว่าสิ่งของต่าง ๆ ถ้ารู้จักคิดแปลงก็จะใช้ประโยชน์ได้มาก
3. ให้นักเรียนทำแบบฝึกหัดที่ 12 เรื่องการเขียนประโยคเกี่ยวกับประโยชน์ต่าง ๆ ของสิ่งของ
4. ประเมินผล สังเกตจากการเล่นเกม การสรุป และความถูกต้องของแบบฝึกหัด

หน่วยการเรียนรู้ที่ 3 เรื่องการเขียนข้อความ จำนวน 3 คาบความถี่รอบยอดและหลักการ การตีความหมายจากสิ่งต่าง ๆ ออกมาเป็นหลายแนว

ความคิด การรู้จักประยุกต์ให้เกิดสิ่งแปลกใหม่ การรู้จักพิจารณาการให้เป็นเรื่องราวต่าง ๆ
เป็นกระบวนการที่ช่วยพัฒนาความคิดสร้างสรรค์

- จุดประสงค์ทั่วไป
1. ฝึกให้รู้จักนำความรู้เดิมมาประยุกต์ใช้ในแนวใหม่ โดยใช้ความคิดจินตนาการ ที่ความหมายจากภาพออกมาเป็นข้อความได้
 2. ใช้ความคิดจินตนาการ ที่ความหมายจากภาพออกมาเป็นหลายแนวความคิด
 3. ใช้ความถนัดวิจารณ์วาดสรุปเรื่องราวที่อ่านได้
 4. ฝึกวิจารณ์เรื่องที่อ่าน

เรื่อง การเขียนข้อความนี้แบ่งการเล่าออกเป็น 4 ครั้งคือ

- ครั้งที่ 14 เรื่อง การเขียนข้อความเกี่ยวกับอาชีพและสถานที่ที่เกี่ยวข้องกับภาพ
- ครั้งที่ 15 การเขียนข้อความเกี่ยวกับภาพตามประสบการณ์ของแต่ละคน
- ครั้งที่ 16 การเขียนข้อความสรุปข้อดีจากนิทาน
- ครั้งที่ 17 การเขียนวิจารณ์เรื่องในบทเรียน

แผนการสอนครั้งที่ 14

เวลาเรียน 2 คาบ

- จุดมุ่งหมายเชิงพฤติกรรม
1. นักเรียนสามารถเขียนข้อความเกี่ยวกับอาชีพได้
 2. นักเรียนสามารถบอกสถานที่ของแต่ละอาชีพได้
 3. นักเรียนสามารถวาดภาพเกี่ยวกับอาชีพต่าง ๆ ได้

เนื้อหา

การเขียนข้อความเกี่ยวกับอาชีพและสถานที่ ที่เกี่ยวข้องกับภาพ

อุปกรณ์

แว่นตา เสื้อเชิ้ก เสื้อกุดเย็บ เสื้อสตรี เนกไท ไม้ขีด กระดาษผลไม้
เครื่องฟุ้งหัวใจ เคียว กระบองสี แปรงทาสี

กิจกรรมการเรียน

1. เล่นเกมบทบาทสมมติ โดยแบ่งนักเรียนออกเป็น 5 กลุ่ม
ให้แต่ละกลุ่มส่งตัวแทนออกใบแสดงหนึ่งคน กระจายอุปกรณ์และ
ข้อความที่จะหึงกระทำให้นักเรียนกลุ่มอื่น ๆ ที่ไม่ให้แสดง
ทายว่าผู้แสดงมีอาชีพอะไร กลุ่มใดทายได้ถูกต้องมากที่สุดชนะ
ใช้เวลา 15 นาที

2. ให้นักเรียนสรุปถึงลักษณะการแต่งกาย เครื่องใช้ และสถานที่
ของแต่ละอาชีพที่เพื่อนออกไปแสดง
3. ให้นักเรียนทำแบบฝึกที่ 13 เรื่องการเขียนข้อความเกี่ยวกับ
อาชีพต่าง ๆ
4. ประเมินผล จากการทำเกม การสรุป และความรู้ถูกต้อง
ในการทำแบบฝึกหัด

แผนการสอนครั้งที่ 15

เวลาเรียน 2 คาบ

จุดมุ่งหมายเชิงพฤติกรรม นักเรียนสามารถเขียนข้อความจากประสบการณ์ที่เกี่ยวข้องกับภาพได้

เนื้อหา

การเขียนข้อความจากประสบการณ์ที่เกี่ยวข้องกับภาพ

อุปกรณ์

ภาพใบหน้าคน แสดงความรู้สึกต่าง ๆ กัน 4 ภาพ เช่น กำลังยิ้ม
กำลังร้องไห้ กำลังหัวเราะ หรือกำลังกรุ่นคิด เป็นต้น

กิจกรรมการเรียน

1. เล่นเกมทายความรู้สึก โดยแบ่งนักเรียนออกเป็น 4 กลุ่ม
ครูแจกภาพให้นักเรียนแต่ละ 1 ภาพ ให้สมาชิกช่วยกัน
เขียนข้อความบรรยายความรู้สึกของบุคคลในภาพว่าเขาผู้นั้น
น่าจะกำลังมีอารมณ์เป็นอย่างไร เพราะอะไร แล้วแต่ละกลุ่ม
ส่งตัวแทนออกไปอ่านข้อความให้เพื่อน ๆ ฟัง โดยแสดง
ภาพประกอบด้วย กลุ่มใดบรรยายได้ดี เป็นฝ่ายชนะ ใช้เวลา
15 นาที
2. ให้นักเรียนทำแบบฝึกที่ 14 เรื่องการการเขียนข้อความจาก
ประสบการณ์ที่เกี่ยวข้องกับภาพ
3. ประเมินผล จากการร่วมเล่นเกม และกรทำแบบฝึกหัด

แผนการสอนครั้งที่ 16

เวลาเรียน 2 คาบ

<u>จุดมุ่งหมายเชิงพฤติกรรม</u>	นักเรียนสามารถเขียนสรุปใจความที่สำคัญของเรื่องได้ถูกต้อง
<u>เนื้อหา</u>	การเขียนข้อความสรุปข้อคิดจากนิทาน
<u>อุปกรณ์</u>	กระดาษ สีเมจิก
<u>กิจกรรมการเรียนรู้</u>	1. เล่นเกมวาดภาพประกอบนิทาน โดยแบ่งนักเรียนออกเป็น 5 กลุ่ม ครูแจกกระดาษ และสีให้ตัวแทนกลุ่ม ครูเล่านิทานให้นักเรียนฟัง (เรื่องอะไรก็ได้) ให้นักเรียนช่วยกันวาดภาพตามเรื่องที่ครูเล่าและย่อเรื่องด้วย เสร็จแล้วส่งตัวแทนออกไปเล่าเรื่องอย่างย่อ ๆ และวาดภาพประกอบด้วย กลุ่มที่วาดภาพได้ดีและย่อเรื่องได้ใจความก็เ็นฝ่ายชนะ ใช้เวลา 15 นาที 2. ให้นักเรียนช่วยกันสรุปว่า ใจอะไรจากเรื่องนิทานบ้าง 3. ให้นักเรียนทำแบบฝึกที่ 15 เรื่องการเขียนสรุปข้อคิดจากนิทาน 4. ประเมินผล โดยการสังเกตจากการเล่นเกม การสรุป และ ความถูกต้องในการทำแบบฝึกหัด

แผนการสอนครั้งที่ 17

เวลาเรียน 2 คาบ

<u>จุดมุ่งหมายเชิงพฤติกรรม</u>	นักเรียนสามารถเขียนวิจารณ์เรื่องที่กำหนดให้ได้อย่างมีเหตุผล
<u>เนื้อหา</u>	การเขียนข้อความวิจารณ์เรื่องในบทเรียน
<u>อุปกรณ์</u>	ภาพประกอบเรื่องตามสถานการณ์ต่าง ๆ 4 ภาพ
<u>กิจกรรมการเรียนรู้</u>	1. เล่าเรื่องประกอบภาพตามสถานการณ์ต่าง ๆ ให้นักเรียนฟัง 4 เรื่อง

เรื่องที่ 1 เมื่อโรงเรียนเลิก ชนุญอยากกลับบ้านเร็วเพราะ คุณอาจจะมารับเธอไปตุนั่ง แต่เธอเป็นหัวหน้าเวรจึงกลับไม่ให้ เธอรีบลงมือทำเวรพร้อมทั้งเตือนให้เพื่อน ๆ ทำด้วย ในไม่ช้าก็ถึงสัปดาห์ เธอวิ่งกลับบ้าน เพราะกลัวว่าคุณจะมาถึงบ้านพอดี

เรื่องที่ 2 สิบโอบ่นกับคุณแม่ว่า วัชร์การบ้านมากเกินไป คุณแม่ปลอบใจว่า ก้อย ๆ ทำไป บระก็วิ่งก็เสร็จเอง เธอลงมือทำการบ้านแต่จิตใจวอกแวก เพราะห่วงดูโทรทัศน์ เวลาผ่านไปจนกระทั่ง 5 โมง เธอยังทำการบ้านไม่เสร็จ แต่ได้เข้านอนแล้ว เช้าวันรุ่งขึ้นเธอจึงถูกครูตำโสอบ

เรื่องที่ 3 นางจันจ๊ะเก็บแม่ค้าขายข้าวโพดต้มอยู่ที่ตลาดเทศบาล เธอเข้าที่หน้าร้านขายยา กะเป็นเมื่อเลิกขายแล้ว เธอจะกวาดขยะบริเวณหน้าร้านลงท่อระบายน้ำ แล้วก็เดินกระต๊อกระจากกลับบ้าน

เรื่องที่ 4 นางอนงค์มาลูกชายเล็ก ๆ 2 คนไปตุนั่งกลางแปลงแถวสะพานพระรามเก้า เมื่อในวันเฉลิมพระชาลพรรษาของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว เธอซื้อลูกชิ้นปิ้ง ไก่ย่าง และเครื่องดื่มใส่ถุงให้ลูก ๆ รับประทาน เธอก็ขอชวนพวกเขากลับบ้านก่อนกลับ เธอเตือนให้เขาสองเก็บถุงขยะไปทิ้งด้วย

2. ให้นักเรียนวิจารณ์ว่ามีเรื่องไหนบ้างที่ตัวละครมีพฤติกรรมคล้ายกัน ให้นักเรียนตอบทีละกลุ่ม
3. ให้นักเรียนสรุปว่าพฤติกรรมของตัวละครแต่ละคนก็เลวอย่างไร
4. ให้นักเรียนทำแบบฝึกที่ 16 เรื่องการเขียนวิจารณ์เรื่องในบทเรียน
5. ประเมินผล จากการตอบคำถาม การสรุป และความถูกต้องในการกำหนดบทกั๊ก

หน่วยการเรียนรู้ที่ 4 การเขียนเป็นเรื่อง จำนวน 10 คาบ

ความคิดรวบยอดและหลักการ การเขียนเรื่องราวจากประสบการณ์โดยแสดงออกถึงความรู้สึกของผู้เขียนอย่างอิสระ และการเขียนจากจินตนาการถึงเรื่องที่แปลกไปจากเดิม ช่วยพัฒนาความคิดสร้างสรรค์

- จุดประสงค์ทั่วไป
1. เพื่อฝึกการเขียนเรื่องราวจากประสบการณ์ที่มีจริง
 2. เพื่อฝึกการเขียนเรื่องจากจินตนาการด้วยความคิดที่แปลกใหม่
 3. ฝึกการใช้ความคิดแบบอเนกนัย
 4. ฝึกการเขียนอย่างสร้างสรรค์ในลักษณะที่เป็นเรื่องราว

เรื่อง การเขียนเป็นเรื่องนี้แบ่งการสอนออกเป็น 5 ครั้งคือ

ครั้งที่ 18 เรื่องการเขียนบทสนทนา

ครั้งที่ 19 การเขียนเรื่องโดยลำดับภาพที่ให้มาและตั้งชื่อเรื่อง

ครั้งที่ 20 การเขียนต่อเรื่องจนจบ

ครั้งที่ 21 การใช้คำที่กำหนดให้แต่งเรื่อง

ครั้งที่ 22 การเขียนเรื่องจากภาพตามจินตนาการ

การสอนแต่ละครั้งใช้เวลา 2 คาบ

แผนการสอนครั้งที่ 18

เวลาเรียน 2 คาบ

- จุดมุ่งหมายเชิงพฤติกรรม
1. นักเรียนสามารถพูดโต้ตอบกันได้ตามสถานการณ์ต่าง ๆ
 2. นักเรียนสามารถเขียนบรรยายคำพูดแทนตัวละครได้

เนื้อหา

การเขียนบทสนทนา

อุปกรณ์

กล่องของขวัญ 3 กล่อง

กิจกรรมการเรียนรู้

1. เล่นเกมไปงานวันเกิด โดยแบ่งนักเรียนออกเป็น 2 ฝ่าย
ให้แต่ละฝ่ายส่งตัวแทนออกไปแสดง 3 คน (หญิง 2 ฝ่าย 1 คน)
ให้ฝ่ายแรกแสดงตนเป็นเจ้าภาพ มีเจ้าของงานวันเกิด และ
บิดา มารดา อีกฝ่ายเป็นแขกโดยเป็นเพื่อนกับเจ้าของงาน
กรูจากกล่องของขวัญให้ฝ่ายที่เป็นแขกให้ทั้งสองฝ่ายถัดกัน
พูดคุยอย่างเหมาะสมกับสถานการณ์ ฝ่ายที่พูดได้ทีชนะ ใช้เวลา
15 นาที
2. ให้นักเรียนสรุปว่า การพูดต้องเหมาะสมกับโอกาสและสถานที่
3. ให้นักเรียนทำแบบฝึกหัดที่ 17 เรื่องการเขียนบทสนทนา
4. ประเมินผล โดยสังเกตจากการเล่นเกม การสรุป และ
การทำแบบฝึกหัด

แผนการสอนครั้งที่ 19

เวลาเรียน 2 คาบ

จุดมุ่งหมายเชิงพฤติกรรม

1. นักเรียนสามารถเล่าด้วยเรื่องราวจากภาพที่ได้มาให้ได้
2. นักเรียนสามารถตั้งชื่อเรื่องได้

เนื้อหา

การเขียนเรื่องโดยลำดับภาพที่กำหนดให้และตั้งชื่อเรื่อง

อุปกรณ์

แถบประโยค 4 ชุด (เป็นเรื่องเดียวกัน)

กิจกรรมการเรียนรู้

1. เล่นเกมร่วมมือโดยแบ่งนักเรียนออกเป็น 4 กลุ่ม ครูแจก
แถบประโยคให้กลุ่มละ 1 ชุด (มี 6 แถบ) ให้สมาชิกช่วยกัน
เรียงประโยคที่ได้เรื่องราวที่ถนัด กลุ่มใดเรียงได้ถูกต้องและ
เสร็จเป็นฝ่ายชนะ ให้กลุ่มที่ชนะ ออกไปเรียงประโยคให้เพื่อน ๆ
ดูหน้าชั้น ใช้เวลา 15 นาที
2. ให้นักเรียนสรุปว่า เรื่องที่ดีต้องมีลักษณะ คือ ข้อความกลมกลืน
เกี่ยวข้องเป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน และต้องเรียงลำดับเหตุการณ์ด้วย

3. ให้นักเรียนทำแบบฝึกที่ 18 เรื่องการเขียนเรื่องโดยลำดับภาพที่กำหนดให้
4. ประเมินผล จากการสังเกตการเข้าร่วมเล่นเกม การสรุป และความถูกต้องจากแบบฝึกหัด

แผนการสอนครั้งที่ 20

เวลาเรียน 2 คาบ

จุดมุ่งหมายเชิงพฤติกรรม

เนื้อหา

อุปกรณ์

กิจกรรมการเรียนรู้

1. นักเรียนสามารถเขียนต่อเรื่องที่กำหนดให้ให้จบ

การเขียนเรื่องโดยการต่อเรื่องจบ

ภาพ มีสัตว์อยู่หลายตัว

1. ใช้เล่นเกมนิทานตามใจฉัน โดยแบ่งนักเรียนออกเป็น 5 กลุ่ม ให้แต่ละกลุ่มส่งตัวแทน 1 คน ออกไปเขียนเรื่องราวที่ต่อเนื่องกันคนละ 1 ประโยค บนกระดานดำโดยดูจากภาพ ให้แต่ละกลุ่มได้มีเวลาส่งสมาชิกออกไปเขียนเป็นจำนวนครั้งเท่ากันใช้เวลา 15 นาที กลุ่มใดเขียนไม่ได้ หรือเขียนได้ช้าปรับเป็นแพ้

2. ให้นักเรียนสรุปว่า การเขียนเรื่องที่ตัวละครมีหน้าเรื่อง เนื้อเรื่อง และบทสรุป

3. ให้นักเรียนทำแบบฝึกที่ 19 เรื่องการแต่งต่อเรื่อง

4. ประเมินผล โดยการสังเกตความสนใจในการร่วมเล่นเกม การสรุป และจากการทำแบบฝึกหัด

แผนการสอนครั้งที่ 21

เวลาเรียน 2 คาบ

จุดมุ่งหมายเชิงพฤติกรรม

เนื้อหา

นักเรียนสามารถนำคำที่กำหนดให้ไปเขียนเป็นเรื่องราวได้

การเขียนเรื่องโดยใช้คำที่กำหนดให้

อุปกรณ์

กระป๋องนม กล้องยาสีฟัน หนู กระดาษชำระ กระป๋องแป้ง

กิจกรรมการเรียนรู้

1. ให้นักเรียนเล่นเกมแข่งโรบอ โดยแบ่งเด็กออกเป็น 5 กลุ่ม ครูแจกสิ่งของที่จะใช้โรบอให้กลุ่มละ 1 อย่าง ให้สมาชิกช่วยกันคิดแก้ปัญหาในทางโรบอสิ่งของนั้น ๆ ภายในเวลา 5 นาที แล้วส่งตัวแทนกลุ่ม ๆ ละ 1 คน ออกไปโรบอสัตว์ กลุ่มละ 2 นาที กลุ่มที่พูดได้ดีใช้คำพูดเหมาะสม เป็นฝ่ายชนะ ใช้เวลา 15 นาที
2. ให้นักเรียนสรุปให้ได้ว่า การพูดโรบอต้องมีลักษณะอย่างไร
3. ให้นักเรียนทำแบบฝึกที่ 20 เรื่องการเขียนเรื่องโดยใช้คำที่กำหนดให้
4. ประเมินผล โดยการสังเกตการร่วมเล่นเกม การสรุป และจากการทำแบบฝึกหัด

แผนการสอนครั้งที่ 22

เวลาเรียน 2 คาบ

จุดมุ่งหมายเชิงพฤติกรรม

นักเรียนสามารถเขียนเรื่องจากภาพที่กำหนดให้ได้ ความจินตนาการของแต่ละคน

เนื้อหา

การเขียนเรื่องจากภาพตามจินตนาการ

อุปกรณ์

กระดาษ สีเมจิก

กิจกรรมการเรียนรู้

1. เล่นเกมสัตว์ประหลาด โดยแบ่งนักเรียนออกเป็น 5 กลุ่ม ครูแจกอุปกรณ์ให้แต่ละกลุ่ม ให้สมาชิกช่วยกันวาดภาพสัตว์ประหลาดที่แปลกไปจากที่เคยเห็น และเขียนฉีดยาของมันเป็นด้วยแล้วให้แต่ละกลุ่มส่งตัวแทนออกไปแสดงภาพและอ่านข้อความเกี่ยวกับฉีดยาของมันให้เพื่อน ๆ ฟัง กลุ่มใด

วาคใต้ก็ แผลกและเขียนบรรยายใ้ที่น่าตื่นเต้นมากที่สุด
เป็นฝ่ายชนะ (ภาพ และข้อความที่แปลก ก๊อแผลกมากที่สุดใ
จำนวน 5 กลุ่ม) ใช้เวลา 15 นาที

2. ใ้ใ้จำเริ่มร่ำแบบฝึกที่ 21 เรื่องการเขียนภาพตามจินตนาการ
3. ประเมินผล โดยการฟังและการร่วมเล่นเกม และจา
การตรวจแบบฝึกหัด

แผนการสื่อกลุ่มความถ่วง

แผนการสอน

หน่วยการเรียนรู้ที่ 1 เรื่องการเขียนเป็นคำ จำนวน 16 คาบ

ความถนัดและหลักการ การเรียนรู้คำใหม่ ช่วยให้เกิดระบอบคำใหม่ได้ง่าย
สำคัญในการแต่งประโยค และการเขียนเรื่อง

- จุดประสงค์ทั่วไป
1. ให้นักเรียนรู้จักสร้างคำใหม่ โดยวิธีประสมคำทั้งจาก
การเรียนรู้เรื่องศัพท์สระ สรร และวรรณยุกต์แล้ว
 2. ให้นักเรียนเกิดความคิดรวบยอดเกี่ยวกับลักษณะของคำต่าง ๆ
ในแบบฝึกหัด เช่นคำประสม คำทวนกล้ำ คำคล้องจอง
เป็นต้น
 3. ให้นักเรียนมีความรักในการริเริ่มโดยการสร้างคำใหม่ขึ้น

เรื่องการเขียนเป็นคำนี้ แบ่งการสอนออกเป็น 8 ครั้งคือ

- ครั้งที่ 1 การทำความรู้จักและทบทวนความรู้
- ครั้งที่ 2 เรื่องการสร้างคำใหม่จากคำที่จำแนกไว้
- ครั้งที่ 3 เรื่องคำประสม
- ครั้งที่ 4 เรื่องคำทวนกล้ำ
- ครั้งที่ 5 เรื่องคำคล้องจอง
- ครั้งที่ 6 เรื่องคำซ้อน
- ครั้งที่ 7 เรื่องคำวิเศษณ์
- ครั้งที่ 8 เรื่องคำคล้องจอง

การสอนแต่ละครั้งใช้เวลา 2 คาบ ตามแผนการสอนต่อไปนี้

แผนการสอนครั้งที่ 1

เวลาเรียน 2 คาบ

- จุดมุ่งหมายเชิงพฤติกรรม
1. นักเรียนสามารถสร้างความคุ้นเคยกับเพื่อนได้
 2. นักเรียนสามารถออกไปพูดแนะนำตนเองได้

3. นักเรียนสามารถตอบคำถามโดยใช้ความรู้จากประสบการณ์เดิมได้

อุปกรณ์

บัตรตัวพยัญชนะ สระ บัตรภาพสัตว์ต่าง ๆ 15 คู่ เป้น ถึง เสือ
นา เป็นต้น

กิจกรรมการเรียนรู้

1. ครูแจกบัตรภาพสัตว์ต่าง ๆ ให้นักเรียนทุกคน
2. ให้นักเรียนแสดงภาพของนก แล้วเรียกหาเพื่อนที่มีภาพเหมือนกัน
เมื่อได้คู่แล้วออกไปยืนแฉะน้ำทั่วทั้งน้ำขึ้นและ 2 คน
3. ครูอธิบายถึงประโยชน์ของการเรียนรู้วิชาภาษาไทยและการเขียน
สร้างสรรค์จะช่วยให้นักเรียนสามารถเขียนคำ ประโยค
ข้อความและเรื่องได้ดียิ่งขึ้น
4. ให้นักเรียนเล่นเกมการผสมอักษรให้เป็นคำ โดยครูแบ่งนักเรียน
ออกเป็น 5 กลุ่มแล้วแจกบัตรพยัญชนะ สระให้นักเรียนทุกกลุ่ม
เท่า ๆ กัน แล้วให้สมาชิกในกลุ่มช่วยกันนำพยัญชนะ สระ
มาผสมกันเป็นคำให้มากที่สุดภายในเวลา 15 นาทีให้แต่ละ
กลุ่มออกไปอ่านคำที่ผสมได้ให้สมาชิกทุกคนฟัง กลุ่มใดคิดคำ
ได้มากและถูกต้องเป็นฝ่ายชนะ

แผนการสอนครั้งที่ 2

เวลาเรียน 2 คาบ

จุดมุ่งหมายเชิงพฤติกรรม

1. นักเรียนสามารถแยกคำเป็นพยางค์ สระ วรรณยุกต์ และ
ตัวสะกดได้
2. นักเรียนสามารถสร้างคำใหม่จากคำที่กำหนดให้ได้

เนื้อหา

การสร้างคำใหม่จากคำที่กำหนดให้

อุปกรณ์

ภาพจิตรกรรมฝาผนัง 6 แผ่น

กิจกรรมการเรียนรู้

1. ให้นักเรียนเล่นเกมสร้างคำจากภาพโดยแบ่งนักเรียนออกเป็น 6 กลุ่ม ๆ ละ 5 คน ครูแจกภาพวิวให้กลุ่มละ 1 แผ่นให้สมาชิกในกลุ่มช่วยกันมากำจากภาพให้ได้มากที่สุด ภายในเวลา 15 นาทีแล้วส่งตัวแทนออกไปเขียนคำที่คิดได้บนกระดานคำ **เพื่อทดสอบการสะกดคำ กลุ่มใดเขียนได้มากเป็นฝ่ายชนะ**
2. ให้นักเรียนดูคำที่เงื่อนไข ๆ เขียนไว้บนกระดานคำ แล้วให้นักเรียนช่วยกันสรุปว่าคำประกอบด้วยอะไรบ้าง
3. ให้นักเรียนทำแบบฝึกที่ 1 โดยครูแนะแนวทางการตอบให้
4. ประเมินผล โดยสังเกตจากการเล่นเกม การสรุป และถูกความถูกต้องจากการทำแบบฝึกหัด

แผนการสอนครั้งที่ 3

เวลาเรียน 2 คาบ

จุดมุ่งหมายเชิงพฤติกรรม

1. นักเรียนบอกได้ว่าคำใดเป็นคำประสม
2. นักเรียนสามารถหาคำที่ขึ้นต้นหรือลงท้ายได้ตามที่กำหนดให้

เนื้อหา

เรื่องการเขียนคำประสม

อุปกรณ์

บัตรคำรูปตัวปลา กระดาษคำไข่ง เบ็ดเหล็กปลา

กิจกรรมการเรียนรู้

1. ให้นักเรียนเล่นเกมชาวประมง โดยแบ่งนักเรียนออกเป็น 6 กลุ่ม ครูแจกกระดานคำไข่ง และคันเบ็ดให้ทุกกลุ่ม แล้วนำกล่องใส่บัตรคำมาวางไว้ สมาชิกที่จับได้ตัวปลาออกมาหยิบปลาในมือมากที่สุด ให้สมาชิกคนอื่น ๆ ในกลุ่มช่วยกันเลือกว่าคำเหล่านั้นเป็นคำประสมหรือไม่ ถ้าเป็นก็เขียนลงในกระดาน แล้วนำบัตรคำไปใส่ไว้ดังเดิม กลุ่มใดได้คำมากและถูกต้องเป็นฝ่ายชนะ ใช้เวลา 15 นาที

2. ครูเอาบัตรคำประสมให้นักเรียนดู 10 บัตร แล้วให้นักเรียน
สรุปว่าคำประสมมีลักษณะอย่างไร ถ้าไม่ถูกต้อง ครูอธิบาย
เพิ่มเติม
3. ให้นักเรียนทำแบบฝึกที่ 2 โดยครูแนะแนวทางการตอบให้
4. ประเมินผล จากการเล่นเกมและจาวมถูกต้องจากการทำ
แบบฝึกหัด

แผนการสอนครั้งที่ 4

เวลาเรียน 2 คาบ

จุดมุ่งหมายเชิงพฤติกรรม

1. นักเรียนบอกได้ว่าคำใดเป็นคำควบกล้ำ
2. นักเรียนบอกได้ว่าอักษรควบกล้ำมีกี่ตัว และการพ้องชนะต้น
อะไรให้ชี้แจง
3. นักเรียนบอกลักษณะของอักษรควบแท้และไม่แท้ได้

เนื้อหา

การเขียนคำควบกล้ำ

อุปกรณ์

1. กระดาษที่การาง 1 × 1 นิ้ว จำนวน 36 ช่อง
2. รายการคำที่ต้องการฝึก 65 คำ

กิจกรรมการเรียนรู้

1. เล่นเกมไฮโย โดยแบ่งนักเรียนออกเป็น 6 กลุ่ม ๆ ละ 5 คน
ครูแจกกระดาษตารางให้นักเรียนคนละ 1 แผ่น และรายการ
คำควบกล้ำ กลุ่มละ 1 แผ่น ให้นักเรียน เลือกคำจากรายการ
มาเติมในช่องว่างให้เต็มโดยไม่ซ้ำกัน จะเลือกคำใดก็ได้
แล้วครูบอกรายการคำที่ละคำโดยไม่เรียงลำดับ นักเรียนดู
ตารางของตนเอง ถ้ามีคำใดตรงกับคำที่ครูบอกให้ขีดกากบาท
ทับคำนั้น คำที่ขีดกากบาท ถ้าคิดต่อเป็นแนวเส้นตรงเดียวกัน
จะแนวใดก็ได้ ให้ร้องไฮโย ถือเป็นผู้ชนะใช้เวลา 15 นาที
2. ให้นักเรียนดูคำควบกล้ำในกระดาษของตนเองแล้วสรุปว่า คำควบกล้ำ

มีอักษรอะไรข้างและตามเข็มนาฬิกาอะไรให้บ้าง รวมทั้ง
อักษรควบแม่และไม่เท่าตัวกันอย่างไร

3. ให้นักเรียนทำแบบฝึกที่ 3 เรื่องคำควบกล้ำ โดยครูแนะแนวทางการตอบให้
4. ประเมินผล โดยสังเกตจากการร่วมเล่นเกม การสรุป และ
จากการตรวจแบบฝึกหัด

แผนการสอนครั้งที่ 5

เวลาเรียน 2 คาบ

จุดมุ่งหมายเชิงพฤติกรรม

1. นักเรียนบอกได้ว่าคำใดเป็นคำพ้องเสียงกัน
2. นักเรียนเขียนคำที่พ้องเสียงกับคำที่กำหนดให้ได้

เนื้อหา

การเขียนคำพ้องเสียง

อุปกรณ์

บัตรคำ 2 ชุด มีคำที่ไม่เหมือนกัน

กิจกรรมการเรียนรู้

1. เล่นเกมหาคำพ้องเสียง โดยแบ่งสมาชิกออกเป็น 2 ฝ่าย
ให้แต่ละฝ่ายเลือก 5 บัตรคำขึ้นมา แล้วอีกฝ่ายหาคำที่
พ้องเสียงกับคำที่ฝ่ายแรกหยิบขึ้นมา ฝ่ายไหนหาคำที่พ้องเสียง
กับอีกฝ่ายไม่ได้เป็นฝ่ายแพ้ ไข่เวลา 15 นาที
2. ให้นักเรียนช่วยกันสรุปว่าคำพ้องเสียงกันต้องมีลักษณะอย่างไร
3. ให้นักเรียนทำแบบฝึกที่ 4 โดยครูแนะแนวทางการตอบให้
4. ประเมินผล โดยสังเกตจากการร่วมเล่นเกม การสรุป และ
ความถูกต้องจากการทำแบบฝึกหัด

แผนการสอนครั้งที่ 6

เวลาเรียน 2 คาบ

จุดมุ่งหมายเชิงพฤติกรรม

1. นักเรียนสามารถบอกได้ว่าคำใดเป็นคำซ้อน
2. นักเรียนสามารถหาคำซ้อนของคำที่กำหนดให้ได้

เนื้อหา

การเขียนคำขึ้น

อุปกรณ์

บัตรคำสำหรับห่อคำขึ้น 5 ชุด ๆ ละ 20 คำ บัตรคำขึ้น 10 บัตร

กิจกรรมการเรียนรู้

1. เล่นเกมการเขียนคำขึ้น โดยแบ่งสมาชิกรวมออกเป็น 5 กลุ่ม ๆ ละ 6 คน ครูแจกบัตรคำให้กลุ่มละ 1 ชุด ให้สมาชิกช่วยกันหาคำขึ้นที่ตรงกับบัตรแล้วเขียนลงในกระดาษแต่ละกลุ่มส่งตัวแทนออกไปอ่านคำที่ต่อได้ กลุ่มใดถูกได้เร็ว และถูกต้อง เกินฝ่ายชนะ ใช้เวลา 15 นาที
2. ถัดบัตรคำขึ้นให้นักเรียนดู แล้วให้นักเรียนสรุปว่า คำขึ้นมีลักษณะอย่างไร
3. ให้นักเรียนทำแบบฝึกที่ 5 โดยครูแนะแนวทางการตอบให้
4. ประเมินผล สังเกตจากการเล่นเกม การตอบ และจากการตรวจแบบฝึกหัด

แผนการสอนครั้งที่ 7

เวลาเรียน 2 คาบ

จุดมุ่งหมายเชิงพฤติกรรม

1. นักเรียนสามารถบอกได้ว่าคำ คำใดเป็นคำวิเศษณ์
2. นักเรียนสามารถบอกหน้าที่ของคำวิเศษณ์ได้
3. นักเรียนสามารถหาคำที่มีความหมายเหมือนกันหรือตรงกันข้ามกับคำที่กำหนดให้ได้

เนื้อหา

การเขียนคำวิเศษณ์

อุปกรณ์

แถบประโยค ภาพประกอบเรื่องนิทาน

กิจกรรมการเรียนรู้

1. เล่นเกมหาคำวิเศษณ์ โดยแบ่งนักเรียนออกเป็น 5 กลุ่ม ครูแจกเรื่องนิทาน และกระดาษเปล่าให้สมาชิกช่วยกันเลือกคำวิเศษณ์จากนิทานแล้วเขียนลงในกระดาษ เสร็จแล้วอ่านให้

เพื่อน ๆ กลุ่มอื่นทั้งห้าชั้น กลุ่มไหนทำได้เร็ว และถูกต้องคือ
เป็นฝ่ายชนะ ใช้เวลา 15 นาที

2. ครูคิดแบบประโยคที่มีคำวิเศษณ์อยู่ด้วยให้นักเรียนดู แล้วให้นักเรียนสรุปหน้าที่ของคำวิเศษณ์
3. ให้นักเรียนทำแบบฝึกที่ 6 โดยครูแนะแนวทางการตอบให้
4. ประเมินผล โดยตั้งเกณฑจากการร่วมเล่นเกม การสรุป และความถูกต้องในการทำแบบฝึก

นิทานเรื่องจ้าวป่า

ณ ป่าใหญ่แห่งหนึ่ง มีสัตว์ต่าง ๆ อาศัยอยู่มากมาย มีทั้งหลายก็จะได้รับอันตรายจากนกอินทรีใจร้ายอยู่เสมอ วันหนึ่งมีอีแร้งตัวหนึ่งได้พูดขึ้นว่า ‘ เราควรมีหัวหน้าที่เข้มแข็งซึ่งสามารถคุ้มครองพวกเราได้’ สัตว์อื่น ๆ ต่างเห็นด้วย จึงตกลงให้มีการเลือกตั้งหัวหน้ากันขึ้นในถ้ำหนึ่ง ผู้ที่ได้รับการเสนอชื่อมี เสือทอง สิงห์ และแร้งอีแร้ง แต่ของการเลือกตั้งปรากฏว่า เสือทองได้เป็นหัวหน้า เพราะมันมีรูปร่างกระปรเปรียว ว่องไว สามารถวิ่งได้เร็ว พอมันได้เป็นหัวหน้า ใคร ๆ ต่างก็เรียกมันว่า จ้าวป่า มีลูกน้องคอยหาอาหารมาให้มันทุกวัน ในที่สุดมันก็มีรูปร่างอ้วนใหญ่ เป็นที่เกรงขามของพวกนกอินทรี สัตว์ทั้งหลายจึงอยู่กันอย่างมีความสุขแต่บัดนั้นเป็นต้นมา

แผนการสอนครั้งที่ 8

เวลาเรียน 2 คาบ

- จุดมุ่งหมายเชิงพฤติกรรม
1. นักเรียนสามารถบอกได้ว่ามีคำใดที่ต้องจองจำ เมื่อพิจารณาจากบทกลอน
 2. นักเรียนสามารถหาคำที่ต้องจองจำกับคำที่กำหนดให้ได้

เนื้อหา

การเขียนคำที่ต้องจอง

อุปกรณ์

บัตรคำ 5 บัตร มีคำไม่ซ้ำกัน

กิจกรรมการเรียนรู้

1. เล่นเกมการเขียนคำสัมผัสสองจอง โดยแบ่งนักเรียนออกเป็น 5 กลุ่ม ครูแจกบัตรคำให้นักเรียนแต่ละกลุ่ม ๆ ละ 1 บัตรคำ ให้สมาชิกในกลุ่มช่วยกันหาคำที่สัมผัสสองจองกับคำที่กำหนด ให้มากที่สุดภายในเวลา 15 นาที กลุ่มใดหาคำได้มากและถูกต้องเข้าฝ่ายชนะ
2. ให้นักเรียนแต่งตัวแทนของแต่ละกลุ่มออกไปเขียนคำสองจองบนกระดานดำ แล้วให้นักเรียนช่วยกันสรุปว่า คำสองจองมีลักษณะอย่างไร
3. ให้นักเรียนหาแบบว่าที่ 7 โดยครูแนะแนวทางการตอบให้
4. ประเมินผล โดยสังเกตจากการเล่นเกม การสรุป และการทำแบบฝึกหัด

หน่วยการเรียนรู้ที่ 2 เรื่องการเขียนประโยค จำนวน 10 คาบ

ความถี่รวบยอดและหลักการ ควรมีอย่างสม่ำเสมอและอย่างจำ การฝึกฝึกจากสิ่งเร้าที่กำหนดให้ การรู้จักคัดแปลงประโยชน์ของสิ่งต่าง ๆ เป็นกระบวนการที่ช่วยพัฒนาการเขียน

- จุดประสงค์ทั่วไป
1. ฝึกการเขียนเพื่อความหมายเป็นประโยค
 2. ฝึกการฝึกจากสิ่งเร้าที่กำหนดให้ เพื่อให้ได้ประโยคที่สื่อความหมายชัดเจน

เรื่องการเขียนประโยคนี้ แบ่งการสอนออกเป็น 5 ครั้งคือ

ครั้งที่ 9 การเขียนประโยคจากตัวอักษร

ครั้งที่ 10 การเขียนประโยคจากคำ

ครั้งที่ 11 การเขียนประโยคโดยการตอบคำถามจากภาพ

ครั้งที่ 12 การขยายประโยคด้วยคำวิเศษณ์

ครั้งที่ 13 การเขียนประโยคของสิ่งของ

แผนการสอนครั้งที่ 9

เวลาเรียน 2 คาบ

จุดมุ่งหมายเชิงพฤติกรรม

1. นักเรียนสามารถบอกส่วนประกอบของประโยคได้
2. นักเรียนสามารถแต่งประโยคจากตัวอักษรได้

เนื้อหา

การสร้างประโยคจากตัวอักษร

อุปกรณ์

ภาพ 5 ภาพ เทปบันทึกเสียงกริยาอาการอย่างชัดเจน และกระดาษเปล่า

กิจกรรมการเรียน

1. เล่นเกมแข่งแต่งประโยค โดยแบ่งนักเรียนออกเป็น 5 กลุ่ม แจกภาพให้กลุ่มละ 1 ภาพ ให้สมาชิกช่วยกัน แต่งประโยค เกี่ยวกับภาพที่ได้รับมาที่พูด ภายในเวลา 15 นาที แล้วให้ตัวแทนของแต่ละกลุ่มออกไปเขียนประโยคที่แต่งไว้บนกระดานดำ พร้อมทั้งแสดงภาพช่วย กลุ่มใดแต่งได้มากประโยค และถูกต้อง เป็นฝ่ายชนะ
2. ให้นักเรียนดูตัวอย่างประโยคบนกระดานดำ แล้วสรุปว่า ประโยคประกอบด้วยอะไรบ้าง
3. ให้นักเรียนทำแบบฝึกหัดที่ 8 เรื่องการสร้างประโยคจากตัวอักษร โดยครูแนะแนวทางการตอบให้
4. ประเมินผล โดยการสังเกตการเล่น เกม การสรุป และจากการตรวจแบบฝึกหัด

แผนการสอนครั้งที่ 10

เวลาเรียน 2 คาบ

จุดมุ่งหมายเชิงพฤติกรรม

1. นักเรียนสามารถบอกหน้าที่ของคำกริยา คำสรรพนาม คำสันธาน และคำบุพบทได้
2. นักเรียนสามารถแต่งประโยคจากคำที่กำหนดให้ให้

เนื้อหา

การสร้างประโยคจากคำ

อุปกรณ์

แถบประโยค และสิ่งของต่าง ๆ เช่น ดอกมะลิ 1 ดอก ผลไม้
1 อย่าง ข้าวดี หิน ไม้ หนังสือ เป็นต้น

กิจกรรมการเรียนรู้

1. ให้นักเรียนเล่นเกมแต่งประโยคจากสิ่งที่สัมผัสโดยแบ่งนักเรียนออกเป็น 5 กลุ่ม แล้วให้นักเรียนหาคำ กรู้นำถึงของให้แต่ละกลุ่ม ๆ ละ 1 ชนิดให้สมาชิกได้ดูคลำ หรือดมถึงของนั้น แล้วนำสิ่งของต่าง ๆ คำนึงให้สมาชิกในแต่ละกลุ่มช่วยกันแต่งประโยคให้เกี่ยวข้องกับสิ่งที่ดูคลำ หรือดมกลิ่นมากที่สุด ภายในเวลา 15 นาที กลุ่มที่แต่งประโยคได้มากและถูกต้องเป็นฝ่ายชนะ
2. ให้นักเรียนดูตัวอย่างแถบประโยค แล้วสรุปว่าคำต่าง ๆ เช่น คำนาม คำกริยา คำพหูพจน์อย่างไรในประโยค
3. ให้นักเรียนทำแบบฝึกหัดที่ 9 เรื่องการจำแนกประโยคจากคำ โดยครูแนะแนวทางการตอบให้
4. ประเมินผล โดยการสังเกตการร่วมเล่นเกม การสรุป และจากการตรวจแบบฝึกหัด

แผนการสอนครั้งที่ 11

เวลาเรียน 2 คาบ

จุดมุ่งหมายเชิงพฤติกรรม

1. นักเรียนสามารถตอบคำถามจากภาพได้
2. นักเรียนสามารถเขียนประโยคได้

เนื้อหา

การเขียนประโยคโดยการตอบคำถามจากภาพ

อุปกรณ์

ภาพใหญ่ 1 ภาพ เป็นภาพวิวชนบท

กิจกรรมการเรียนรู้

1. เล่นเกมตามตอบจากภาพ โดยแบ่งสมาชิกออกเป็น 2 ฝ่าย แล้วเอาภาพให้นักเรียนดูให้แต่ละฝ่ายผลัดกันถาม - ตอบ เกี่ยวกับภาพ ฝ่ายใดคิดไม่ทันแพ้ ภายในเวลา 15 นาที

2. ให้นักเรียนทำแบบฝึกหัดที่ 10 เรื่องการเขียนประโยคโดยการตอบคำถามจากภาพ โดยครูแนะแนวทางการตอบให้
3. ประเมินผล โดยสังเกตการร่วมเล่นเกย และจากการตรวจแบบฝึกหัด

แผนการสอนครั้งที่ 12

เวลาเรียน 2 คาบ

<u>จุดมุ่งหมายเชิงพฤติกรรม</u>	นักเรียนสามารถขยายประโยคด้วยคำวิเศษณ์ได้
<u>เนื้อหา</u>	การขยายประโยคด้วยคำวิเศษณ์
<u>อุปกรณ์</u>	แถบประโยค 6 แถบ ไม่ซ้ำกัน และกระดากบแปล่า
<u>กิจกรรมการเรียนรู้</u>	1. เล่นเกมขยายประโยคโดยแบ่งนักเรียนออกเป็น 6 กลุ่ม ครูนำแถบประโยคให้นักเรียนกลุ่มละ 1 แถบ พร้อมกับกระดากบแปล่าให้สมาชิกช่วยกันนำคำวิเศษณ์ขยายประโยคภายในเวลา 15 นาที เสร็จแล้วส่งกระดากบไปอ่านประโยคที่ขยายแล้วให้เพื่อน ๆ ฟัง กลุ่มที่ขยายประโยคได้ยาวที่สุดและได้ใจความที่ก็เป็นฝ่ายชนะ 2. ให้นักเรียนสรุปเป็นภาพทบทวนว่า คำวิเศษณ์ทำหน้าที่อย่างไร 3. ให้นักเรียนทำแบบฝึกที่ 11 เรื่องการขยายประโยคด้วยคำวิเศษณ์ โดยครูแนะแนวทางการตอบให้ 4. การประเมินผล สังเกตจากการร่วมเล่นเกย การสรุปและความถูกต้องจากการทำแบบฝึกหัด

แผนการสอนครั้งที่ 13

เวลาเรียน 2 คาบ

จุดมุ่งหมายเชิงพฤติกรรม

1. นักเรียนสามารถประติษฐ์ของเล่นแปลก ๆ ได้
2. นักเรียนสามารถเขียนประโยคได้

เนื้อหา

การเขียนประโยค ด้วยการเขียนประโยคของสิ่งของ

อุปกรณ์

เชือก ภาชนะใส สีเมจิก กรรไกร และอุปกรณ์ในการเขียน

กิจกรรมการเรียนรู้

1. เล่นเกมนักประติษฐ์ โดยแบ่งนักเรียนออกเป็น 6 กลุ่ม ครูแจกอุปกรณ์ให้นักเรียนแต่ละกลุ่ม สมาชิกในกลุ่มช่วยกัน ประติษฐ์ของเล่นแปลกและทำอย่างรวดเร็วกว่า ภายในเวลา 15 นาที แล้วให้สมาชิกช่วยกันเขียนว่าได้รับวัสดุอะไรบ้าง และของแต่ละชิ้นนั้น สามารถนำไปประติษฐ์อะไรได้อีก ตอบให้ได้มากที่สุด กลุ่มที่ประติษฐ์ของเล่นได้แปลกและเขียน ประโยคของวัสดุต่าง ๆ ได้มาก เป็นฝ่ายชนะ
2. ครูและนักเรียนช่วยกันสรุปว่าสิ่งของต่าง ๆ ที่รู้จักคัดแปลง ก็จะใช้ประโยชน์ได้มาก
3. ให้นักเรียนทำแบบฝึกหัดที่ 12 เรื่องการเขียนประโยคเกี่ยวกับ ประโยชน์ของสิ่งของต่าง ๆ โดยครูแนะแนวทางการตอบให้
4. ประเมินผล ตั้งคำถามจากการเล่นเกม การสรุป และความถูกต้อง ของแบบฝึกหัด

หน่วยการเรียนรู้ที่ 3 เรื่องการเขียนข้อความ จำนวน 8 คาบความถี่รบกวนและหลักการ การตีความหมายจากสิ่งต่าง ๆ ออกมาเป็นเรื่องความคิด

การรู้จักประมุขให้เกิกลสิ่งใหม่ การรู้จักกิดจินตนาการให้เป็นเรื่องราวต่าง ๆ เป็นกระบวนการ ที่ช่วยพัฒนาการเขียน

- จุดประสงค์ทั่วไป
1. ฝึกให้รู้จักนำความรู้เดิมมาประยุกต์ใช้ในแนวใหม่ โดยใช้
การเกิดจินตนาการตีความหมายจากภาพออกมาเป็นข้อความได้
 2. ใช้ความเกิดจินตนาการตีความหมายจากภาพออกมาเป็น
ข้อความต่าง ๆ
 3. ใช้ความเกิดวิจารณ์ภาพสรุปเรื่องราวที่อ่านได้
 4. ฝึกวิจารณ์เรื่องที่อ่าน

เรื่องการเขียนข้อความนี้ แบ่งการตอบออกเป็น 4 ารังคือ

ครั้งที่ 14 เรื่องการเขียนข้อความเกี่ยวกับอาชีพและสถานที่ที่เกี่ยวข้องกับภาพ

ครั้งที่ 15 เรื่องการเขียนข้อความเกี่ยวกับภาพการผสมผสานของแต่ละคน

ครั้งที่ 16 การเขียนข้อความสรุปข้อถกจากนิทาน

ครั้งที่ 17 การเขียนวิจารณ์เรื่องในบทเรียน

แผนการสอนครั้งที่ 14

เวลาเรียน 2 คาบ

- จุดมุ่งหมายเชิงพฤติกรรม
1. นักเรียนสามารถเขียนข้อความเกี่ยวกับอาชีพได้
 2. นักเรียนสามารถบอกสถานที่แต่ละอาชีพได้
 3. นักเรียนสามารถวาดภาพเกี่ยวกับอาชีพต่าง ๆ ได้

เนื้อหา

การเขียนข้อความเกี่ยวกับอาชีพและสถานที่ที่เกี่ยวข้องกับภาพ

อุปกรณ์

แว่นตา เสื้อเชิ้ต เสื้อกั๊กเอง เสื้อสตรี เข็มทิศ ไม้ขีด กระดาษผลไม้
เครื่องฟุ้งหัวใจ เคียว กรรไกรงัด เข็มแทง

กิจกรรมการเรียน

1. เล่นเกมบทบาทสมมติ โดยแบ่งนักเรียนออกเป็น 5 กลุ่ม
ให้แต่ละกลุ่มส่งตัวแทนออกไปแสดงหนึ่งคน กรูแจกอุปกรณ์และ
ข้อความที่จะหัดกระทำให้นักเรียนกลุ่มอื่น ๆ ที่ไม่ได้แสดง
ทายว่าผู้แสดงมีอาชีพอะไร กลุ่มไหนทายได้ถูกต้องมากที่สุดชนะ
ใช้เวลา 15 นาที

2. ให้นักเรียนสรุปถึงลักษณะการแต่งกาย เครื่องใช้ และสถานที่ของแต่ละอาชีพที่ได้ออกไปแสดง
3. ให้นักเรียนทำแบบฝึกที่ 13 เรื่องการเขียนข้อความเกี่ยวกับอาชีพต่าง ๆ โดยครูแนะแนวทางการตอบให้
4. ประเมินผล จากการเล่นเกม การสรุป และความถูกต้องในการทำแบบฝึกหัด

แผนการสอนครั้งที่ 15

เวลาเรียน 2 คาบ

จุดมุ่งหมายเชิงพฤติกรรม นักเรียนสามารถเขียนข้อความจากประสบการณ์ที่เกี่ยวข้องกับภาพได้

เนื้อหา

การเขียนข้อความจากประสบการณ์ที่เกี่ยวข้องกับภาพ

อุปกรณ์

ภาพใบหน้าที่แสดงความรู้สึกต่าง ๆ ถัด 4 ภาพ เช่น กำลังยิ้ม กำลังร้องไห้ กำลังหัวเราะ หรือกำลังครุ่นคิด เป็นต้น

กิจกรรมการเรียนรู้

1. เล่นเกมทายความรู้สึก โดยแบ่งนักเรียนออกเป็น 4 กลุ่ม ครูแจกภาพให้นักเรียนกลุ่มละ 1 ภาพ ให้สมาชิกช่วยกันเขียนข้อความบรรยายความรู้สึกของบุคคลในภาพว่าเขาผู้นั้นน่าจะกำลังมีอารมณ์เป็นอย่างไร เพราะอะไร แล้วแต่ละกลุ่มส่งตัวแทนออกไปอ่านข้อความให้เพื่อน ๆ ฟัง โดยแสดงภาพประกอบด้วย กลุ่มใดบรรยายได้ดี เป็นฝ่ายชนะ ใช้เวลา 15 นาที
2. ให้นักเรียนทำแบบฝึกที่ 14 เรื่องการเขียนข้อความจากประสบการณ์ที่เกี่ยวข้องกับภาพ โดยครูแนะแนวทางการตอบให้
3. ประเมินผล จากการร่วมเล่นเกม และการทำแบบฝึกหัด

แผนการสอนครั้งที่ 16

เวลาเรียน 2 คาบ

<u>จุดมุ่งหมายเชิงพฤติกรรม</u>	นักเรียนสามารถเขียนสรุปใจความสำคัญของเรื่องให้ถูกต้อง
<u>เนื้อหา</u>	การเขียนข้อความสรุปข้อคิดจากนิทาน
<u>อุปกรณ์</u>	กระดาษ ดินเมจิก
<u>กิจกรรมการเรียนรู้</u>	1. เล่นเกมวาดภาพประกอบนิทาน โดยแบ่งนักเรียนออกเป็น 5 กลุ่ม ครูแจกกระดาษ และสีให้ตัวแทนกลุ่ม ครูเล่านิทานให้นักเรียนฟัง (เรื่องอะไรก็ได้) ให้นักเรียนช่วยกันวาดภาพตามเรื่องที่ครูเล่าและย่อเรื่องด้วย เสร็จแล้วส่งตัวแทนออกไปเล่าเรื่องอย่างย่อ ๆ และวาดภาพประกอบด้วย กลุ่มที่วาดภาพได้ดีและย่อเรื่องได้ใจความดีเป็นฝ่ายชนะ ใช้เวลา 15 นาที 2. ให้นักเรียนช่วยกันสรุปว่า ได้อะไรจากเรื่องนิทานบ้าง 3. ให้นักเรียนทำแบบฝึกที่ 15 เรื่องการเขียนสรุปข้อคิดจากนิทาน โดยครูแนะแนวทางการตอบให้ 4. ประเมินผล โดยการสังเกตจากการเล่นเกม การสรุป และความถูกต้องในการทำแบบฝึกหัด

แผนการสอนครั้งที่ 17

เวลาเรียน 2 คาบ

<u>จุดมุ่งหมายเชิงพฤติกรรม</u>	นักเรียนสามารถเป็นวิจารณ์เรื่องที่กำหนดให้ได้ อย่างมีเหตุผล
<u>เนื้อหา</u>	การเขียนข้อความวิจารณ์เรื่องในบทเรียน
<u>อุปกรณ์</u>	ภาพประกอบเรื่องตามสถานการณ์ต่าง ๆ 4 ภาพ

กิจกรรมการเรียนรู้

1. เล่าเรื่องประกอบภาพตามสถานการณ์ต่าง ๆ ให้นักเรียนฟัง
 - 4 เรื่อง

เรื่องที่ 1 เมื่อโรงเรียนเลิก ขนข่อยยากกลับบ้านเร็วเพราะ
คุณอาจมารับเธอไปผูกาพยาณ์ แต่เธอเก็บหัวหน้าเวรจึงกลับ
ไม่ได้ เธอรีบลงมือทำเวรพร้อมทั้งเก็บกัให้เพื่อน ๆ ทำด้วย
ในไม่ช้าห้องก็สะอาด เธอจึงกลับบ้านปรากฏว่าคุณอาจมาถึง
บ้านพอดี

เรื่องที่ 2 สัมโอบ่กับคุณแม่ว่า วันที่มีการข้าณาากเหลือเกิน
คุณแม่ปลอบใจว่า ค่อย ๆ ทำไป ประเดี๋ยวกัก็เสร็จเอง
เธอลงมือทำการบ้านแต่จิตใจวอกแวก เพราะห่วงดูโทรทัศน์
เวลาผ่านไปจนกระทั่ง 5 ทุ่ม เธอยังทำการบ้านไม่เสร็จ
แต่ได้เข้านอนแล้ว เช้าวันรุ่งขึ้นเธอจึงถูกครูทำโทษ

เรื่องที่ 3 นางลิ้นจี่เป็นแม่ค้าขายข้าวโพดต้มอยู่ทีตลาดเทเวศร์
เธอเช่าที่หน้าร้านเขาขาย ตกเย็นเมื่อเลิกขายแล้ว เธอจะ
กวาดขยะบริเวณหน้าร้านลงท่อระบายน้ำ แล้วก็เดินกระเดียด
กระจากกลับบ้าน

เรื่องที่ 4 นางอนงค์หาลูกชายเล็ก ๆ 2 คนไปดูหนังกลางแปลง
แถว ๆ สะพานสมเด็จพะพระปิ่นเกล้าฯ เนื่องในวันเฉลิม
พระชนมพรรษาของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว เธอซื้อลูกชิ้นนึ่ง
ไก่ย่าง และเกร๋องคีมโป่งให้ลูก ๆ รับประทาน ตกึกเธอ
ชวนพวกเยากลับบ้าน ก่อนกลับเธอเตือนให้เขาทั้งสองเก็บถุงขยะ
ไปทิ้งด้วย
2. ให้นักเรียนวิจารณ์ว่า มีเรื่องไ่หมย้างที่ตัวละครมีพฤติกรรม
คล้ายกัน ให้นักเรียนตอบทีละกลุ่ม
3. ให้นักเรียนสรุปว่า พฤติกรรมของตัวละคร แต่ละคนก็เลวอย่างไร

4. ให้นักเรียนทำแบบฝึกที่ 16 เรื่องการเขียนวิจารณ์เรื่องในบทเรียน โดยครูแนะแนวทางการตอบให้
5. ประเมินผล จากการตอบคำถาม การสรุป และความถูกต้องในการทำแบบฝึกหัด

หน่วยการเรียนรู้ที่ 4 การเขียนเรื่อง จำนวน 10 คาบ

ความถี่รวบยอดและหลักการ การเขียนเรื่องราวจากประสบการณ์โดยแสดงออกถึงความรู้สึกของผู้เขียน และการเขียนจากจินตนาการจะช่วยพัฒนาการเขียนให้ดีขึ้น

- จุดประสงค์ทั่วไป
1. เพื่อฝึกการเขียนเรื่องจากประสบการณ์ชีวิตจริง
 2. เพื่อฝึกการเขียนเรื่องจากจินตนาการด้วยการเขียนเรื่องใหม่

เรื่องการเขียนเป็นเรื่องนี้ แบ่งการสอนออกเป็น 5 ครั้งคือ

ครั้งที่ 18 เรื่องการเขียนบทสนทนา

ครั้งที่ 19 การเขียนเรื่องโดยลำดับภาพที่ได้มาและตั้งชื่อเรื่อง

ครั้งที่ 20 การเขียนต่อเรื่องจนจบ

ครั้งที่ 21 การใช้คำที่กำหนดให้แต่งเรื่อง

ครั้งที่ 22 การเขียนเรื่องจากภาพตามจินตนาการ

การสอนแต่ละครั้งใช้เวลา 2 คาบ

แผนการสอนครั้งที่ 18

เวลาเรียน 2 คาบ

- จุดมุ่งหมายเชิงพฤติกรรม
1. นักเรียนสามารถพูดโต้ตอบกันได้อย่างเหมาะสมตามการณ์ต่าง ๆ
 2. นักเรียนสามารถเขียนบรรยายคำพูดแทนตัวละครได้

เนื้อหา

การเขียนบทสนทนา

อุปกรณ์

กล่องของขวัญ 3 กล่อง

กิจกรรมการเรียนรู้

1. เล่นเกมไปงานวันเกิด โดยแบ่งนักเรียนออกเป็น 2 ฝ่าย ให้แต่ละฝ่ายส่งตัวแทนออกไปแสดง 3 คน (หญิง 2 ชาย 1 คน) ให้ฝ่ายแรกแสดงตนเป็นเจ้าภาพ มีเจ้าของงานวันเกิด และ บิดา มารดา อีกฝ่ายเป็นแขกโดยเป็นเพื่อนกับเจ้าของงาน ครูแจกกล่องของขวัญให้ฝ่ายที่เป็นแขกให้ทั้งสองฝ่ายผลัดกัน หักของอย่างเหมาะสม กับสถานการณ์ ฝ่ายที่หุ้กได้ค้ชนะ ใช้เวลา 15 นาที
2. ให้นักเรียนสรุปว่า การบุคห้องเหมาะสมกับโอกาสและสถานที่
3. ให้นักเรียนทำแบบฝึกที่ 17 เรื่องการเขียนพหสนทนา โดย ระบุแนะแนวทางการตอบให้
4. ประเมินผล โดยสังเกตจากการเล่นเกม การสรุป และการทำ แบบฝึกหัด

แผนการสอนครั้งที่ 19

เวลาเรียน 2 คาบ

จุดมุ่งหมายเชิงพฤติกรรม

1. นักเรียนสามารถลำดับเรื่องราวจากภาพที่ให้ได้มาได้
2. นักเรียนสามารถถึงชื่อเรื่องได้

เนื้อหา

การเขียนเรื่องโดยลำดับภาพที่กำหนดให้และถึงชื่อเรื่อง

อุปกรณ์

แถบประโยค 4 ชุด (เป็นเรื่องราวเกี่ยวกัน)

กิจกรรมการเรียนรู้

1. เล่นเกมร่วมมือโดยแบ่งนักเรียนออกเป็น 4 กลุ่ม ครูแจก แถบประโยคให้กลุ่มละ 1 ชุด (มี 6 แถบ) ให้สมาชิกช่วยกัน เรียงประโยคให้ได้เรื่องราวที่ดี กลุ่มใดเรียงได้ถูกต้องและ เสร็จเป็นฝ่ายชนะ ให้กลุ่มที่ชนะ ออกไปเรียงประโยคให้เพื่อน ๆ ดูให้ว้ขึ้น ใช้เวลา 15 นาที

2. ให้นักเรียนสรุปว่า เรื่องที่คิดต้องมีลักษณะ คือ ข้อความกลมกลืน เกี่ยวข้องเป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน และต้องเรียงลำดับเหตุการณ์ ด้วย
3. ให้นักเรียนทำแบบฝึกที่ 18 เรื่องการเขียนเรื่องโดยลำดับภาพ ที่กำหนดให้ โดยครูแนะแนวทางการตอบให้
4. ประเมินผล จากการสังเกตการเข้าร่วมเล่นเกม การสรุป และความถูกต้องจากแบบฝึกหัด

แผนการสอนครั้งที่ 20

เวลาเรียน 2 คาบ

จุดมุ่งหมายเชิงพฤติกรรม

1. นักเรียนสามารถเขียนย่อเรื่องที่กำหนดให้ได้จนจบ

เนื้อหา

การเขียนเรื่องโดยการต่อเรื่องจนจบ

อุปกรณ์

ภาพป่า มีสัตว์อยู่หลายตัว

กิจกรรมการเรียนรู้

1. ให้เล่นเกมนิทานตามใจฉัน โดยแบ่งนักเรียนออกเป็น 5 กลุ่ม ให้แต่ละกลุ่มส่งตัวแทน กรังละ 1 คน ออกไปเขียนเรื่องราว ที่ต่อเนื่องกันคนละ 1 ประโยค บนกระดาษคำโดยดูจากภาพ ให้แต่ละกลุ่มได้มีโอกาสส่งสมาชิกออกไปเขียนเป็นจำนวนครั้ง เท่ากันใช้เวลา 15 นาที กลุ่มใดเขียนไม่ได้ หรือเขียนได้ช้า ปรับเป็นแพ้
2. ให้นักเรียนสรุปว่า การเขียนเรื่องที่คิดควรสืบหน้าเรื่อง เนื้อเรื่อง และบทสรุป
3. ให้นักเรียนทำแบบฝึกที่ 19 เรื่องการแต่งต่อเรื่อง โดยครูแนะแนวทางการตอบให้
4. ประเมินผล โดยการสังเกตความสนใจในการร่วมเล่นเกม การสรุป และจากการทำแบบฝึกหัด

แผนการสอนครั้งที่ 21

เวลาเรียน 2 คาบ

จุดมุ่งหมายเชิงพฤติกรรม นักเรียนสาม เรตนำคำที่กำหนดให้ไปเขียนเป็นเรื่องราวได้

เนื้อหา การเขียนเรื่องโดยใช้คำที่กำหนดให้

อุปกรณ์ กระป๋องนม กล่องยาสีฟัน ไข่ กระดาษชำระ กระดาษแข็ง

- กิจกรรมการเรียน
1. ให้นักเรียนเล่นเกมแข่งไขว่คว้า โดยแบ่งเด็กออกเป็น 5 กลุ่ม ครูแจกสิ่งของที่จะใช้ไขว่คว้าให้กลุ่มละ 1 อย่าง ให้สมาชิกช่วยกันหาคำพูดในการโฆษณาสิ่งของนั้น ๆ ภายในเวลา 5 นาที แล้วส่งตัวแทนกลุ่ม ๆ ละ 1 คน ออกไปโฆษณาสินค้า กลุ่มละ 2 นาที กลุ่มที่พูดได้ดี ใช้คำพูดเหมาะสม เป็นฝ่ายชนะ ใช้เวลา 15 นาที
 2. ให้นักเรียนสรุปให้ได้ว่า การพูดโฆษณาต้องมีลักษณะอย่างไร
 3. ให้นักเรียนทำแบบฝึกที่ 20 เรื่องการเขียนเรื่องโดยใช้คำที่กำหนดให้ โดยครูแนะแนวทางการตอบให้
 4. ประเมินผล โดยการตั้งเกด **การร่วมเล่นเกม การสรุป** และจากการทำแบบฝึกหัด

แผนการสอนครั้งที่ 22

เวลาเรียน 2 คาบ

จุดมุ่งหมายเชิงพฤติกรรม นักเรียนสามารถเขียนเรื่องจากภาพที่กำหนดให้ได้ ตามจินตนาการของแต่ละคน

เนื้อหา การเขียนเรื่องจากภาพตามจินตนาการ

อุปกรณ์ กระดาษ สีเมจิก

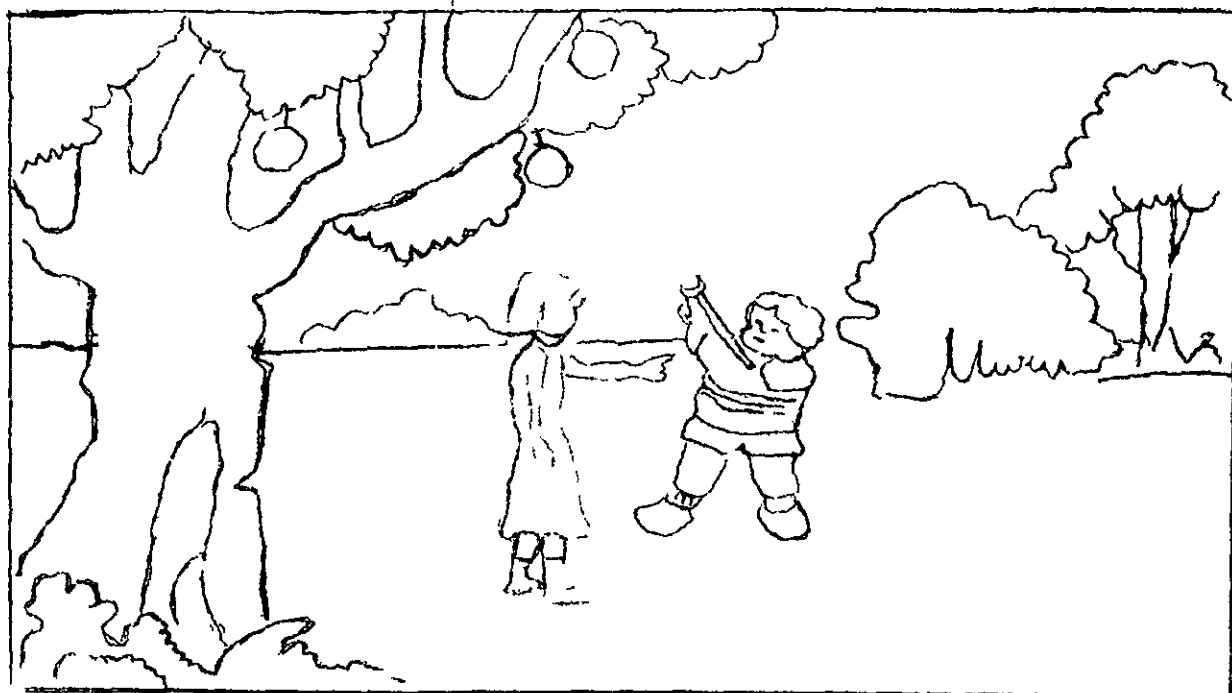
กิจกรรมการเรียนรู้

1. เล่นเกมสัตว์ประหลาด โดยแบ่งนักเรียนออกเป็น 5 กลุ่ม
ครูแจกอุปกรณ์ให้แต่ละกลุ่ม ให้สมาชิกช่วยกันวาดภาพสัตว์ประหลาด
ที่แปลกไปจากที่เคยเห็น และเขียนอิทธิฤทธิ์ของมันด้วยแล้ว
ให้แต่ละกลุ่มส่งตัวแทนออกไปวาดภาพและอ่านข้อความเกี่ยวกับ
อิทธิฤทธิ์ของมันให้เพื่อน ๆ ฟัง กลุ่มใดวาดได้ก็ แปลกและ
เขียนบรรยายได้แปลกน่าตื่นใจมากที่สุดเป็นฝ่ายชนะ (ภาพ
และข้อความที่แปลก ก็แปลกมากที่สุด ในจำนวน 5 กลุ่ม)
ใช้เวลา 15 นาที
2. ให้นักเรียนทำแบบฝึกที่ 21 เรื่องการเขียนภาพตามจินตนาการ
โดยครูแนะแนวทางการตอบให้
3. ประเมินผล โดยการสังเกตการร่วมเล่นเกม และจาก
การตรวจแบบฝึกหัด

ภาคผนวก ก

- แบบฝึกทักษะการเขียนอย่างสร้างสรรค์
- แบบฝึกทักษะการเขียนอย่างเอहनัย

แบบฝึกที่ 1

การสร้างคำใหม่จากคำที่กำหนดให้1. นักเรียนอ่านเรื่องต่อไปนี้แล้วทำแบบฝึกหัด

ชมพูเป็นเด็กผู้หญิงที่มีรูปร่างผอมสูงแก้ง้าง เธอสูงถึง 160 เซนติเมตร เธอมีน้องชายชื่อ ชนุ เขาเป็นเด็กผู้ชายที่มีรูปร่างอ้วนกลม และมีนิสัยขี้กวนมาก เขาชอบใช้หนังสือตีขยี้คน คุณชายเกษมและศักดิ์เตือนให้เขานึกถึงบทบัญญัติหลายครั้งแล้ว เขาก็ไม่เชื่อฟัง ยังคงกระทำเช่นนั้นอีก รองสามวัยต่อมาเขาถูกตีหลายที เขารู้สึกเจ็บและแสดงท่าทีหงุดหงิด บังเอิญได้ต่างสุโขที่เขาไปรกรานได้คาบรองเท้าของเขาออกมากัดเล่น ทำให้เขาโกรธเป็นผืนเป็นไป และได้เอาไม้ไล่ตีมันไป จนมันร้องเสียงดัง เอ็ง ... เอ็ง

นักเรียนลองแยกคำต่อไปนี้ออกเป็นพยางค์ และตัวสะกด แล้วสร้างคำที่มีความหมายขึ้นมาให้มากที่สุด

ตัวอย่าง คำว่า อ้วนกลม

แยกคำออกได้ดังนี้ พยางค์จะ
 สระ
 วรรณยุกต์
 ตัวสะกด
 น
 ม

สร้างคำใหม่ได้ อ้วน นก วณ ลม กวาม ดีๆ ลอย

1.1 คำที่ได้ เซนต์เมต

แยกคำได้ดังนี้ พยางค์จะ

สระ

วรรณยุกต์

ตัวสะกด

สร้างคำใหม่ได้

1.2 คำที่ได้ บาบูนคนไทย

แยกคำได้ดังนี้ พยางค์จะ

สระ

วรรณยุกต์

ตัวสะกด

สร้างคำใหม่ได้

1.3 คำที่ได้ หงทหังค

แยกคำได้ดังนี้ พยางค์จะ

สระ

วรรณยุกต์

ตัวสะกด

สร้างคำใหม่ได้

1.4 คำที่ได้ โกรธเกินเกินเกินไป

แยกคำได้ดังนี้ พยางค์
 สระ

วรรณยุกต์.....

ตัวสะกด.....

สร้างคำใหม่ได้

1.5 คำที่ได้ งอกงาม

แยกคำได้ดังนี้ พยางค์
 สระ

วรรณยุกต์.....

ตัวสะกด.....

สร้างคำใหม่ได้

2. ให้นักเรียนเลือกคำที่ชอบจากเนื้อเรื่องมาแยกคำ แล้วสร้างคำใหม่ขึ้นให้มากที่สุด

2.1 คำที่นักเรียนชอบ

แยกคำได้ดังนี้ พยางค์
 สระ

วรรณยุกต์.....

ตัวสะกด.....

สร้างคำใหม่ได้

- 2.2 คำที่นักเรียนชอบ
 แยกคำได้ดังนี้ พยางค์
 สระ
 วรรณยุกต์.....
 ท้ายประโยค
 สร้างคำใหม่ได้
- 2.3 คำที่นักเรียนชอบ
 แยกคำได้ดังนี้ พยางค์
 สระ
 วรรณยุกต์.....
 ท้ายประโยค
 สร้างคำใหม่ได้
-

3. นักเรียนลองเขียนคำ/ระสมที่ขึ้นต้นหรือลงท้ายด้วยคำต่อไปนี้ (กลุ่มควบคุมเขียนเพียงคำเดียว)

ตัวอย่าง คำว่า หมอ จะใช้คำว่า หมอหวาน หมอนวด หมอเด็ก หมอผ่าตัด เป็นต้น

3.1 น้ำ

3.2 เจ้า

3.3 กระ

3.4 หัว

ให้นักเรียนนำคำในภาพสนธิ์ และภาพแนวมารวมกันให้เป็นคำระสมที่มีความหมาย

ตัวอย่าง กัดเลือก อบรม

คำใหม่ที่ได้

.....

.....

แบบฝึกที่ 3

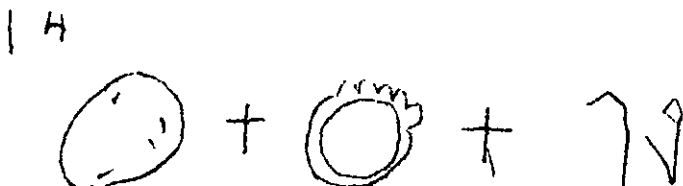
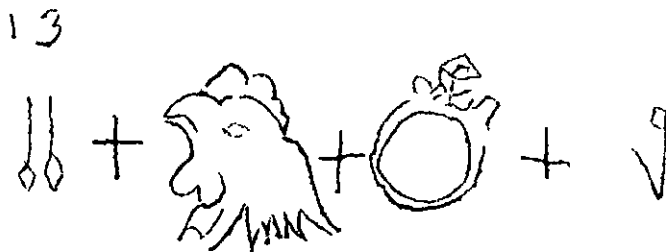
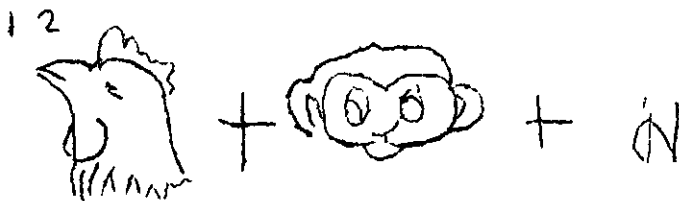
คำควบกล้ำ

1. จงนำภาพพยัญชนะ สระ และวรรณยุกต์ที่ได้ไว้มาประสมกันจะได้เป็นคำ

ตัวอย่าง

ไก่เรือ

2. ให้นักเรียนขีดเส้นโยง คำทางด้านซ้ายมือ และขวามือที่มีความหมายตรงกัน

กตมเกลื่อน

แกว่งอยู่

โครมกราบ

ทำให้เรื่องเลือนหายไป

ขวัคไขว่

เสียงของหนัก ๆ สั่นลง

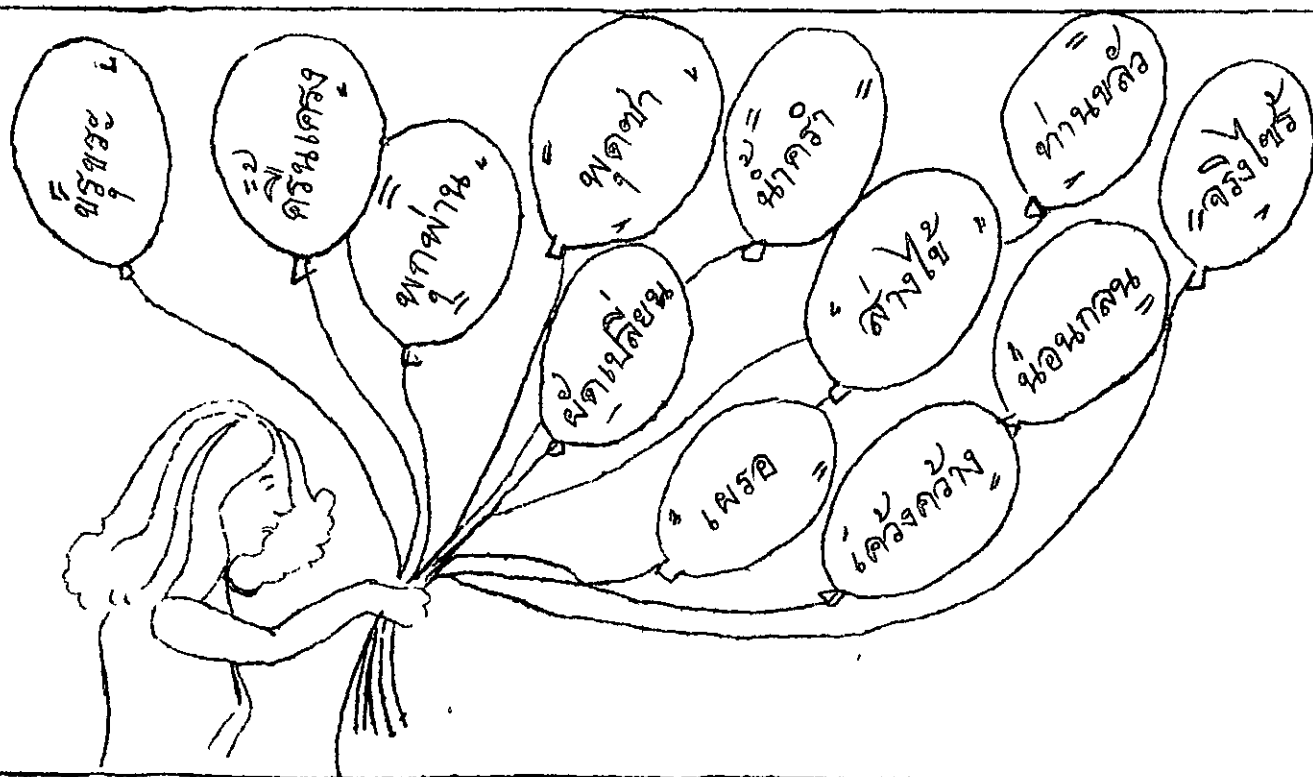
ขวนขวาย

ชวนกันไปมาอย่างสับสน

เกรง

เสาะหา

3. ให้นักเรียนพิจารณาภาพในลูกโป่ง ถ้าถูก ชี้ก ถ้าผิดแก้ไขให้ถูก

ตัวอย่าง ทุกผ่าน - พลุกล่น

.....

.....

.....

4. นักเรียนลองใช้อักษรตัวไหน เขียนคำควบกล้ำมาให้มากที่สุด (กลุ่มควบพยเขียนเพียงคำเดียว)

อักษรที่ใช้ ก เช่น เกรียงไกร กรุงเก่า

ข

ค

ด

จ

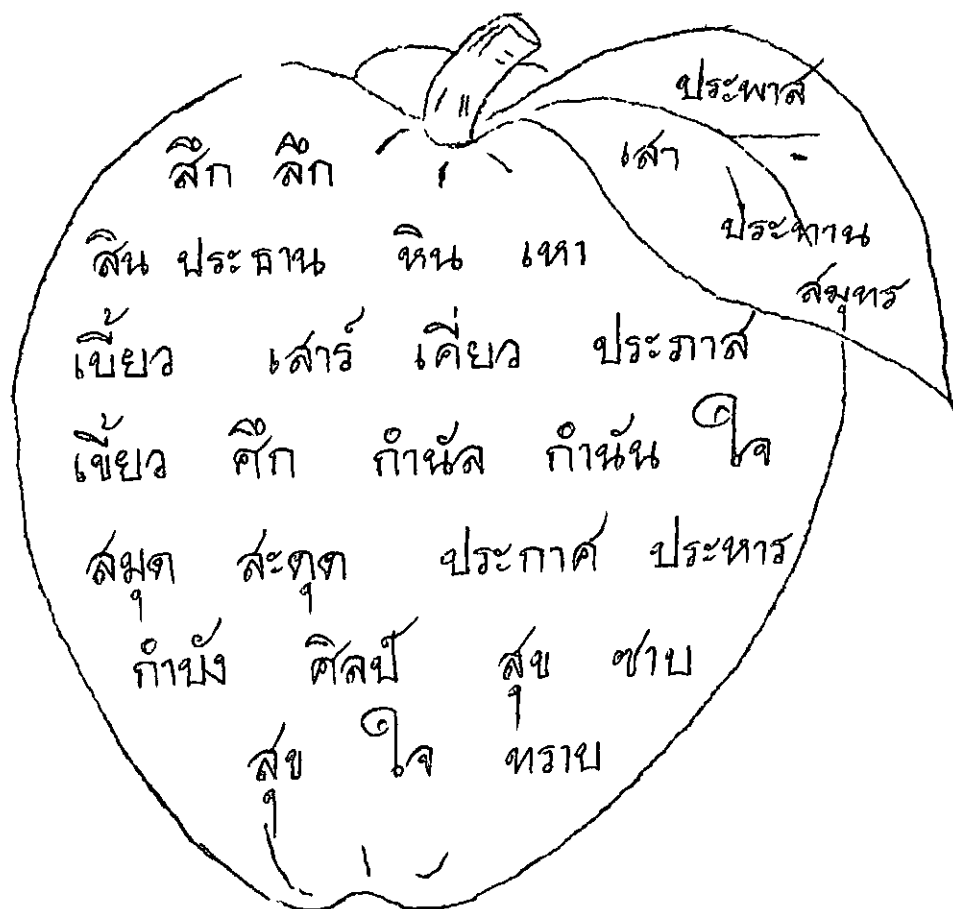
ท

ธ

แบบฝึกที่ 4

คำพ้องเสียง

1. นักเรียนลองเลือกคำพ้องเสียงออกมา แล้วเขียนไว้ใ้ภาพ

ตัวอย่าง ลึก - ลึก ประทาน - ประทาน

.....

.....

.....

.....

.....

2. จงเขียนคำที่ตรงเสียงกับคำที่กำหนดให้ ให้มากที่สุด (กลุ่มควบคุมเขียนคำเดียว)

ตัวอย่าง ลาด - ศาสตร์ ลาด

2.1 รถ -

2.2 กาน -

2.3 นาด -

2.4 ราด -

3. หาคำที่มีเสียงพ้องกับคำอื่น

ตัวอย่าง ย่ำตาย - เขี่ยตาย

3.1 าบหน้า -

3.2 ถังเกด -

3.3 สมบัติ -

3.4 จังเทกน์ -

3.5 นาชั้น -

4. จงจับคู่ความหมายของคำศัพท์ต่อไปนี้

4.1 หราบ

ก. เล้าลือ

4.2 ชาบ

ข. ผู้รู้

4.3 โจทย์

ค. คำถามในการคิดเลข

4.4 โจษ

ง. รู้

4.5 ปราชญ์

จ. ชิมเข้าไปเอนฉาบเข้าไป

4.6 ปราศ

ฉ. ผู้เป็นใหญ่

4.7 ประธาน

ช. ไข่

4.8 ประทาน

ซ. กระดาษที่ทำเป็นเล่ม

4.9 สมุท

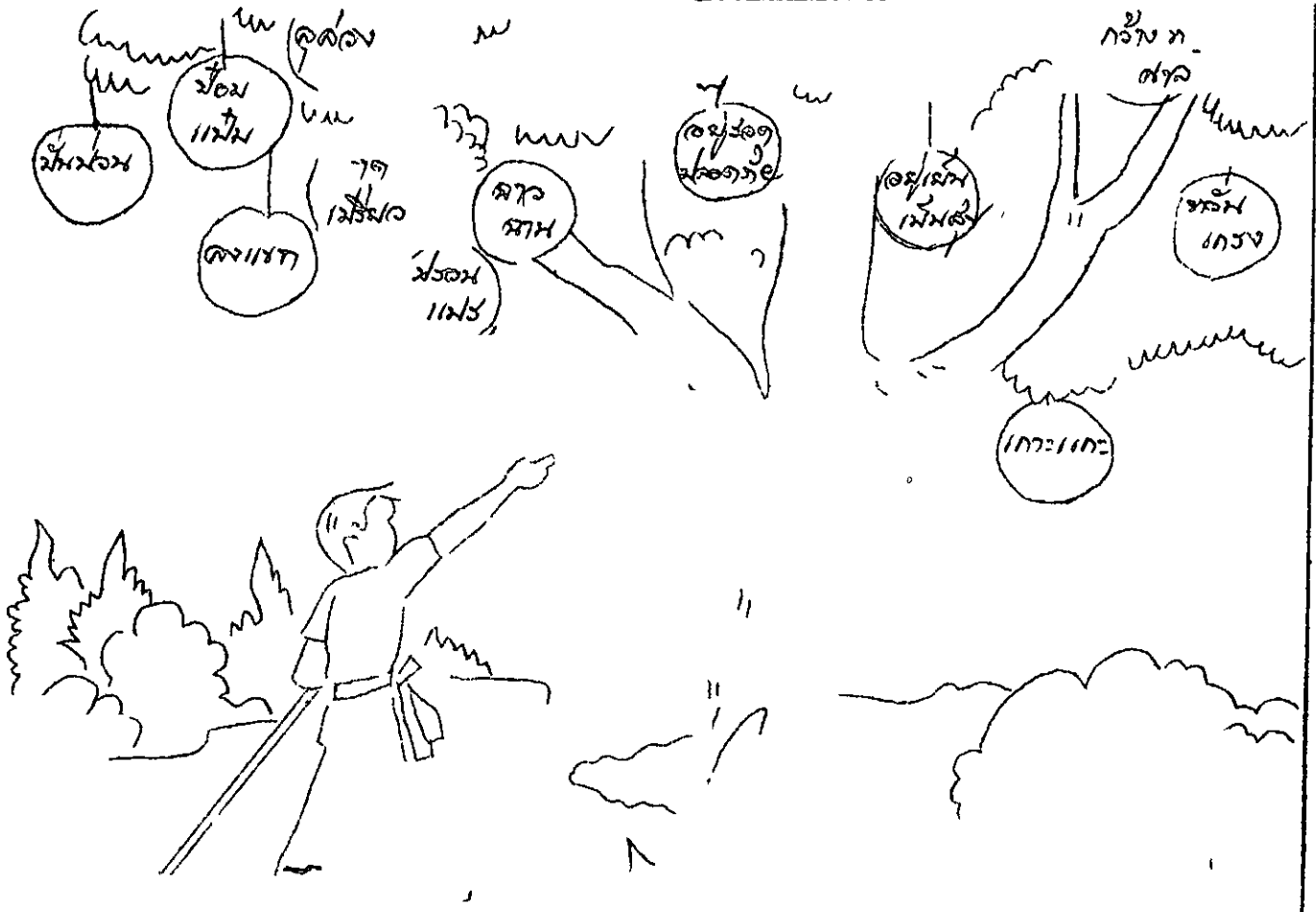
ด. แล่นอย่างฉับไว

4.10 สมุท

ญ. ทะเล

(นักเรียนจับคู่ความหมายโดยเติมพญ. หน้าข้อความที่ถูกต้องลงท้ายคำศัพท์ใน ๑)

3. นักเรียนลองช่วยลงโครงสร้างส่วนที่มีคำซ่อนอยู่ใส่ไว้ในภาพด้วย

4. จงเติมคำลงในช่องว่างให้เหมาะสมกับข้อความที่ให้

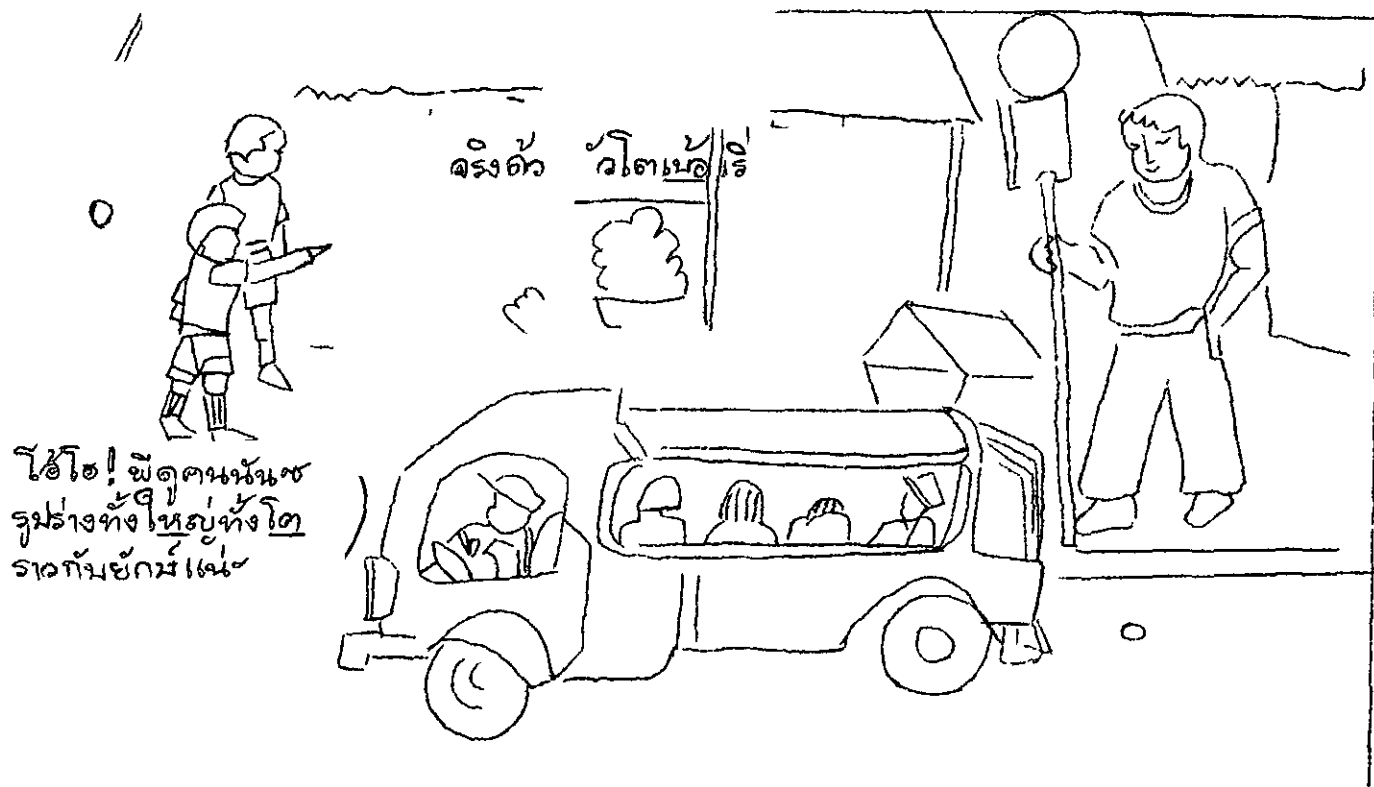
ตัวอย่าง ฤดูนี้เก็บฤดู เพราะลูก กบงานก่อสร้างจึงพากันกลับบ้านไปพักผ่อนหลายคน

- 4.1 หล่อนเก็บแต่ผ้าปากคอของหล่อนจึง
- 4.2 เขาเห็นคนเจ้าชู้ชอบไป กับผู้หญิงอยู่เสมอ
- 4.3 หลังจากเกิด เป็นเวลานานเขาก็กองไปทำงานกับพวกเรา
- 4.4 เสียงลูกหมาตกน้ำดัง เขารีบหันไปดูแล้วช่วยมันขึ้นมาได้
- 4.5 เมื่อได้รับการ เขาก็ร่วมมือกับเราด้วย

แบบฝึกที่ 6

คำวิจารณ์

นักเรียนอ่านบทสนทนาต่อไปนี้ จะเห็นว่ามีความหมายคล้ายกัน

2. นักเรียนลองพิจารณาว่า มีคำอะไรบ้าง ที่มีความหมายตรงกันข้ามกัน
แล้วเขียนลงในที่ว่างใต้ภาพ

ตัวอย่าง เช่น ก็ - เหว

.....

.....

.....

.....

3. นักเรียนลองเขียนคำที่ชอบ แล้วหาคำที่มีความหมายคล้ายกัน และตรงกันข้าม กับคำคำนั้น ๆ ใ้มากที่สุด

- 3.1 คำว่า.....มีความหมายคล้ายกับคำว่า.....
มีความหมายตรงกันข้ามกับคำว่า.....
- 3.2 คำว่า.....มีความหมายคล้ายกับคำว่า.....
มีความหมายตรงกันข้ามกับคำว่า.....

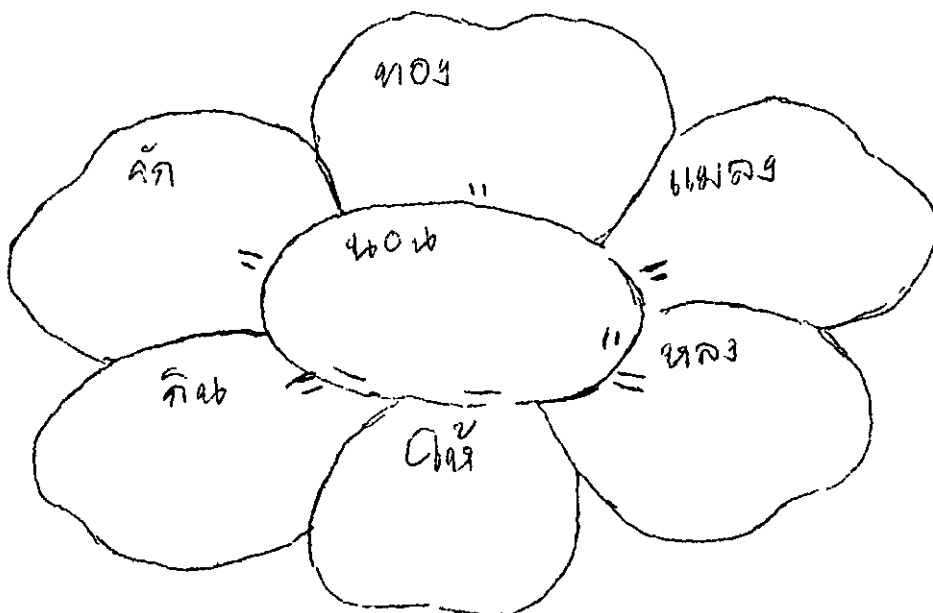
4. จงเขียนคำวิเศษณ์เติมลงในช่องว่างให้เข้าใจความที่ดี

- 4.1 ฉันชอบบ้าน.....
- 4.2 คน.....กินจุ
- 4.3 โท๊ะ.....นั่งได้หลายคน
- 4.4 พี่ชาย พี่สาว.....ของฉันใจดีมาก
- 4.5 เขาพูดเสียง.....จนเด็กกลัว
- 4.6 ข้าววิ่ง.....จึงชนะ
- 4.7 เขารักลูกมาก.....
- 4.8 บ้านของเขายู่.....กับบ้านของฉัน
-

แบบฝึกที่ 7

คำกล้องจอง

1. นักเรียนลองหาคำที่มีเสียงสระเหมือนกับคำที่กำหนดให้มาให้มากที่สุด และเขียนลงใน
กลีบบอกไว้ด้วยกับ (กลุ่มทบทวนเขียน คำเดียว)
ตัวอย่าง คำว่า จ่า - คำ ก่า ข่า อ่า คำ คำ ถ้ำ

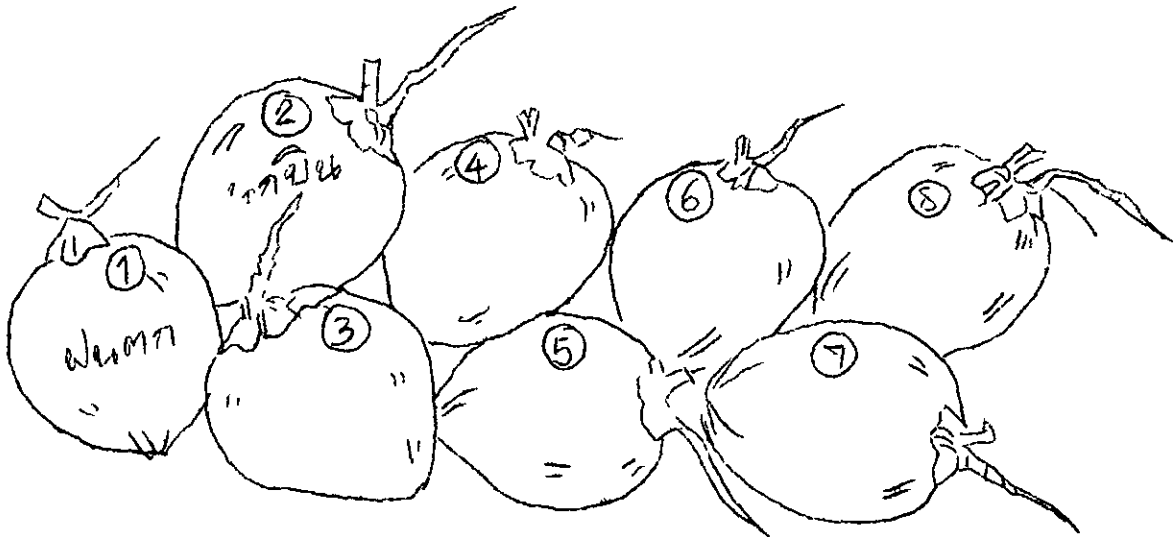
2. นักเรียนอ่านกลอนต่อไปนี้ แล้วขีดเส้นใต้คำที่กล้องจองกัน

อุรุเรนเอนเอกเขนกถนอง
 เรารู้ว่าท่านเจ้ามารยา
 ไม่สมนึกถึงลงครั้งนี้
 เราก็อายหมายมากกว่าซากิเชื้อ
 จงห้าคั่นนั้นเกล้าเราเสียเถิด
 แกล้งจ้วงจาบหยามข้าพเจ้าทนาย

ตามทำนององอาจไม่ไรรณา
 ที่เรามาหมายเชือดเอาเลือดเนื้อ
 จะกลับคืนด้วยศัตรูดุดันแล้ว
 ไม่เอื้อเพื่อผากตัวไม่กลัวกาย
 จะไปเกิดมาใหม่เหมือนใจหมาย
 จะใคร่ตายเสียให้รับอันพระมา

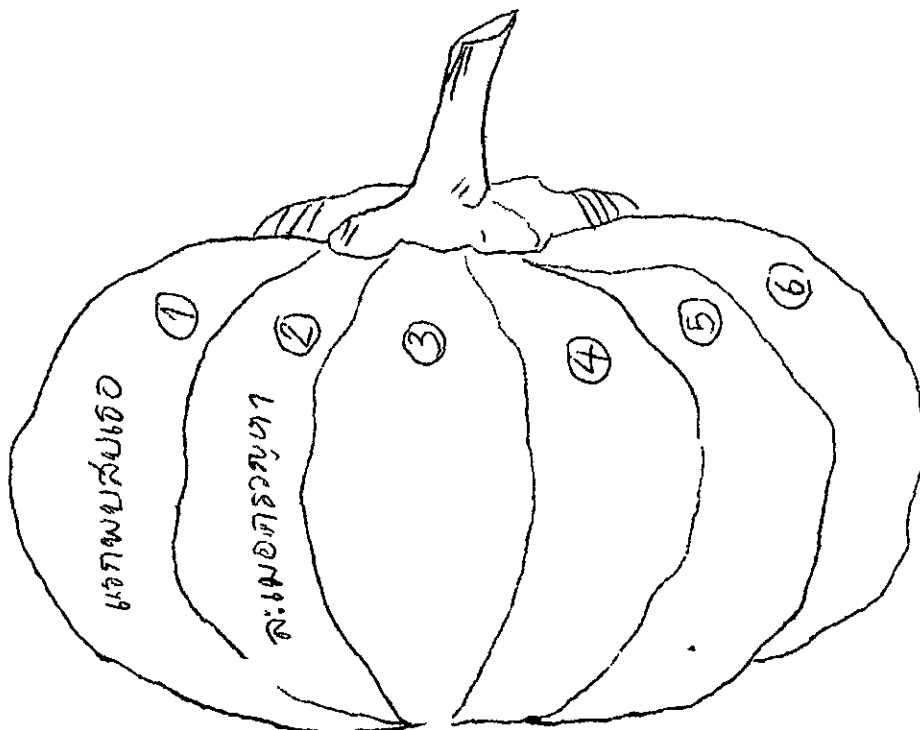
3. อ่านคำในผลมะพร้าว แล้วหาคำใหม่ให้คล้องจองกัน

ตัวอย่าง มีชีวิต ถีคไฟ ใจคอ ร้อแร่ แก้วไข

4. นักเรียนลองหาคำคล้องจองสี่พยางค์ มาต่อจากคำที่ให้มา แล้วเติมลงในผลักทอง

ตัวอย่าง ไก่งามเพราะขน - กนงามเพราะแต่ง

5. นักเรียนช่วยเติมคำลงในช่องว่างให้สิ่งผลิตภัณฑ์ลงจองกับคำที่กำหนดให้

ตัวอย่าง ชับไล่ - ไล่ส่ง

5.1 มุ่งขาด - _____

5.2 สมบูรณ์ - _____

5.3 ล้มลุก - _____

5.4 อ่อนน้อม - _____

5.5 _____ - โอชาวม

5.6 _____ - หมองใจ

5.7 _____ - รอมรืบ

5.8 _____ - สำราญ

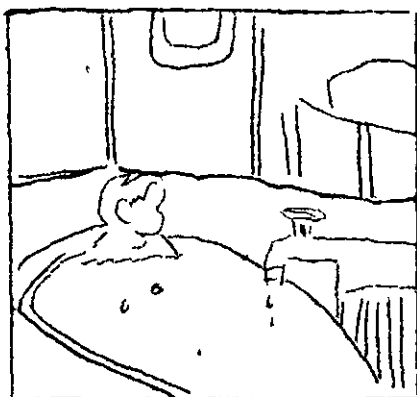
5.9 _____ - ไพศาล

5.10 _____ - เกพภัย

แบบฝึกที่ 8

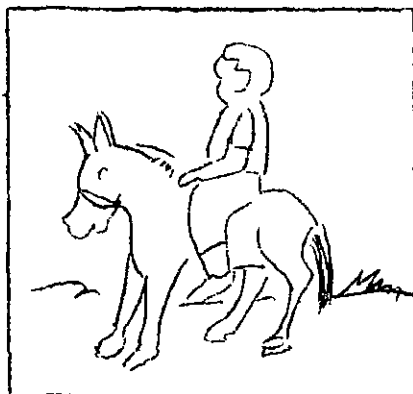
การสร้างประโยคจากตัวอักษร

1. นักเรียนลองใช้ตัวอักษรที่ให้มาเขียนเรียงคำ เพื่อให้ได้ประโยคที่สมบูรณ์ มาให้มากที่สุด
(กลุ่มกำหนดเขียนประโยคเดียว)

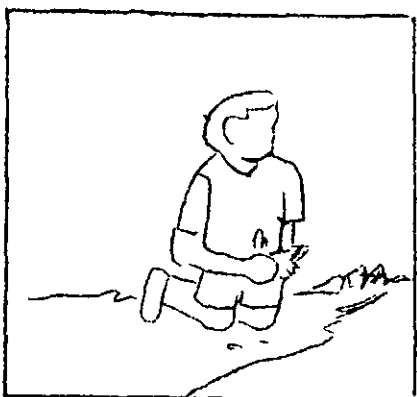
1.1

ตัวอย่าง	น	เล่น	น้ำ
	น้อง	เล่น	น้ำ
	นิด	เล่น	น้ำ
	น้อย	เล่น	น้ำ

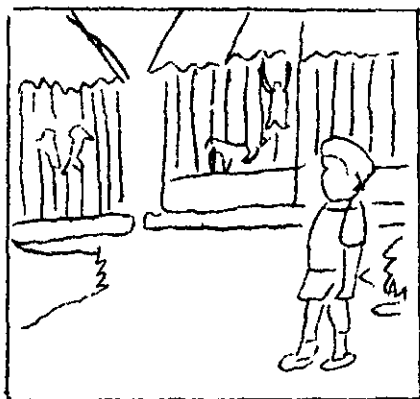
1.2

พ	ขี่	ม้า

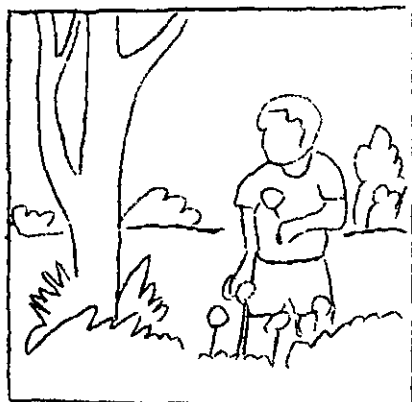
1.3

ก	จับ	ปู

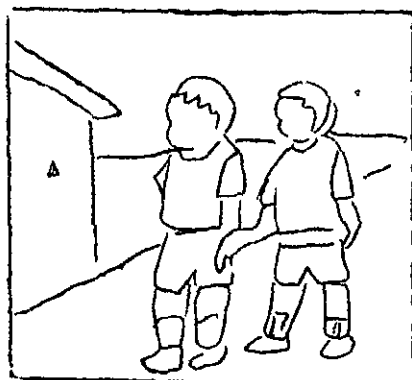
1.4

แดงชอบกล

1.5

แสน ค ดอกไม้

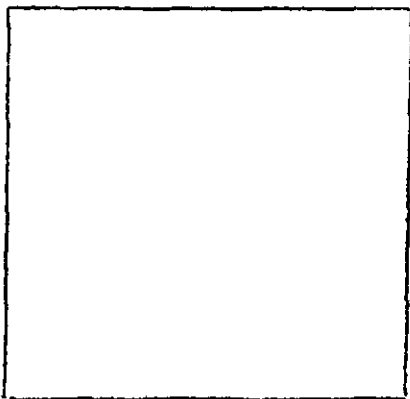

1.6

ป! ไ้! กับ ล

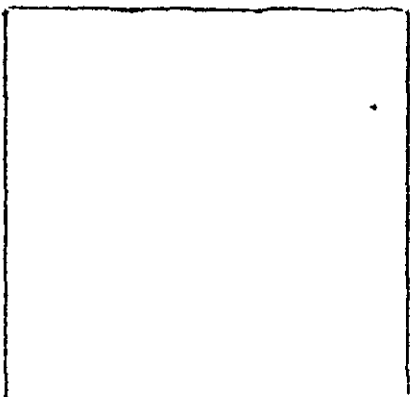
2. นักเรียนแต่งประโยคจากอักษรที่ให้มา แล้ววาดภาพประกอบ 1 ภาพ

2.1

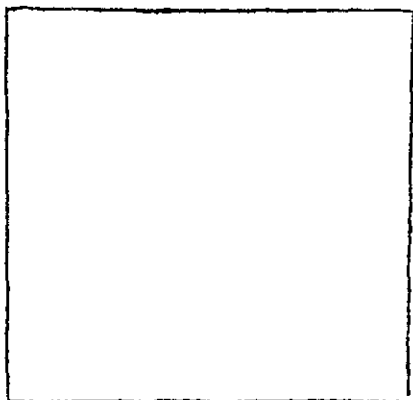
ត ៣ ឃ

2.2

អ ឆ ឃ

2.3

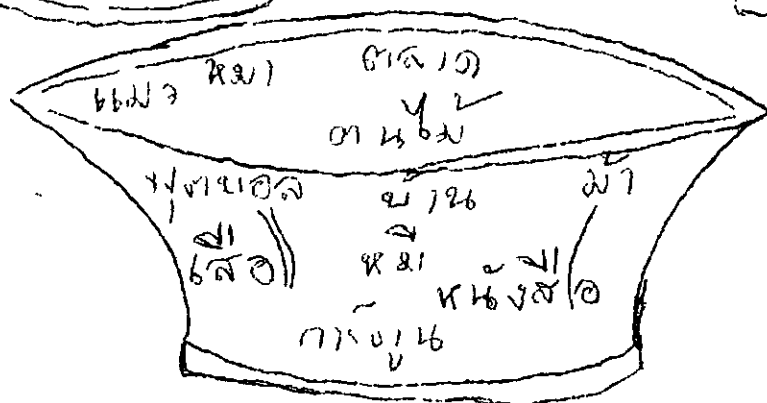
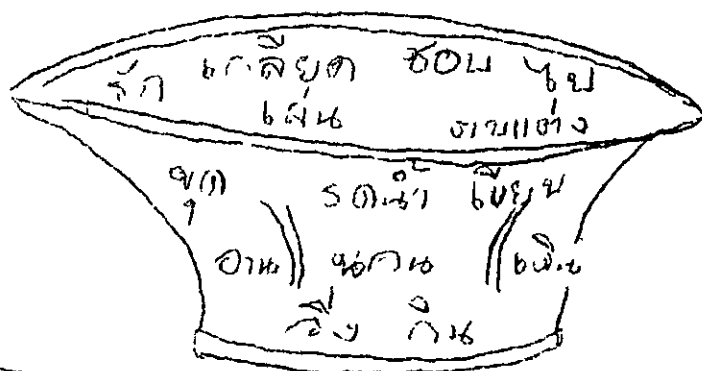
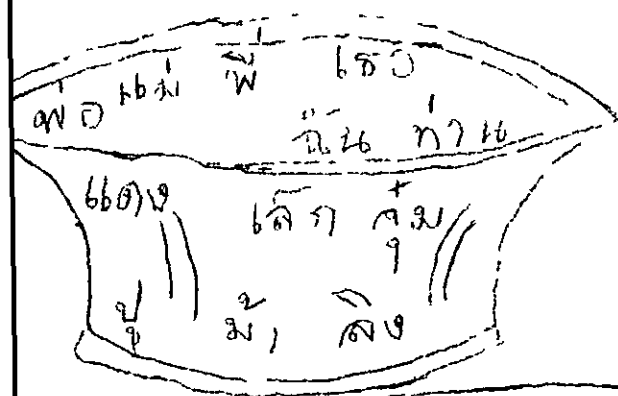

ត ឃ ៣

แบบฝึกที่ ๑

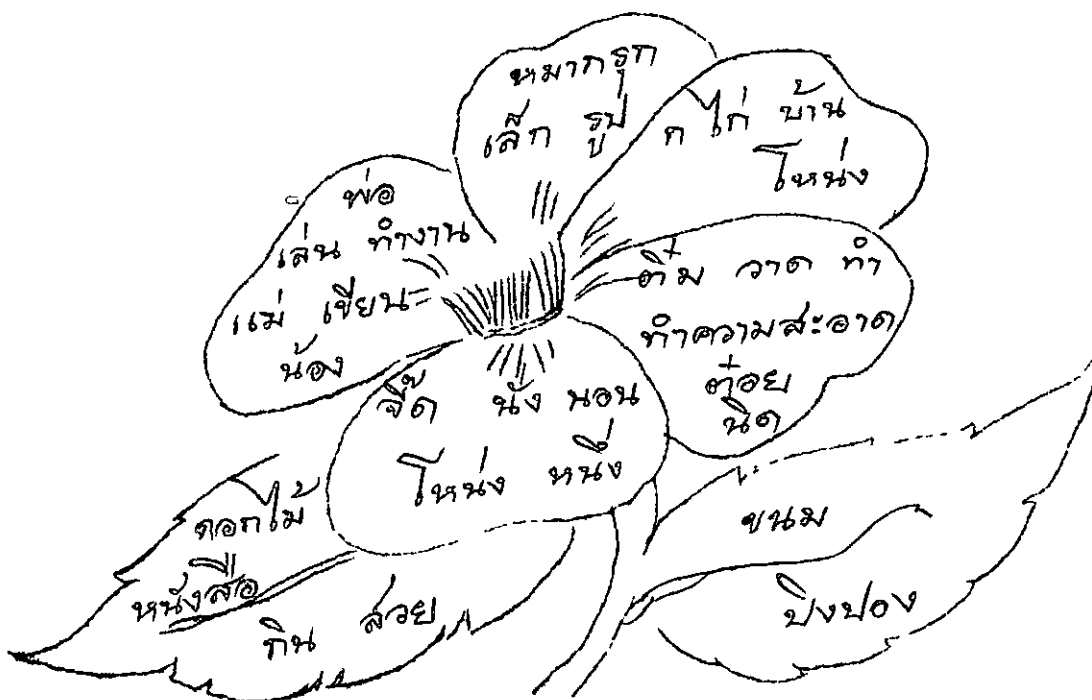
การสร้างระเบียบจากคำ

1. นักเรียนลองเลือกคำในกระจาด 3 ใบนี้มาแต่งประโยคให้ได้มากที่สุด
(กลุ่มควบคุมเขียน 10 ประโยค)

ตัวอย่าง พ่อชอบแมว แม่ไปตลาด

2. นักเรียนลองใช้คำในดอกไข่ 1๖ใบ มาแต่งประโยคให้ได้มากที่สุด
(กลุ่มควบคุมเขียน 10 ประโยค)

[illegible]

3. นักเรียนลองใช้คำต่อไปนี้แต่งประโยค คำละ 2 - 3 ประโยค (กลุ่มควบคุมเขียน 10 ประโยค)

ตัวอย่าง บทความ - บทความของเขามีคนนิยมอ่านกันมาก

3.1 นานาโลกา -

.....

3.2 เอรีกร้อย -

.....

3.3 บรรณาธิการ -

.....

3.4 เงินกรับ -

.....

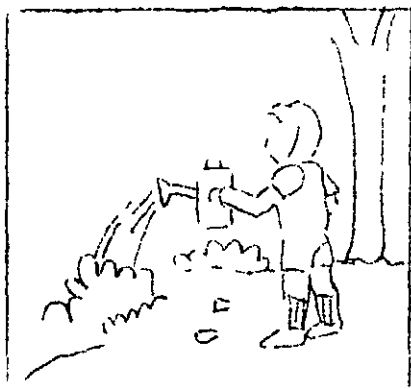
3.5 เทียตหยาม -

.....

แบบฝึกที่ 10

การเขียนประโยคโดยการตอบคำถามจากภาพ

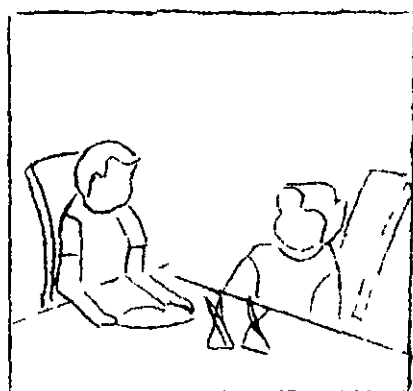
1. นักเรียนลองตอบคำถามจากภาพว่า ใคร ทำอะไร ที่ไหน ให้ได้ประโยคมากที่สุด
(กลุ่มควบคุมเขียน 1 ประโยค)

ตัวอย่าง
แถมกำลังรดน้ำต้นไม้
แถมรดน้ำต้นไม้อยู่หลังบ้าน
แถมรดน้ำต้นไม้ทุกวัน

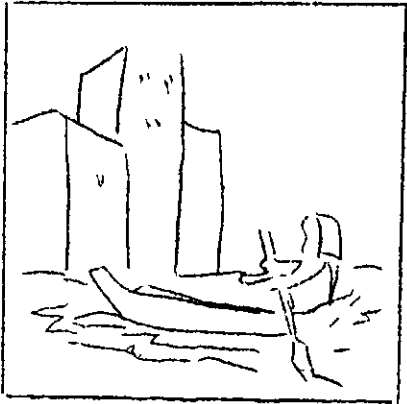

1.1

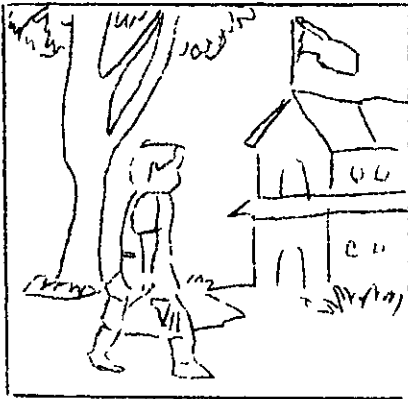

1.2

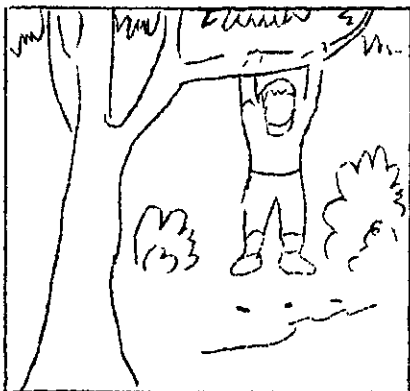
1.3

1.4

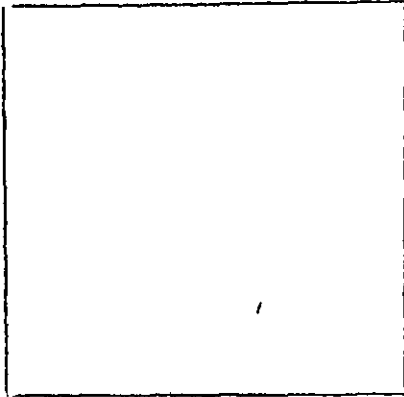

1.5

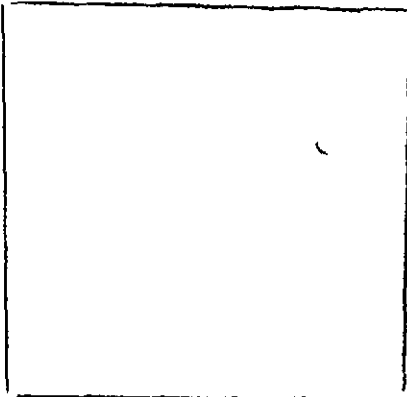

2. นักเรียนลองวาดภาพขึ้นมาเอง แล้วแต่งประโยคเกี่ยวกับภาพนั้น ๆ มาให้มากที่สุด
(กลุ่มควบคุมเขียน 1 ประโยค)

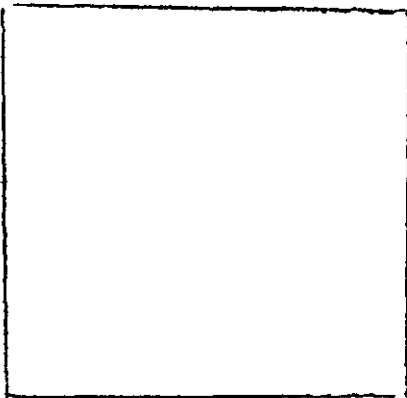
2.1

2.2

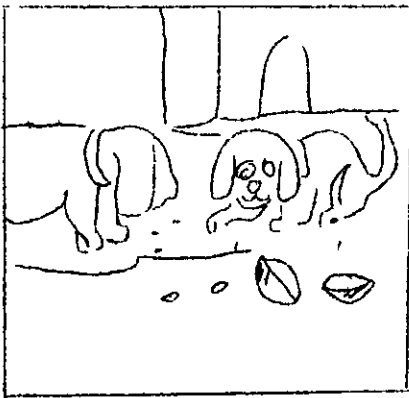
2.3

แบบฝึกที่ 11

การขยายประโยคด้วยคำวิเศษณ์

1. ฝึกเขียนภาพต่อไปนี้แล้วหากลามาขยายประโยคให้ยาวเพิ่มขึ้น
(กลุ่มควบคุมเขียน 1 ประโยก)

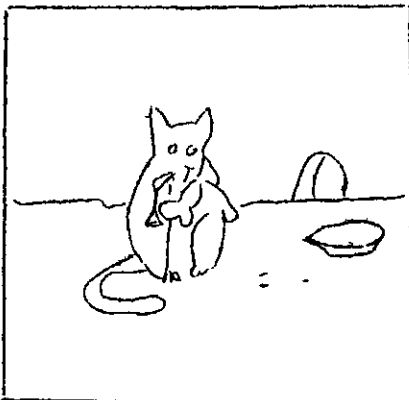
ตัวอย่าง

สุนัขกินอาหาร

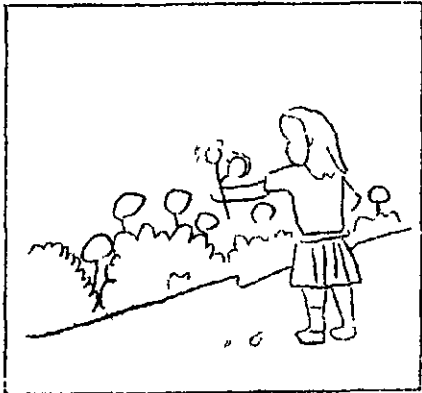
สุนัขสองตัวกินอาหาร

สุนัขสองตัวกินอาหารอย่างรวดเร็ว

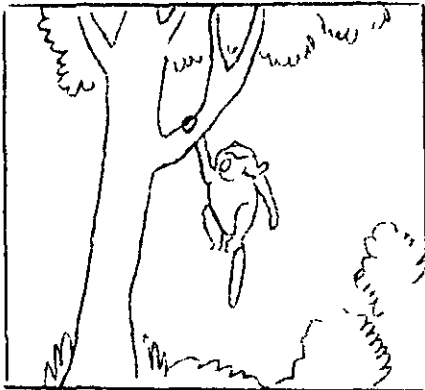
สุนัขสีขาวลองตัวกินอาหารอย่างรวดเร็ว

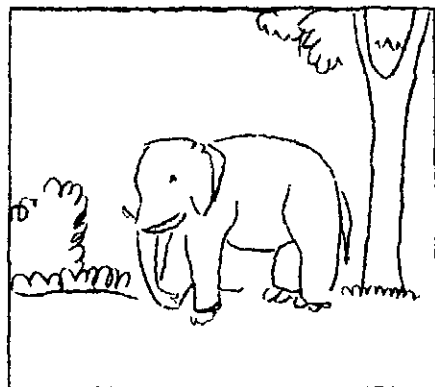
แมวกินนม

เด็กเก็บดอกไม้

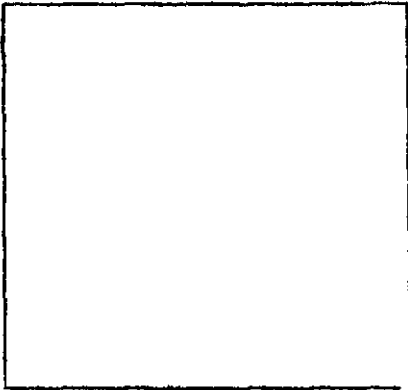

ลิงโหนต้นไม้

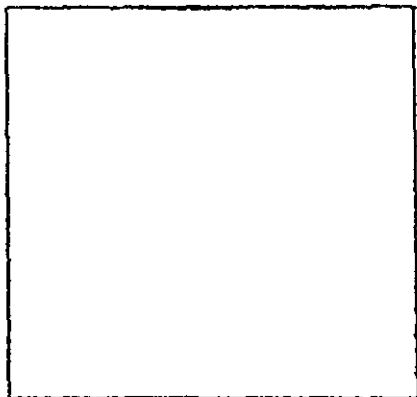

ช้างยืน

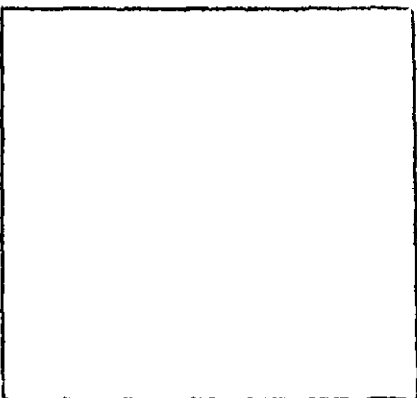
2. นักเรียนกองวาดภาพขึ้นมาเองสัก 3 ภาพ พร้อมทั้งเขียนนโยบายคนนำ และนโยบายขยาย
มาหลาย ๆ นโยบาย (กลุ่มควบคุมเขียน 1 นโยบาย)

2.1

2.2

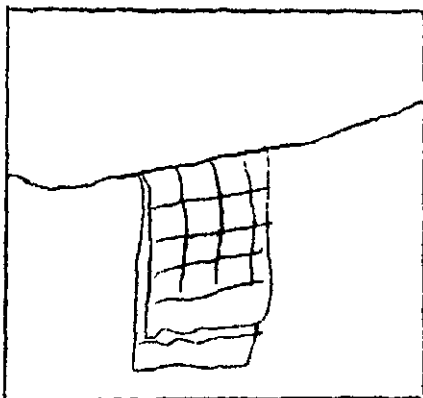
2.3

แบบฝึกที่ 12

การเขียนประโยชน์ของสิ่งของ

1. นักเรียนลองบอกประโยชน์ของสิ่งของต่อไปนี้มาหลาย ๆ อย่าง

(กลุ่มควบคุมเขียน 1 อย่าง)

ตัวอย่าง ผ้าขาวม้า

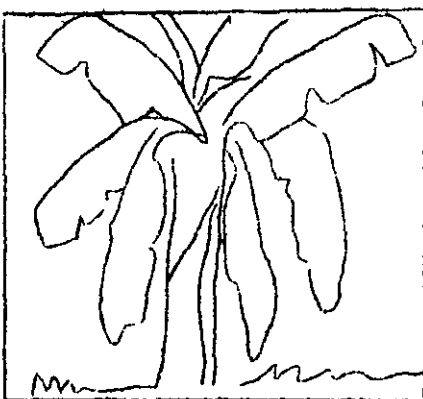
ใช้ซับเหงื่ออากาศหนาว

ใช้รองอาบน้ำ

ใช้ทำเปเลให้ลูกนอน

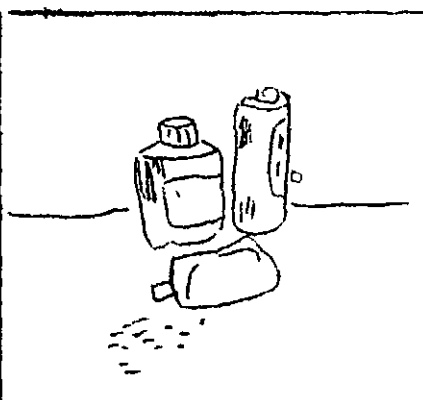
ใช้พัน

ฯลฯ

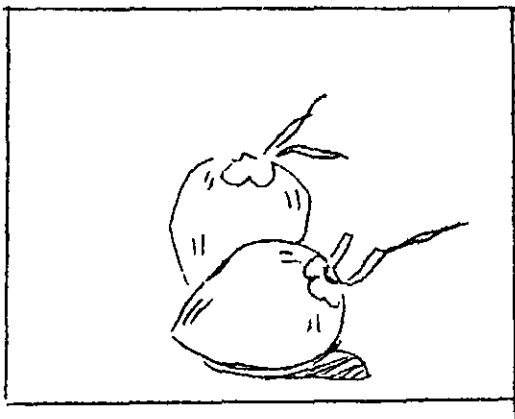
1.1

ต้นกล้วย

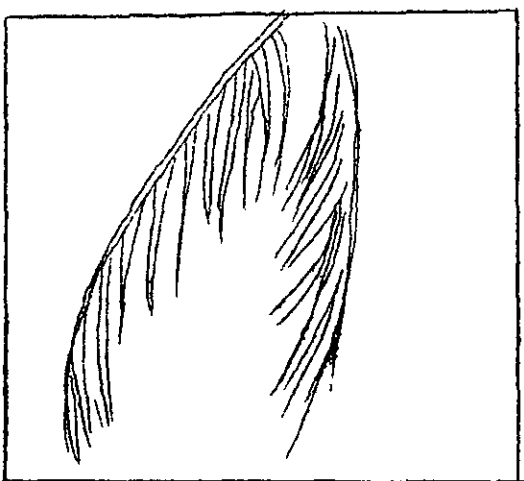
1.2

กระโถียงแก้ง

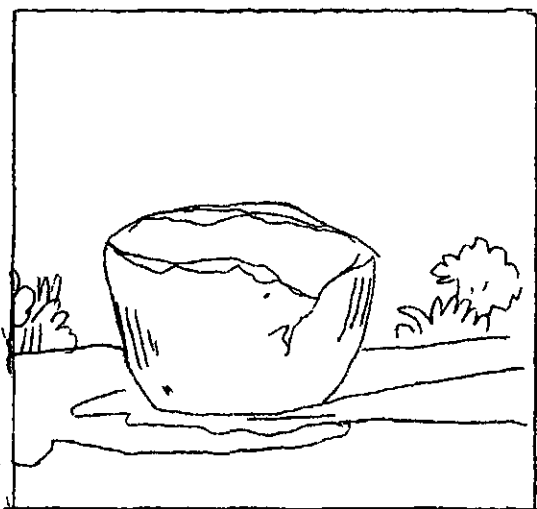
1.3

ผลมะพร้าว

1.4

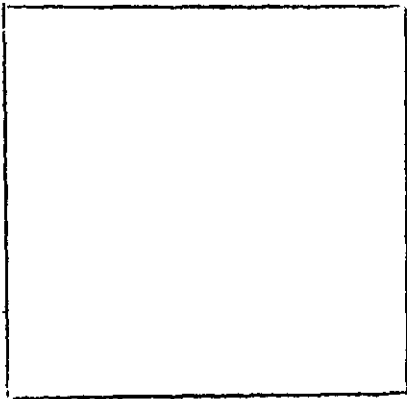
ทางมะพร้าว

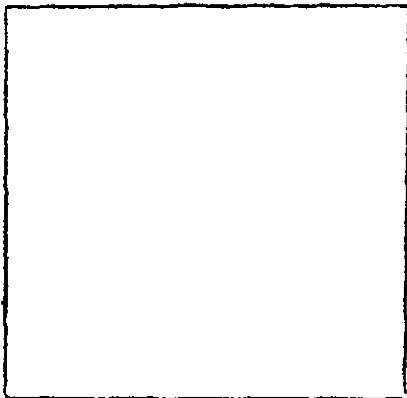
1.5

ถ้วยแตก

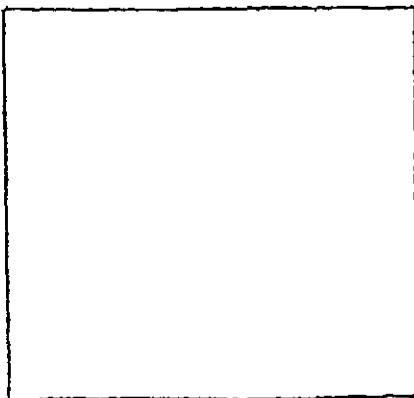
2. นักเรียนลองวาดภาพสิ่งของอื่น ๆ ขึ้น แล้วเขียนประโยชน์ของมันหลาย ๆ อย่าง
(กลุ่มควบคุมเขียน 1 อย่าง)

2.1

2.2

2.3

2 นักเรียนลองวาดภาพเกี่ยวกับสถานที่ต่าง ๆ มาสัก 2 ภาพ แล้วเขียนข้อความเกี่ยวกับ
ภาพนั้น ๆ ด้วย

2.1

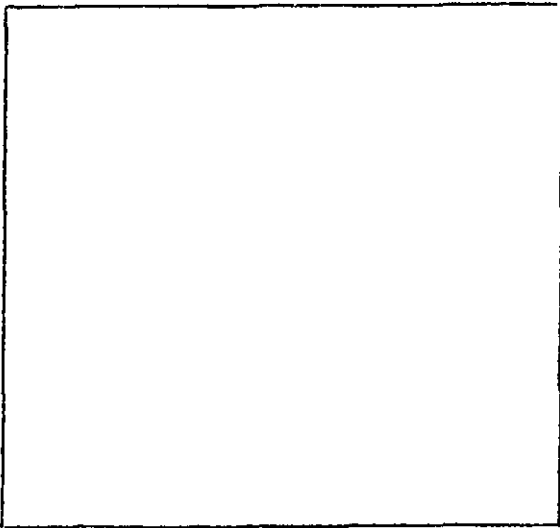
[illegible]

2.2

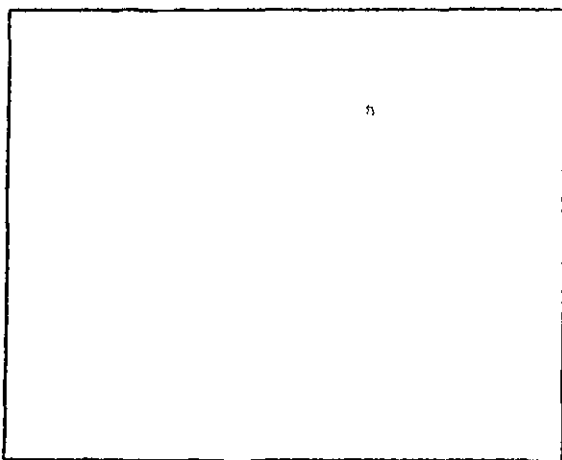
[illegible][illegible]

2. นักเรียนลองวาดภาพขึ้น ๆ มาสัก 2 ภาพ แล้วเขียนข้อความเกี่ยวกับภาพนั้น ๆ

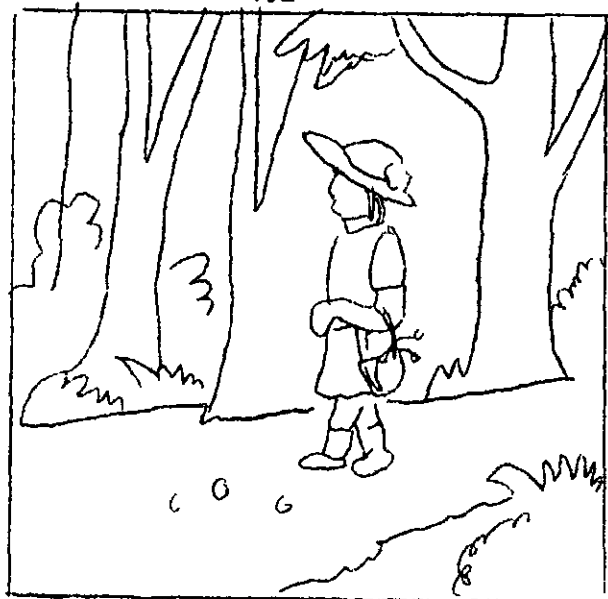
2.1

2.2

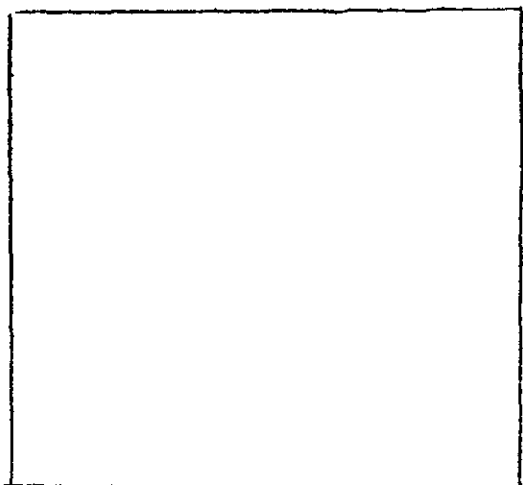

1.2

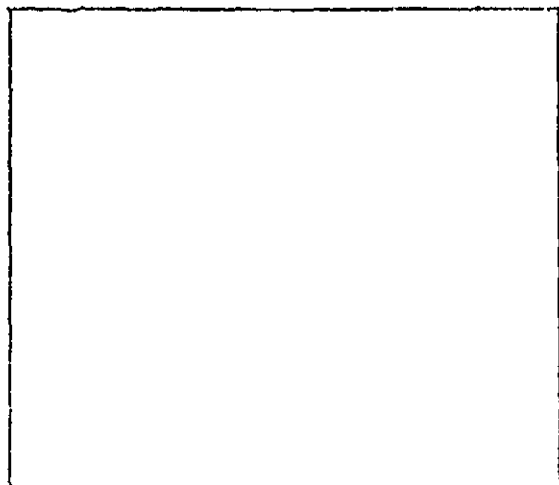

เรื่อง หน้อยหมวกแดง

2. นักเรียนลองวาดภาพประกอบเรื่องนิทานที่ชอบ แล้วย่อเรื่อง พร้อมทั้งสรุปข้อคิดที่ได้ด้วย

2.1

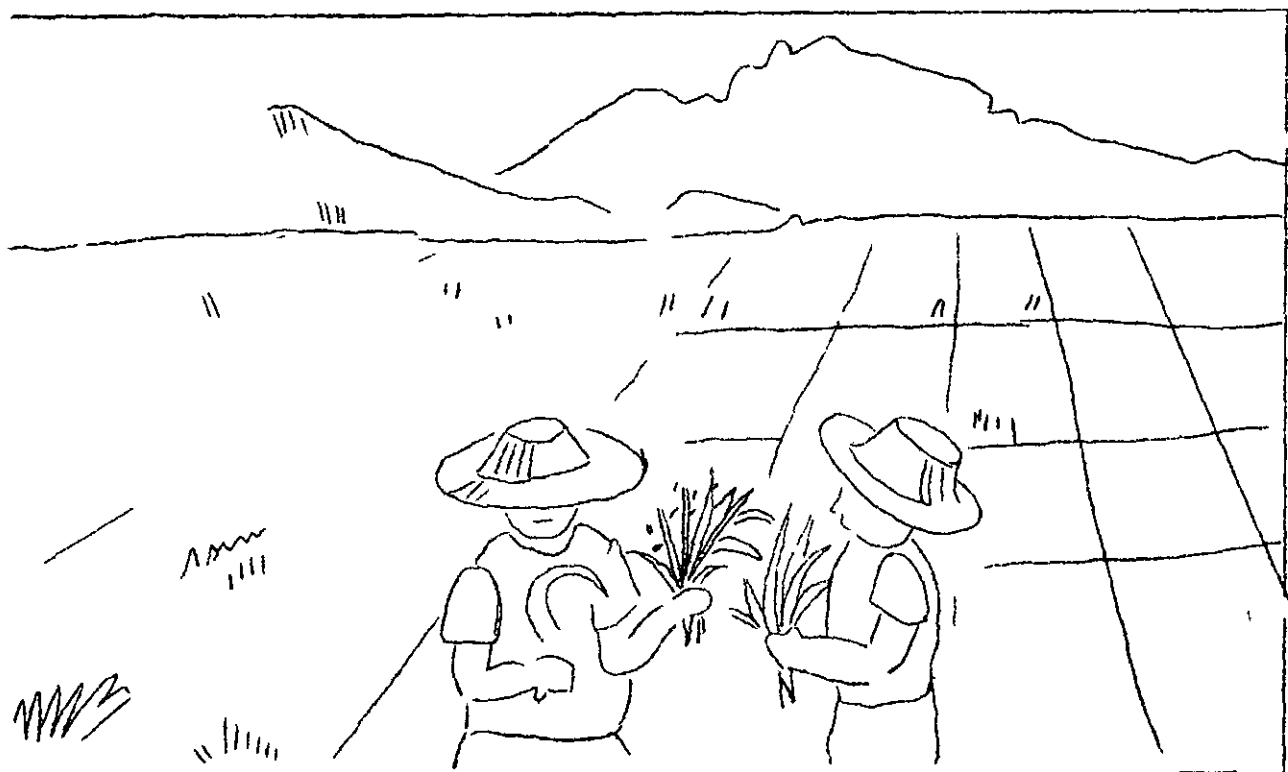

2.2

แบบฝึกที่ 16

การเขียนข้อความวิจารณ์ เรื่องในบทเรียน

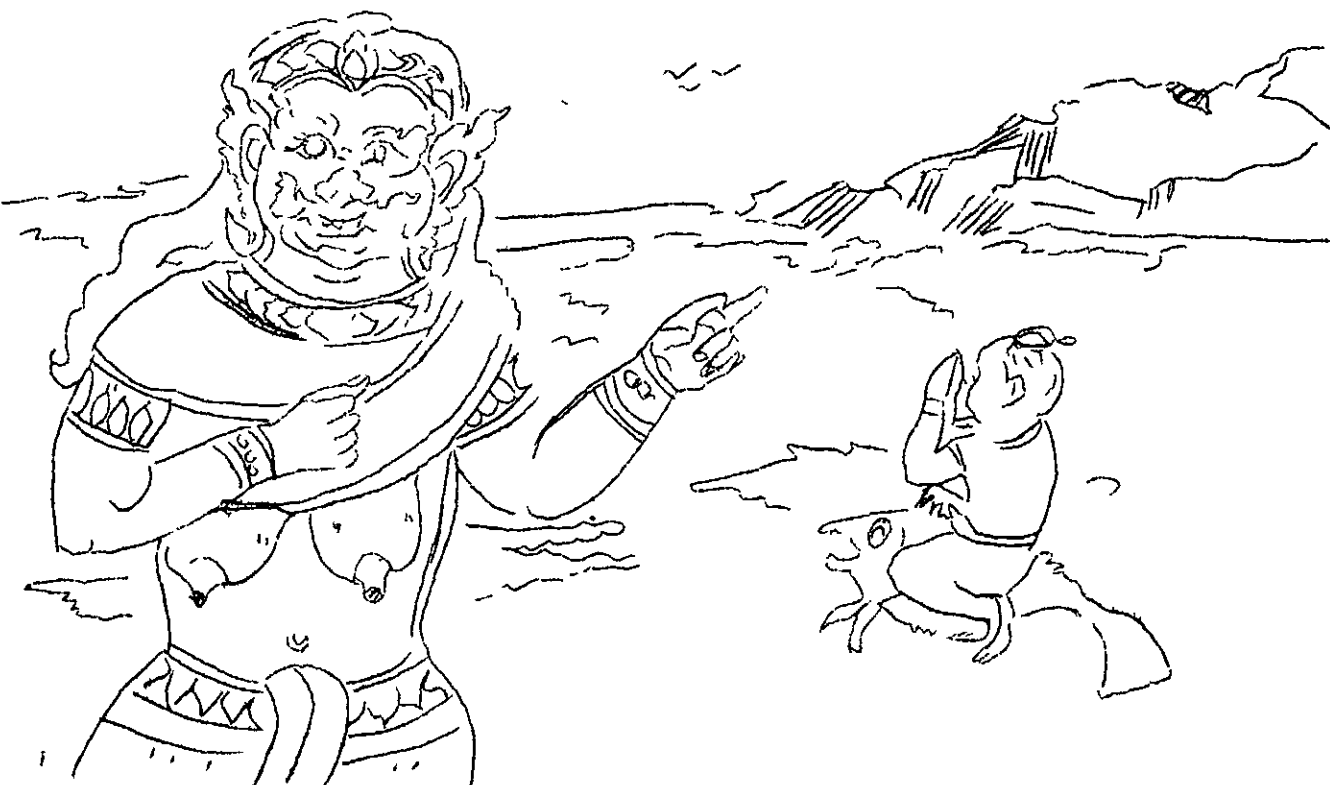
1. ข้อความต่อไปนี้คัดลอกมาจากหนังสือเรียนวิชาภาษาไทย โภภะเรียนอ่านแล้วลอง
แสดงความคิดเห็น ว่าเห็นด้วยหรือไม่

..... "แต่ฉันเองก็มีข้อสงสัยสองข้อของฉันแล้ว ฉันคิดว่าควรจะต้องจอบมากกว่าถือเข็มฉีดยา เพราะของฉัน ย้ำว่าโคตรเหง้าของเราเป็นชาวไร่ บรรพบุรุษของไทยเราเป็นเกษตรกร แม้ว่าปัจจุบันนี้จะมีการ พณิชยกรรม อุตสาหกรรม เพิ่มขึ้นมากมาย แต่อาชีพส่วนใหญ่ของ คนไทยก็ยังเป็นเกษตรกรอยู่ ถ้าเราก้อย ๆ ละทิ้งงานเกษตรกรรมไปทีละเล็กละน้อย หันไปประกอบอาชีพอุตสาหกรรมหรือพาณิชยกรรมเสีย ไม่เข้าบ้านเมืองของเราคงจะแห้งแล้ง เหมือนทะเลทราย แร่ธาตุจากพืชคลุมดิน และดินขาดความอุดมสมบูรณ์....."

ข้าพเจ้ามีความเห็นว่า

2. ให้นักเรียนแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับเรื่องพระอภัยมณี ตามข้อความต่อไปนี้

....."จิตใจหันไปตามมานี้ เธอคิดว่าสินสมุทรควรจะไปกับพระอภัยมณี หรือควรจะอยู่กับแม่ มานี้จึงคิดแล้วตอบว่า ควรจะไปกับพระอภัยมณี เพราะนางมีเล่ห์ลขุทรมิฤทธิ์มากอยู่คนเดียวก็ไม่ลำบากอะไร และสินสมุทรก็รู้ว่าแม่อยู่ที่ไหน ก็คิดถึงก็มาหาได้ ส่วนพระอภัยมณีเป็นกษัตริย์ อ่อนแอไม่มีฤทธิ์ สินสมุทรฤทธิ์เหมือนแม่ ควรตามไปช่วยพระอภัยมณีก่อน".....

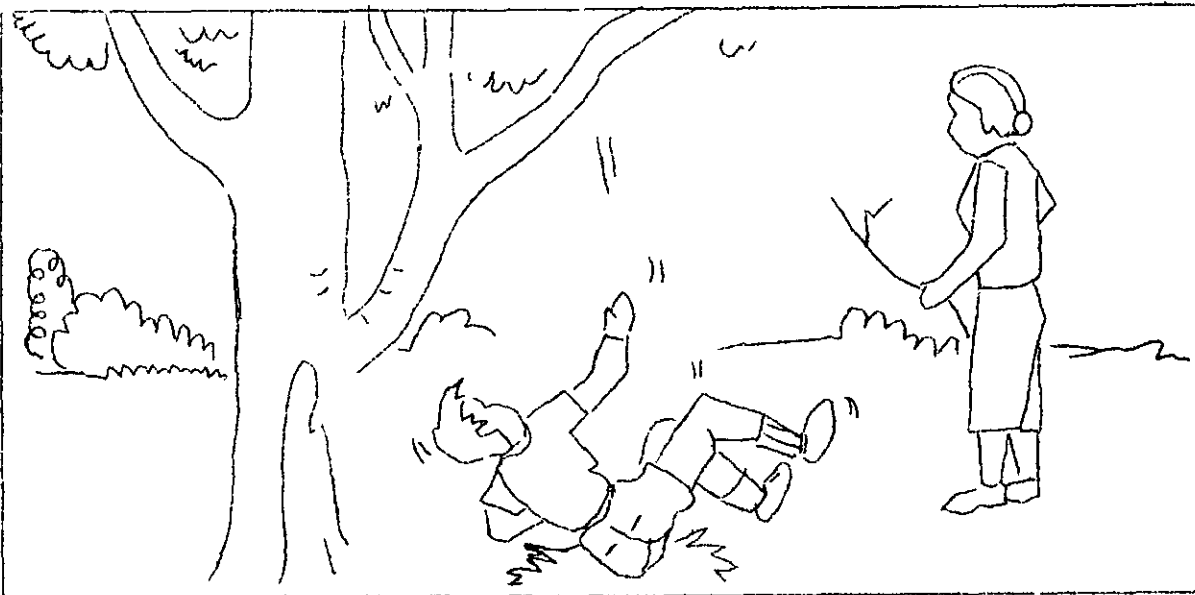
ข้าพเจ้ามีความเห็นว่า

.....

แบบฝึกที่ 17

การเขียนบทสนทนา

1. นักเรียนดูภาพแล้วลองเขียนบทสนทนาของตัวละครตามความคิดของนักเรียน

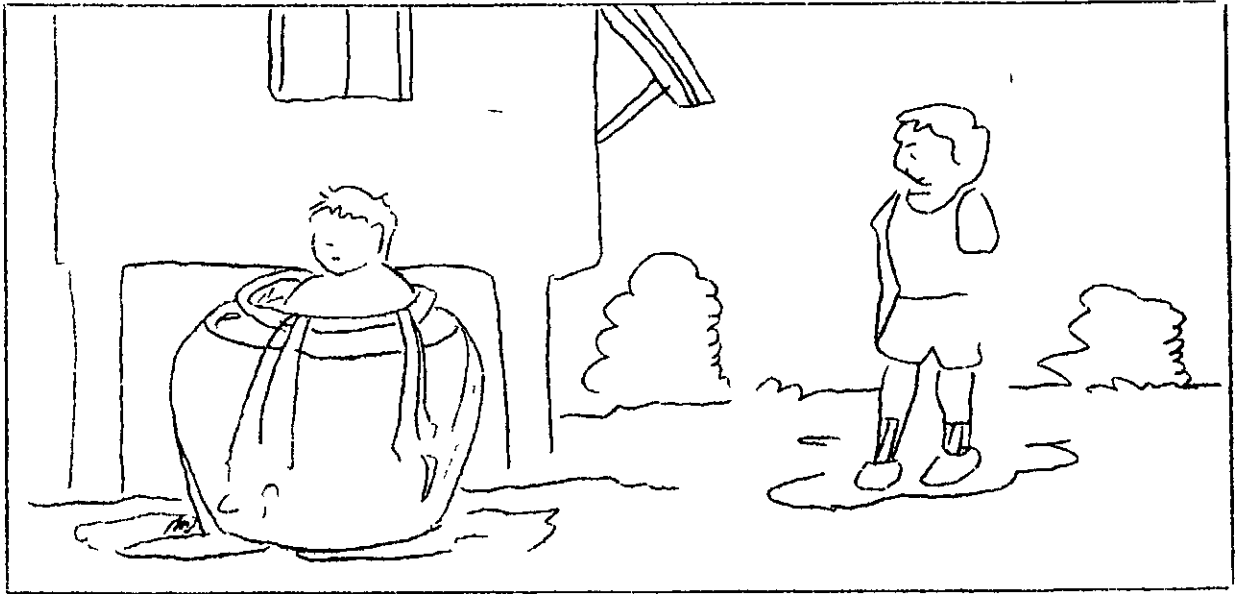
ตัวอย่าง เก็ก : โอ๊ย แม่หนูเจ็บน่าดูเลย แอ้มมีเลือดไหลด้วย

 แม่ : ดีแล้ว แม่จะชี้้ำด้วย เคยบอกแล้วใช่ไหมว่าไม่ให้ปีนต้นไม้

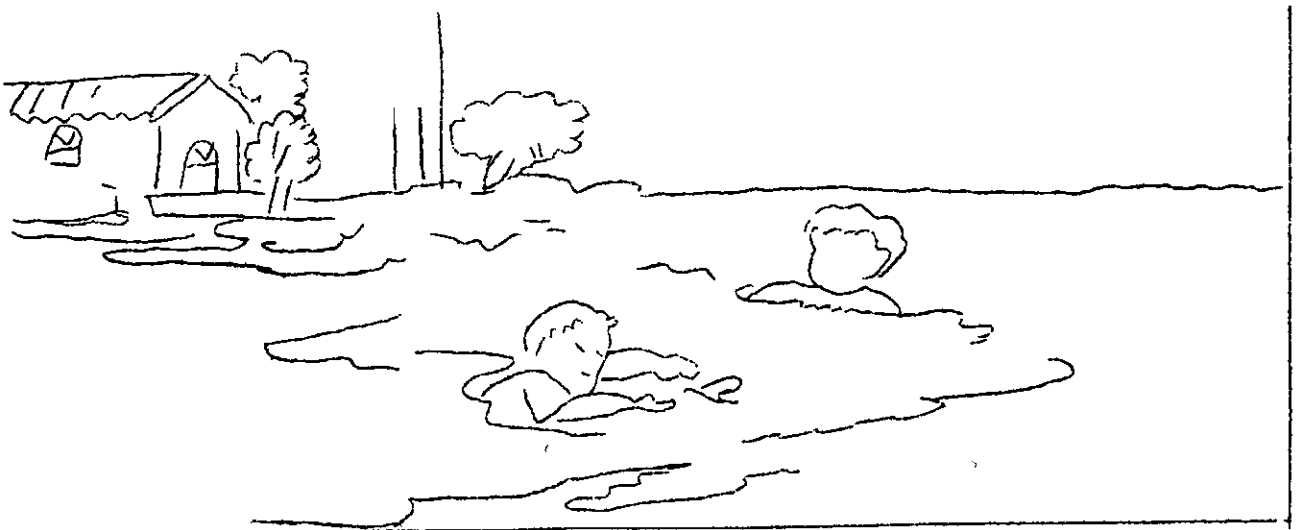
ภาพที่ 1

เด็กคนที่ 1 _____

คนที่ 2 _____

ภาพที่ 2

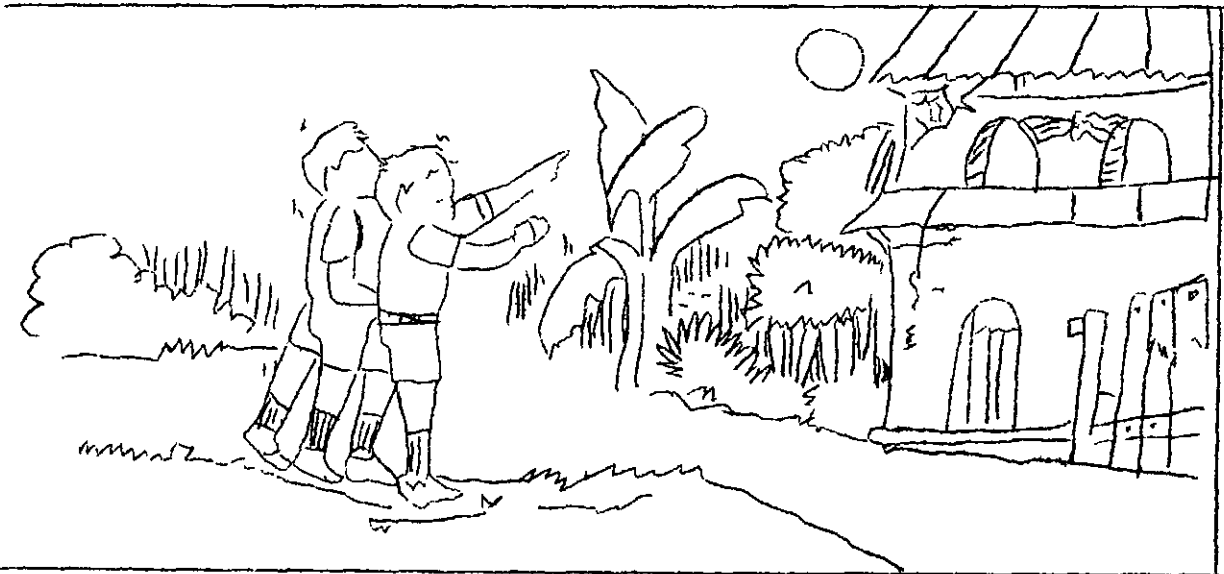
เด็กคนที่ 1 _____

คนที่ 2 _____

ภาพที่ 3

เด็กคนที่ 1

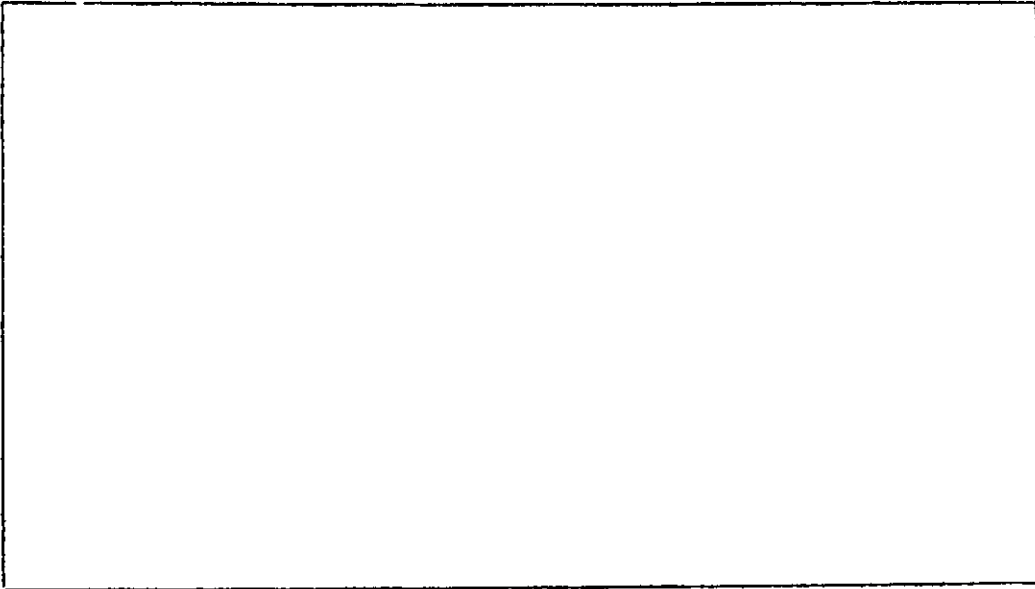
เด็กคนที่ 2

2. นักเรียนลองวาดภาพอีก 2 ภาพ แล้วเขียนบทสนทนาด้วย

กรณี 1

กรณี 2

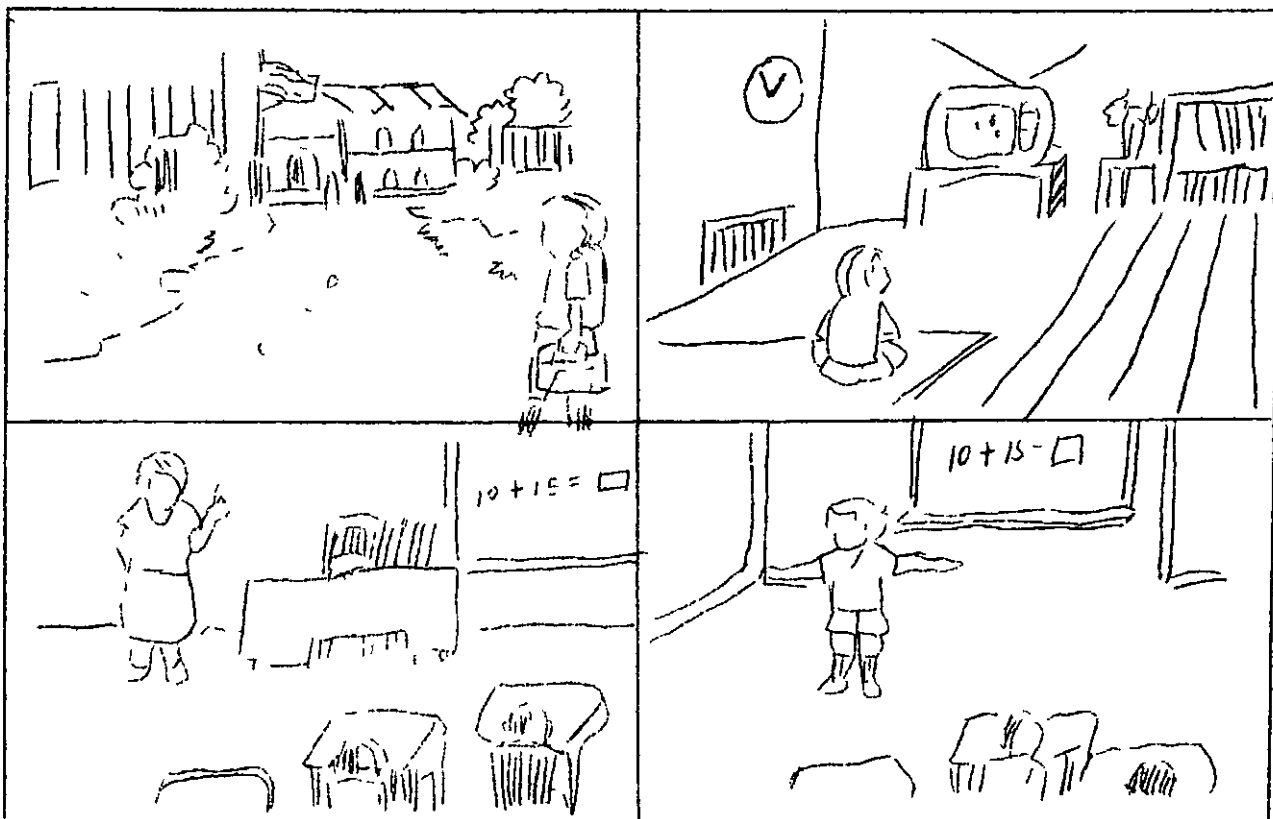
กรณี 1

กรณี 2

แบบฝึกที่ 18

การเขียนเรื่องตามลำดับภาพ

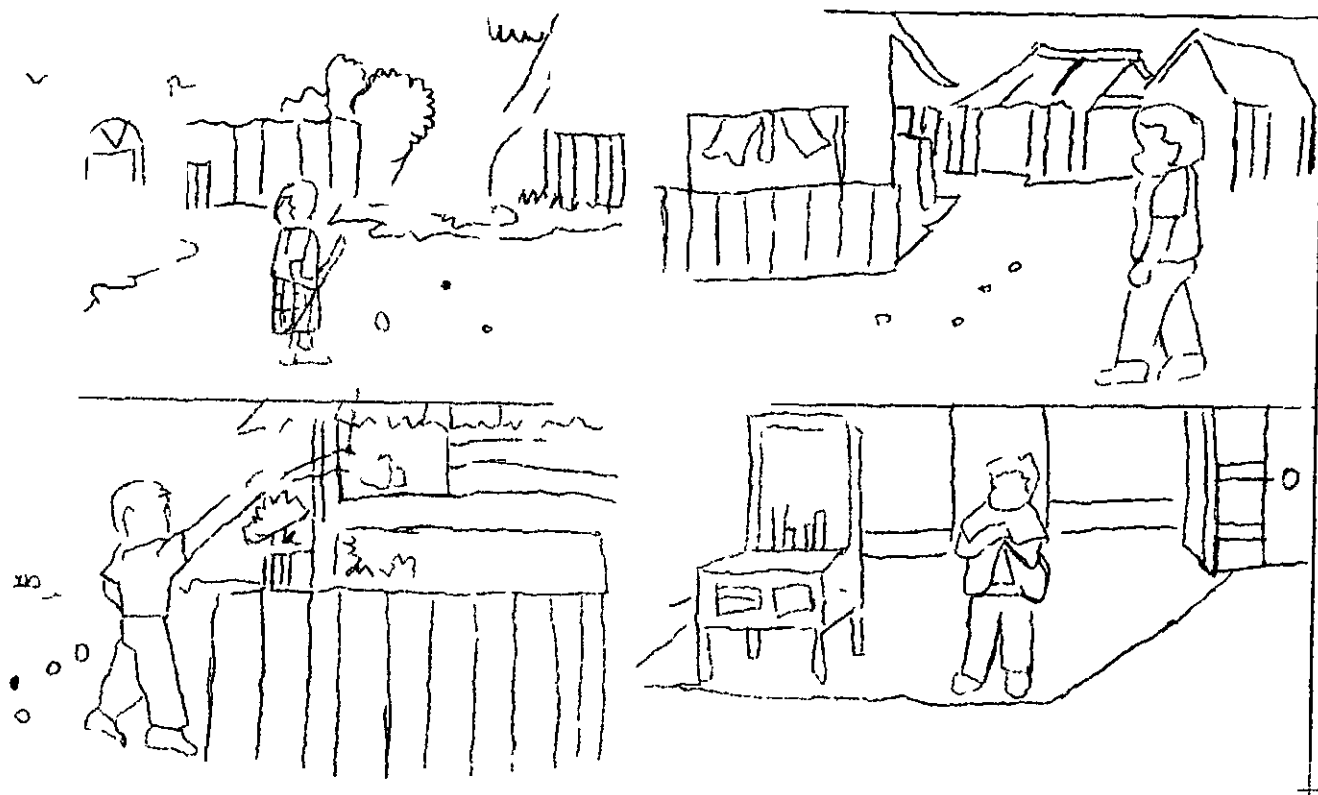
- นักเรียนเรียงลำดับภาพต่อไปนี้โดยใส่เครื่องหมาย 1,2,3,4 ลงในช่องว่างแล้วเขียนบรรยายตามความคิดของนักเรียน และตั้งชื่อเรื่องมาอีก 3 ชื่อ

เรื่องที่ 1

ชื่อเรื่อง

เรื่องที่ 2

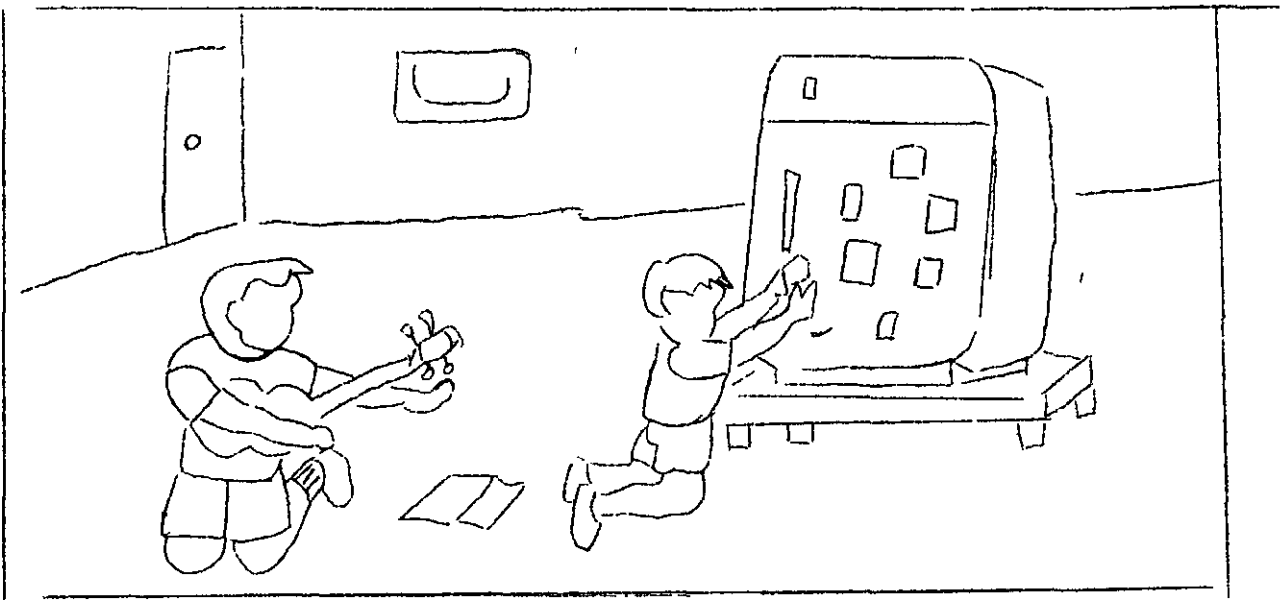

ชื่อเรื่อง

แบบฝึกที่ 19

การเขียนต่อเรื่อง

1. นักเรียนอ่านเรื่องต่อไปนี้ แล้วช่วยเขียนเรื่องต่อให้จบด้วย

เรื่องที่ 1

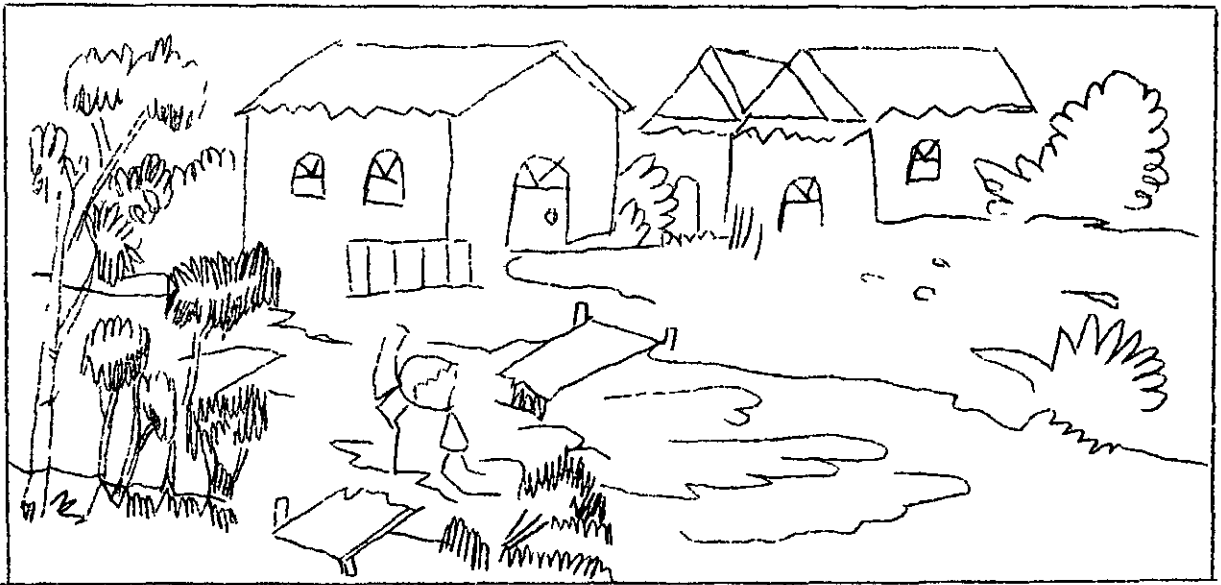
หนึ่งกับโหม่ง

หนึ่งกับโหม่งเป็นพี่น้องกัน แต่มีอายุต่างกันถึง 8 ปี คุณพ่อคุณแม่ของเขาชื่ออาชีพ
เป็นครู คุณแม่ของเขาชื่อลีนี่ เธอเป็นคุณแม่ที่ดีมาก

วันหนึ่ง คุณพ่อคุณแม่ไปทำธุระ หนึ่งมีหน้าที่ดูแลน้องอยู่กับบ้าน หนึ่งชอบเล่นกีตาร์
เขากำลังดีดเพลงใหม่จึงไม่สนใจน้อง โหม่งเล่นของเล่นจนเบื่อ จึงตีเมฆาะระฆังลั่นลงบน
ตู้เย็นเต็มไปหมด คุณแม่เปิดประตูเข้ามาพอดี เธอมองดูข้าวของที่วางอยู่เกลื่อนกลาด
แล้วมองไปที่ตู้เย็น

2. เรื่องที่สองและสามนักเรียนต่อเรื่องแล้วทั้งชื่อเรื่องด้วย

เรื่องที่ 2

เรื่อง.....

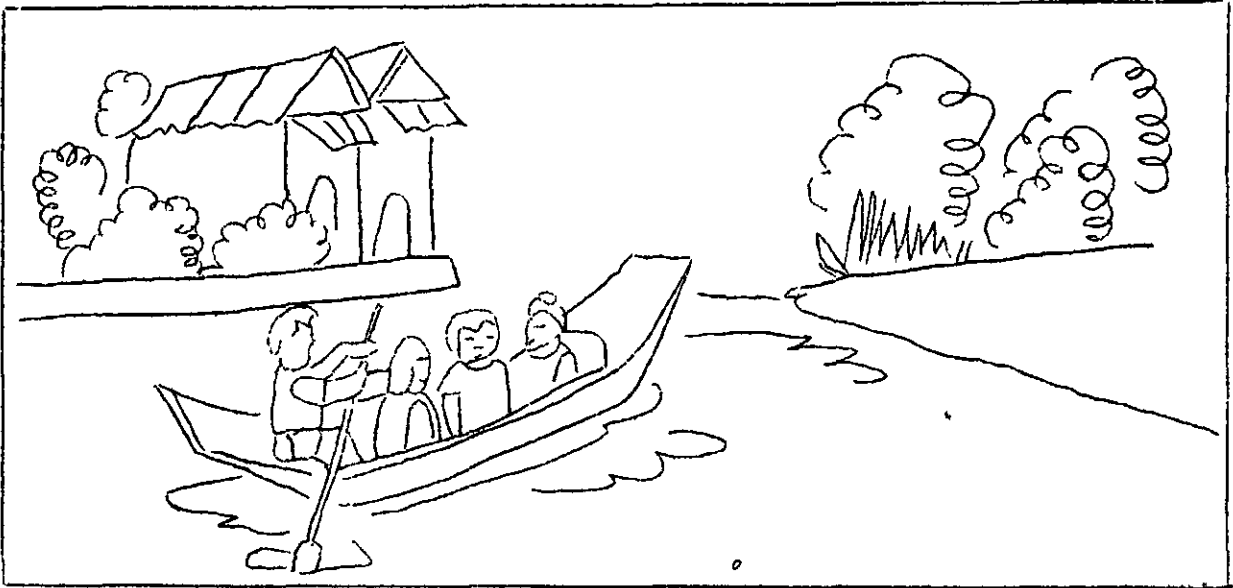
คุณแม่ให้ดิฉันเอากุญแจไปให้คุณน้า เขาจะรีบกลับมาดูโทรทัศน์ต่อ จึงรีบเดินข้าม

สะพานไปทำธุระให้คุณแม่โดยไม่ได้สังเกตว่าสะพานพญานาคจะหักแล้ว สะพานได้หักลงตรงกลาง

เขาเจ็บตัวมาก รong เข้ากุ่มใหม่ของเขาจมดินหายไป ทั้งยังได้ยินเสียงน้องชายหัวเราะเยาะอีก

เขาจึง.....

เรื่องที่ 3

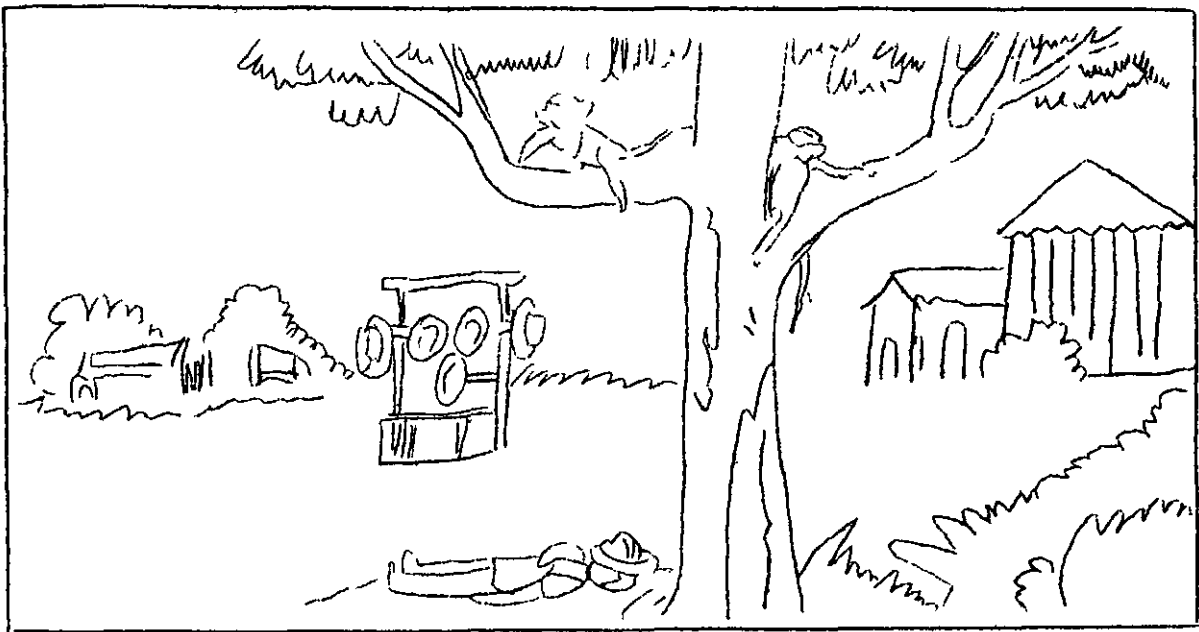

ชื่อเรื่อง.....
ตอบเด็ก ๆ ฉันได้เคยนั่งเรือข้ามฟากไปซื้อของแถว ๆ ตลาดพลู เมื่อนั่งลง
เรียบร้อยแล้ว ฉันมองเห็นเศษส้วมค้างอยู่ในเรือมากมายนะ ฉันคิดว่านกคงทำหล่นเอาไว้
ฉันจึง

แบบฝึกที่ 20

การเขียนเรื่องโดยใช้คำที่กำหนดให้

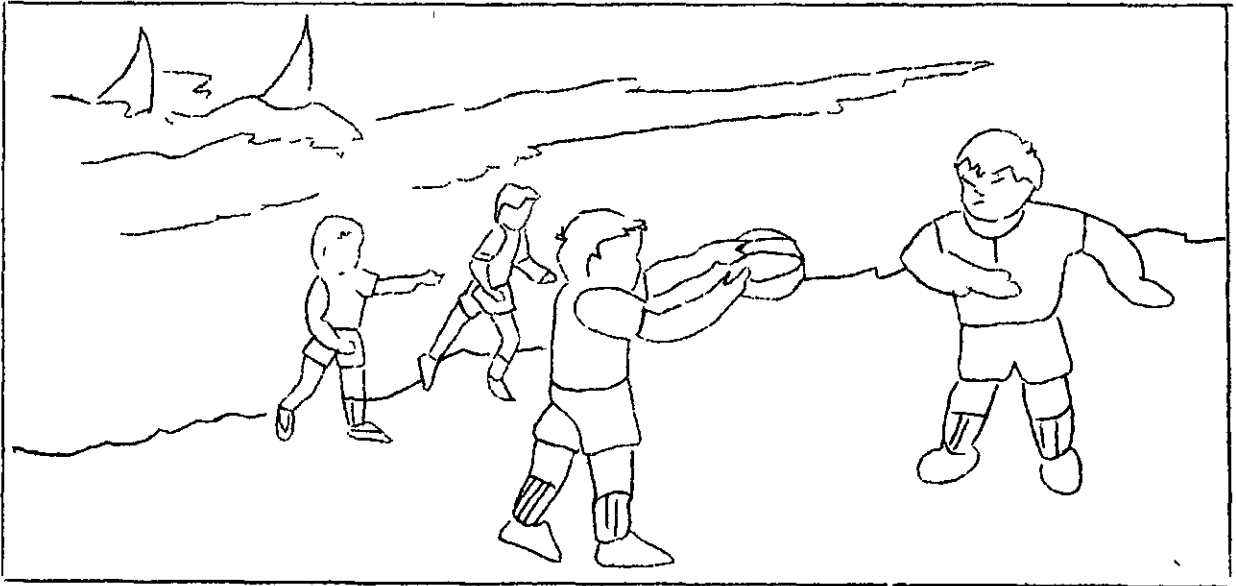
1. นักเรียนดูภาพต่อไปนี้ แล้วใช้คำที่กำหนดให้แต่งเรื่องและตั้งชื่อเรื่องด้วย

เรื่องที่ 1

คำที่กำหนดให้
ต้นไม้ ผลไม้ ลิง ชาย เก๋ หมวก เงิน ไม้ ใส่ โยน นอนหลับ

เรื่องที่ 2

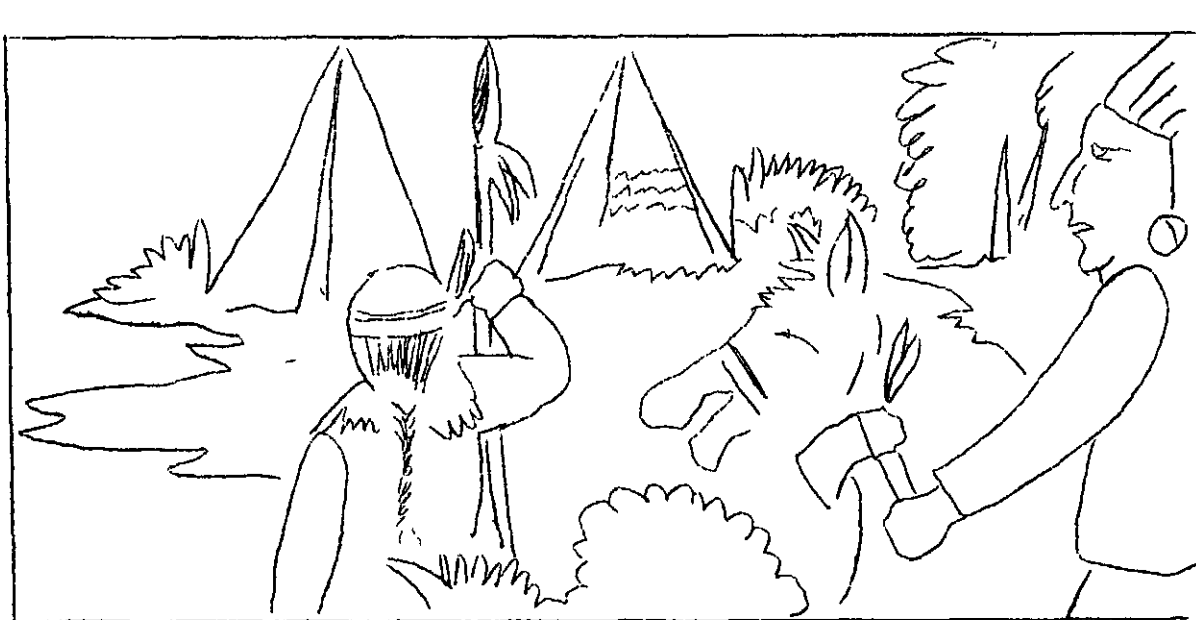

คำที่กำหนดให้ เด็ก ะเล หาดทราย ปลาฉลาม ลูกบอล เล่น วิ่ง ว่ายน้ำ ตกใจ กลัว

แบบฝึกที่ 21

การเขียนเรื่องจากจินตนาการ

นักเรียนดูภาพต่อไปนี้ แล้วเขียนบรรยายภาพตามจินตนาการ และตั้งชื่อเรื่องด้วย

เรื่องที่ 1

เรื่อง

ภาคผนวก ง.

- ข้อสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการ เขียนแบบร้อย และเรียงความ
- แบบสอบถามวัดทัศนคติต่อการ เขียนสร้างสรรค์
- แบบทดสอบวัดความกึกสร้างสรรค์ทางด้านภาษา
- แบบทดสอบความกึกสร้างสรรค์โดยอาศัยรูปภาพ

ข้อสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเขียน

- คำชี้แจง 1. แบบทดสอบฉบับนี้มี 2 ตอน ตอนแรกเป็นข้อสอบปรนัยชนิดเลือกตอบ
จำนวน 50 ข้อ
2. ให้นักเรียนเขียนเครื่องหมาย ✓ ทับหัวข้อที่ถูกต้องเพียงข้อเดียว

ข้อ 1 - 5 คำในข้อใดเขียนสะกดได้ถูกต้องตามคำอ่านที่กำหนดให้

1. ปะ - นิ - ทาน

ก. ปะนิทาน	ข. ปนิทาน
ค. ปะณีทาน	ง. ปณีทาน
2. อัก - ชา - ลัย

ก. อักชาลัย	ข. อัฒาลัย
ค. อักชาลัย	ง. อัฒาตรัย
3. อะ - หัง - ากน

ก. อะหังการ	ข. อหังการ
ค. อหังการณ	ง. อหังการณ
4. โคต - เง่า

ก. โกตรเหง้า	ข. โคตเหง้า
ค. โคตเง่า	ง. โกตรเง่า
5. พิต - สะ - หวง

ก. หีสวง	ข. หิสหวง
ค. หิศวง	ง. หิตะวง

จากข้อ 6 - 15 ให้นักเรียนเลือกคำที่มีความหมายตรงกับคำที่กำหนดให้

6. คยาศยแข็งกระด้าง

ก. กักขละ	ข. กักขฬะ
ก. กักขระ	ง. กักขะ

7. มากเกินกว่าจะนับได้
ก. คณนา	ข. กณนา
ค. กณนา	ง. คณณะนา
8. น้ำตา
ก. ขลละนา	ข. ชลละนา
ค. ชลละนา	ง. ชลลนา
9. ภาพที่สวยงาม ภาพที่น่าดู
ก. หัตถ์นิยภาพ	ข. หัตถ์นิยะภาพ
ค. หัตถ์นิยภาพ	ง. หัตถ์นิยภาพ
10. วิตก กรุ่นถึก
ก. ปราการ	ข. ปราการม
ค. ปราการม	ง. ปราการม
11. กวาวเย็นดี
ก. เปรณเรีถิ	ข. เปรณเรี
ค. เปรณเรีถิ	ง. เปรณเรีถิ
12. ที่อยู่ของผู้เป็นใหญ่
ก. ไพษยน	ข. ไพษยนส์
ค. ไพนยนตร์	ง. ไพษยนตร์
13. หูดและแสดงความคิดเห็นอย่างมีเหตุผล
ก. วิพากวิจารณ์	ข. วิพากวิจารณ์
ค. วิพากษ์วิจารณ์	ง. วิพากษ์วิจารณ์
14. เวลาอันเป็นมงคล
ก. อุกฤษณ์	ข. อุกฤษณ์
ค. อุกฤษณ์	ง. อุกฤษณ์

15. อาการของคนที่นั่งหลับ

ก. ลับหงก

ข. ลับหงก

ค. ตับประหงก

ง. ลับประหงก

ข้อ 16 - 19 ให้หาข้อที่มีความหมายตรงข้ามกับคำที่กำหนดให้

16. นุ่ม นวล

ก. แข็งแรง

ข. แข็งชัน

ค. เข้มแข็ง

ง. แข็งกระด้าง

17. ฌีบา

ก. กลับกลาย

ข. สู้หยา

ค. ทำลาย

ง. กระฉีกกระจาย

18. กิจาร

ก. แห้งแล้ง

ข. อุดมสมบูรณ์

ค. ยากเข็ญ

ง. หนาวเย็น

19. อลเวง

ก. เรียบร้อย

ข. กึกก้อง

ค. สะดวก

ง. วุ่นวาย

ข้อ 20 - 24 จงเลือกข้อที่ถูกต้อง

20. ที่ลานวัดมีผู้คนเดินกัน _____

ก. ซักไซว่

ข. ขวัควัคว่

ค. ถักไถ่

ง. ฝ่าฝ่า

21. วันนี้อากาศ _____

ก. กรึม

ข. คลม

ค. คุ่ม

ง. ครึม

22. เขา _____ ตัวเอามือตบหัวเด็ก

ก. เผลอ

ข. เกรอ

ค. เพยอ

ง. เผอ

23. ในท้องนาของเขามีข้าวของวางอยู่ _____

ก. เกื่อนกราด

ข. เกื่อนกลาด

ค. เกื่อนกราด

ง. เกื่อนกลาด

24. บัญเขามีถิ่น _____ อยู่หลายต้น

ก. พุดธา

ข. พุทรา

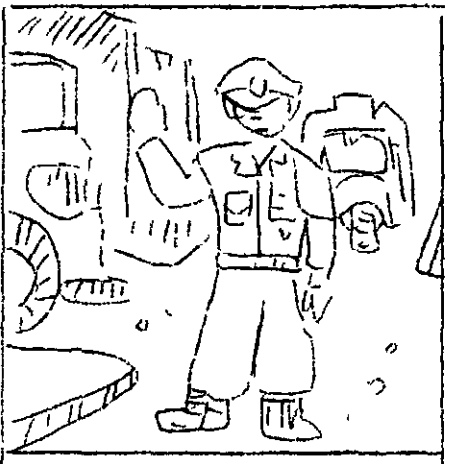
ค. พุทธรา

ง. พุทธชา

ข้อ 25 - 33 จงเลือกข้อความที่อธิบายภาพที่ก่อกำเนิดให้ได้ดีที่สุด

25. ก. ที่สถานีตำรวจมีคนเป็นจำนวนมาก
 ข. ที่สถานีตำรวจมีตำรวจคอยรับแจ้งความ
 ค. ที่สถานีตำรวจมีคนถูกขังคุก
 ง. ที่สถานีตำรวจมีคนมาติดต่อราชการ
 ตลอดเวลา

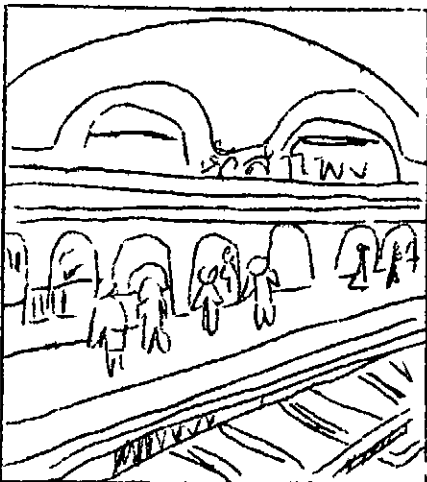
26. ก. ตำรวจจราจรยืนอยู่บนถนน
 ข. ตำรวจจราจรทำให้รถหยุด
 ค. ตำรวจจราจรกำลังห้ามรถ
 ง. ตำรวจจราจรคอยควบคุมการจราจร

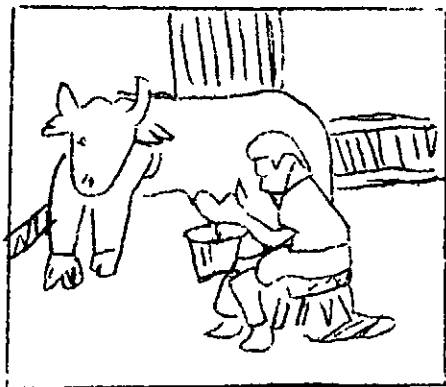
27. ก. มีแม่ค้าขายเรืออยู่หลายคน
 ข. แม่ค้าขายเรือไปขายผลไม้
 ค. แม่ค้าขายเรือไปขายของ
 ง. แม่ค้าไปขายของทางเรือ

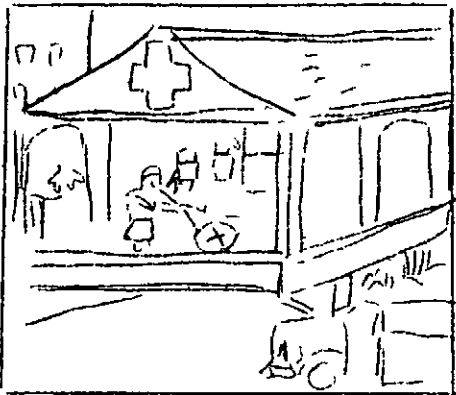
28. ก. คนกำลังรับประทานอาหาร
 ข. อาหารร้านนี้ทำได้น่ากิน
 ค. คนมารับประทานอาหารที่ร้านนี้นั้นมาก
 ง. พวกเขาสั่งอาหารมารับประทานกันหลายอย่าง

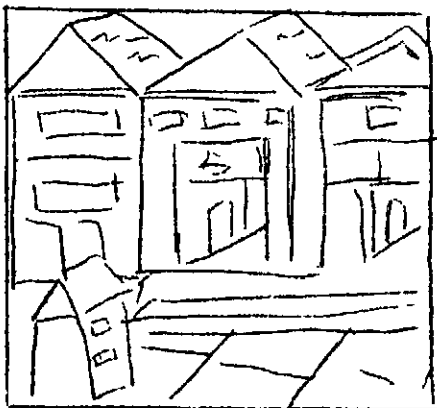
29. ก. มีคนเป็นจำนวนมากมายืนรอขึ้นอยู่
 ข. มีสถานีรถไฟมีคนมากคอยขึ้นรถกันมาก
 ค. รถไฟหลายเที่ยวยังไม่ถึงสถานี
 ง. คนขึ้นรถแต่ก็ขึ้นมากอยรับคนที่สถานีรถไฟ

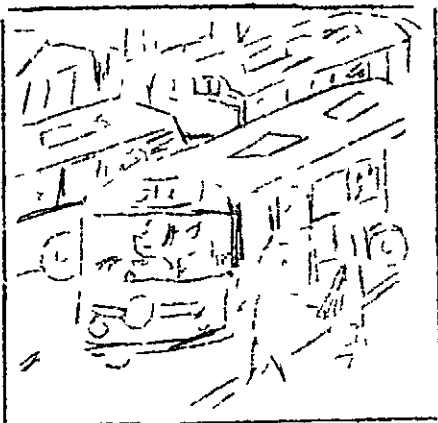
30. ก. แดงรักวัวของเขา
 ข. แดงนำวัวไปเลี้ยง
 ค. แดงทำความสะอาดให้วัว
 ง. แดงรักนมวัว

31. ก. มีคนเป็นจำนวนมากที่หน้าโรงพยาบาล
 ข. คนมารับการรักษาที่โรงพยาบาล
 ค. คนที่โรงพยาบาลมีมากจึงต้องเข้าคิว
 ง. คนบางคนมาโรงพยาบาลแต่เข้ามีค

32. ก. ที่ทำการไปรษณีย์แห่งนี้มีคนมาติดต่อ
 ข. ที่ทำการไปรษณีย์แห่งนี้ของญาติผู้ใหญ่โต
 ค. ที่ทำการไปรษณีย์มีคนมารับ-ส่งจดหมาย
 ง. มีคนมาส่งโทรเลขที่ทำการไปรษณีย์

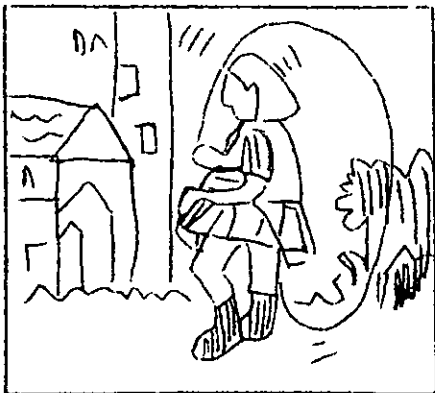

33. ก. มีรถเป็นจำนวนมากจอดอยู่ที่หน้าตึก
 ข. มีรถประจำทางอยู่หลายคัน
 ค. รถคันใหญ่สามารถรับคนได้มาก
 ง. รถที่จอดอยู่ทั้งเก่าและใหม่

ข้อ 34 - 36 จงเลือกข้อเรื่องให้เหมาะสมกับภาพ

34. ก. การพักผ่อน
ข. งานอดิเรก
ค. การออกกำลังกาย
ง. การทำงาน

35. ก. การกระโดดเชือก
ข. การเล่นในเวลาพัก
ค. การออกกำลังกาย
ง. การเล่นกับเพื่อน ๆ

36. ก. ความห่วงใยของแม่
ข. ความรักของแม่
ค. ความสงสารของแม่
ง. ความคิดถึงของแม่

จากข้อ 37 - 44 จงใช้ข้อความ 1 - 4 ที่กำหนดให้ตอบคำถาม

(สำหรับข้อ 37 - 38)

1. ฝนตกบ่อย
2. ฤดูนี้เป็นฤดูฝน
3. โภาเรียนไม่ควรออกไปตากฝน
4. โภาเรียนมักเก็บเสื้อ

37. ข้อความใดควรอยู่อันดับที่ 2

ก. 2 ข. 3 ค. 1 ง. 4

38. ข้อความใดควรอยู่อันดับสุดท้าย

ก. 3 ข. 4 ค. 2 ง. 1

(สำหรับข้อ 39 - 40)

1. นิติชาตเรียนหลายวัน
2. นิติกรรถชน
3. แม่ของเขาตกใจ
4. เขาสอบได้คะแนนน้อย

39. ข้อความใดควรจัดอยู่อันดับสุดท้าย

ก. 1 ข. 2 ค. 3 ง. 4

40. ข้อความนี้ควรเรียงลำดับเหตุการณ์อย่างไร

ก. 3 2 1 4 ข. 2 3 1 4 ค. 4 2 3 1 ง. 2 1 3 4

(สำหรับข้อ 41 - 42)

1. ฉันรีบวิ่งไปดู
2. เขาเอาเด็กไปโรงพยาบาลแล้ว
3. มีคนบอกกันว่าเด็กตกน้ำ
4. ฉันกำลังทำงานบ้านอยู่

41. ข้อความใดควรจัดไว้อันดับที่สาม

ก. 1 ข. 2 ค. 3 ง. 4

42. กวเรียงลำดับเหตุการณ์อย่างไร

ก. 3 4 2 1

ข. 3 4 2 1

ค. 4 3 2 1

ง. 4 1 3 2

(สำหรับข้อ 43 - 44)

1. จังหวัดจันทบุรีที่เขียวมาก
2. น้องรบเร้าให้คุกก่อนหาใบเตยที่ต่างจังหวัด
3. น้ำตกพรึงงามและระเริง
4. เราทุกคนตกลงกันว่าควรไปเที่ยวที่จังหวัดจันทบุรี

43. ข้อความใดควรจัดเป็นอันดับแรก

ก. 1

ข. 2

ค. 3

ง. 4

44. ข้อความใดควรจัดเป็นลำดับสุดท้าย

ก. 3

ข. 2

ค. 4

ง. 1

ข้อ 45 - 50 จงเลือกคำที่เหมาะสมลงใน ☐ ของข้อที่กำหนดให้

ถ้าเห็นว่าข้อนี้ไม่น่าสนใจ ☐
 เอาไปใส่โลโก้ ☐
 ก็รูปรสกลิ่นเสียงเคียง ☐
 ให้อ่อนนอนหลับสบาย

จะบรรณาธิปไตย ☐
 ห้วยเล่ห์กลโลกา ☐
 เกิดก่อกวน ☐
 จึงคิดเอาเข้าชัยเหมือนใจจง

45. ก. คน

ข. กล

ก. บล

ง. จน

46. ก. สัก

ข. จำรัส

ค. สัมผัส

ง. สงสาร

47. ก. นางคราญ

ข. ทรมาน

ค. กานดา

ง. สงสาร

ระอุชาว่านี่ ☐
 แม้ขึ้นยังไม่บรรลุลอายุ
 เพื่อพบพานเมืองที่หนึ่ง
 มีความรู้กับตัวกลัวอะไร

เป็นชายชาติช่างงาไม่กล้าหาญ
 ก็เชยชานชอกชอนสัญจรไป
 พอประทังกายอยู่ ☐
 ชีวิต ☐ ปลดปล่อยงาได้ดี

48. ก. บังอาจ

ข. ชีขลาด

ค. ประมาท

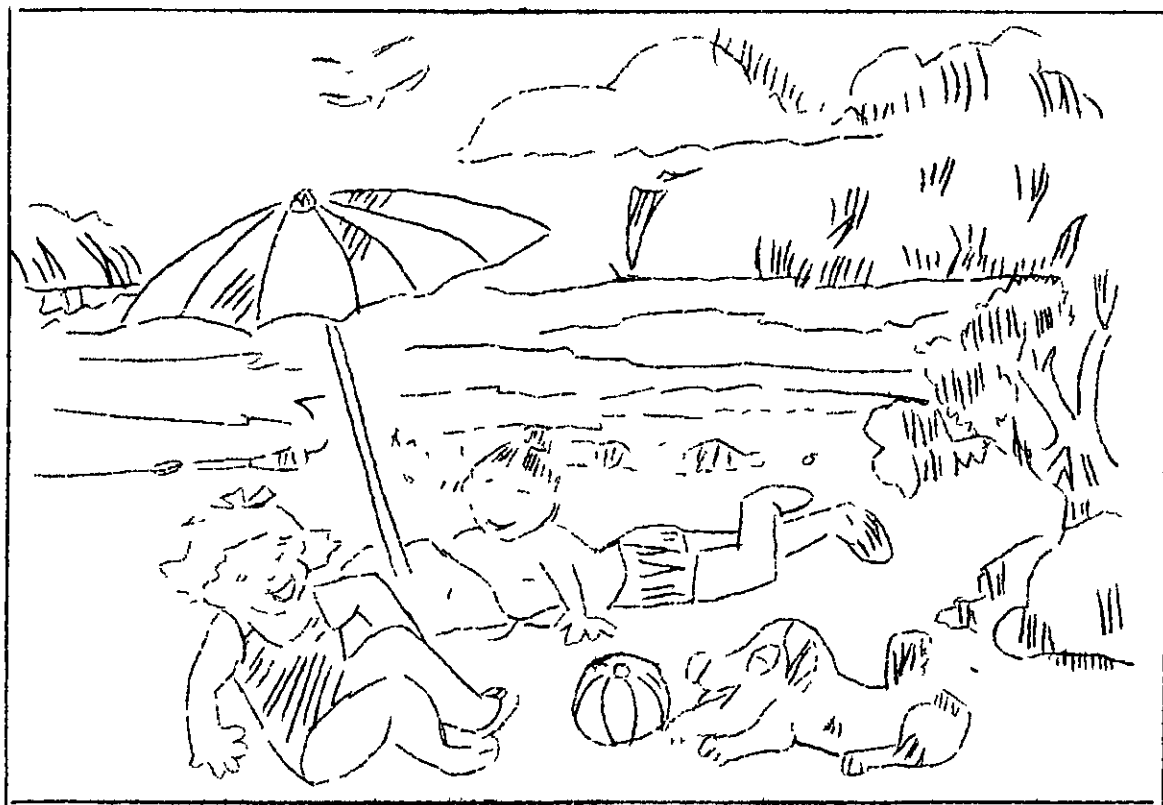
ง. ฉลาด

49. ก. ไวไว ข. กันไก ค. ในใจ ง. อาภัย

50. ก. ไร่ ข. ไม้ ค. โกล ง. ไร่

ข้อที่ 2 นักเรียนดูภาพต่อไปนี้ แล้วเขียนเรื่องตามจินตนาการหรือประสบการณ์ของนักเรียน
ความยาวประมาณ 8 บรรทัด แล้วตั้งชื่อเรื่องด้วย (10 คะแนน)

การให้คะแนน เนื้อเรื่อง 5 คะแนน การใช้ภาษา 4 คะแนน สายมือ วรรณคดี
ความสะอาด 1 คะแนน .

แบบสอบถามวัดทัศนคติต่อการ เขียนสร้างสรรค์

คำชี้แจง แบบสอบถามต่อไปนี้ เป็นแบบสอบถามความคิดเห็นของนักเรียนต่อการ เขียนสร้างสรรค์
ขอให้นักเรียนอ่านแบบสอบถามแต่ละข้อ แล้วพิจารณาว่า เห็นด้วยหรือไม่เห็นด้วยกับข้อความนั้น ๆ
เมื่อนักเรียนตัดสินใจ ให้ทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่อง ซึ่งมีข้อความตรงกับความคิดของนักเรียน

ตัวอย่าง

ข้อที่	ข้อความ	ความรู้สึก		
		เห็นด้วย	ไม่แน่ใจ	ไม่เห็นด้วย
0	นักเรียนคิดว่าการเขียนสร้างสรรค์จะช่วย ทำให้นักเรียนสามารถเขียนได้ดี			
00	การเขียนสร้างสรรค์ต้องคิดคำตอบหลาย ๆ แบบ ทำให้น่าเบื่อหน่าย			

คำอธิบาย จากตัวอย่าง (0) แสดงว่าเมื่อนักเรียนอ่านข้อความแล้ว นักเรียนมีความเห็นด้วย
กับข้อความนั้น

ข้อ (00) แสดงว่า เมื่อนักเรียนอ่านข้อความแล้ว นักเรียนมีความรู้สึกไม่เห็นด้วยกับข้อความนั้น

แบบสอบถามนี้ทั้งหมด 20 ข้อ ขอให้นักเรียนทำทุกข้อ คำตอบของนักเรียนไม่มีผิด
หรือถูก นักเรียนมีอิสระที่จะตอบได้เต็มที่ และคำตอบของนักเรียนไม่มีผลต่อการเรียนของ
นักเรียนแต่อย่างใด

ข้อที่	ข้อความ	ความรู้สึก		
		เห็นด้วย	ไม่แน่ใจ	ไม่เห็นด้วย
1	การได้เขียนอย่างเสรีทำให้นักเรียนสามารถเขียนเรื่องได้เร็วขึ้น			
2	แบบฝึกการเขียนที่เขียนได้อย่างเสรีทำให้นักเรียนรู้สึกสนุก			
3	การที่ห้องคึกคักหลาย ๆ แบบทำให้นักเรียนเบื่อหน่ายการเขียน			
4	นักเรียนรู้สึกว่า การวาดรูปและระบายสีในช่วงเวลาของการเขียนเป็นสิ่งที่เลวร้าย			
5	นักเรียนได้เขียนเรื่องตามความต้องการและความสนใจ ทำให้อยากเขียน			
6	การเขียนอย่างเสรี ทำให้นักเรียนเขียนเรื่องได้อย่างลำบากเพราะต้องคิดขึ้นมาเองทั้งหมด			
7	นักเรียนคิดว่าการเขียนอย่างเสรีไม่มีประโยชน์เกี่ยวกับวิชาอื่น ๆ			
8	การฝึกเขียนอย่างเสรีบ่อย ๆ ทำให้นักเรียนสามารถเรียนวิชาอื่นได้ดีขึ้นด้วย			
9	เมื่อเรียนการเขียนแล้ว นักเรียนมีความสามารถทางการเขียนดีขึ้น			
10	การที่นักเรียนได้รู้ผลของการทำแบบฝึกหัดในช่วงเวลาการเรียนทำให้นักเรียนรู้สึกพอใจ			
11	การเขียนสร้างสรรค์มีประโยชน์ในการประกอบอาชีพในอนาคต เช่น การเป็นนักเขียน			

ข้อที่	ความรู้สึกล		เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วย
	ข้อความ			
12	นักเรียนรู้สึกว่าการเขียนอย่างเสรี ต้องเสียเวลาคิดมากขึ้น			
13	นักเรียนคิดว่าการเขียนไม่มีประโยชน์เลยในชีวิตประจำวัน			
14	แบบฝึกการเขียนทำให้นักเรียนมีความคิดกว้างไกลขึ้น			
15	แบบฝึกการเขียนทำให้นักเรียนรู้จักคิดจินตนาการในสิ่งต่าง ๆ			
16	กิจกรรมการเขียนสร้างสรรค์ทำให้นักเรียนอยากเรียนการเขียน			
17	เมื่อเรียนการเขียนสร้างสรรค์แล้วนักเรียนรู้จักคิดริเริ่มทำใหม่ ๆ ขึ้น			
18	กิจกรรมการเขียนสร้างสรรค์ทำให้นักเรียนอยากเรียนเขียนลึกลงไปอีกหลายครั้ง			
19	นักเรียนส่วนมากชอบเรียนเขียนอย่างเสรี			
20	นักเรียนกังวลน้อยครั้งที่เรียนการเขียนเสรี			

แบบทดสอบวัดความคิดสร้างสรรค์

ของ บัณฑิต พุ่มสะอาด

ฉบับที่ 1

คำอธิบายวิธีทำ

1. แบบทดสอบฉบับนี้ 4 ข้อ ให้เวลา 10 นาที
2. ให้นักเรียนออกข้อสิ่งของที่จกอยู่ในหมวดเดียวกับข้อที่กำหนดให้
ให้มากที่สุดเท่าที่จะมากได้
3. นักเรียนต้องทำทุกข้อ ถ้าข้อใดยังนึกหาคำตอบไม่ได้ให้ทำข้อที่นึกได้ก่อน
นักเรียนต้องพยายามนึกหาคำตอบให้ได้มากที่สุด

-
1. สิ่งที่ใช้เป็นอาวุธ
 2. สิ่งทีเคลื่อนที่ไปได้โดยอาศัยล้อ
 3. สิ่งที่มีลักษณะกลม
 4. ถังควที่ออกลูกาเป็นไข
-

ฉบับที่ 2

คำอธิบายวิธีทำ

1. แบบทดสอบฉบับนี้มี 4 ข้อ ให้อ่านเวลาทำ 10 นาที
2. ให้นักเรียนบอกประโยชน์ของสิ่งของที่กำหนดให้ ให้มากที่สุดเท่าที่จะมากได้ โดยเขียนตอบสั้น ๆ ให้อ่านง่ายและชัดเจน
3. นักเรียนต้องทำทุกข้อ ถ้าข้อใดยังไม่ทันหาคำตอบไม่ได้ ให้ทำข้ออื่นที่นึกได้ก่อน นักเรียนต้องพยายามนึกหาคำตอบให้ได้มากที่สุด และต้องเป็นคำตอบที่แปลก ๆ ใหม่ ๆ จึงจะดี

-
1. จงบอกประโยชน์ของกระดาษหนังสือพิมพ์ที่อ่านแล้วมาให้มากที่สุด
 2. จงบอกประโยชน์ของถังไม้มาให้มากที่สุด
 3. จงบอกประโยชน์ของเชือกมาให้มากที่สุด
 4. จงบอกประโยชน์ของผ้าขาวม้ามาให้มากที่สุด
-

ฉบับที่ 3

คำอธิบายวิธีทำ

1. แบบทดสอบฉบับนี้มี 5 ข้อ ใช้เวลา 10 นาที
2. ข้อสอบแต่ละข้อให้นักเรียนบอกคำที่มีความหมายตรงกันข้ามกับคำที่กำหนดให้มาให้มากที่สุด (อย่างน้อย 2 คำ)
3. นักเรียนต้องทำทุกข้อ ถ้าข้อใดยังนึกหาคำตอบไม่ได้ให้ทำข้ออื่นที่นึกได้ก่อน นักเรียนต้องพยายามนึกหาคำตอบให้ได้มากที่สุด จึงจะได้คะแนน

-
1. คำที่มีความหมายตรงข้ามกับร้อนคือ.....
 2. คำที่มีความหมายตรงข้ามกับอ่อนคือ.....
 3. คำที่มีความหมายตรงข้ามกับดังคือ.....
 4. คำที่มีความหมายตรงข้ามกับขึ้นคือ.....
 5. คำที่มีความหมายตรงข้ามกับสูงคือ.....
-

ฉบับที่ 4

คำอธิบายวิธีทำ

1. แบบทดสอบฉบับนี้ 4 ข้อ ใช้เวลา 10 นาที
2. แต่ละข้อให้นักเรียนสร้างประโยค โดยใช้ตัวอักษรที่กำหนดให้เรียงตัวแรกของแต่ละคำในประโยค ให้ได้ประโยคมากที่สุด และแต่ละประโยคต้องไม่มีคำซ้ำกัน
3. นักเรียนต้องทำทุกข้อ ถ้าข้อใดยังนึกหาคำตอบไม่ได้ให้ทำข้ออื่นเมื่อนึกได้ก่อน เมื่อนึกได้มีเวลาเหลือค่อยกลับมาทำที่หลัง และพยายามแต่งประโยคแต่ละข้อให้ได้มากที่สุดเท่าที่จะทำได้

-
1. อ _____ ท _____ ม _____ น _____
 2. ฉ _____ ช _____ ล _____ น _____
 3. ว _____ ส _____ ฝ _____ ม _____
 4. ม _____ ป _____ ฝ _____ ล _____
-

ฉบับที่ 5

คำอธิบายวิธีทำ

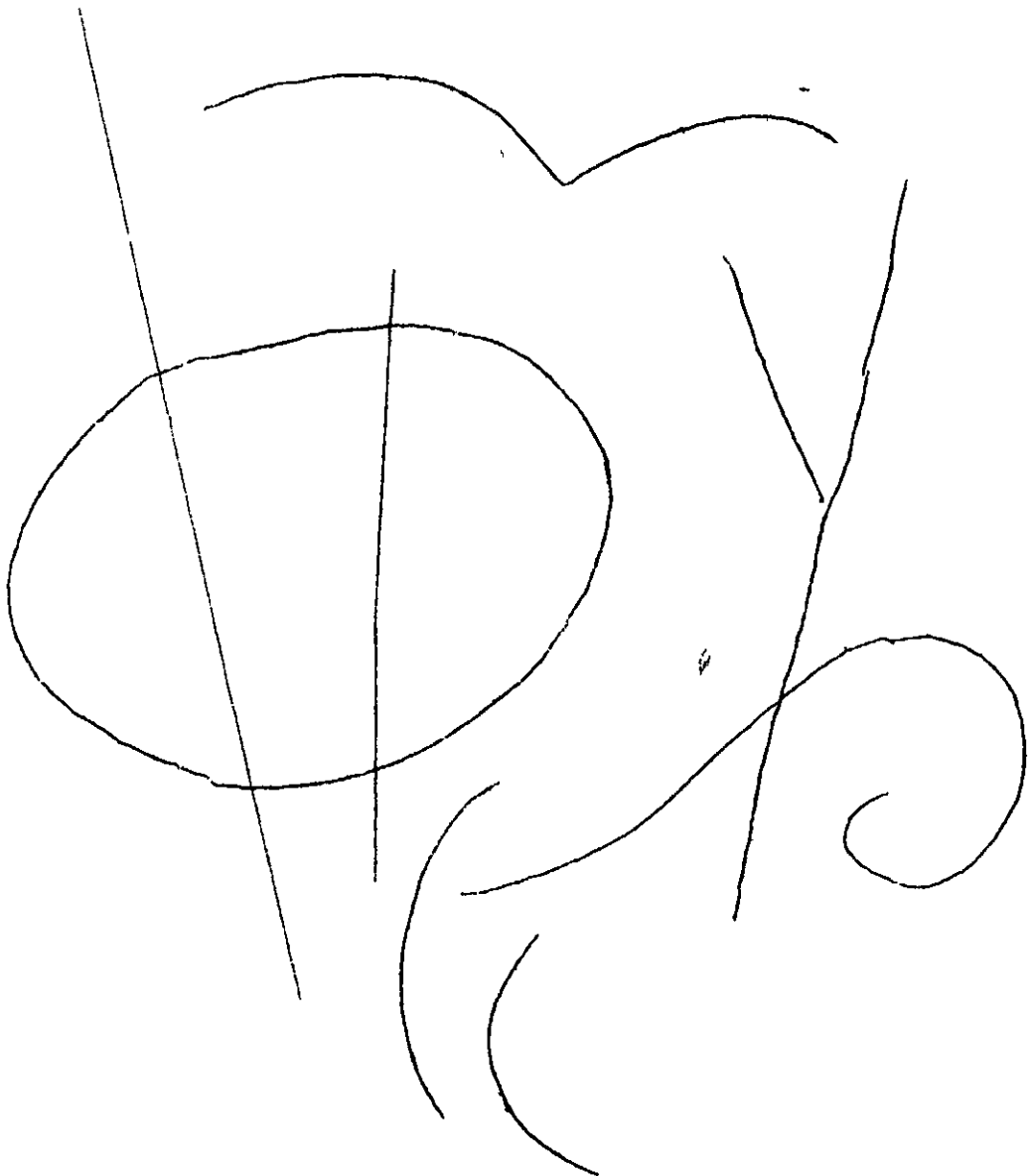
1. แบบทดสอบฉบับนี้มี 10 ข้อ ให้เวลาทำ 10 นาที
2. ข้อสอบแต่ละข้อให้นักเรียนหาคำหนึ่งคำที่สัมพันธ์กับคำสามคำที่กำหนดให้
3. นักเรียนต้องทำทุกข้อ ถ้าข้อใดนึกหาคำตอบไม่ได้ให้ทำข้ออื่นก่อน ถ้านึกได้มีเวลาเหลือจึงค่อยกลับมาทำใหม่ให้ครบทุกข้อ

-
1. เคื่อน	กรอา	ล่ำ
2. สอง	วัน	แสง
3. ลูก	ปาก	แข็ง
4. ไม้	บอด	สาย
5. ลูก	แก้ว	หวีด
6. ชื่น	กา	พริก
7. น้ำ	กัค	เสื่อ
8. สุ่ม	น้ำ	เรือ
9. ยา	ทะเล	พัด
10. กล้วย	หัว	น้ำ

การคิดอย่างสร้างสรรค์

โดยอาศัยรูปภาพ

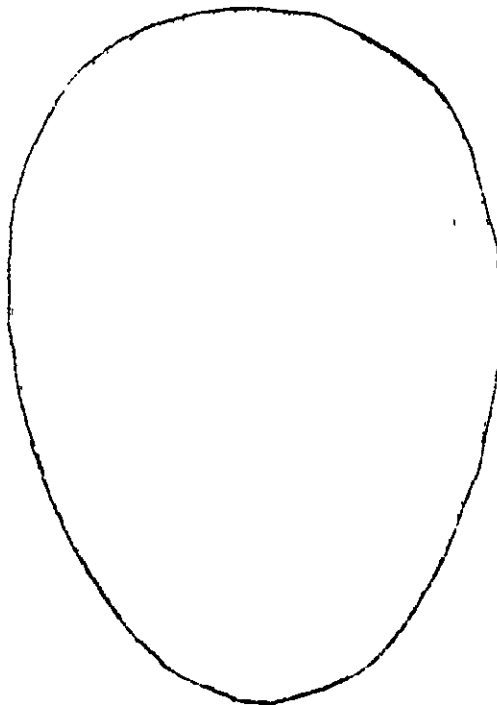
ชื่อ _____ อายุ _____ เพศ _____ ชั้น _____
 โรงเรียน _____ ตำบล _____ อำเภอ _____
 จังหวัด _____
 วันที่ _____ เดือน _____ พ.ศ. _____

กิจกรรมชุดที่ 1 การวาดภาพ

คำชี้แจง :

1. นักเรียนจะเห็นกระดาษสีเขียวตามรูปที่อยู่ข้างล่างนี้ กระดาษชิ้นนี้ถึงออกมาได้
แกะกระดาษสีน้ำตาลที่อยู่ด้านหลังทิ้งไป! แล้วนำกระดาษสีเขียวมาตัดให้ทางด้าน
ขวามือ
2. ลองพยายามคิด แล้ววาดภาพที่แปลกใหม่ที่ยังไม่เคยมีใครวาดมาก่อน โดยใช้
กระดาษสีเขียวเป็นส่วนหนึ่งของภาพ พยายามทำให้ภาพน่าสนใจและน่าตื่นใจ
มากที่สุดเท่าที่จะทำได้
3. ให้ตั้งชื่อภาพที่วาดให้แปลกที่สุดไว้บนเส้นที่ขีดไว้ให้

รูปภาพ : _____

กิจกรรมชุดที่ 2 วาดภาพให้สมบูรณ์

คำชี้แจง :

1. ให้ต่อเติมภาพต่าง ๆ ที่ให้มาข้างล่างนี้
2. ให้คิดว่าภาพให้แปลก แตกต่างไปจากคนอื่น และทำให้เป็นเรื่องที่น่าสนใจ น่าตื่นเต้น มากที่สุดเท่าที่จะทำได้
3. ให้ตั้งชื่อภาพแต่ละภาพที่วาดเสร็จแล้ว ให้แปลกและตื่นเต้นที่สุด แล้วเขียนชื่อภาพไว้ในช่องที่กำหนด

 1. _____	 2. _____
 3. _____	 4. _____

5. _____

6. _____

7. _____

8. _____

9. _____

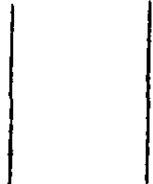
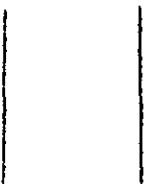
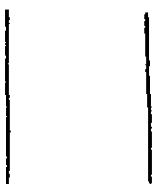
10. _____

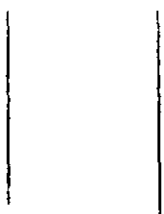
กิจกรรมชุดที่ 3 การใช้เส้น

คำชี้แจง :

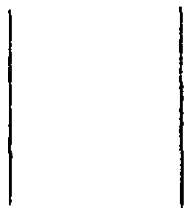
1. ให้อาจารย์โดยต่อเนื่องจากเส้นกึ่งกลางนี้
2. กิดและวาดภาพให้แปลกแตกต่างไปจากคนอื่นให้มากที่สุด
3. ให้ออกแบบภาพด้วยดินสอดำหรือดินสอสี ให้สวยที่สุด
4. ลองตั้งชื่อภาพที่วาดแล้วนั้น ให้น่าตื่นเต้น น่าสนใจ ที่สุด และเขียนชื่อภาพไว้ในช่องที่กำหนดให้

		
1. _____	2. _____	3. _____

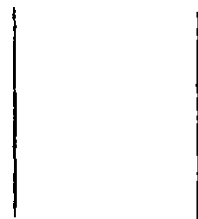
		
4. _____	5. _____	6. _____

7. _____

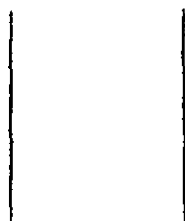
8. _____

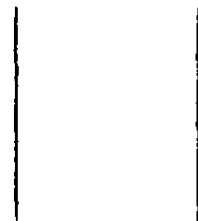
9. _____

10. _____

11. _____

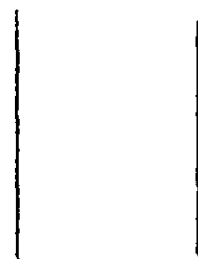
12. _____

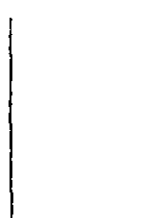
13. _____

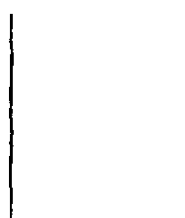
14. _____

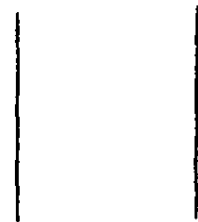
15. _____

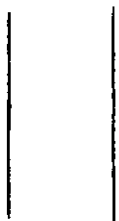
16. _____

17. _____

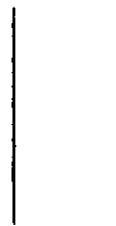
18. _____

19. _____

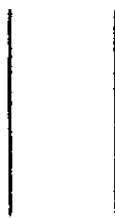
20. _____

21. _____

22. _____

23. _____

24. _____

25. _____

26. _____

27. _____

28. _____

29. _____

30. _____

ภาคผนวก จ.

การวิเคราะห์ข้อมูล

- คะแนนวัดผลสัมฤทธิ์ทางการ เขียนแบบเรขาคณิตของกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม
- เปรียบเทียบความแตกต่างคะแนนเฉลี่ยของผลสัมฤทธิ์ทางการ เรียน
- คะแนนวัดผลสัมฤทธิ์ทางการ เขียนแบบ เรียงความของกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม
- เปรียบเทียบความแตกต่างคะแนนเฉลี่ยของผลสัมฤทธิ์ทางการ เรียนแบบ เรียงความ
- คะแนนแบบทดสอบ วัดทัศนคติทางการ เขียนสร้างสรรค์ของกลุ่มทดลอง
- คะแนนแบบทดสอบวัดความคิดสร้างสรรค์ทางด้านภาษา
- เปรียบเทียบความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ยของแบบทดสอบวัดความคิดสร้างสรรค์ทางด้านภาษา
- คะแนนแบบทดสอบวัดความคิดสร้างสรรค์โดยอาศัยรูปภาพ
- เปรียบเทียบความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ยของแบบทดสอบวัดความคิดสร้างสรรค์ทางด้านรูปภาพ

คะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการ เขียนแบบ/ร่ายกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม

ระดับความสามารถทางการเขียน	วิธีสอน	
	สอนโดยใช้แบบฝึกอย่างสร้างสรรค์	สอนโดยใช้แบบฝึกอย่างเอกนิยม
สูง	1. 42	45
	2. 43	44
	3. 45	41
	4. 38	40
	5. 34	38
	6. 38	38
	7. 36	42
	8. 37	36
	9. 41	33
	10. 33	35
ปานกลาง	1. 32	37
	2. 34	33
	3. 32	32
	4. 30	35
	5. 26	34
	6. 24	31
	7. 34	30
	8. 29	34
	9. 25	31
	10. 22	30

ระดับความสามารถทางการเรียน	วิธีสอน	
	สอนโดยใช้แบบฝึกอย่างสร้างสรรค์	สอนโดยใช้แบบฝึกอย่างเอกนิยม
ต่ำ	1. 26	34
	2. 30	30
	3. 23	30
	4. 20	28
	5. 25	27
	6. 20	29
	7. 13	25
	8. 18	25
	9. 16	19
	10. 18	22

ตาราง 12 เปรียบเทียบความแตกต่างคะแนนเฉลี่ยของผลสัมฤทธิ์ทางการ เขียนแบบปรนัย

ระดับความสามารถทางการ เรียน	วิธีสอน		ค่าเฉลี่ยทาง แถวทั้งหมด
	ใช้แบบฝึกอย่างสร้างสรรค์	ใช้แบบฝึกอย่างเอกนิยม	
สูง	38.7	39.2	38.95
กลาง	28.8	32.7	30.75
ต่ำ	21.4	26.9	24.5
ค่าเฉลี่ยทางคอลัมน์ทั้งหมด	29.63	32.93	

คะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการ เขียนแบบ เรียงความของกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม

ระดับความสามารถทางการ เขียน	วิธีเขียน	
	ใช้แบบฝึกการ เขียนอย่างสร้างสรรค์	ใช้แบบฝึกการ เขียนอย่างเอกฉัน
สูง	1. 39	39
	2. 42	39
	3. 36	39
	4. 39	40
	5. 40	40
	6. 38	34
	7. 33	40
	8. 37	39
	9. 33	43
	10. 26	32
ปานกลาง	1. 37	25
	2. 29	33
	3. 26	33
	4. 26	29
	5. 30	30
	6. 31	31
	7. 26	31
	8. 27	31
	9. 27	29
	10. 22	29

ระดับความสามารถทางการเรียน	วิธีเขียน	
	ใช้แบบฝึกการเขียนอย่างสร้างสรรค์	ใช้แบบฝึกการเขียนอย่างเอกนัย
คำ	1. 29	23
	2. 28	21
	3. 22	26
	4. 16	30
	5. 23	30
	6. 27	26
	7. 22	29
	8. 28	29
	9. 21	24
	10. 25	30

ตาราง 13 เปรียบเทียบความแตกต่างคะแนนเฉลี่ยของผลสัมฤทธิ์ทางการเขียนแบบเรียงความ

ระดับความสามารถทางการเขียน	วิธีสอนเขียน		ค่าเฉลี่ยทาง แถวทั้งหมด
	ใช้แบบฝึกอย่างสร้างสรรค์	ใช้แบบฝึกอย่างเอกนิยม	
สูง	36.3	38.5	37.4
กลาง	28.1	30.1	29.1
ต่ำ	24.1	26.8	25.45
ค่าเฉลี่ยทางคอลัมน์ทั้งหมด	29.5	31.8	

คะแนนแบบสอบถามวัดทัศนคติต่อการเขียนสร้างสรรค์ของ กลุ่มทดลอง

ระดับความสามารถทาง การ เรียน	วิธีเขียนโดยใช้แบบฝึกการเขียนอย่างสร้างสรรค์
สูง	1. 59
	2. 58
	3. 54
	4. 58
	5. 52
	6. 56
	7. 59
	8. 56
	9. 56
	10. 55
ปานกลาง	1. 58
	2. 50
	3. 56
	4. 58
	5. 52
	6. 57
	7. 46
	8. 56
	9. 53
	10. 49

ระดับความสามารถทางการเรียน	วิธีเขียนโดยใช้แบบฝึกหัดการเขียนอย่างสร้างสรรค์
ทำ	1. 59
	2. 50
	3. 46
	4. 46
	5. 55
	6. 50
	7. 52
	8. 48
	9. 51
	10. 56

คะแนนแบบทดสอบวัดความคิดสร้างสรรค์ทางด้านภาษา

ระดับความสามารถทางการ เรียน	วิธีเขียนโดยใช้แบบฝึกการเขียนอย่างสร้างสรรค์
สูง	1. 78 2. 96 3. 85 4. 80 5. 71 6. 70 7. 94 8. 68 9. 105 10. 76
ปานกลาง	1. 82 2. 79 3. 89 4. 84 5. 68 6. 83 7. 97 8. 46 9. 47 10. 41

ระดับความสามารถทางการเรียน	วิธีเขียนโดยใช้แบบฝึกการเขียนอย่างสร้างสรรค์
ต่ำ	1. 52 2. 56 3. 41 4. 53 5. 68 6. 69 7. 44 8. 75 9. 84 10. 41

ตาราง 14 เปรียบเทียบความแตกต่างคะแนนเฉลี่ยของแบบทดสอบวัดความถนัดทางสร้างสรรค์
ทางด้านภาษา

ระดับความสามารถทางการเรียน	วิธีเขียนโดยใช้แบบฝึกอย่างสร้างสรรค์
สูง	82.3
กลาง	71.6
ต่ำ	58.3
ค่าเฉลี่ยทางคอลัมน์ทั้งหมด	70.73

คะแนนแบบทดสอบวัดความคิดสร้างสรรค์โดยอาศัยรูปภาพ

ระดับความสามารถทางการเรียน	วิธีสอนโดยใช้แบบฝึกการเขียนอย่างสร้างสรรค์
สูง	1. 74 2. 76 3. 81 4. 73 5. 75 6. 74 7. 77 8. 73 9. 80 10. 76
ปานกลาง	1. 78 2. 70 3. 70 4. 71 5. 71 6. 76 7. 67 8. 70 9. 71 10. 71

ระดับความสามารถทางการเรียนรู้	วิธีสอนโดยใช้แบบฝึกการเขียนอย่างสร้างสรรค์
คำ	1. 56 2. 69 3. 47 4. 62 5. 73 6. 72 7. 80 8. 69 9. 66 10. 51

ตาราง 15 เปรียบเทียบความแตกต่างคะแนนเฉลี่ยทางแบบทดสอบวัดความคิดสร้างสรรค์
โดยอาศัยรูปภาพ

ระดับความสามารถทางการเรียน	วิธีเขียนโดยใช้แบบฝึกการเขียนอย่างสร้างสรรค์
สูง	75.9
กลาง	71.5
ต่ำ	64.5
ค่าเฉลี่ยทางกลุ่มทั้งหมด	70.63

ภาคผนวก จ.

- รายชื่อผู้เชี่ยวชาญ

รายชื่อผู้เชี่ยวชาญ

- รองศาสตราจารย์หทัย ตันยอง ภาควิชาหลักสูตรและการสอน

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร

- ผู้ช่วยศาสตราจารย์วรณี โสภประยูร ภาควิชาหลักสูตรและการสอน

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

- นางลัดดาวัลย์ ถาวรเกียรติขจร ศึกษานิเทศสำนักการศึกษากรุงเทพมหานคร

- นางวิมลศรี เกษมสุข อาจารย์สอนวิชาภาษาไทยชั้นประถมศึกษาปีที่ 5

โรงเรียนประถมสาธิต มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร

- นางสาวสมจิต สมสุข อาจารย์สอนวิชาภาษาไทยชั้นประถมศึกษาปีที่ 5

โรงเรียนวัดประดู่ฉิมพลี กรุงเทพมหานคร